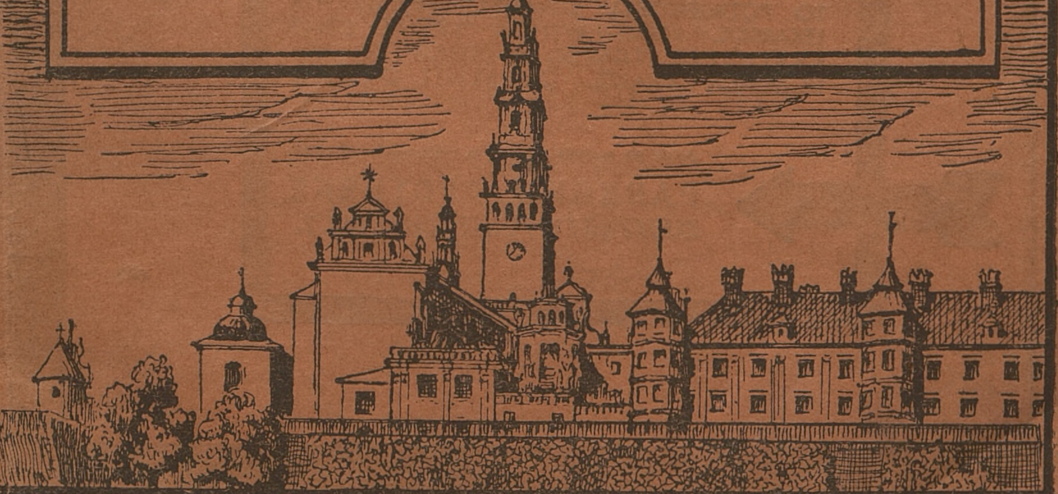

ILUSTROWANY KALENDARZ CZĘSTOCHOWSKI NA ROK 1938

1938

Bądź cichym . . .

Pozbądź się, bracie, swoich trosk,
niech ci nie ciążą w głowie —
śmiej się — albowiem znana rzecz,
że śmiech — oznacza zdrowie.

I porzuć smutek, porzuć żałość
i osusz, bracie, z oczu łzy —
i tobie słońce zajaśnieje,
spełnienie znajdą twoje sny.

I choćby życie nieraz twarde
dało ci w darze smutny cios —
ty znieś — zwycięży serce harde
i jasnym będzie jeszcze los . .

I choćby w puch rozbite były
twe sny przez losów straszny grom —
ty, bracie — nowe zdobądź siły
i z gruzów nowy buduj dom!

A mając wiarę ową w sercu,
szczęśliwszym będzie każdy krok —
i wiele ci radości wniesie
w twe smutne życie — Nowy Rok.

I nie zamykaj drzwi i serca...

I nie zamykaj serca swego
i nie zamykaj drzwi swego domu
jak brata kochaj swego bliźniego
i nie odmawiaj pomocy nikomu . . .

Pamiętaj o tem! Twardem jest życie
ugorów dużo na naszej glebie —
lecz przykazaniem niech tobie będzie
kochaj bliźniego — jak siebie . . .

Spełnij swój obowiązek . . .

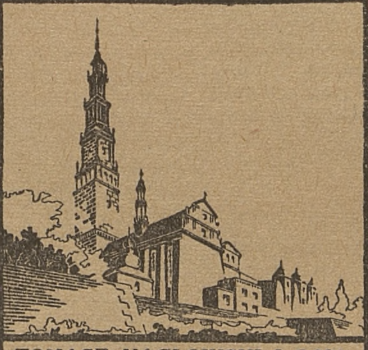
Czy słyszysz? Zegar życia wydzwania godzinę
i dzień idzie za dniem —
Czyń dobrze! I kochaj bliźniego
ostatnim tchem!
Pamiętaj o tem — niechaj zniknie u ciebie
wszelkiej dumy gest —
nie wynoś się nad innych — bo życie doczesne
tak marne jest . . .

I nie mów nigdy „Muszę“
lecz powiedz sobie — „chcę“
tylko ten, co ma parobka duszę,
ten sobie ciągle mówi „Muszę“
ty nie mów tego — nie!
Ale z ochotą, ale raźno,
nie bacząc co to trud i znój —
czyń z wiarą w siebie i w swe cele
codziennie obowiązek swój!

ILUSTROWANY KALENDARZ CZĘSTOCHOWSKI

na rok Pański

1938.

TOMASZ NAGŁOWSKI I S-KA
CZĘSTOCHOWA

NAKŁADEM I DRUKIEM
TOMASZA NAGŁOWSKIEGO i S-ki
W CZĘSTOCHOWIE

Vimperk (Czechosłowacja)

New York
72-74-86 Park Place

Rok 1938 pod względem chronologicznym i astronomicznym.

Rachuba czasu i świąt.

Rok 1938 jest rokiem zwyczajnym, liczy 365 dni, czyli 52 tygodnie i jeden dzień.

Liczbą złotą tego roku jest 1, literą niedzielną B; epakta XXIX, cykl słońca 15, poczet rzymski 6.

Nasz kalendarz jest gregorjańskim, ponieważ zaprowadził go papież Grzegorz XV. Narody wyznania greckiego liczą oficjalnie od 14 października 1923 r., a mahometanie od 1 stycznia 1927 r. również podług kalendarza gregorjańskiego. Żydzi liczą czas niby od stworzenia świata i mają obecnie rok 5698 (rok przestępny o 385 dniach) względnie 5699 (rok zwyczajny o 353 dniach).

Święta ruchome.

Septuagesima 13 lutego.	Zielone Świątki 5 czerwca.
Środa popielcowa 2 marca.	Niedz. św. Trójcy 12 czerw.
Wielkanoc 17 kwietnia.	Boże Ciało 16 czerwca.
Dni krzyżowe 23, 24, 25 maja.	Serca Jezusa 24 czerwca.
Wniebowst. Pańsk. 26 maja.	1 niedz. adwentu 27 listop.

Zapusty trwają od 7 stycznia do 1 marca, czyli 54 dni, to jest 7 tygodnie i 5 dni.

Post zaczyna się 2 marca, kończy się 16 kwiet., czyli trwa 46 dni. Od Bożego Narodzenia (1937) do Środy Popielcowej upływa 66 dni. Niedziel w poście jest 6, niedziel po Zielonych Świętach 24. Nowy Rok wypada w sobotę, Boże Narodzenie w niedzielę.

Święta nakazane według nowego prawa kościelnego.

1) Świętami nakazanemi, w które wszyscy wierni są obowiązani wysłuchać mszy św. i powstrzymać się od ciężkich prac, podług nowego prawa kościelnego są: wszystkie niedziele, następnie święta: Bożego Narodzenia, Nowy Rok, Trzech Króli, Wniebowstąpienie Pańskie i Boże Ciało; dalej Niepokalane Poczęcie Najświętszej Marji Panny i Wniebowzięcie Matki Boskiej. W końcu święta: Św. Józefa, Św. Piotra i Pawła i Wszystkich Świętych.

W naszym kalendarzu są również te dni, które od roku 1918 nie są więcej świętami kościelnemi, drukowane czerwonym drukiem, gdyż w wielu okolicach są one przez ludność jako święta obchodzone. Przy tem wyraźnie się nadmienia, że podług nowego rozporządzenia papieskiego z roku 1918, poniżej wymienione dni nie są świętami przez kościół nakazanemi: Matki Boskiej Gromnicznej (2 lutego), Zwiastowanie N. P. M. (25 marca), Poniedziałek Wielkan. (18 kwietnia), Poniedziałek Ziel. Św. (6 czerwca), Narodzenie N. P. M. (8 września). Imienia Marji (12 września) i Szczepana męczennika (26 grudnia).

W Polsce z pozwoleniem papieskiem uroczystość św. Józefa 19 marca, nie jest uroczystem świętem, ale zato uroczystemi świętami są: Matki Boskiej Gromnicznej 2 lutego, Poniedz. Wielkanocny 18 kwietnia, św. Szczepana 26 grudnia, a 3 maja Święto Królowej Polski w całej Polsce uroczyście obchodzone.

2) W razie, gdyby któreś z tych świąt przypadało na dzień postny, albo wigilję — w takim razie zniesiony jest post, z wyjątkiem okresu Wielkiego postu.

3) Święta patronów nie należą już obecnie do świąt nakazanych. Biskupi mogą przełożyć święcenie tych dni na najbliższą niedzielę.

Suchedni:

Przypadają co kwartał: I. 9, 11 i 12 marca; II. 8, 10 i 11 czerwca; III. 21, 23 i 24 września; IV. 14, 16 i 17 grudnia.

Posty nakazane.

1. Prawo postu ścisłego przepisuje, żeby tylko raz na dzień jeść do syta, lecz nie zakazuje nieco pokarmu wziąć rano i wieczór, z zachowaniem jednak dozwolonych zwyczajów miejscowych co do ilości i jakości pokarmów.

2. Nie jest też zakazanem podczas tego samego posiłku mięszać potrawy mięsne i z ryb. — Wolno też przemienić wieczorny posiłek z południowym t. j. wieczerzę z obiadem.

3. Co innego jest post, a co innego wstrzymanie się od mięsa. Prawo wstrzymania się od mięsa zakazuje używania pokarmów mięsnych i polewek z mięsa zrobionych (rosołu), lecz pozwala używać jaj, potraw mlecznych i wszelkiej omasty nawet z tłuszczów zwierzęcych, n. p. ze smalcu lub słoniny.

4. Samo wstrzymanie się od mięsa nakazane jest we wszystkie piątki całego roku, z wyjątkiem, kiedy jakie uroczyste święto przypada w piątek.

5. Wstrzymanie się od mięsa i post ścisły zarazem (zob. nr. 1) są: a) w Środę popielcową, b) we wszystkie piątki i soboty wielkiego postu — (a więc w środy w wielkim poście jest post ścisły, ale wolno jeść mięsne potrawy;) c) w piątki i soboty suchedniowe; d) we wilje następujących świąt: Zielonych świąt, Bożego Narodzenia, Wniebowzięcia Matki Boskiej i Wszystkich Świętych. (Dawniej był post we wilję św. Apostołów Piotra i Pawła, teraz jest już zniesiony).

6. Post ścisły bez obowiązku wstrzymania się od potraw mięsnych jest w inne dni wielkiego postu oprócz niedziel. W wielką sobotę post ścisły jest tylko do 12 godziny w południe.

7. Do wstrzymania się od mięsa w dni nakazane są obowiązani wszyscy, którzy skończyli 7 rok życia, a do postu ścisłego wszyscy od ukończonego 21-go roku życia do zaczętego 60-tego roku.

Takie są przepisy Kościoła św. według nowego prawa kanonicznego.

Szczegółowe dyspensy, których udzielił papież niektórym diecezjom, mają dalej swoją moc obowiązująca.

Scisłe posty ruskie.

1.) Post wielki, od niedzieli syropustnej do Wielkanocy; 2.) post przed św. Piotrem i Pawłem, od 1. niedzieli po Soszestwi Św. Ducha do 28 czerwca starego kalendarza; 3.) post przed Wniebowzięciem N. P. M., od 1 do 14 sierpnia starego kalendarza; 4.) post adwentowy, od 15 listopada do 24 grudnia starego kalendarza. O dyspensach powinien się każdy dowiedzieć u swego proboszcza ruskiego.

Ogólny stan pogody.

Rok 1938 będzie dosyć dobry, atoli więcej wilgotny niż suchy.

Zima będzie śnieżna i mroźna.

Wiosna aż do maja zimna i wilgotna, w połowie 10 do 12 łagodna, potem znów do końca wilgotna i zimna.

Lato z początku umiarkowanie ciepłe i wilgotne, w połowie ciepłe i pogodne, ze skłonnością do burz, pod koniec bardzo gorące.

Jesień prawie cała dżdżysta.

Zima z początku mroźna, z obfitemi opadami śnieżnemi.

Zaćmienia.

W roku 1938 będą dwa zaćmienia słońca i dwa zaćmienia księżyca, z których tylko drugie zaćmienie księżyca będzie widzialne w Europie.

I. Całkowite zaćmienie księżyca 14 maja 1938. — Początek zaćmienia widzialny będzie na oceanie Atlantyckim, z wyjątkiem jego części wschodniej, w Ameryce północnej, z wyjątkiem najbardziej północnych krańców, w Ameryce południowej, na oceanie Lodowatym Południowym, we wschodniej części Australji i na oceanie Spokojnym, z wyjątkiem jego części północno-zachodniej. Koniec zaćmienia widzialny w środkowej i zachodniej części Ameryki północnej, w zachodniej części Ameryki południowej, na oceanie Lodowatym Południowym, na oceanie Spokojnym, w Australji i w najbardziej na północny wschód wysuniętych częściach Azji.

Początek zaćmienia 14 maja o godz. 7 min. 57, początek całkowitego zaćmienia o godz. 9 min. 18, największe nasilenie zaćmienie o godz. 9 min. 44, koniec całkowitego zaćmienia o godz. 10 min. 9, koniec zaćmienia wogóle o godz. 11 min. 31.

II. Całkowite zaćmienie słońca 29 maja 1938. — Zaćmienie będzie widzialne w południowo-wschodniej części oceanu Spokojnego, na południu i południowym wschodzie Ameryki południowej, w południowej części oceanu Atlantyckiego i w najdalej na południe wysuniętych częściach Afryki.

Początek zaćmienia 29 maja o godz. 12 min. 46, początek centralnego zaćmienia o godz. 14 min. 22, największe nasilenie zaćmienia o godz. 14 min. 43, koniec centralnego zaćmienia o godz. 15 min. 18, koniec zaćmienia wogóle o godz. 16 min. 54.

III. Całkowite zaćmienie księżyca 7 i 8 listopada 1938. — Początek zaćmienia widzialny w Europie, Azji, Australji zachodniej, na oceanie Indyjskim, w Afryce, na oceanie Atlantyckim, oceanie Lodowatym Północnym, w najdalej na północny wschód wysuniętych częściach Ameryki północnej i wschodnich krańcach Ameryki południowej. Koniec widzialny w Azji środkowej i zachodniej, w zachodniej części oceanu Indyjskiego, w Europie, Afryce, na oceanie Atlantyckim, oceanie Lodowatym Północnym, w Ameryce północnej, z wyjątkiem krańców zachodnich i północno-zachodnich, oraz w Ameryce południowej.

Początek zaćmienia 7 listopada o godz. 21 min. 41, początek całkowitego zaćmienia o godz. 22 min. 45, największe nasilenie zaćmienia o godz. 23 min. 26, koniec całkowitego zaćmienia 8 listopada o godz. 0 min. 8, koniec zaćmienia wogóle o godz. 1 min. 12.

IV. Częściowe zaćmienie słońca 21 i 22 listopada 1938. — Zaćmienie będzie widzialne w północno-wschodniej Azji, w północnej części oceanu Spokojnego i w północno-zachodniej części Ameryki północnej.

Początek zaćmienia 21 listopada o godz. 22 min. 45, największa faza 22 listopada o godz. 0 min. 52, koniec zaćmienia o god. 2 min. 59.

(Godziny podane w czasie środkowo-europejskim.)

Panująca planeta.

Panującą planetą w roku 1938 jest **Jowisz** (Jupiter). Jest on piątą ze starych planet co do odległości od słońca, a pierwszą co do masy i wielkości. Jego masa wynosi 1/1047 część masy słońca, średnica około 137.000 kilometrów. Drogę naokoło słońca odbywa on w 11,8 latach w średniej odległości 778 miljonów kilometrów. Z wyjątkiem słońca i księżyca, żadne ciało niebieskie naszego systemu słonecznego nie było tak długo i tak starannie obserwowane, jak Jowisz. Na powierzchni jego widać rozmaite plamy, głównie zaś dwa ciemne pasy, biegnące mniej-więcej w kierunku równika planety, jeden na północ, drugi na południe od równika. Te twory, jakoteż i inne, podobne do chmur, zmieniają się bardzo szybko. Szczególnie interesującą jest tak zwana „czerwona plama,“ owalna, często uderzająco czerwonej barwy plama na południowej półkuli Jowisza, której długość wynosi około 41.000 km, a szerokość 14.000 km. — Jowisz ma dziewięć księżyców, które go okrążają. Pierwszy, trzeci i czwarty księżyc odkryty został 7 stycznia 1610 r. przez Galileusza, drugi 13 stycznia tegoż roku. Piąty księżyc odkryto dopiero w roku 1892, szósty i siódmy w roku 1904, ósmy w roku 1908, a dziewiąty w roku 1914. Największy z księżyców ma średnicę 5390 kilometrów.

Konstelacje (znaki zodjakalne.)

1. Baran	5. Lew	9. Strzelec
2. Byk	6. Panna	10. Koziorożec
3. Bliźnięta	7. Waga	11. Wodnik
4. Rak	8. Niedźwiad.	12 Ryby

Styczeń

Po rusińsku: **Siczeń**

Po białorusku: **Studzeń**

Po czesku: **Leden**

Po litewsku: **Sausis**

Po niemiecku: **Januar**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Sobota	Nowy Rok	19 Grud. 1937 Won.	7 59	16 8		7 27	16 11
1. Niedz. w r. Ewang.: O Herodzie i mędrcach. Mateusz 2.								
2	Niedz	Imienia Jezus	20 Ignacego	7 59	16 9		8 04	17 10
3	Poniedz.	Genowefy	21 Julianny	7 59	16 10		8 34	18 15
4	Wtorek	Szymona Sł.	22 Anastazji	7 58	16 12		9 01	19 20
5	Środa	Telesfora	23 10 Muczen.	7 58	16 13		9 24	20 27
6	Czwart.	Trzech Króli	24 Jewhenji	7 58	16 14		9 46	21 36
7	Piątek	Walentego †	25 Rożd. Chr.	7 58	16 15		10 07	22 45
8	Sobota	Seweryna	26 Sobor P. B.	7 57	16 16		10 29	23 57
2. Niedz. w r. 1. po Trzech Królach. Ewang.: P. Jezus 12-letni w świątyni. Łuk. 2.								
9	Niedz.	Najśw. Rodziny	27 Stefana	7 57	16 18		10 53	—
10	Poniedz.	Pawła pust.	28 2000 Mucz.	7 56	16 19		11 21	1 10
11	Wtorek	Czesława	29 11 Mład.	7 56	16 20		11 54	2 26
12	Środa	Ernesta	30 Anyzji	7 55	16 21		12 38	3 41
13	Czwart.	Weroniki	31 Mełanji	7 55	16 23		13 31	4 53
14	Piątek	Feliksa †	1 Sicz. 1938. Obr. H.	7 54	16 24		14 38	5 57
15	Sobota	Pawła pust.	2 Sylwestra	7 54	16 26		15 54	6 50
3. Niedz. w r. 2. po Trzech Królach. Ewang.: O godach w Kanie. Jan 2.								
16	Niedz.	Marcelego	3 Małachyja	7 53	16 27		17 15	7 32
17	Poniedz.	Antoniego	4 Sobor 70 A.	7 52	16 29		18 36	8 08
18	Wtorek	Jarosława	5 Nawecz. B.	7 51	16 30		19 55	8 36
19	Środa	Henryka	6 Boh. Hosp.	7 50	16 32		21 11	9 01
20	Czwart.	Fabj. i Sebast.	7 Joana Kr.	7 49	16 33		22 24	9 24
21	Piątek	Agnieszki †	8 Heorhija	7 48	16 35		23 34	9 47
22	Sobota	Wincentego	9 Połyjeukta	7 47	16 37		—	10 11
4. Niedz. w r. 3. po Trzech Królach. Ewang.: P. Jezus uzdrawia trędow. Mat. 8.								
23	Niedz.	Zaśl. N. P. M.	10 Hryhoryja	7 46	16 38		0 42	10 37
24	Poniedz.	Tymoteusza	11 Teodozyja	7 45	16 40		1 48	11 07
25	Wtorek	N. św. Pawła	12 Tacjany	7 44	16 41		2 49	11 40
26	Środa	Polikarpa	13 Jermyła	7 43	16 43		3 48	12 21
27	Czwart.	Jana Złot.	14 Otci w S.	7 42	16 45		4 39	13 09
28	Piątek	Zdzisława †	15 Pawła	7 40	16 46		5 24	14 02
29	Sobota	Franciszk. Sal.	16 Petra wer.	7 39	16 48		6 03	15 0
5. Niedz. w. r. 4. po Trzech Królach. Ewang.: O łodzi Chrystusowej. Mat. 8.								
30	Niedz.	Martyny	17 Anton. W.	7 37	16 49		6 37	16 05
31	Poniedz.	Piotra z N.	18 Atanazyja	7 36	16 51		7 05	17 11

Z początk. stycznia wschodzi słońce o 7 godz. 59 min. Z końcem miesiąca o 7 godz. 36 min. Długość dnia wynosi 8 godz. 9 min. do 9 godz. 15 min.

Odmiany księżyca.

Nów dnia 1 o 19 godz. 58 min. Zimno.

Pierwsza kwadra dnia 9 o 15 godzinie 13 min. Zmiennie.

Pełnia dnia 16 o 6 godz. 53 min. Wiatr.

Ostatnia kwadra dnia 23 o 9 godz. 9 m. Śnieg.

Nów dnia 31 o 14 godz. 35 min. Wiatr i deszcz.

Przepowiednie wedle 100-letn. kalendarza:

Od 2 do 4 ponuro i dość zimno; 6 i 7 śnieg, 9 ponuro, śnieg 11, 13 ponuro i wiatr, 14 śnieg, 16 ponuro i dość zimno, 21 bardzo silne zimno, 22, 23 wiatr i śnieg, 24, 25 pogodnie zimno; 26 niezwykle zimno; 29, 30 śnieg bardzo wietrzno, 31 bardzo zimno.

Kalendarz żydowski.

Dnia 3 1 Szebat, 5698 (przestępny rok o 385 dniach).

Styczeń, miesiąc Najsł. Imienia Jezus, ma dni 31.

Chrześcijańscy bojownicy i męczennicy w hiszpańskiej wojnie domowej.

Co było ostatecznym powodem powstania.

Skoro w roku 1935 w Hiszpanji przyszły do władzy partje wrogo ustosunkowane do religji i Kościoła i połączyły się w tak zwany front ludowy, rychło obiegła świat wieść o obostrzonym terrorze elementów komunistycznych. Przywódca monarchistów Calvo Satello (czytaj: Kalwo Sateljo) w całym szeregu mów parlamentarnych rzucił w twarz sferom rządzącym śmiałe oskarżenie o wiele ciężkich wykroczeń, popierając swoje słowa niezbitemi dowodami. Komuniści słuchali tych mów, zgrzytając zębami. Satella ostrzegano przed ich zemstą. 13 lipca 1936 rano w jego mieszkaniu zjawiła się policja ze sfałszowanym nakazem aresztowania i wywiozła go w aucie policyjnem. W kilka godzin później znaleziono zwłoki Satella na cmentarzu. Były one okropnie zmasakrowane. Katolicy i przywódca katolickiej partji ludowej Gil Robles przypisywali winę zamordowania Satella rządowi. Cały kraj ogarnęło ogromne oburzenie. W pogrzebie zamordowanego wzięło udział 15.000 osób; Satello był bowiem poważanym politykiem, gorliwym obrońcą wolności religji i energicznym przeciwnikiem niszczycieli kościołów i klasztorów. Wiedziano teraz, że nikt nie był już pewny życia, kto się tylko ważył krytykować postępowanie antyreligijnego rządu i jego słabość wobec elementów komunistycznych. Wolnomyślny rząd zachowywał się coraz nieprzyjaźniej i coraz niesprawiedliwiej wobec ludności chrześcijańskiej; nic dziwnego, że oburzenie rosło. Wreszcie partje katolickie zerwały kontakt z rządem i 17 lipca 1936 naród pod wodzą generała Franco (czyt.: Franko) powstał przeciwko czerwonemu rządowi madryckiemu I wkrótce zaniepokoiła świat straszna wojna domowa w Hiszpanji.

Zapiski domowe.

....

....

....

Luty
Po rusińsku: **Lutyj**
Po białorusku: **Liuty**

Po czesku: **Únor**
Po litewsku: **Vasaris**
Po niemiecku: **Februar**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Wtorek	Ignacego M.	19 Makaryja	7 35	16 53		7 30	18 18
2	Środa	NPM. Gromn.	20 Ewtymyj.	7 33	16 55		7 52	19 27
3	Czwart.	Błażeja b.	21 Maksyma	7 32	16 56		8 14	20 36
4	Piątek	Weroniki †	22 Tymoťeja	7 30	16 58		8 36	21 47
5	Sobota	Agaty	23 Kłymenta	7 29	17 0		8 59	22 59
6. Niedz. w r. 5 po Trzech Królach. Ewang. O dobrem nasieniu. Mat. 13.								
6	Niedz.	Doroty	24 Ksenji	7 27	17 2		9 26	—
7	Poniedz.	Romualda	25 Hryhoryja	7 26	17 3		9 56	0 13
8	Wtorek	Jana z Mat. ☽	26 Ksenofonta	7 24	17 5		10 35	1 26
9	Środa	Apolonji	27 Joana Chr.	7 22	17 6		11 23	2 37
10	Czwart.	Scholastyki	28 Jefrema	7 21	17 8		12 21	3 42
11	Piątek	Bohdana †	29 Ihnatyja	7 19	17 10		13 30	4 38
12	Sobota	Radzyna	30 Trech Św.	7 17	17 12		14 46	5 24
7. Niedz. w r. (Starozapustna). Ewang.: O robotnikach w winnicy. Mat. 20.								
13	Niedz.	Katarzyny	31 Triod Kyr. i J.	7 16	17 13		16 06	6 03
14	Poniedz.	Walentego 🌕	1 Lutyj. Tryf.	7 14	17 15		17 26	6 34
15	Wtorek	Faustyna	2 Strit. Hosp.	7 12	17 17		18 44	7 01
16	Środa	Juljanny	3 Sym. i An.	7 10	17 19		19 59	7 25
17	Czwart.	Konstancji	4 Izydora	7 8	17 21		21 13	7 49
18	Piątek	Szymona b. †	5 Ahafji	7 7	17 22		22 23	8 13
19	Sobota	Konrada w.	6 Wukoła	7 5	17 24		23 31	8 39
8. Niedz. w r. (Mięsopustna.) Ewang.: O rolniku i nasieniu. Łuk. 8.								
20	Niedz.	Leona bp.	7 Sept. Part.	7 3	17 26		—	9 08
21	Poniedz.	Eleonory	8 Teodora	7 1	17 28		0 33	9 40
22	Wtorek	Stol. ś. Piot. ☾	9 Nykifora	6 59	17 29		1 37	10 19
23	Środa	Romany	10 Charłamp.	6 57	17 31		2 31	11 03
24	Czwart.	Macieja Ap.	11 Własija	6 55	17 32		3 18	11 54
25	Piątek	Wiktora †	12 Mełetyja	6 53	17 34		4 00	12 51
26	Sobota	Aleksandra	13 Martynj.	6 51	17 36		4 36	13 52
9. Niedz. w r. (Zapustna.) Ewang.: Jezus uzdrawia ślepego. Łuk. 18.								
27	Niedz.	Dobrosława	14 Masop. Awks.	6 49	17 37		5 06	14 57
28	Poniedz.	Romana	15 Onys.	6 47	17 39		5 32	16 04

14 lutego: Św. Walentego, patrona diecezji przemyskiej.

Z początkiem miesiąca wschodzi słońce o 7 godz. 35 min. Z końcem o 6 godz. 47 min. Długość d. od 9 godz. 18 min. do 10 godz. 52 min.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra dnia 8 o godzinie 1 min. 33. Pięknie.

🌕 Pełnia dnia 14 o 18 godz. 14 min. Zimno.

☾ Ostatnia kwadra dnia 22 o 5 godzinie 24 min. wieczor. Deszcz.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Do 5 bardzo zimno, 6 śnieg, 7 dość zimno, 8 do 10 ostre zimno. 11 nieco znośniej, jednak silne zimno; 13, 14 silny wiatr ze śniegiem, przyczem bardzo zimno, 15 ponuro, 16 i 17 dosyć duży śnieg, 18 ponuro i mało śniegu; 19 ponuro, 20 ciepło i pięknie, od 21 do 28 deszcz.

Kalendarz żydowski.

Dnia 2 lutego 1 Adar; dnia 15 lutego 14 Adar mały Purim; dnia 16 lut. 15 Adar, mały Suszan Purim.

Przysłowia:

Po świętej Dorocie, schną już chusty na płocie.

Jak w Abisynji pieką chleb.

Abisynka piecze ciasto chlebowe na płaskiej, gorącej misie, którą przykrywa pokrywą.

Abisynja, która jest przeszło dwa razy większa od Polski i liczy około 12 miljonów mieszkańców, stała się obecnie kolonją włoską. W czasie od 3 października 1935 r. do 5 maja 1936 roku, — generałowie włoscy pobili na głowę wojska negusa (cesarza abisyńskiego). Negus musiał opuścić kraj, a Mussolini ogłosił anekcję Abisynji. Włochy uzyskały wskutek tego ogromną kolonię o niezmierzonych, niewyzyskanych dotąd bogactwach surowców i dziewiczej glebie. Ziemia rodzi tam niemal bez uprawy więcej zboża, niż wymaga konsumcja krajowa. W wielu okolicach rosną jarzyny jak chwasty. Miód marnuje się w gęstwinach lasów, w których rosną drzewa oliwne, palmy, drzewa gumowe i kadzidłowe. Ziemia kryje złoto, platynę, diamenty, węgiel kamienny, węgiel brunatny i wiele innych skarbów. Przeszło 80 miljonów sztuk bydła i niezliczone stada kóz, owiec, osłów i mułów pasą się na rozległych stepach. Ludność tubylcza, której mniejwięcej trzecią część stanowią chrześcijanie koptyjscy, podczas gdy pozostałe dwie trzecie należą przeważnie do wyznających islam szczepów murzyńskich Galla, Danakil i Somal, żyje jeszcze w prymitywnych warunkach jak przedstawia powyższą rycina, jak wypiekano chleb w Abisynji.

ZAPISKI.

Marzec
Po rusińsku: **Berezeń**
Po białorusku: **Sakawik**

Po czesku: **Březen**
Po litewsku: **Kovas**
Po niemiecku: **März**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Wtorek	Albina bisk.	16 Pamfyła	6 45	17 40		5 56	17 13
2	Środa	*Popielec* P.	17 Teodora	6 43	17 42		6 19	18 25
3	Czwart.	Kunegundy *	18 Lwa pap.	6 41	17 44		6 42	19 35
4	Piątek	Kazimierza P.	19 Archippa	6 39	17 46		7 05	20 48
5	Sobota	Euzebjusza *	20 Lwa ep.	6 37	17 47		7 31	22 02
10. Niedz. w r. 1. Postu. (Wstępna). Ewang.: O kuszeniu P. Jezusa. Mat. 4.								
6	Niedz.	Wiktora	21 Syrn. Tym.	6 35	17 49		8 01	23 16
7	Poniedz.	Tomasza *	22 Eugeniusz	6 33	17 51		8 37	—
8	Wtorek	Wincentego *	23 Połykarpa	6 31	17 53		9 22	0 28
9	Środa	Franc.Rz. S.d.	24 *Popiel.* Obr. h. s. J.	6 29	17 54		10 15	1 33
10	Czwart.	40 Męczen. *	25 Maciejaap.	6 26	17 56		11 19	2 32
11	Piątek	Konstant. S. d.	26 Tarasa	6 24	17 57		12 31	3 20
12	Sobota	Grzegorza S. d.	27 Porfyryja	6 22	17 59		13 46	3 59
11. Niedz. w r. 2. Postu (Sucha). Ew.: O przemienieniu Pańskiem. Mat. 17.								
13	Niedz.	Krystyny	28 1 n. p. Prok.	6 20	18 1		15 03	4 33
14	Poniedz.	Matyldy *	1 Harz. Jedw.	6 18	18 2		16 20	5 01
15	Wtorek	Klemen. Dw. *	2 Teodota	6 16	18 4		17 36	5 26
16	Środa	Zbigniewa *	3 Jewtropyj.	6 14	18 5		18 50	5 50
17	Czwart.	Gertrudy *	4 Harasyma	6 12	18 7		20 02	6 14
18	Piątek	Edwarda P.	5 Konona	6 10	18 9		21 12	6 40
19	Sobota	Józ. Obl. *	6 42 M. w S.	6 8	18 10		22 19	7 08
12. Niedz. w r. 3. Postu. (Głucha). Ew.: O wypędz. djabłów przez P. J. Łuk. 11.								
20	Niedz.	Aleksandra	7 2 n. p. Wasył.	6 5	18 12		23 21	7 39
21	Poniedz.	Benedykta *	8 Teofilakta	6 3	18 13		—	8 15
22	Wtorek	Katarzyny *	9 40 M. w S.	6 1	18 15		0 20	8 58
23	Środa	Piotra D. *	10 Kondrata	5 59	18 17		1 11	9 47
24	Czwart.	Gabrjela *	11 Sofronija	5 57	18 18		1 54	10 41
25	Piątek	Zwiast. N. M. P. P.	12 Teofana	5 54	18 20		2 32	11 39
26	Sobota	Emanuel *	13 Nikifora	5 52	18 21		3 05	12 43
13. Niedz. w r. 4. Postu (Środopostna). Ewang.: O nakarmieniu 5000 ludzi. Jan 6.								
27	Niedz.	Bogumiła	14 3. n. p. Wen.	5 50	18 23		3 33	13 48
28	Poniedz.	Wilhelma *	15 Ahapija	5 48	18 24		3 58	14 55
29	Wtorek	Cyryla *	16 Sawyna	5 46	18 26		4 21	16 05
30	Środa	Anieli wd. *	17 Ałeksija	5 43	18 27		4 44	17 16
31	Czwart.	Radosława *	18 Kyryła	5 41	18 29		5 08	18 30

4 marca: Św. Kazimierza, patrona Litwy.

Z początku marca długość dnia wynosi 10 g. 55 min., przy końcu 12 g. 48 m.

Odmiany księżyca.

Nów dnia 2 o 6 godz. 40 m. Deszcz, śnieg, wiatr.

Pierwsza kwadra dnia 9 o 9 godzinie 35 min. Zmiennie.

Pełnia dnia 16 o 6 godz. 15 min. Wiatr.

Dnia 21 marca początek wiosny, gdy słońce wstępuje w znak barana.

Ostatnia kwadra dnia 24 o 2 godzinie 6 min. Pochmurno.

Nów dnia 31 o 19 godz. 52 min. Pięknie.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Ua 1 do 4 marca silny wiatr, rano śnieg, przyczem bardzo zimno; dnia 5, 6 pięknie świeci słońce, od 7 do 9 deszcz; 11 śnieg, 16, 17 pogoda i zimno, 18 bardzo zimno, 19 i 20 bardzo zimno i wiele śniegu, 21 zimno, śnieg aż do 24 poczem zimno i deszczowo aż do końca.

Kalendarz żydowski.

Dnia 4 marca 1 Veadar; 16 marca 13 Veadar, Post Estery, 17 marca 14 Veadar, Purim; 18 marca 15 Veadar, Szuszan Purim.

Naturalna kąpiel natryskowa w Afryce wschodniej.

Murzyni biorą naturalną kąpiel natryskową w jednym z odpływów jeziora Wiktorji.

Jezioro Wiktorji nazywane jest przez murzynów również „drugim morzem“ albo „jeziorem Uganda“, obszar 68.480 kilometrów kwadratowych, czyli prawie tyle co Małopolska. Granica pomiędzy brytyjską Uganda a dawną niemiecką Afryką wschodnią, dzieli je prawie na połowę. Olbrzymia szmaragdowo-zielona tafla wodna, przechodząca ku środkowi w kolor ciemnoniebieski, przedstawia wprost bajkowy widok. Po jeziorze kursują parowce angielskie. W okresie od lutego do maja i od września do listopada, szaleją często nad jeziorem burze i trąby wietrzne, unieruchomiając nieraz zupełnie komunikację okrętową. Liczne gatunki mięczaków, ryb, krokodyli i hipopotanów, ożywiają wody jeziora dostarczając pożywienia szczepom murzyńskim, zamieszkującym wybrzeża i liczne wyspy, wiodących dosyć beztroski żywot..

Dopływy i odpływy tego potężnego morza śródziemnego spadają nieraz ze znacznej wysokości po progach skalnych. Ponieważ woda jest bardzo ciepła, murzyni, którzy zresztą nie odznaczają się specjalną czystością, mają świetną okazję do przyjemnej naturalnej kąpieli natryskowej.

— — — — — — — — —

ZAPISKI.

....

....

Kwiecień

Po rusińsku: **Kwiteń**

Po białorusku: **Krasawik**

Po czesku: **Duben**

Po litewsku: **Balandis**

Po niemiecku: **April**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.		Święta grecko-katol.		Słońca wschód g. min.		Słońca zachód g. min.		Znaki	Księżyca wschód g. min.		Księżyca zachód g. min.	
1	Piątek	Teodory m.	P	19	Chryzanta	5	39	18	30		5	33	19	45
2	Sobota	Franciszka a P.	*	20	Sawy	5	37	18	32		6	03	21	01
14. Niedz. w r. 5. Postu (Czarna). Ew.: O żydach chcących kamien. Chryst. Jan. 8.														
3	**Niedz.**	Ryszarda		21	**4 n. p.** Jak ap.	5	35	18	33		6	37	22	16
4	Poniedz.	Izydora	*	22	Was.	5	32	18	35		7	20	23	25
5	Wtorek	Wincentego	*	23	Nykona	5	30	18	36		8	12	—	
6	Środa	Celestyna	*	24	Zacharyja	5	28	18	38		9	13	0	27
7	Czwart.	Don. i Ruf.	* ☽	25	**Błah. P. H.**	5	26	18	40		10	22	1	17
8	Piątek	*7 bol. NMP.*	P	26	Hawryiła	5	24	18	41		11	36	1	59
9	Sobota	Marji Kleof.	*	27	Matrony	5	21	18	43		12	51	2	34
15. Niedz. w r. (Palmowa) Ewang.: Wjazd Chryst. do Jeroz. Mat. 21.														
10	**Niedz.**	**Niedz. Palm.**		28	**5 n. p.** Hilar.	5	19	18	44		14	06	3	03
11	Poniedz.	Leona pap.	*	29	Eustazego	5	17	18	46		15	20	3	29
12	Wtorek	Juljusza	*	30	Joana	5	15	18	48		16	33	3	53
13	Środa	Przemysława	*	31	Ipatyja ap.	5	13	18	49		17	44	4	17
14	Czwart.	**Wielki Czwart.**	* 🌕	1	**Kwit.** Marji	5	11	18	51		18	54	4	41
15	Piątek	**Wielki Piątek**	P.	2	Antypy	5	9	18	52		20	02	5	08
16	Sobota	**Wielka Sob.**	P.	3	Nikity	5	7	18	54		21	07	5	38
16. Niedz. w r. (Wielkanocna). Ewang.: O Zmartwychwst. Chryst. Pana. Mar. 16.														
17	**Niedz.**	**Wielkanoc**		4	**Nied. Palm.**	5	5	18	56		22	08	6	12
18	**Poniedz.**	**Pon. Wielk.**		5	Teodula	5	3	18	57		23	02	6	52
19	Wtorek	Emmy		6	Jewtychija	5	1	18	59		23	49	7	39
20	Środa	Wiktora m.		7	Hrehoryja	4	59	19	0		—		8	32
21	Czwart.	Anzelma		8	Irydiona	4	57	19	2		0	28	9	28
22	Piątek	Sot. i Kaja	† ☾	9	**Piatok W**	4	55	19	4		1	03	10	29
23	Sobota	Wojciecha		10	Terentyja	4	53	19	5		1	32	11	33
17. Niedz. w r. 1 po Wielk. (Przewod.). Ew.: O ukazaniu się Chr. Apost. Jan 20.														
24	**Niedz.**	Fidelisa		11	**Wełyk. den**	4	51	19	7		1	58	12	38
25	Poniedz.	Marka ew.		12	**Pond. Swi.**	4	49	19	8		2	22	13	45
26	Wtorek	Kleta i Marcel.		13	**Wtor. Swi.**	4	47	19	10		2	45	14	55
27	Środa	Teofila b.		14	Martyna	4	45	19	11		3	08	16	07
28	Czwart.	Pawła od Krz.		15	Arystarch.	4	43	19	13		3	32	17	21
29	Piątek	Piotra m.	†	16	Ahapji	4	42	19	14		4	00	18	39
30	Sobota	Katarz. S.	🌑	17	Symeona	4	40	19	16		4	32	19	56

23 kwietnia: Św. Wojciecha, patrona w Gnieźnieńskiem.

W kwietniu z początku długość dnia wynosi 12 g. 51 m. Z końcem miesiąca 14 godz. 36 min.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra dnia 7 o 16 godzinie 10 min. Wiatr, deszcz.

🌕 Pełnia dnia 14 o 19 godz. min 21. Pięknie.

☾ Ostatnia kwadra dnia 22 o 21 godzinie 14 min. Zmiennie.

🌑 Nów dnia 30 o godzinie 6 min. 28. Wiatr.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Z początku bardzo pięknie, dn. 9 deszcz i przymrozki poczem do końca zmiennie.

Kalendarz żydowski

Dnia 2 kwietnia 1 Nisan. Dnia 16 kwietnia 15 Nizan, początek Paschy. Dnia 17 kwietnia 16 Nizan, drugie święto. Dnia 22 kwietnia 21 Nizan, VII święto. Dnia 23 kwiet. 22 Nisan, VIII święto.

Przysłowia:

Kwiecień — plecień, bo przeplata: trochę zimy — trochę lata.

W ogrodzie wężów w Port Elisabeth w Afryce południowej.

Jak dozorca w ogrodzie wężów w Port Elisabeth obchodzi się z wężami.

Port Elisabath jest miastem portowem w kraju Przylądkowym Unji Południowo Afrykańskiej. Na 64.000 mieszkańców przebywa tam około 44.000 białych. Miasto, jako drugie z rzędu co do wielkości w Kraju Przylądkowym jest ważnym ośrodkiem kultury i nauki. Posiada ono dużą bibliotekę, kilka teatrów, muzeum przyrodniczo-historyczne i liczne zakłady naukowe. Oryginalnością miasta jest jednak „ogród wężów“, gdzie chowane są i żywione wszelkie możliwe gatunki wężów. Z podziwem i ze strachem przypatrują się tam zwiedzający nieustraszonym dozorcom, wokoło ramion których wiją się węże. Wysoki, gładki mur oddziela widzów od strasznych gadów, poruszających się swobodnie w swojem obszernem więzieniu. Z tym ogrodem wężów może się tylko równać jeszcze instytut Butantan pod Sao Paulo w Brazylji. Tu i tam hodowane są węże tylko w celu umożliwienia doświadczeń naukowych nad ukąszeniami wężów i ich leczeniem. Sporządzane w tych laboratoriach odtrutki przeciwko ukąszeniom wężów, rozsyłane są do zakładów leczniczych i lekarzy i uratowały już od śmierci wielu ludzi.

ZAPISKI.

Maj

Po rusińsku: **Traweń**

Po białorusku: **Trawień**

Po czesku: **Květen**

Po litewsku: **Gegures**

Po niemiecku: **Mai**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
18. Niedz. w r. 2. po Wielkan. Ewang.: O Chrystusie dobrym pasterzu. Jan 10.								
1	Niedz.	Filipa i Jak.	18 Joana pr.	4 38	19 17		5 13	21 09
2	Poniedz.	Zygmunta kr.	19 Sotera	4 36	19 19		6 03	22 15
3	Wtorek	Król. Kor. p.	20 Teodora	4 34	19 20		7 02	23 13
4	Środa	*Opieka Józefa*	21 Januaryja	4 33	19 22		8 11	23 58
5	Czwart.	Piusa V.	22 Teodora	4 31	19 23		9 26	—
6	Piątek	Jan. w Olej. † ☽	23 Hrehoryja	4 29	19 25		10 42	0 36
7	Sobota	Domiceli	24 Sawy	4 27	19 26		11 57	1 07
19. Niedz. w r. 3. po Wielkan. Ew.: Maluczko, a nie ujrzycie mnie. Jan 16.								
8	Niedz.	Stanisława B. m.	25 Marka Ew.	4 26	19 28		13 11	1 33
9	Poniedz.	Grzegorza	26 Wasyłyja	4 24	19 29		14 22	1 58
10	Wtorek	Izydora oracza	27 Symeona	4 23	19 31		15 33	2 21
11	Środa	Mamert., Ad.	28 Jasona	4 21	19 32		16 42	2 45
12	Czwart.	Pankracego	29 Św. 9 Mucz.	4 20	19 33		17 50	3 10
13	Piątek	Serwacego †	30 Jakóba ap.	4 18	19 35		18 55	3 39
14	Sobota	Bonifacego	1 Praw. Jerem	4 17	19 36		19 57	4 10
20. Niedz. w r. 4. po Wielk. Ewang.: O przyczynie odejścia Chrystusa. Jan 16.								
15	Niedz.	Zofji	2 Atanazyja	4 15	19 38		20 54	4 49
16	Poniedz.	Jana Nep.	3 Teodozyja	4 14	19 39		21 44	5 33
17	Wtorek	Paschalisa	4 Pelahji	4 13	19 40		22 26	6 24
18	Środa	Szczęsnego	5 Świec. wod	4 11	19 42		23 03	7 19
19	Czwart.	Piotra Cel.	6 Jowa	4 10	19 43		23 33	8 18
20	Piątek	Bernardyna †	7 Sawy m.	4 8	19 45		24 00	9 20
21	Sobota	Feliksa	8 Joana boh	4 7	19 46		—	10 24
21. Niedz. w r. 5 po Wielkan. Ewang.: O modlitwie w Imię Jez. Chr. Jan 16.								
22	Niedz.	Julji ☾	9 Izaiji	4 6	19 47		0 24	11 29
23	Poniedz.	Desyder. (dni krzyż.)	10 Symeona	4 5	19 48		0 47	12 34
24	Wtorek	Joanny (dni krzyż.)	11 Mokyja	4 4	19 50		1 09	13 45
25	Środa	Urbana p. (dni krzyż.)	12 Epifanyja	4 3	19 51		1 32	14 57
26	Czwart.	Wniebowst. P.	13 Św. wody	4 2	19 52		1 58	16 12
27	Piątek	Jana pap. †	14 Izydora	4 1	19 53		2 28	17 29
28	Sobota	Augustyna	15 Pachomija	4 0	19 54		3 03	18 45
22. Niedz. w r. 6 po Wielkan. Ewang.: Obietnica zesłania Ducha św. Jan 15.								
29	Niedz.	Marji Magd.	16 Teodora	3 59	19 55		3 49	19 57
30	Poniedz.	Feliksa pap.	17 Andronika	3 58	19 57		4 45	21 00
31	Wtorek	Anieli Mer.	18 Teodota	3 57	19 58		5 52	21 52

8 maja: Św. Stanisława, patrona Polski.

Z początkiem maja długość dnia wynosi 14 godzin 39 min.; z końcem miesiąca 16 godzin 1 minutę.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra dnia 6 maja o 22 godz. 24 min. Pięknie.

Pełnia dnia 14 maja o 9 godz. 39 min. Zmiennie.

Dnia 14 maja całkowite zaćmienia księżyca, w Europie niewidzialne.

☾ Ostatnia kwadra dnia 22 maja o 13 godz. 36 min. Ciepło.

● Nów dnia 29 maja o 15 godz. 0 min. Wypogadza się.

Dnia 29 maja całkowite zaćmienia słońca, w Europie niewidzialne.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Dnia 2 pogodnie i ciepło, aż do 22 czasem grzmoty i burze, ciepło i przyjemnie, 23 pochmurno, od 24 do 29 pochmurno i mroźno, poczem aż do końca zimno.

Kalendarz żydowski.

Dnia 2 maja 1 Ijar, dnia 19 maja 18 Ijar, Lag-Bomer, dnia 31 maja 1 Siwan.

Przysłowia:

Suchy kwiecień — mokry maj, będzie żytko, gdyby gaj!

Siostry Czerwonego Krzyża pouczają o pielęgnowaniu niemowląt.

W Chicago siostry Czerwonego Krzyża pouczają dorastającą młodzież męską o pielęgnowaniu niemowląt.

Nikogo już dzisiaj nie dziwi, że dorastające dziewczęta pouczane są o pielęgnowaniu niemowląt. W wielu krajach urządzane są specjalne kursa dla młodych matek. Jednakże Amerykanie, którzy prawie we wszystkiem wyprzedzają znacznie europejczyków, posunęli się jeszcze dalej, pouczają o pielęgnowaniu niemowląt młodzież męską. Nauczania tego podejmują się przeważnie siostry Czerwonego Krzyża. Ich słuchacze wykazują coprawda często niewielkie zainteresowanie tem, co słyszą i widzą; woleliby stanowczo uprawiać sporty, lecz obowiązek jest obowiązkiem, i młody Amerykanin wie, co będzie winien kiedyś swojej żonie jako ojciec rodziny. Ogólnie wiadomo, że dziewczęta i kobiety amerykańskie są przeważnie rozpieszczone i stawiają mężczyznom takie wymagania, jakie nigdy nie przyszłyby do głowy Europejce. Można się więc spodziewać, że młoda matka powie poprostu do męża: Ja mam i tak za dużo roboty przy gospodarstwie domowem. Proszę cię, zajmij się dzieckiem, jak będziesz miał czas!

ZAPISKI.

....

....

....

....

Czerwiec

Po rusinsku: **Czerwen**

Po białorusku: **Czerwień**

Po czesku: **Červen**

Po litewsku: **Birželis**

Po niemiecku: **Juni**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Środa	Bł. Jakóba	19 Patrykija	3 56	19 59		7 07	22 34
2	Czwart.	Sadoka i T.	20 Woznes. H.	3 56	20 0		8 25	23 09
3	Piątek	Klotyldy †	21 Konstant.	3 55	20 1		9 45	23 37
4	Sobota	Kwiryna P.	22 Wasyłysk.	3 55	20 2		10 59	—
23. Niedz. w r. Zesłanie Ducha św. Ewang.: O przyjściu Ducha św. Jan 14.								
5	Niedz.	Zielone Św. ☽	23 Mychajła	3 54	20 3		12 13	0 03
6	Poniedz.	Pon. Ziel. Św.	24 Simeona	3 53	20 4		13 24	0 27
7	Wtorek	Roberta op.	25 Izaaka	3 53	20 5		14 34	0 50
8	Środa	Medarda S. d.	26 Karpa	3 52	20 5		15 42	1 15
9	Czwart.	Felicjana	27 Teraponta	3 52	20 6		16 47	1 42
10	Piątek	Małgorz. S. d.	28 Nykity	3 51	20 7		17 49	2 13
11	Sobota	Barnab. ap. S. d.	29 Teodozji	3 51	20 8		18 48	2 48
24. Niedz. w r. 1. po Ziel. Świątkach. Ewang.: O władzy Chr. Pana. Mat. 28.								
12	Niedz.	Św. Trójcy	30 Sosz. S. D.	3 51	20 8		19 40	3 30
13	Poniedz.	Anton. z P. ○	31 Pon. Sosz.	3 50	20 9		20 25	4 18
14	Wtorek	Bazylego	1 Czerw. Justa	3 50	20 9		21 03	5 12
15	Środa	Jolanty	2 Nykifora	3 50	20 10		21 36	6 09
16	Czwart.	Boże Ciało	3 Lukyljana	3 50	20 10		22 04	7 11
17	Piątek	Adolfa †	4 Wartołom.	3 50	20 11		22 29	8 14
18	Sobota	Marka i Marc.	5 Doroteja	3 50	20 11		22 52	9 18
25. Niedz. w r. 2. po Ziel. Świątk. Ewang.: O wezwaniu na wieczerzę. Łuk. 14.								
19	Niedz.	Juljanny	6 Ws. S. Św.	3 50	20 12		23 13	10 23
20	Poniedz.	Sylwerjusza	7 Teodota	3 50	20 12		23 35	11 29
21	Wtorek	Alojzego G. ☾	8 Fteodora	3 50	20 12		23 59	12 39
22	Środa	Paulina	9 Kyryła	3 50	20 12		—	13 50
23	Czwart.	Zenona	10 Boże Ciało	3 51	20 13		0 26	15 04
24	Piątek	Serca Jezusa †	11 Wartołom.	3 51	20 13		0 57	16 18
25	Sobota	Wilhelma	12 Onufryja	3 51	20 13		1 37	17 32
26. Niedz. w r. 3. po Ziel. Świątk. Ewang.: O zgubionej owcy. Łuk. 15.								
26	Niedz.	Jana i Pawła	13 Akyłyny	3 52	20 13		2 27	18 40
27	Poniedz.	Władysław. ●	14 Ełyseja	3 52	20 13		3 28	19 39
28	Wtorek	Leona p.	15 Amosa	3 53	20 13		4 40	20 27
29	Środa	Piotra i Pawła	16 Tychona	3 53	20 13		5 59	21 06
30	Czwart.	Lucyny	17 Mannila	3 54	20 13		7 20	21 38

24 czerwca: Św. Jana Chrzciciela, patrona diecezji wrocławskiej.

Długość dnia wynosi 1 czerwca 16 godzin 3 min. Z końcem miesiąca ubywa dnia o 3 minuty.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra dnia 5 o 5 godzinie 32 min. Deszcz.

○ Pełnia dnia 13 o 0 godz. 47 min. Pięknie.

☾ Ostatnia kwadra dnia 21 o 2 godzinie 52 min. Chłodno.

Dnia 22 czerwca początek lata. Słońce wstępuje w znak Raka.

● Nów dnia 27 o 22 godzinie 10 min. Pięknie.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Z początku szron i chłodno, trwa do 8, poczem pięknie ciepło, aż do 21, potem wiatr i deszcz, d. 24 szron, potem ciepło i upały, pod koniec zmiennie.

Kalendarz żydowski.

Dnia 5 czerwca 6 Siwan, święto tygod.; dnia 6 czerwca 7 Siwan, drugie święto; 30 czerwca 1 Tamuz.

Przysłowia:

Na święty Antoni, jagoda się zapłoni. Na święty Wit, słowik cyt, cyt.

CZERWIEC MA DNI 30.

Jak w Kalifornii chronią plantacje przed mrozem.

W Kalifornii podczas zimnych nocy ustawiają w plantacjach naczynia z płonącym olejem, aby uchronić przed mrozem drzewa, kwiaty i owoce.

Już przed 2.000 lat umieli starożytni Grecy chronić przed mrozem swoje kultury roślinne podczas szczególnie chłodnych nocy. Spalali wielkie wiązki słomy i liści, aby podnieść o kilka stopni temperaturę powietrza. Sposób ten, stosowany dzisiaj we wszystkich krajach świata, znalazł najszersze zastosowanie w Kalifornji. Hodowane tam szlachetne gatunki owoców wymagają szczególnej troskliwości, ponieważ podczas niektórych nocy i w tym błogosławionym kraju panują dotkliwe chłody, zwłaszcza gdy do zwykłego przymrozku nocnego przyłączy się jeszcze zimny wiatr śnieżny z pobliskich gór. Kilka zimnych godzin nocnych wystarczy, by wyrządzić szkodę na kilka miljonów dolarów w tych olbrzymich plantacjach. Ażeby temu zapobiec, ustawia się w plantacjach naczynia z płonącym olejem, które mają chronić przed mrozem drzewa, kwiaty i owoce. Również w Europie stosuje się podobne środki, przedewszystkiem w winnicach, zwłaszcza na wiosnę, podczas niebezpiecznych „zimnych świętych". W miejscowości Bingen nad Renem właściciele winnic zaopatrzyli nawet swoje ogrody w elektryczne instalacje ogrzewające.

ZAPISKI.

Lipiec

Po rusińsku: **Łypeń**

Po białorusku: **Ліпень**

Po czesku: **Červenec**

Po litewsku: **Lupus**

Po niemiecku: **Juli**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Piątek	Teodoryka †	18 Leontija	3 55	20 13		8 40	22 06
2	Sobota	*Naw. NPM.*	19 Judy ap.	3 55	20 13		9 57	22 31
27. Niedz. w r. 4. po Ziel. Świątk. Ewang.: O połowie ryb. Łuk. 5.								
3	Niedz.	Anatola	20 Metodyja	3 56	20 12		11 11	22 55
4	Poniedz.	Józefa Kal. ☽	21 Julijana m.	3 56	20 12		12 23	23 20
5	Wtorek	Antoniego	22 Jewsebija	3 57	20 12		13 32	23 46
6	Środa	Łucji	23 Ahrypiny	3 58	20 11		14 39	—
7	Czwart.	Cyr. i Metod.	24 Rożd. s. J.	3 59	20 10		15 42	0 16
8	Piątek	Elżbiety †	25 Fewronji	3 59	20 10		16 43	0 49
9	Sobota	Weroniki	26 Dawyda	4 0	20 9		17 36	1 29
28. Niedz. w r. 5. po Ziel. Świątk. Ewang.: O sprawiedliwości. Mat. 5.								
10	Niedz.	Amelji, 7 br.	27 Samsona	4 1	20 8		18 24	2 14
11	Poniedz.	Piusa I. pap.	28 Kyra i Jon.	4 2	20 7		19 04	3 06
12	Wtorek	Jan. Gwalb. ○	29 Petra i P.	4 3	20 7		19 39	4 02
13	Środa	Małgorzaty	30 Sobor š. A.	4 4	20 6		20 09	5 03
14	Czwart.	Bonawentury	1 Łypcá. Kosm.	4 5	20 6		20 35	6 05
15	Piątek	Henryka †	2 Poł. ryz. B.	4 6	20 5		20 58	7 09
16	Sobota	NPM. Szkap.	3 Jakynta	4 7	20 4		21 20	8 14
29. Niedz. w r. 6. po Ziel. Świątk. Ewang.: O nakarmieniu 4000 ludzi. Mar. 8.								
17	Niedz.	Aleksego	4 Andreja	4 8	20 3		21 41	9 20
18	Poniedz.	Szymona z L.	5 Kyryła i M.	4 10	20 2		22 04	10 27
19	Wtorek	Winc. z P.	6 Atanazyja	4 11	20 1		22 29	11 36
20	Środa	Błg. Czesława ☾	7 Tomy pr.	4 12	20 0		22 57	12 46
21	Czwart.	Praksedy	8 Prokopa	4 13	19 59		23 31	13 58
22	Piątek	Marji Magd. †	9 Pankratija	4 14	19 58		—	15 11
23	Sobota	Apolinarego	10 Antonija	4 16	19 56		0 15	16 19
30. Niedz. w r. 7. po Ziel. Świątk. Ewang.: O fałszywych prorokach. Mat. 7.								
24	Niedz.	Kunegundy	11 Olhy	4 17	19 55		1 08	17 22
25	Poniedz.	Jakóba ap.	12 Prokła	4 18	19 54		2 14	18 35
26	Wtorek	Anny	13 Sob. Hawr.	4 19	19 53		3 29	18 58
27	Środa	Natalji ●	14 Akyły	4 21	19 51		4 50	19 35
28	Czwart.	Inocentego	15 Wołodym.	4 22	19 50		6 12	20 06
29	Piątek	Marty †	16 Atynogena	4 24	19 48		7 33	20 33
30	Sobota	Bogumiła	17 Maryny	4 25	19 47		8 50	20 58
31. Niedz. w r. 8. po Ziel. Świątk. Ewang.: O niespraw. szafarzu. Łuk. 16.								
31	Niedz.	Ignacego L.	18 Emiljana	4 26	19 45		10 05	21 23

Z początkiem lipca długość dnia wynosi 16 godz. 18 m., z końcem miesiąca 15 godzin 19 minut.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra 4 lipca o 14 godzinie 47 min. Zmiennie.

○ Pełnia dnia 12 lipca o 16 godzinie 5 min. Pięknie.

☾ Ostatnia kwadra dnia 20 lipca o 13 godz. 19 min. Deszcz.

● Nów dnia 27 lipca o godz. 4 min. 54. Pochmurno.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Z początku miesiąca chłodno aż do 9; poczem dnia 12 gorąco. — Noce są chłodne; od 13 aż do końca wielka posucha.

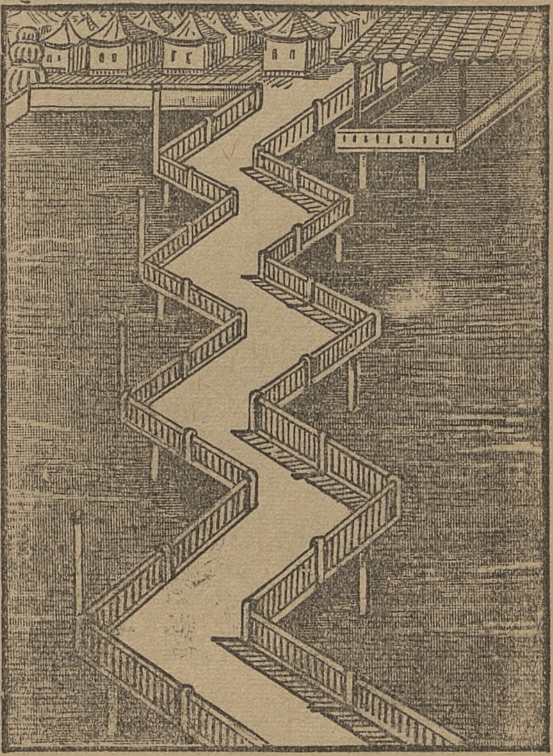
Kalendarz żydowski.

Dnia 17 lipca 18 Thamuz, post, zdobycie świątyni, dnia 29 lipca 1 Ab.

Przysłowia:

Nawiedzenie Matki Boskiej, więc się przed Nią chylą kłoski.

Mosty odstraszające duchy.

Kamienny most zygzagowaty w pobliżu Szanghaju, który ma utrudnić przystęp złym duchom.

Chińczycy są jak wiadomo, ludem zabobonnym. Wierzą oni w dobre i złe duchy, z których każdy ma zupełnie odrębne właściwości charakteru. Zorjentować się w tym wszystkiem nie tak łatwo. — Wszystkie złe duchy posiadają jednak jedną wspólną właściwość; mogą poruszać się tylko w linii prostej i przeraża ich każdy gzygzak, bałamucąc ich i zmuszając do ucieczki. Tak wierzą przynajmniej Chińczycy. U złych ludzi zachodzi coprawda zupełnie przeciwny wypadek: nie chcą słyszeć o prostych drogach i wolą chodzić zygzakiem. Lecz Chińczycy obawiają się więcej złych duchów, niż złych ludzi i dlatego budują, gdzie tylko się da, szczególnie w okolicach, nawiedzonych często przez złe duchy, mosty zygzakowate, tak naprzykład pod Szanghajem. W pobliżu jednej ze wsi wzniesiono most kamienny, przedstawiony na naszej rycinie. Spodziewano się tym sposobem uchronić wieś przed najściem złych duchów, które, jak wierzą mieszkańcy, nie odważą się przekroczyć mostu. Dziwaczna ta budowla kosztowała dwa razy tyle, co budowa zwykłego mostu.

ZAPISKI.

Sierpień

Po rusińsku: **Serpeń**

Po białorusku: **Żniwień**

Po czesku: **Srpen**

Po litewsku: **Rugpintis**

Po niemiecku: **August**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Poniedz.	Piotra w ok.	19 Makryny	4 28	19 44	♎	11 18	21 50
2	Wtorek	N. P. M. Anielsk.	20 Iłyi pror.	4 29	19 42	♎	12 27	22 19
3	Środa	Z. ś. Szczep. ☽	21 Symeona	4 31	19 41	♏	13 33	22 51
4	Czwart.	Dominika	22 Marji Mah.	4 32	19 39	♏	14 35	23 29
5	Piątek	NPM. Śnież. †	23 Trofyma	4 33	19 37	♐	15 31	—
6	Sobota	Przemien. Pańsk.	24 Chrystyny	4 35	19 36	♐	16 20	0 12
32. Niedz. w r. 9. po Ziel. Świątk. Ewang.: O zburzeniu Jerozolimy. Łuk. 19.								
7	Niedz.	Kajetana	25 Usp. ś. An.	4 36	19 34	♐	17 02	1 02
8	Poniedz.	Cyrjaka	26 Jermołaja	4 38	19 33	♑	17 41	1 57
9	Wtorek	Jana Vian.	27 Pantałejm.	4 39	19 31	♑	18 12	2 56
10	Środa	Wawrzyńca	28 Prohora	4 40	19 29	♒	18 39	3 57
11	Czwart.	Zuzanny ○	29 Kałynyka	4 42	19 27	♒	19 04	5 01
12	Piątek	Klary p. †	30 Syły ap.	4 43	19 26	♒	19 26	6 06
13	Sobota	Hipolita	31 Jewdok.	4 45	19 24	♓	19 49	7 12
33. Niedz. w r. 10. po Ziel. Świątk. Ewang.: O faryzeuszu i celniku. Łuk. 18.								
14	Niedz.	Euzebjusza	1 Serp Petra	4 46	19 22	♓	20 11	8 18
15	Poniedz.	Wnieb. NPM.	2 Stefana m.	4 48	19 20	♈	20 35	9 26
16	Wtorek	Rocha, wyzn.	3 Izaakija	4 49	19 18	♈	21 02	10 36
17	Środa	Jacka wyzn.	4 7 Mład.	4 51	19 16	♉	21 33	11 46
18	Czwart.	Heleny ces. ☾	5 Jewsycha	4 52	19 14	♉	22 12	12 57
19	Piątek	Lndwika T. †	6 Preob. H.	4 54	19 12	♉	23 00	14 05
20	Sobota	Bernarda op.	7 Dometyja	4 55	19 10	♊	23 58	15 08
34. Niedz. w r. 11. po Ziel. Świątk. Ewang: O uzdrow. głuchoniem. Mar. 7.								
21	Niedz.	Joanny Fran.	8 Emyłjana	4 57	19 8	♊	—	16 03
22	Poniedz.	Tymoteusz.	9 Mateja ap.	4 58	19 6	♋	1 06	16 50
23	Wtorek	Filipa	10 Ławrent.	5 0	19 4	♋	2 22	17 29
24	Środa	Bartłomieja	11 Jewpła	5 1	19 2	♌	3 43	18 01
25	Czwart.	Ludwika ●	12 Fotyja	5 3	19 0	♌	5 03	18 31
26	Piątek	N. P. M. Jasnog. †	13 Maksyma	5 4	18 58	♍	6 23	18 58
27	Sobota	Boz. św. Kaz.	14 Mycheja	5 6	18 56	♍	7 41	19 24
35. Niedz. w r. 12. po Ziel. Świątk. Ewang.: O miłosier. Samaryt. Łuk. 10.								
28	Niedz.	Augustyna	15 Uspen. B.	5 7	18 54	♎	8 56	19 51
29	Poniedz.	Ścięcie Ś. J.	16 Per. Obr.	5 9	18 52	♎	10 09	20 20
30	Wtorek	Róży Lim.	17 Myrona m.	5 10	18 50	♏	11 17	20 52
31	Środa	Rajmunda	18 Flora i Ł.	5 12	18 48	♏	12 22	21 27

10 sierpnia: Św. Wawrzyńca, patrona diecezji chełmińskiej.

Z początkiem sierpnia długość dnia wynosi 15 godz. 16 minut. — Z końcem miesiąca 13 godzin 36 minut.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra dnia 3 sierpnia o 3 godzinie 0 min. Wiatr.

○ Pełnia dnia 11 sierpnia o 6 godz. 57 min. Deszcz.

☾ Ostatnia kwadra dnia 18 sierpnia o 21 godz. 30 min. Pięknie.

● Nów dnia 25 sierpnia o 12 godz. 17 min. Pochmurno.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Z początku ciepło powietrze, poczem nieprzyjemnie, aż do 11: teraz zaczyna się piękna pogoda aż do 30; potem niestała pogoda.

Kalendarz żydowski.

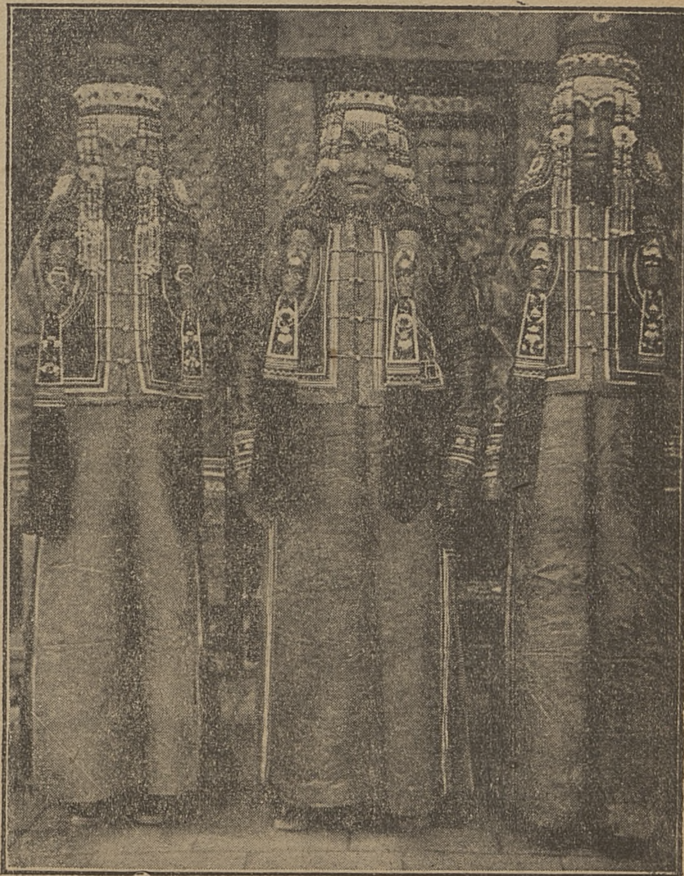
Dnia 7 sierpnia 10 Ab, post, spalenie świątyni, dnia 12 sierpnia 15 Ab, Święto uciechy, dnia 28 sierpnia 1 Elul.

Przysłowia:

Święty Wawrzyniec, otwiera zwierzyniec.

Księżniczki mongolskie.

Mongolia — kraina pustynno-stepowa — wciśnięta pomiędzy rosyjską unję sowiecką i Chiny, zajmuje obszar czterokrotnie prawie większy, niż Polska. — Ludność stanowią po większej części Mongołowie, liczący około 2 i pół miljona głów. — „Mongołowie“, to znaczy „waleczni“, dzielą się na trzy wielkie grupy: Mongołów wschodnich, północnych i zachodnich. Są oni prawie wyłącznie koczownikami i trudnią się przeważnie hodowlą bydła. Majątek ich stanowią wielkie stada koni, wielbłądów i owiec. Jazda konna, polowanie i zapasy są ich sportem narodowym. Głównych środków żywności: mleka, masła, sera, skopowiny dostarczają trzody. Uprawą roli trudnią się jedynie mieszkańcy okolic pogranicznych. Mongołowie mieszkają w tak zwanych jurtach, to jest okrągłych, krytych filcem namiotach. Odzież ich zależnie od pory roku składa się z szerokiej kurtki albo futra, butów skórzanych i czapki filcowej lub futrzanej. Kobiety noszą bogate ozdoby ze srebra i korali. Widać to najlepiej na naszej rycinie, przedstawiającej trzy damy z królewskiej rodziny w Otok w Mongolii środkowej. Królowa stoi w środku.

Trzy damy z królewskiego dworu w Otok w Mongolii środkowej. W środku stoi królowa

— — — — — — — — —

ZAPISKI.

Wrzesień

Po rusińsku: **Wereseń**

Po białorusku: **Weraseń**

Po czesku: **Září**

Po litewsku: **Rugsejis**

Po niemiecku: **September**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Czwart.	Bronisławy ☽	19 Andreja	5 13	18 46	♏	13 22	22 09
2	Piątek	Stefana kr. †	20 Samuiła	5 15	18 44	♐	14 14	22 57
3	Sobota	Szymona Sł.	21 Tadeja	5 16	18 42	♐	14 59	23 50
36. Niedz. w r. 13. po Ziel. Świątk. Ewang.: O uzdr. 10 trędowatych. Łuk. 17.								
4	Niedz.	Rozalji	22 Ahatonika	5 18	18 40	♑	15 38	—
5	Poniedz.	Wawrzyńca	23 Łuppa m.	5 19	18 38	♑	16 13	0 47
6	Wtorek	Zacharjasza	24 Ewtychija	5 21	18 35	♑	16 42	1 47
7	Środa	Reginy	25 Wartołom.	5 22	18 33	♒	17 07	2 50
8	Czwart.	Narodz. N. P. M.	26 Adrjana	5 24	18 31	♒	17 31	3 55
9	Piątek	Piotra Kl. † 🌕	27 Pimena	5 25	18 29	♓	17 53	5 01
10	Sobota	Mikołaja	28 Mojseja	5 27	18 27	♓	18 16	6 08
37. Niedz. w r. 14. po Ziel. Świątk. Ewang.: O służeniu Bogu i mam. Mat. 6.								
11	Niedz.	Prota i H.	29 Usik. bł. J.	5 28	18 24	♈	18 40	7 16
12	Poniedz.	Imienia Marji	30 Aleksandr.	5 30	18 22	♈	19 07	8 26
13	Wtorek	Filipa m.	31 Poł. Poj. B.	5 31	18 20	♈	19 38	9 37
14	Środa	Pod. św. Krzyża	1 Weres. Sym.	5 33	18 18	♉	20 14	10 47
15	Czwart.	M. B. Bolesnej	2 Mamanta	5 34	18 16	♉	20 58	11 56
16	Piątek	Kornela p. †	3 Antypy	5 36	18 13	♊	21 52	12 59
17	Sobota	Lamberta ☾	4 Wawyły	5 37	18 11	♊	22 54	13 57
38. Niedz. w r. 15. po Ziel. Świątk. Ewang.: O wskrzesz. syna w Naim. Łuk. 7.								
18	Niedz.	Tomasza	5 Zacharji	5 39	18 9	♋	—	14 45
19	Poniedz.	Januarego	6 Czud. ś. M.	5 40	18 7	♋	0 05	15 25
20	Wtorek	Eustachjusza	7 Sozonta	5 42	18 5	♌	1 21	16 00
21	Środa	Mateusza S. d.	8 Rożdż. B.	5 43	18 2	♌	2 39	16 30
22	Czwart.	Maurycego	9 Joakima	5 45	18 0	♍	3 58	16 58
23	Piątek	Tekli S. d. 🌑	10 Mynodory	5 46	17 58	♍	5 15	17 24
24	Sobota	Gerarda S. d.	11 Teodory	5 48	17 56	♎	6 31	17 51
39. Niedz. w r. 16. po Ziel. Świątk. Ewang.: O uzdrow. opuchłego. Łuk. 14.								
25	Niedz.	Bł. Ładysława	12 Awtonoma	5 49	17 54	♎	7 45	18 19
26	Poniedz.	Cyprjana	13 Kornyła	5 51	17 51	♎	8 57	18 49
27	Wtorek	Kozmy i Dam.	14 Wozd. Kr.	5 52	17 49	♏	10 05	19 24
28	Środa	Wacława kr.	15 Nykyty	5 54	17 47	♏	11 07	20 05
29	Czwart.	Michała archan.	16 Josafata m.	5 56	17 45	♐	12 04	20 51
30	Piątek	Hieronima †	17 Sofji mucz.	5 57	17 43	♐	12 53	21 42

29 września: Św. Michała, patrona Rusi.

Z początkiem września długość dnia wynosi 13 godzin 33 min. Z końcem miesiąca 11 g. 46 min.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra dnia 1 września o 18 godzinie 28 min. Pięknie.

🌕 Pełnia dnia 9 września o 21 godzinie 8 minut. Pogodnie.

☾ Ostatnia kwadra dnia 17 września o 4 godzinie 12 min. Deszcz.

Dnia 23 września początek jesieni.

Słońce wstępuje w znak Wagi.

🌑 Nów d. 23 września o 21 godzinie 34 min. Zmiennie.

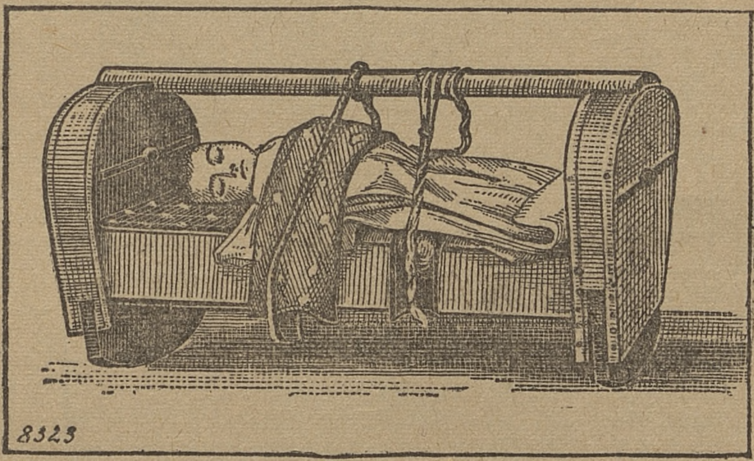
Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Z początku miesiąca powietrze nieprzyjemne i deszcz, aż do 10, potem piękna pogoda do 14, poczem trzy dni deszcz. trzy dni znowu pięknie, dnia 21 deszcz do 25, poczem pięknie aż do końca.

Kalendarz żydowski.

Dnia 26 września 1 Tiszri 5699 Nowy Rok; dnia 27 września 2 Tiszri, II święto, dnia 28 września 3 Tiszri, post Gedaljah.

Kołyska turkiestańska.

Kołyska, używana przez wieśniaków turkiestańskich.

Turkiestan („kraj Turków“) zajmuje geograficznie zachodnią część Azji środkowej. W ściślejszym pojęciu jednak rozumiemy przez tę nazwę nizinę turańską, położoną na północ od rzeki Amu-Darja (star. Oscus), a należącą obecnie do Rosji Sowieckiej. Turkiestanem jest jednak nie tyle ta prawie bezwodna pustynia, lecz reprezentują go głównie dwa znane miasta, których sława już przed wiekami dotarła do Europy: Samarkanda i Buchara. Samarkanda, wsławiona swojemi zabytkami architektonicznymi i położona w bajkowo pięknej okolicy, liczy przeszło 100.000 mieszkańców, Buchara natomiast tylko około 46.000. W wiekach średnich była Buchara ośrodkiem kultury muzułmanskiej i ważnym ogniskiem handlu. Miasto to dzięki swojemu długiemu odosobnieniu, zachowało najwierniej swój charakter orientalny. Mieszkańcy wsi turkiestańskiej żyją jeszcze w biblijnej prostocie. Większość wieśniaków stanowią Tadżykowie, stary szczep irański, będący szczątkami pramieszkańców Azji centralnej. Rycina nasza przedstawia prymitywną kołyskę, mającą wielkie podobieństwo do małego koryta.

ZAPISKI.

Październik

Po rusińsku: **Zowten**

Po białorusku: **Kastricznik**

Po czesku: **Říjen**

Po litewsku: **Spaliu**

Po niemiecku: **Oktober**

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Sobota	Bł.J. z Dukli ☽	18 Ewmenyja	5 59	17 40		13 34	22 38
40. Niedz. w r. 17. po Ziel. Świątk. Ewang.: O miłości Boga i bliźn. Mat. 22.								
2	**Niedz.**	Anioł Stróż.	19 Trofyma	6 0	17 38		14 21	23 36
3	Poniedz.	Teresy od D. Jez.	20 Eustachyj.	6 2	17 36		14 42	—
4	Wtorek	Franc. Ser.	21 Kondrata	6 3	17 34		15 09	0 38
5	Środa	Placyda i T.	22 Foky i J.	6 5	17 32		15 33	1 41
6	Czwart.	Brunona	23 Zacz. ś. J.	6 6	17 29		15 56	2 4[illegible]
7	Piątek	**N. P. M. Różańc.** †	24 Tekły m.	6 8	17 27		16 19	3 53
8	Sobota	Brygidy	25 Eufrozyny	6 9	17 25		16 43	5 01
41. Niedz. w r. 18. po Ziel. Świątk. Ewang.: O uzdrowieniu paralityka. Mat. 9.								
9	**Niedz.**	Dionizego	26 Joana boh	6 11	17 23		17 10	6 12
10	Poniedz.	Franc. Borg.	27 Kałystrata	6 12	17 21		17 39	7 23
11	Wtorek.	Emiljana	28 Charytona	6 14	17 19		18 14	8 35
12	Środa	Maksymiljana	29 Kyrjaka	6 15	17 17		18 57	9 46
13	Czwart.	Edwarda	30 Hryhoryja	6 17	17 15		19 49	10 52
14	Piątek	Kaliksta †	1 **Zowt. Pok. B.**	6 19	17 13		20 48	11 52
15	Sobota	Jadw., Ter.	2 Kyprjana	6 20	17 11		21 57	12 43
42. Niedz. w r. 19. po Ziel. Świątk. Ewang.: O szacie godowej. Mat. 22.								
16	**Niedz.**	**Pośw. Kościoła** ☾	3 Dyonizyja	6 22	17 9		23 10	13 25
17	Poniedz.	Jadwigi	4 Jeroteja	6 23	17 7		—	14 01
18	Wtorek	Łukasza ew.	5 Charytyny	6 25	17 5		0 25	14 32
19	Środa	Piotra z Alk.	6 Tomy ap.	6 27	17 3		1 41	14 59
20	Czwart.	Jana Kantego	7 Serhija m.	6 28	17 1		2 57	15 25
21	Piątek	Urszuli p. †	8 Pełahji	6 30	16 59		4 11	15 51
22	Sobota	Filipa	9 Jakowa a.	6 31	16 57		5 25	16 18
43. Niedz. w r. 20. po Ziel. Świątk. Ew.: O uzdrowieniu syna król. Jan 4.								
23	**Niedz.**	Ignacego	10 Jewłamp.	6 33	16 55		6 37	16 48
24	Poniedz.	Rafała arch.	11 Fyłypa ap.	6 35	16 53		7 46	17 20
25	Wtorek	Bolesława	12 Prowa m.	6 37	16 51		8 51	17 58
26	Środa	Ewarysta	13 Karpa	6 38	16 49		9 52	18 43
27	Czwart.	Sabiny	14 Paraksew.	6 40	16 47		10 44	19 32
28	Piątek	Szym. i Judy †	15 Jewtymija	6 42	16 45		11 29	20 27
29	Sobota	Narcyza	16 Łonhyna	6 44	16 43		12 08	21 24
44. Niedz. w r. 21. po Ziel. Świątk. Ewang.: O dłużn. i złym słudze. Mat. 18.								
30	**Niedz.**	**Chrystusa Króla**	17 Osyji i A.	6 45	16 42		12 41	22 25
31	Poniedz.	Marcela P ☽	18 Łuky ap.	6 47	16 40		13 09	23 27

15 października: Św. Jadwigi, patronki Śląska.

Z początkiem października długość dnia wynosi 11 godzin 41 min. Z końcem miesiąca godz. 9 min. 58.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra dnia 1 paźdz. o 12 godz. 45 minut. Deszcz.

Pełnia dnia 9 paźdz. o 10 godz. 37 min. Zimno.

☾ Ostatnia kwadra dnia 16 paźdz. o 10 godz. 24 min. Wiatr.

Nów dnia 23 paźdz. o 9 godz. 42 min. Zmiennie.

☽ Pierwsza kwadra dnia 31 paźdz. o 8 godz. 45 min. Ponuro, zimno.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Z początku pięknie aż do 8, potem zaczyna się chmurzyć, 14, 15 pięknie, 17 zaczynają się przymrozki, 18 marznie, od 18 do 21 popołudniu stale pięknie i ciepło, od 27 aż do końca pochmurno.

Kalendarz żydowski.

Dnia 5 październ. 10 Tiszri, św. pojednania. Dnia 10 paźdz. 15 Tiszri, Kuczki. Dnia 11 paźdz. 16 Tiszri. II. święto. Dnia 16 paźdz. 21 Tiszri święto palm. Dnia 17 paźdz. 22 Tiszri, koniec kuczek. Dnia 18 paźdz. 23 Tiszri, radość z prawa. Dnia 26 październ. 1 Macheszwan.

Z „państwa białego słonia".

Syjam, królestwo położone w środku Indochin, nazywają także „państwem białego słonia," ponieważ białe słonie, zwane tam, „świątobliwymi braćmi", cieszą się wielką czcią. Gdy zostanie schwytany taki biały słoń, radosna wieść rozchodzi się po kraju z szybkością błyskawicy. Urządzadzane są uroczystości i nowy „świątobliwy brat„ — wprowadzony zostaje z pompą do królewskiego ogrodu w stolicy kraju Bangkok. Później słoń taki zajmuje stopień, dostępny tylko dla książąt i najwyższych dostojników, Bangkok jest również miastem świątyń. Jest ich tam blisko 300. — Przed każdą z nich widać posąg pozłacanego smoka. Smok ten uważany jest bowiem za stróża świątyni, broniącego dostępu złym duchom. Obok niego widać na naszej rycinie kapłana syjamskiego. Kapłani wszystkich 300 świątyń wychodzą codziennie na szukanie pożywienia, jak nakazuje im ich nauka.

Kapłan syjamski przed wejściem do świątyni, obok „złotego smoka", mającego bronić złym duchom przystępu do świątyni.

ZAPISKI.

Listopad

Po rusińsku:
Łystopad

Po białorusku:
Listapad

Po czesku:
Listopad

Po litewsku:
Lapkritys

Po niemiecku:
November

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	**Wtorek**	**Wsz. Święt.**	19 Joiła	6 48	16 39		13 34	—
2	Środa	*Dzień Zadusz.*	20 Artemija	6 50	16 37		13 58	0 31
3	Czwart.	Huberta	21 Iłarjona	6 52	16 35		14 20	1 36
4	Piątek	Karola Bor. †	22 Awerkija	6 53	16 33		14 44	2 42
5	Sobota	Zacharjasza	23 Jakowa a.	6 55	16 32		15 09	3 51
45. Niedz. w r. 22. po Zielon. Świątk. Ewang.: O monecie czynszowej. Mat. 22.								
6	**Niedz.**	Leonarda	24 Arefty	6 56	16 30		15 37	5 03
7	Poniedz.	Bł. Anton. B. ○	25 Markijana	6 58	16 28		16 10	6 16
8	Wtorek	Sewera	26 **Demetryja**	7 0	16 27		16 51	7 29
9	Środa	Teodora	27 Nestora	7 1	16 25		17 40	8 39
10	Czwart.	Andrzeja Aw.	28 Terentyja	7 3	16 24		18 39	9 43
11	Piątek	Marcina b. †	29 Anastazji	7 4	16 22		19 47	10 39
12	Sobota	Marcina pap.	30 Zynowija	7 6	16 21		21 00	11 25
46. Niedz. w r. 23. po Ziel. Świątk. Ewang.: O wskrzeszeniu córki Jaira. Mat. 9.								
13	**Niedz.**	Stanisł. Kost.	31 Stachyja	7 8	16 20		22 16	12 03
14	Poniedz.	Józefata ☾	1 **łyst.** Kosmy	7 10	16 18		23 21	12 35
15	Wtorek	Gertrudy	2 Akyndyna	7 11	16 17		—	13 03
16	Środa	M. B. Ostrobr.	3 Josyfa i A.	7 13	16 15		0 46	13 29
17	Czwart.	Grzegorza	4 Joannyka	7 15	16 14		1 59	13 54
18	Piątek	Romana †	5 Hałaktion.	7 16	16 13		3 12	14 20
19	Sobota	Elżbiety	6 Pawła ap.	7 18	16 12		4 23	14 48
47. Niedz. w r. 24. po Ziel. Świątk. Ewang.: O końcu świata. Mat. 24.								
20	**Niedz.**	Feliksa Wal.	7 Jerona	7 19	16 10		5 32	15 19
21	Poniedz.	Ofiarow. N. P. M.	8 **Mychaiła**	7 21	16 11		6 38	15 54
22	Wtorek	Cecylji ●	9 Onysytora	7 22	16 9		7 40	16 36
23	Środa	Klemensa	10 Oresta	7 24	16 8		8 36	17 24
24	Czwart.	Jana od krz.	11 Myny	7 25	16 7		9 24	18 16
25	Piątek	Katarzyny †	12 Josafata	7 27	16 6		10 05	19 13
26	Sobota	Konrada	13 Joana Złat.	7 28	16 5		10 41	20 12
48. Niedz. w r. 1. Adwentu. Ewang.: O znakach na niebie i ziemi. Łuk. 21.								
27	**Niedz.**	Walerjana	14 Fyłypa	7 30	16 4		11 11	21 14
28	Poniedz.	Zdzisławy	15 Samsona	7 31	16 3		11 37	22 16
29	Wtorek	Bronisława	16 Mateja Ap.	7 33	16 3		12 00	23 20
30	Środa	Andrz. ap. ☽	17 Hryhoryja	7 34	16 2		12 23	—

Z początkiem listopada długość dnia wynosi 9 godzin 51 minut. Z końcem miesiąca zmniejsza się do 8 godz. 28 min.

Odmiany księżyca.

○ Pełnia dnia 7 listop. o 23 godz. 23 min. Pięknie. Dnia 7 i 8 listopada całkowite zaćmienie księżyca, w Europie widzialne.

☾ Ostatnia kwadra dnia 14 listopada o 17 godz. 20 min. Pięknie. Dnia 21 i 22 listopada częściowe zaćmienie słońca, w Europie niewidzialne.

● Nów dnia 22 listopada o 1 godz. 5 minut. Jasno.

☽ Pierwsza kwadra dnia 30 listop. o 4 godz. 59 min. rano. — Deszcz, śnieg.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Z początku pięknie aż do 7, potem deszcz, — od dnia 11 do 16 śnieg, trzy dni pięknie, poczem aż do końca nieprzyjemnie.

Kalendarz żydowski.

Dnia 24. listopada 1 Kislew. R. Ch.

Przysłowia:

W listopadzie białogłowy przędzą swe kądziele, a co święto, co niedzielę, brzęczy gdzieś wesele.

Olbrzymi liść kokosowca morskiego.

O olbrzymach mówią bajki i podania wielu ludów. Największa jednak, ustalona dotychczas niewątpliwie wysokość ciała ludzkiego wynosiła „tylko 2 mtr. 53 ctm“! Ze w zamierzchłych czasach królestwa zwierzęcego istniały ogromne potwory, coprawda po większej części roślinożerne, uczy nas geologja, względnie archeologja, czerpiąca swoją wiedzę z odnalezionych w wykopaliskach skamieniałych. W kamieniu zachowały się również odciski olbrzymich form roślinnych z czasów przedhistorycznych. Olbrzymy świata roślinnego istnieją jednak jeszcze i dzisiaj. Tam, gdzie warunki rozwoju kształtują się pomyślnie, jak naprzykład w sferach tropikalnych, rosną gatunki palm, których, liście dochodzą 8-12 metrów długości. Tak zwana woskopalma wyrasta do 55 metrów; liście jej mają długość 5 do 8 metrów. Na Sumatrze rośnie roślina o kwiatach metrowych. Wszystkie te olbrzymy przewyższa jednak kokosowiec morski, spotykany na wyspie Jawie, drugiej co do rozmiarów wyspie archipelagu Malajskiego. Ogonki liści tej rośliny dochodzą do 7 metrów długości, same liście zaś mają długość 6 do 9 metrów. Rycina nasza pokazuje, jak wygląda człowiek przy takim liściu-olbrzymie.

Olbrzymi liść kokosowca morskiego na wyspie Jawie.

— — — — — — — — —

ZAPISKI.

Grudzień

Po rusinsku:
Hruden

Po białorusku:
Śnieżań

Po czesku:
Prosinec

Po litewsku:
Gruodis

Po niemiecku:
Dezember

Dni miesiąca	Dni tygodnia	Święta rzymsko-katol.	Święta grecko-katol.	Słońca wschód g. min.	Słońca zachód g. min.	Znaki	Księżyca wschód g. min.	Księżyca zachód g. min.
1	Czwart.	Eligjusza	18 Platona	7 36	16 2		12 45	0 24
2	Piątek	Bibjany †	19 Awdyja	7 37	16 1		13 09	1 31
3	Sobota	Franc. Ks.	20 Hryhoryja	7 38	16 1		13 35	2 39
49. Niedz. w r. 2. Adwentu. Ewang.: O Janie w więzieniu. Mat. 11.								
4	Niedz.	Barbary	21 Wowed. B.	7 39	16 0		14 05	3 50
5	Poniedz.	Kryspiny m.	22 Fyłymona	7 41	16 0		14 41	5 03
6	Wtorek	Mikołaja	23 Amfiłocha	7 42	15 59		15 26	6 16
7	Środa	Ambrożego	24 Kateryny	7 43	15 59		16 21	7 25
8	Czwart.	Niep. Poczęcie	25 Kłymenta	7 44	15 59		17 27	8 27
9	Piątek	Leokadji †	26 Ałypa	7 45	15 59		18 41	9 19
10	Sobota	NPM. Loret.	27 Jakowa	7 47	15 58		19 59	10 01
50. Niedz. w r. 3. Adwentu. Ewang.: O świadectwie św. Jana. Jan 1.								
11	Niedz.	Damazego	28 Stefana ap.	7 48	15 58		21 18	10 37
12	Poniedz.	Aleksandra	29 Paramona	7 49	15 58		22 35	11 08
13	Wtorek	Łucji i Otylji	30 Andreja a.	7 50	15 58		23 50	11 34
14	Środa	Spirydj. S.d.	1 Hrud. Naum.	7 51	15 58		—	12 00
15	Czwart.	Walerjana	2 Awakuna	7 51	15 59		1 03	12 25
16	Piątek	Euzebj. S. d.	3 Sofonija	7 52	15 59		2 13	12 52
17	Sobota	Łazarza S.d.	4 Warwary	7 53	15 59		3 22	13 22
51. Niedz. w r. 4. Adwentu. Ew.: O 15. roku panow. ces. Tyberjusza. Łuk. 3.								
18	Niedz.	Gracjana	5 Sawy	7 54	15 59		4 29	13 54
19	Poniedz.	Nemezjusza	6 Nykołaja	7 54	16 0		5 31	14 33
20	Wtorek	Teofila	7 Amwrozyj.	7 55	16 0		6 29	15 18
21	Środa	Tomasza Ap.	8 Patapja	7 55	16 1		7 20	16 08
22	Czwart.	Zenona	9 Zaczat. B	7 56	16 1		8 04	17 04
23	Piątek	Wiktorji †	10 Myny	7 56	16 2		8 41	18 02
24	Sobota	Ad. i Ewy P	11 Danyła	7 57	16 2		9 13	19 03
52. Niedz. w r. 5. Ewang.: O proroctwie Symeona i Anny. Łuk. 2.								
25	Niedz.	Boże Narodzenie	12 Spirydjona	7 57	16 3		9 41	20 05
26	Poniedz.	Szczepana m.	13 Eustratija	7 58	16 3		10 05	21 08
27	Wtorek	Jana Ewang.	14 Fyłymona	7 58	16 4		10 28	22 11
28	Środa	Młodzianków	15 Elewterja	7 58	16 5		10 49	23 15
29	Czwart.	Tomasza b.	16 Teofaniji	7 58	16 6		11 12	—
30	Piątek	Eugenjusza †	17 Danyła	7 59	16 6		11 36	0 21
31	Sobota	Sylwestra	18 Sewastj.	7 59	16 7		12 39	1 29

Długość dnia 1 grudnia wynosi 8 godzin 26 min. Ubywa dnia jeszcze 20 minut, pod koniec przybywa 2 minuty.

Odmiany księżyca.

Pełnia dnia 7 grudnia o 11 godz. 22 min. Zimno, wiatr.

Ostatnia kwadra dnia 14 grud. o 2 godz. 17 min. Deszcz, śnieg.

Nów dnia 21 grudnia o 19 godz. 7 minut. Pięknie.

Dnia 22 grudnia początek zimy. Słońce wstępuje w znak Koziorożca.

Pierwsza kwadra dnia 29 grud. o 23 godz. 53 min. Deszcz i śnieg.

Przepowiednie według 100-letn. kalendarza:

Z początku nieprzyjemne powietrze, mgła i śnieg aż do 10, potem sucho, aż do 18, ostry mróz do 28, poczem pada deszcz, dnia 30 i 31 piękna pogoda.

Kalendarz żydowski.

Dnia 18 grudnia 25 Kislew poświęcenie świątyni: dnia 23 grudnia 1 Tebet.

Na wyspach Oceanji czczony jest bóg oszczerstwa.

Wyspy w południowo-zachodniej części Oceanu Spokojnego, pomiędzy kontynentem australijskim, archipelagiem Malajskim na zachodzie i przybrzeżnymi wyspami Ameryki Południowej na wschodzie, nazywamy wyspami mórz południowych albo Oceanją. Najważniejsze i największe z nich, to nowa Zelandia i Nowa Gwinea. Politycznie podzielona jest Oceanja pomiędzy Wielką Brytanję, Holandję, Francję, Stany Zjednoczone, Japonję i Chile. Ludność tubylcza składa się z Papuasów, Melanezyjczycy liczą około 1,5 miljonów głów, Polinezyjczycy 200.000, a Mikronezyjczycy 40.000. Ponieważ tubylcy nie nadają się do regularnej pracy, Europejczycy sprowadzili do Oceanji wielu kulisów (wyrobników) z Chin i Indochin. Wskutek tego powstał tam prawdziwy galimatjas ludów. Wyspiarze Oceanji są ludkiem wesołym i beztroskim. Ich pogodne poglądy życiowe odźwierciadlają się również w ich religji, którą coprawda można uważać tylko za bałwochwalstwo. Mają oni nawet „bożka oszczerstwa“, przedstawionego na naszej rycinie. Na twarzy maszkary widać uciechę ze złośliwej potwarzy.

Statua „bożka oszczerstwa“ na wyspach Oceanji.

ZAPISKI.

Wykaz alfabetyczny Świętych

z oznaczeniem dnia i miesiąca.

A.

Aaron 16 kwietnia.
Abdas 16 maja.
Abdon męcz 30 lipca.
Abel 2 stycznia.
Abercyusz 25 lutego.
Abigail 5 grudnia.
Abraham 9 października.
Absalon m. 2 września.
Akka 20 listopada.
Akariusz 22 czerwca.
Acyusz 1 maja.
Achacy 22 czerwca.
— 27 listopada.
Achileusz 12 maja.
Adam 24 grudnia.
Adaukt 30 sierpnia.
Adelinda 28 sierpnia.
Adelgunda 30 stycznia.
Adelajda 5 lutego.
Adelrus, 20 sierpnia.
Adolary 21 kwietnia.
Adolf 11 maja.
— 17 czerwca.
— 21 sierpnia.
Adolfina 27 września.
Adryan 14 marca.
Agapit 6 sierpnia.
Agata 5 lutego.
Agaton 10 stycznia.
Agnieszka 16 listopada.
— panna i męcz.
21 i 28 stycznia.
czeska 6 i 25 mar.
Agrykola 8 listopada.
Alban 21 czerwca.
Albert 8 kwietnia.
— 15 listopada.
Albin 3 marca.
Albine p. m. 16 grudnia.
Albrecht 23 kwietnia.
Aleksander m. 18 marca.
— 26 lutego.
— 3 maja.
— 12 grudnia.
Aleksy 17 lipca.
Alfred 19 lipca.
Alipiusz 15 sierpnia.
Alojzy 21 czerwca.
Alfons Liguori 2 sierpnia.
Alto 9 lutego.
Amalia 10 lipca.
— 8 października.
Amand biskup 8 kwietnia.
Amat 13 września.
Ambroży 16 października.
— 7 grudnia.
Ammon 8 września.
— 20 grudnia.
Amos 31 marca.
Anaklet 13 lipca.
Anastazya 15 kwietnia.
— męcz. 25 grudnia.
Anastazy m. 25 stycznia.
— bisk. 27 kwietnia.
Anaziasz 21 sierpnia.
Anatolia p. m. 9 lipca.
Anatol 3 lipca.
Aniela 21 maja.
Angelika 28 marca.
Angelina 16 lipca.
Anna 26 lipca.
Anzelm 18 marca.
— 21 kwietnia.
Antonia p. m. 10 kwietnia.
Antoni pust. 17 stycznia.
— Pad. 13 czerwca.
Apolinary 23 lipca.
Apolonia 9 lutego.
Apoloniusz m. 18 kwietnia.
Appia m. 22 listopada.
Akwilin 29 stycznia.
— 15 czerwca.
Akwilina 12 czerwca.
Arkadyusz 12 stycznia.
Archelans 26 grudnia.
Arnold 18 lipca.
— 1 grudnia.
Arnulf 18 czerwca.
Arnulf bisk 18 lipca.
— 15 sierpnia.
Arseniusz 19 lipca.
Atanazia 26 lutego.
— 14 sierpnia.
Atanazy 2 maja.
— 26 listopada.
Augusta 27 marca.
Augustyn 26 maja.
— Dr. Kośc. 28 sierp.
— 3 sierpnia.
August 7 października.
— 3 sierpnia.
Aurelia 3 grudnia.
Aurelian 16 czerwca.
Awit 5 lutego.
— kapłan 13 czerwca.

B.

Babyas 24 stycznia.
Bademus 10 kwietnia.
Bagnus 5 czerwca.
Balbina 21 marca.
Baldomer 27 lutego.
Baltazar 6 stycznia.
Barbara 4 grudnia.
Barbat 19 lutego.
Barnaba 11 czerwca.
Bartłomiej Ap. 24 sierpnia.
— pust. 24 czerw.
— bisk. 26 czerw.
Baruch 30 maja.
Bazylides 12 czerwca.
Bazylissa 9 stycznia.
Bazyli W. 14 czerwca.
męcz. 22 marca.
Batylda 26 stycznia.
Beata 22 grudnia.
Beatrix 29 czerwca.
Beda 26 maja.
Benedykt bisk. 15 kwietnia.
— opat 21 marca.
Benigna 9 maja.
Benignus 6 czerwca.
Benjamin 31 marca.
Benon 16 czerwca.
Benwenut 17 czerwca.
Bernard 20 sierpnia.
Bernardyn 20 maja.
Bernhard 20 sierpnia.
— 21 sierpnia.
Berta 4 lipca.
Bertila 5 listopada.
Bertold 27 lipca.
Bertinus 5 września.
Bertram 17 sierpnia.
Bertrand 15 października.
Bibianna 2 grudnia.
Blandyna 5 listopada.
Błażej 3 lutego.
Bogumił 7 czerwca.
Bogusław 9 kwietnia.
Bona 24 kwietnia.
Bonawentura 15 lipca.
Bonifacy bisk. 5 czerwca.
— męcz. 14 maja.
Braucyusz 26 marca.
Brykcyusz 9 lipca.
Brygida 1 lutego.
Brygitta 8 października.
Bronisława 3 września.
Brunon 21 kwietnia.
— 17 maja.
— 6 października.
Burkhard 11 października.
Busso 27 listopada.

C.

Cecylia p. 22. listopada.
Cecyliusz 3 czerwca.
Celestyn 6 kwietnia.
Celina 21 października.
Celsus 28 lipca.
Cezaryusz 27 sierpnia.
Charitas p. m. 1 sierpnia.
Chrystian 14 maja.
Chrystyn 24 lipca.
Chrystyna 15 grudnia.
Chryzogon 24 listopada.
Chryzolog 4 grudnia.
Chryzostom 27 stycznia.
Cilinia 21 października.
Cypryan bisk. 14 września.
— męcz. 26 września.
Cyryak 8 sierpnia.
Cyryl męcz. 29 marca.
Cyryla p. m. 5 lipca.
Cyryl i Metody 5 lipca
Cyryn męcz. 12 czerwca.
Cyrus męcz. 31 stycznia.
Czesław 20 lipca.
40 Męczenników 10 marca.
4 Koronatów 8 listopada.

D.

Dagobert 23 grudnia.
Damazy 11 grudnia.
Damian 27 września.
Daniel 21 lipca.
Dariusz 3 kwietnia.
Dawid 30 grudnia.
Delfina 26 września.
Delfin 24 grudnia.
Dewota 27 stycznia.
Demetryusz 9 kwietnia.
— 22 grudnia.
Dezyderiusz 23 maja.
Ditmar 26 września.
Ditrich 6 maja.
Dignna 18 grudnia.
Dionizia 12 grudnia.
— męcz 15 maja.
Dionizy 9 października.
— Alaks 19 listopada.
— bisk. męcz. 25 maj.
— p. 26 grudnia.
Doda 24 kwietnia.
Dominik 4 sierpnia.
Domician 10 stycznia.
Domicyusz 5 lipca.
Domnina 14 kwietnia.
Domicela 7 maja.
Donat 30 czerwca.
Dorota 6 lutego.
Dozyteusz 20 lutego.
Dydakt 13 listopada.
Dula 25 marca.

E.

Ebba 25 sierpnia.
Eberhard 28 listopada.
— 23 lutego.
— męcz. 7 kwietnia.
Edburga 12 grudnia.
Edeltruda 23 czerwca.
Edyta 16 września.
Edmund 16 listopada.
— król 20 marca.
Edward 27 maja.
— król 18 marca.
— 13 październ.
Edwin 4 października.
Ekbert 24 kwietnia.
Eleonora 21 lutego.
Eleuteryusz 20 lutego.
Eliasz 20 lipca.
Elegiusz 1 grudnia.
Elżbieta król. 8 lipca.
Elżbieta król. węg. 19 list.
Elizeusz 14 czerwca.
Emanuel 26 marca.
Emerencya 23 stycznia.
Emeryk 5 listopada.
Emil 22 maja.
Emilia 5 kwietnia.
Emilian 11 października.
Emiliusz 30 maja.
Emma 1 i 19 kwietnia.
— 22 września.
Engelbert 7 listopada.
Enoch 3 stycznia.
Enna 21 marca.
Eparchiusz 1 lipca.
Efraim 2 czerwca.
Epifania 18 października.
Ekwicyusz 11 sierpnia.
Erazm 2 czerwca.
Eryk 15 lutego.
— król 18 maja.
Ermelinda 29 października.
Ernest 12 stycznia.
Ernestyna 31 lipca.
Estera 24 maja.
Eucharyusz 20 lutego.
Eugenia 25 grudnia.
Eugeniusz 3 lipca.
— 15 listopada.
Eulalia 12 lutego.
Eulogiusz 8 lipca.
Eufemia 23 kwietnia.
Eufrozyna 11 lutego.
Euzebia 16 marca.
— 19 października.
Euzebiusz 14 sierpnia.
— 26 września.
Eustaziusz 29 marca.
Eustachy 20 września.
Ewa 24 grudnia.
Ewaryst 26 października.
Ewermord 17 lutego.
Ewalo 3 października.
Ezechiel 10 kwietnia.

F.

Fabian 20 stycznia.
Fandila 13 czerwca.
Fano 23 października.
Faustyna 15 lutego.
Felicyan 9 czerwca.
Felicytas 10 lipca.
— męcz. 7 marca.
Feliks b. m. 24 październ.
— 21 maja.
— Val. 30 listopada.
— p. m. 30 maja.
— p. 29 lipca.
— Nolasko 14 styczn.
Ferdynand 19 października.
— król 30 maja.
Fidelis 28 kwietnia.
Fides p. m. 1 sierpnia.
Filemon 22 listopada.
Filibert 20 sierpnia.
Filip Ap. 1 maja.
— bisk. 23 sierpnia.
— Nereusz 26 maja.
Filipina 16 lutego.
— 21 sierpnia.
Filomena 11 sierpnia.
Firminus 11 października.
Flowian m. 28 lutego.
Florencya 10 listopada.
Florentyn 27 maja.
Floreno 7 listopada.
Floryan 4 maja.
Fortunat 1 czerwca.
— 24 października.
Franciszka 9 marca.
Franciszek Ser. 4 paźdz.
— Borg. 10 paźdz.
— Carrac. 4 czer.

Franciszek de Paula 2 kw.
— Sal. 29 styczn.
— Ksaw. 8 grudn.
Fryderyka 6 października.
Frydman 10 października.
Frydolin 6 marca.
Fryderyk 5 marca.
— 18 lipca.
Frodowald 12 września.
Frumencyusz 27 październ.
Fulko 10 października.
Fulgencyusz 1 stycznia.

G.

Gabin 19 lutego.
Gabryel 24 marca.
Gabryela 10 lutego.
Gal opat 16 października.
Gandulf 11 maja.
Gandolfus 11 maja.
Gao 24 lipca.
Gebhard 27 października.
Gelazy 18 listopada.
Genezyusz 3 czerwca.
Genowefa 3 stycznia.
Genuin 5 lutego.
Gerhard 24 września.
Gerinus 2 października.
Germanus 28 maja.
Geroldus 7 października.
Gertruda 17 marca.
Gerwazy 18 czerwca.
Gedeon 1 października.
Gilbert 4 lutego.
Gildard 8 czerwca.
Gildas 29 stycznia.
Gizela 7 maja.
Glicerla 13 maja.
Goar 6 lipca.
Gotfryd 8 listopada.
Gotfryd 13 stycznia.
Gordyan 10 maja.
Gordyusz 3 stycznia.
Gorgon 9 września.
Gothard 4 maja.
Gottszalk 7 czerwca.
Gracyan 18 grudnia.
Grzegorz 12 marca.
— Naz. 9 maja.
— Cudotw. 17 listopada.
Gwalbert 12 lipca.
Gudwal 6 czerwca.
Gwido 31 marca.
— 12 września.
Gwilbert 23 maja.
Gustaw 2 sierpnia.

H.

Hannibal 2 sierpnia.
Hartman 30 października.
Hegezyp 7 kwietnia.
Helena 22 maja.
— ces. 18 sierpnia.
Henryk 15 lipca.
Heliodor 3 lipca.
Henryka 16 marca.
Herakliusz 11 marca.
Herybert 16 marca.
Herkules 5 września.
Herman 7 kwietnia.
— 28 grudnia.
Hermenegild 13 kwietnia.
Hermes 28 sierpnia.
Hermina 24 grudnia.
Hieronim 30 września.
Hilarya 12 sierpnia.
Hilaryon 21 października.
Hilaryusz 17 września.
— 14 stycznia.
Hildebert 3 maja.
Hildegard 17 września.
Hildetruda 27 września.
Hipolit 13 sierpnia.
— 2 grudnia.
Honoryusz 30 września.
Hubert 3 listopada.
Hugo 1 kwietnia.
— 17 listopada.
Hycin 11 stycznia.

I.

Idzi opat 1 września.
Ignacy 1 lutego.
— Lojola 31 lipca.
Ildefons 23 stycznia.
Innocenty 17 kwietnia
— 17 czerwca.
— 4 lipca.
— 28 lipca.
— 22 czerwca.
Irena 5 kwietnia.
Ireneusz 10 lutego
— 25 marca.
— 26 marca.
— 5 maja.
— 28 czerwca.
Izabela 4 stycznia.
— 31 sierpnia.
Iwon 19 maja.
Izydor arcyb. 4 kwietnia.
— 10 maja.
Izajasz 6 lipca.

J.

Jacek 11 sierpnia.
Jadwiga 15 października.
Jakób apost. 25 lipca.
— 1 maja.
January 19 września.
Jan Chryzostom 27 styczn.
— z Maty 8 lutego.
— Boży 8 marca.
— Nepomucen 16 maja.
— w Oleju 6 maja.
— i Paweł 26 czerwca.
— Chrzciciel 24 czerwca.
— Gwalbert 12 lipca.
— ścięcie 29 sierpnia.
— z krzyża 24 listopada.
— ewang 27 grudnia.
— Kanty 20 października.
— z Dukli 13 lipca.
— Kapistran 23 październ.
— Sarkander 17 marca.
Jędrzej ap. 30 listopada.
— z Awel. 10 listop.
— męcz. 15 maja.
Jerzy 24 kwietnia.
Jeremiasz 26 czerwca.
Joachim 20 marca.
Jodok 17 maja.
Joel 24 maja.
Joanna 24 maja.
— Franc. 21 sierpnia.
Jonatan 29 grudnia.
Jordan 13 lutego.
Jozue 23 lutego.
Józef Oblub. 19 marca.
— Kalasanty 27 sierpn.
Jowita 15 lutego.
Jukunda p. 25 listopada.
Juda 28 października.
Judyta 5 października.
Julia 22 maja.
Julianna 5 kwietnia.
— 15 lutego
— 19 czerwca.
Julian 9 stycznia.
— 15 marca.
— 28 sierpnia.
Juliusz męcz. 27 maja.
Justyna 7 października.
Justinian 26 września.
Justyn 5 sierpnia.
Justus 2 września.
— 6 sierpnia.
Juwenalis 8 maja.
Juwencyusz 1 czerwca.

K.

Kajetan 7 sierpnia.
Kajus 22 kwietnia.
Kalimecyusz 31 lipca.
Kalikst 14 października.
Kamil 18 lipca.
Kandyd 8 października.
Kanut 19 stycznia.
Karol Borom. 4 listopada.
Karol W. 28 stycznia.
Karlman 2 marca.
Karolina 14 czerwca.
Kazimierz 4 marca.
Kasper 6 stycznia.
Kastor 19 lutego.
Kassyan 13 sierpnia.
— 8 grudnia.
Kassyusz 15 maja.
Kastulus 26 marca.
Kastus 22 maja.
Katarzyna 25 listopada.
— Sen. 30 kwietnia.
Klara 18 sierpnia.
— 12 sierpnia.
Klaudyusz 30 października.
Kilian 8 lipca.
Klaus 20 lipca.
Kletus 27 kwietnia.
Klemens 23 listopada.
Klementyna 28 listopada.
Klotylda 3 czerwca.
Kleofas 9 kwietnia.
— 26 września.
Koloman 13 października.
Kolumba 17 września.
Kolumban 21 listopada.
Kolumbian 31 lipca.
Kolumb 9 lipca.
Konkordia 13 lutego.
Konrad 26 listopada.
— 19 lutego.
Konstancya 19 września.
Konstantyn 17 lutego.
— 12 kwietnia.
— 27 lipca.
Konstancyusz 25 lutego.
Kordula 22 października.
Korneliusz 16 września.
Kosmas 27 września.
Krescencya 15 czerwca.
Krescencyusz 7 czerwca.
Kryspian 7 stycznia.
— 28 października.
Krystyn 24 lipca.
Krystyna 15 grudnia.
Krzysztof 25 marca.
— 25 lipca.
Kunibert 12 listopada
Kunegunda 24 lipca.
Kwiryn 4 czerwca.

L.

Lambert 14 kwietnia.
— 17 września.
Laura 17 czerwca.
Leander 27 lutego.
Leon W. 11 kwietnia.
— VII. pap. 28 czerwca.
— 17 lipca.
— 19 kwietnia.
— 20 lutego.
Leokadia 9 grudnia.
Leodegar 2 października.
Leonard 6 listopada.
Leonora 12 kwietnia.
Leonila 17 stycznia.
Leoncya 6 grudnia.
Leoncyusz 12 stycznia.
Leopold 15 listopada.
Leopoldyna 15 listopada.
Lewina 26 lipca.
Lewinus 24 listopada.
Liberat 17 sierpnia.
Liberiusz 30 grudnia.
Liboriusz 23 lipca.
Lidwina 15 kwietnia.
Linus p. m. 23 września.
Longin 15 marca.
Lot 4 stycznia.
Lotar 21 kwietnia.
Lucyana 30 czerwca.
Lucyan 7 stycznia.
Lucyusz 11 lutego.
— p. 4 marca.
Ludger 26 marca.
Ludmilla 16 maja.
Ludolf 27 maja.
Ludwika 30 stycznia.
Ludwik 19 sierpnia.
— król 25 sierpnia.
Luiza (Alojza) 21 czerwca.
Luitgarda 19 czerwca.
Lukrecya 7 czerwca.
Lydia 3 sierpnia.

Ł.

Łazarz b. 17 grudnia.
Łucya 13 grudnia.
Łukasz 18 października.

M.

Maciej ap. 24 lutego.
Magdalena 21 lipca.
Magnus 19 sierpnia.
Majolus 11 maja.
Makra 6 stycznia.
Makary 2 stycznia.
— 15 stycznia.
Malachiasz 3 listopada.
Małgorzata 10 czerwca.
— 13 lipca.
Mamert 11 maja.
Manswert 18 lutego.
— 8 września.
Marcella 31 stycznia.
Marcelian 18 czerwca.
Marcelina 17 czerwca.
Marceli 10 kwietnia.
— 30 października.
— 16 stycznia.
Marek ew. 25 kwietnia.
Maryi Zaślub. 23 stycznia.
— Narodzen. 8 wrześn.
— Śnieżnej 5 sierpnia.
— Bolesn. piątek przed palmową niedzielą.
— Gromnicznej 2 lut.
— Zwiastow. 25 marca.
— Nawidzenie 2 lipca.
— Pomocy 24 maja.
— Wniebowz. 15 sierp.
— Ofiarowania 21 list.
— Niep. Pocz. 8 grudn.
— Imię 12 września.
Maryanna 15 września.
Maryan 30 kwietnia.
Maryusz 19 stycznia.
7 października.
Markward 27 lutego.
Marta m. 19 stycznia.
— siostra Łaz. 29 lipca.
Marcialis 27 lutego.
Martina 30 stycznia.
Marcin b. 11 listopada.
— p. 12 listopada.
Martinian 2 lipca.
Maternus 13 września.
Matylda 14 marca.
Mateusz ew. 21 września.
Maura 21 września.
— m. 19 grudnia.
Maurus 15 stycznia.
Maksymilian 12 październ.
Maksymus 29 maja.
Maurycy 22 września.
Mechtilda 31 maja.
Medard 8 czerwca.
Melchiades 10 grudnia.
Melchior 6 stycznia.
Menelaus 22 lipca.
Melania 31 grudnia.
Meliton 15 września.
Metody 5 lipca.
Michał Arch. okaz. 8 maja.
29 września.
Mikołaj b. 6 grudnia.
— Tolent. 10 września.
Mikleta 9 września.
Milada 29 grudnia.
Młodzianków 28 grudnia.
Modest 15 czerwca.
Monika 4 maja.
Mojżesz 4 września.
Miron 16 sierpnia.

N.

Nabor 12 lipca.
Napoleon 15 sierpnia.
Narcyz 29 października.
Natalia 1 grudnia.
męcz. 27 lipca.
Natan 24 października.
Natanael 6 września.
Nazar 14 listopada.
Nemezyusz 19 grudnia.
Nereusz 12 maja.
Nestor 26 lutego.
Nicefor 13 marca.
Nicetas męcz. 15 września.
Niceus 22 czerwca.
Nikazius 14 grudnia.
Nikomedes 15 września.
Noah 28 listopada.
Norbert 6 czerwca.
Notburga 14 września.

O.

Oktawia 22 marca.
Oktawian 22 marca.
Odila 1 stycznia.
Odon 8 listopada.
Olaw 29 lipca.
Oliwa 10 czerwca.
Olimpia 20 marca.
Onezy 16 lutego.
Onezyfor 6 września.
Onufry 12 czerwca.
Optat 4 czerwca.
Oswald 5 sierpnia.
— 15 października.
Otilia 13 grudnia.
Otto 23 marca.
Ottokar 4 listopada.
Ottomar 16 listopada.
Ozeasz 6 kwietnia.

P.

Palladia 24 maja.
Pankracy 12 maja.
Pantaleon 27 lipca.
Pafnucy 11 września.
Papin 28 listopada.
Paschalis 17 maja.
Paternus 12 listopada.
Paula wdow. 26 stycznia.
— pan. 18 czerwca.
Paulina 22 marca.
Paulin z Noli 22 czerwca.
— 31 sierpnia.
Paweł nawróc. 25 stycznia.
— pustel. 15 stycznia.
— wspomn. 30 czerwca.
— Apost 29 czerwca.
— i Jan 26 czerwca.
Pellagia m. 9 czerwca.
Pellagiusz 28 sierpnia.
Peregryn bisk. 10 maja.
— męcz. 27 kwietnia.
Perpetua 7 i 15 marca.
Pipin 28 listopada.
Piotr z Alkant. 19 paźdz.
— Celestyn 19 maja.
— Apost 29 czerwca.
— w okawach 1 sierpnia.
— męcz. 29 kwietnia.
— Nolasko 31 stycznia.
— katedry 22 lutego.
Pius 5 maja.
— p. m. 11 lipca.
Placyd 5 października.
Polikarp 26 stycznia.
Polikseua 24 września.
Porfirus 26 lutego.
Porcyunkula 2 sierpnia.
Prakseda 21 lipca.
Prymus 9 czerwca.
Pryska 18 stycznia.
Pryskus 28 marca.
Probus 12 stycznia.
Prochor 9 kwietnia.
Proklus 1 czerwca.
Prokop 4 lipca.
Prosper 25 czerwca.
Protazy 10 czerwca.
Proteus 11 września.
Protes 2 lipca.
Prudencya 9 marca.
Prudencyana 19 maja.
Ptolomeusz 10 października.
Pulcheria 10 września.

R.

Rachela 11 lipca.
— 3 października.
Radegunda 18 lipca.
— 13 sierpnia.
Richard 7 lutego.
Rajnhard 28 lutego.
— 19 grudnia.
Rajnhold 12 stycznia.
Rajmund 7 stycznia.
— 31 września.
Rajner 17 czerwca.
Rajnold 7 stycznia.
Rafał 24 października.
Rebeka 9 marca.
Redemtus 8 kwietnia.
Regina 7 września.
Regulus 30 marca.
Rembert 4 lutego.
Remigius 1 października.
Renatus 17 września.
Restitutus 29 maja.
Rigobert bisk. 4 stycznia.
Robert bisk. 17 września.
— 29 kwietnia.
— 7 czerwca.
Roch 16 sierpnia.
Roger 15 września.
Roland 9 sierpnia.
Romana 3 kwietnia.
— 28 lutego.
— 9 sierpnia.
Roman 23 lutego.
Romuald 7 lutego.
Rozalia 4 września.
Rozamunda 2 kwietnia.
Rozyna 13 marca.
Róża 30 sierpnia.
Rudolf 17 kwietnia.
Rufina 10 lipca.
Rufin 14 czerwca.
Rufus 28 listopada.
Rupert 27 marca.
Rustykus 24 września.
Rut 16 lipca.
Ruthard 16 lipca.
Ryszard 3 kwietnia.
— król 7 lutego.

S.

Sabas 12 kwietnia.
— 5 grudnia.
Sabina męcz 27 październ.
Sabina 25 sierpnia.
Sabinian 30 stycznia.
Sabinus 19 lutego.
Salome 24 października.
Salomea 17 listopada.
Salomon 8 lutego.
Salwius 12 stycznia.
— 10 września.
Samson 27 lutego.
Samuel 16 lutego.
— 26 sierpnia.
Sara 16 maja.
Saturnius 29 listopada.
Scholastyka 10 lutego.
Sebald 19 sierpnia.
— 19 września.
Sebastyan 10 stycznia.
Serafia 3 września.
Serafin 12 października.
— 5 grudnia.
Serafina 9 września.
Serapion 30 października.
— 14 listopada.
Serenus 23 lutego.
— 28 lutego.
Sergius 7 października.
Serwacy 13 maja.
Set 2 stycznia.
Sewera 20 lipca.
Sewerian 8 listopada.
Sewer z O. 8 stycznia.
— bisk. 23 październ.
Sewe... listopada.
Sybilla 29 kwietnia.
Sydonia 23 lipca.
Sofoniasz 3 grudnia.
Sofroniusz 11 marca.
Sostenes 28 listopada.
Soter 21 kwietnia.
Spiridion 14 grudnia.
Stanisław b. m. 8 maja.
— Kostka 13 listopada.
Stefan kr. weg. 20 sierpnia.
Sulpicinsz 20 kwietnia.
Sylweryusz 20 czerwca.
Sylas 20 czerwca.
Sylwan 6 lutego.
— 4 maja.
Sylwer 20 czerwca.
Sylwia 3 listopada.
Sylwin 17 lutego.
Sykstus 28 marca.
Sylwester 31 grudnia.
Symforoza 18 lipca.
Syrus 9 grudnia.
Szczepan znal. 3 sierpnia.
Szczepan męcz. 26 grudnia.
Szymon b. m. 17 lutego.
— Apost. 28 październ.

T.

Tadeusz 28 października.
Tekla 15 października.
— 23 września.
Telesfor 5 stycznia.
Teobald 29 stycznia.
— 1 lipca.
Teodolinda 22 stycznia.
Teodor 19 września.
— 15 kwietnia.
— 9 listopada.
Teodora 28 kwietnia.
Teodoryk 1 lipca.
Teodata 29 września.
Teodozya 2 kwietnia.
Teodozyusz 3 września.
Teofila 28 grudnia.
Teofil 3 listopada.
Teresa 15 października.
Tylbert 7 grudnia.
Tyburcyusz 13 kwietnia.
Tymoteusz 24 stycznia.
— 22 sierpnia.
Tytus 4 stycznia.
— 18 września.
Tobiasz 13 czerwca.
— 13 września.
Toleta 5 marca.
Tomasz 18 września.
— Ap. 21 grudnia.
— 29 grudnia.
— Akw. 7 marca.
Torpes 17 maja.
Torkwatus 15 maja.
Trankwilus 6 czerwca.
Trojan 30 listopada.
Trotbert 26 kwietnia.
Trofon 10 listopada.
Trofonia 18 października.
Turianus 13 czerwca.
Turynus 16 kwietnia.
Tyranion 21 lutego.

U.

Ubald 16 maja.
Ubaldeska 28 maja.
Udalrych 4 lipca.
Ulryka 6 sierpnia.
Urban 29 maja.
— męcz. 5 września.
Ursyn 29 grudnia.
Urszula 21 października.

W.

Walbert 2 maja.
Walburga 25 lutego.
— 1 maja.
Wacław 28 września.
Waldemar 6 maja.
Walenty 14 lutego.
Walentyna 25 lipca.
Walerya 9 grudnia.
Waleryan 14 kwietnia.
Waleryusz 29 stycznia.
Walter 29 listopada.
Waltruda 9 kwietnia.
Wawrzyniec 10 sierpnia.
— 5 września.
Wenanty 18 maja.
Weneranda 14 listopada.
Werona 1 września.
Weronika 4 lutego.
Wiktor 26 lutego.
— męcz 30 września.
— męcz. 8 maja.
— p. 28 lipca.
Wiktoria 23 grudnia.
Wiktorian 23 marca.
Wiktoryn 25 lutego.
— 8 listopada.
— 5 września.
Wigilius 31 stycznia.
Wilhelm 6 kwietnia.
— 31 marca.
— 25 czerwca.
Wilhelmina 25 października.
Wilibald 7 lipca.
Wilibord 7 listopada.
Winebald 6 kwietnia.
Wincenty męcz. 22 stycznia.
— Fer. 5 kwietnia.
— 24 maja.
— a Paula 19 czerwca.
Wincencya 5 kwietnia.
Wirgiliusz 27 listopada.
Witalis m. 28 kwietnia.
— 4 listopada.
Wit 15 czerwca.
Wismar 18 kwietnia.
Władysław 27 czerwca.
Włodzimierz 24 lipca.
Wojciech 23 kwietnia.
Woldemar 6 maja.
Wolfgang 31 października.
Wolkmar 17 lipca.
Wunibald 18 grudnia.

X.

Xantypa 23 września.
Xenes 18 stycznia.
Xenia 12 stycznia.
Xenofont 27 stycznia.

Y.

Yzofa 16 marca.

Z.

Zacharyasz 6 września.
Zacheusz 23 sierpnia.
Zebin 13 listopada.
Zenajdes 5 czerwca.
Zenon 22 grudnia.
Zenobiusz 30 października.
Zefiryn 26 sierpnia.
Zofia 15 maja.
— wdow. 30 września.
Zotykus 21 lipca.
Zuzanna 11 sierpnia.
Zygmunt 2 maja.
Zyta 28 kwietnia.

Dom rekolekcyjny OO. Jezuitów w Częstochowie.

Do najwyższej świątnicy w Częstochowie, gdzie Królowa naszego narodu mieszka, przyłączył się ostanio jeden niepośledni budynek, a raczej doniosła i bardzo ważna placówka dla odrodzenia katolicyzmu w Polsce, mianowicie: **Dom rek. OO. Jezuitów.** Któż wątpi w doniosłość tej instytucji? Skąd wychodzić będą wewnętrznie przeszkoleni i dla idei Chrystusowej zapaleni bojownicy i rycerze, jeśli nie z domów rekolekcyjnych tych „fortecy katolicyzmu", według powiedzenia jednego belgijskiego pisarza? Pięknie pisał niedawno prof. Jan Sołdrowski: „Zdrowy człowiek tym jest szczęśliwszy i mocny, że wszystkie jego siły rósł duch polski i państwo i naród. Jasna Góra stała się nie tylko stolicą katolicyzmu dla milionów ludu, ale i najsilniejszą i niezniszczalną opoką państwowości. Wszak przeor Kordecki oświadczył posłom szwedzkim, że królem jego jest tylko Jan Kazimierz, któremu naród przysięgę złożył, a on złamać jej nie może. Gdy cała Polska podeptała własną legalną państwowość, to jedna Jasna Góra stała się tej państwowości obroną.

Kordecki nie tylko był przeorem, ale bohaterem państwa, obrońcą idei państwowej. Trzeba sobie to dobrze uświadomić. Jasna Góra była wtedy uczelnią patriotyzmu i jego ostoją najwyższą. Nie

Dom rekolekcyjny OO. Jezuitów w Częstochowie.

w dobrym znajdują się stanie. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że naród każdy jest też organizmem, który wtedy posiada pełne siły, gdy wszystkie dziedziny życia są dobrze rozwinięte... Wielka i silna Polska to nie wojsko i rząd tylko, ale rozwinięte i zdrowe siły we wszystkich kierunkach. Inne pojmowanie mocarstwa państwowego jest czczym frazesem i złudzeniem, ale fundamentem materialnej potęgi państwa jest moralne zdrowie narodu. Tak uczy nas Mickiewicz i wszyscy wieszczowie polscy. Zaś fundamentem duchowej i moralnej kultury w Polsce był i jest katolicyzm. To fakt, którego nikt nie zaprzeczy i nikt nie zmieni. Tak było u nas od r. 966—do dnia dzisiejszego. Na tym chlebie u- tylko stanowiła przybytek katolicyzmu...

Młodzież akademicka przybyła na Jasną Górę i tu oświadczyła uroczyście, że katolicka wiara jest dla niej filozofią życia i normą, według której urządzać będzie swe życie osobiste, rodzinne, społeczne, naukowe i polityczne. Archanielską trąbą zabrzmieć winna ta manifestacja naszej młodej inteligencji, że nauka Chrystusa staje się normą najwyższą życia młodej Polski... Młodzież nieuznaje polskości prawdziwej bez katolicyzmu. I słusznie. Bo ani jeden wielki z przednich duchów Polski, ani jeden wieszcz, czy genialny pisarz, nie widział polskości poza katolicyzmem. Ani jeden taki się nie znalazł. Nawet Żeromski w „Ludziach bezdomnych" oświadcza, iż „szyb-

kość postępu ludzkiego zależy od rozwalania czynników, które w poprzek się kładą nauce Chrystusa". A takie postacie jak Skarga, Mickiewicz, Słowacki, Krasiński, Prus, Sienkiewicz, Kasprowicz, Wyśpiański, Rostworowski, wszyscy nierozerwalnie wiążą patriotyzm z religią. To też dziwaczne jest jakieś pokolenie patriotów bez Boga, jakiś nowotwór na ciele Ojczyzny, jakieś istoty poronione, co wiszą w próżni, oderwane od podstaw polskości... Dajcie nam zdrowy, rozumny, oświecony, postępowy, czynny katolicyzm, któryby zaważył na losach narodu i prowadził go do Boga. Nam Polakom nie brak zewnętrznych urządzeń katolickich, ale brak nam głębszej wewnętrznej kultury katolickiej... Idzie ku nam wielki renesans katolicyzmu. Dlatego, jak miliony ludu zwracają oczy na najwyższą w Polsce wieżę Jasnogórską, tak cała inteligencja polska musi zwrócić uwagę na zachodni stok pagórka jasnogórskiego, gdzie stoi wspaniały dom rekolekcyjny OO. Jezuitów. Ten dom, pławiący się w słońcu zachodnim i południowym z 6 morgowym ogrodem, ze swymi osobniczymi pokoikami czeka na tych, co chcą poznać głębiej wiarę ojców swoich od wewnątrz. Czekają te salki na miłośników samotności, co pragną duszę swą napełnić światłem z nieba... Kto raz odprawił rekolekcje zamknięte, tego drugi raz do nich namawiać nie trzeba. Ten doznał objawienia sił wyższych, ten był w lepszym świecie. Ten odbył podróż w zaświaty. Wróci innym... Dom rekolekcyjny to dom myślenia katolickiego. Z żelazną konsekwencją podawane są prawdy religijne i uczą myśleć po katolicku, czego my Polacy nie umiemy, bo nas tego solidnie nie uczono. Tam specjaliści od życia wewnętrznego podają tematy rozmyślań według metody św. Ignacego Lojoli. Założyciel zakonu OO. Jezuitów to jeden z największych mistrzów życia wewnętrznego w kościele; stoi on w gronie takich postaci, jak św. Augustyn, św, Tomasz z Akwinu, św. Franciszek Salezy, św. Alfons Liguori. W niepomierny sposób umie on prawdy Boże dostosować do psychologii każdego człowieka, umie podać rękę każdemu i prowadzić do Boga — W tym tkwi zaiste cudowna moc ćwiczeń św. Ignacego. W tym domu oduczymy się katolicyzmu powierzchownego. To dom gimnastyki dla władz duszy. To przybytek tej niebiańskiej, katolickiej brygady, który kształci dla Chrystusa-Wodza św. Ignacy przez swoich synów. Ten oficer wojsk hiszpańskich, bohater Pampeluny ze strzaskaną nogą, nawrócony do Boga, twardy i realny organizator nowoczesnego jezuickiego zakonu, staje się mistrzem i psychologiem, który budzi podziw u największych uczonych... Do tych pięknych i głębokich uwag dodać nam należy kilka myśli z historii powstania nowego domu. Otoż 25 października 1936 r. w uroczystość Chrystusa Króla, dokonał poświęcenia tej placówki J. E. Ks. Bkp. Dr. Kubina, pasterz częstochowski, w towarzystwie J. E. Ks. Bkpa Ant. Zimniaka, duchowieństwa i przedstawicieli władz, oraz miejscowych i zamiejscowych Sodalicyj Mariańskich. Pasterz diecezii z wielką radością serca dokonał tego dzieła, gdyż myśl domu rekolekcyjnego OO. Jezuitów u stóp Jasnej Góry w jego zrodziła się umyśle i on pierwszy pospieszył z oddaniem gruntu pod dzisiejszy gmach, gruntu otrzymanego od ks. Prałata Waśkiewicza. Ten ostatni zaraz drugie tyle dodał, resztę dokupiono i powstała parcela przeszło 6 morgowa, z pięknym parkiem i ogrodem warzywnym i sadem.

Kończę słowami prof. Soldrowskiego: „Wiedzmy o tym, że powstała w Częstochowie najwspanialsza placówka ducha katolickiego, prawdziwa forteca dla inteligencji, o poziomie wysokim. Sam Ojciec św. Pius XI dał pieniądze na jej budowę. Rzym ją stworzył, wie o niej i docenia jej ważność. My nie doceniamy tego, nie zdajemy sobie dokładnie sprawy z całej tej prawdziwej lecznicy ducha. Częstochowo! masz u siebie fortecę katolicką, ale trzeba do niej żołnieży i oficerów. Masz perłę cenną o światowej wartości. Zajrzyj na zachodni stok Jasnej Góry. Tam zdobywa się najwyższe dobro żywota, które Dante nazywa „przebóstwieniem duszy".

Ks. Józef Pachucki T. J.
Superior domu rekol. OO. Jezuitów w Częstochowie. bł. Kingi 74.

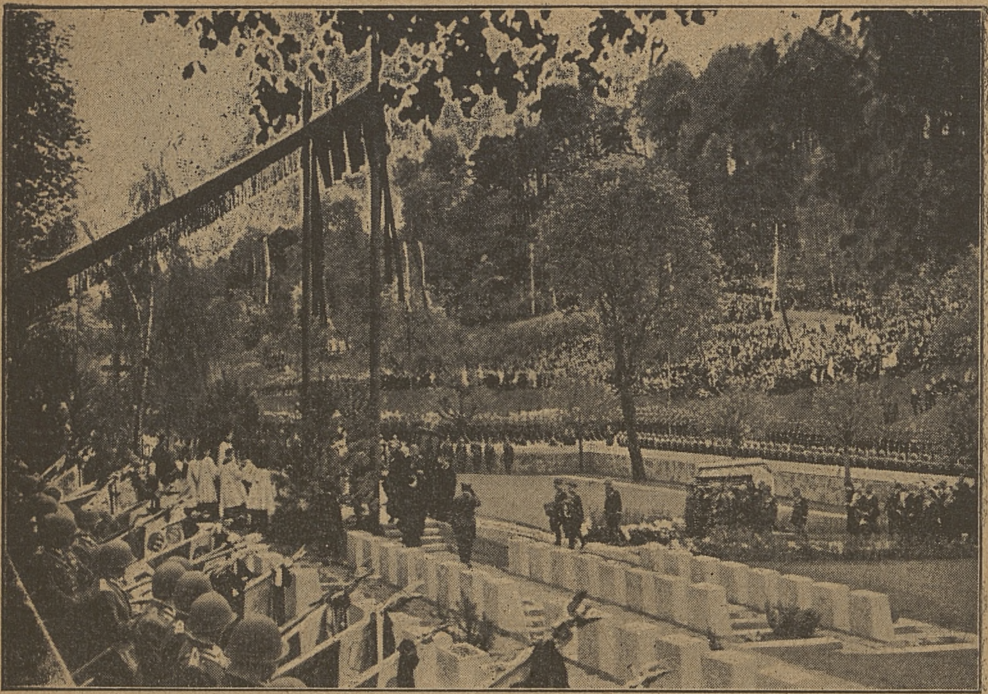
Historia w ilustracji.

Prezydent Rzeczypospolitej prof. Ignacy Mościcki w Bukareszcie. P. Prezydent w towarzystwie króla rumuńskiego Karola i następcy tronu wielkiego wojewody Michała przechodzi przed frontem kompanji honorowej.

Oficjalna wizyta prezydenta republiki czechosłowackiej w Belgradzie. Od stony lewej ku prawej: Księżniczka Olga, prezydent dr. Benesz, królowa Maria jugosłowiańska, małżonka prezydenta Benesza i książe-regent Paweł.

Serce zmarłego w roku 1935 Marszałka Józefa Piłsudskiego zostało uroczyście złożone na Rossie w Wilnie, obok zwłok Matki Marszałka.

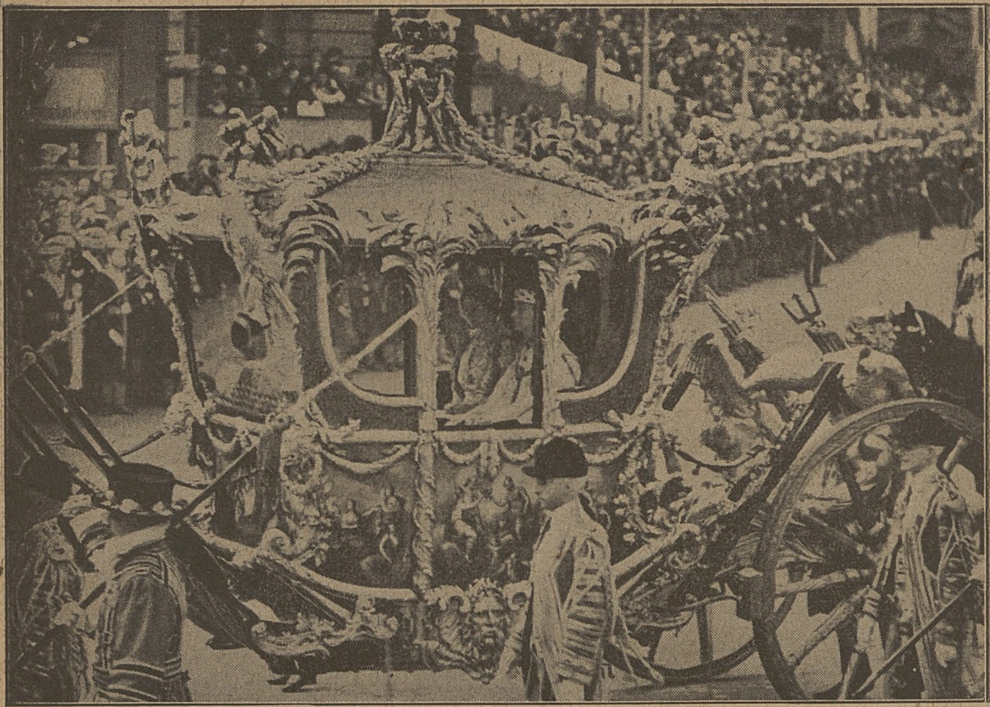
Generalny inspektor sił zbrojnych Marszałek Rydz-Śmigły podczas swego pobytu w Paryżu udekorowany został przez prezydenta republiki francuskiej Lebruna wielkim krzyżem Legii Honorowej.

Kongres Eucharystyczny [illegible] inskich. U[illegible]oczysta procesja, w której wzięli udział przedstawiciele 54 narodów.

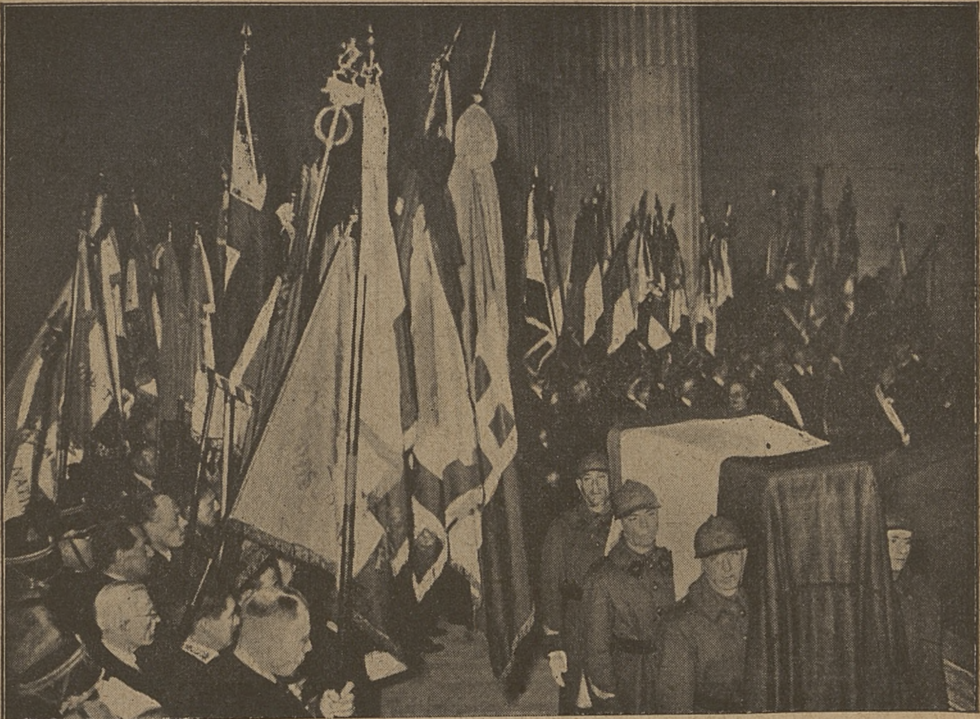
Premier włoski Mussolini odbył na wiosnę 1937 r. podróż po włoskiej kolonii Libii w Afryce półn. — Koloniści włoscy w swoich malowniczych strojach witają z zapałem szefa rządu.

Uroczystości koronacyjne króla angielskiego Jerzego VI. — Wspaniała złota karoca państwowa, eskortowana przez lokajów i halabardników, w drodze powrotnej po ceremonii koronacji w opactwie westminsterskim.

Uroczystości koronacyjne króla Jerzego VI. — Para królewska z królową-wdową Mary oraz księżniczkami Małgorzatą-Różą i Elżbietą po koronacji ukazuje się z balkonu pałacu Buckingham wiwatującym tłumom.

Zwłoki marszałka Francji Focha zostały uroczyście złożone z najwyższymi honorami kościelnymi i wojskowymi w krypcie katedry Inwalidów w Paryżu obok zwłok Napoleona.

Zaślubiny holenderskiej następczyni tronu, księżniczki Juliany z księciem Bernardem von Lippe-Biesterfeld. Dostojni państwo młodzi podczas uroczystej ceremonii zaślubin.

Wojna domowa w Hiszpanii. — Generał Franco (z lewej strony) z pułkownikiem Yague (z prawej), komendantem wojsk Legii Cudzoziemskiej, atakujących Madryt.

Jak gospodarowali czerwoni milicjanci w Barcelonie. — Porabowane z kościołów i zniszczone dzieła sztuki na targowisku bydlęcym w Barcelonie.

Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki półn. Franklin D. Roosevelt podczas wygłaszania mowy wyborczej.

Bohaterska obrona Alkazaru, starej twierdzy w mieście Toledo. — Żołnierze strzelają z dachów domów do atakujących.

Zagłada największego sterowca świata. — Niemiecki sterowiec (zeppelin) „Hindenburg" podczas lądowania na nowojorskim lotnisku Lakehurst w dniu 7 maja 1937 roku został zniszczony doszczętnie przez eksplozję. W katastrofie zginęło 34 ludzi.

Piechota chińska w nowoczesnym rynsztunku bojowym

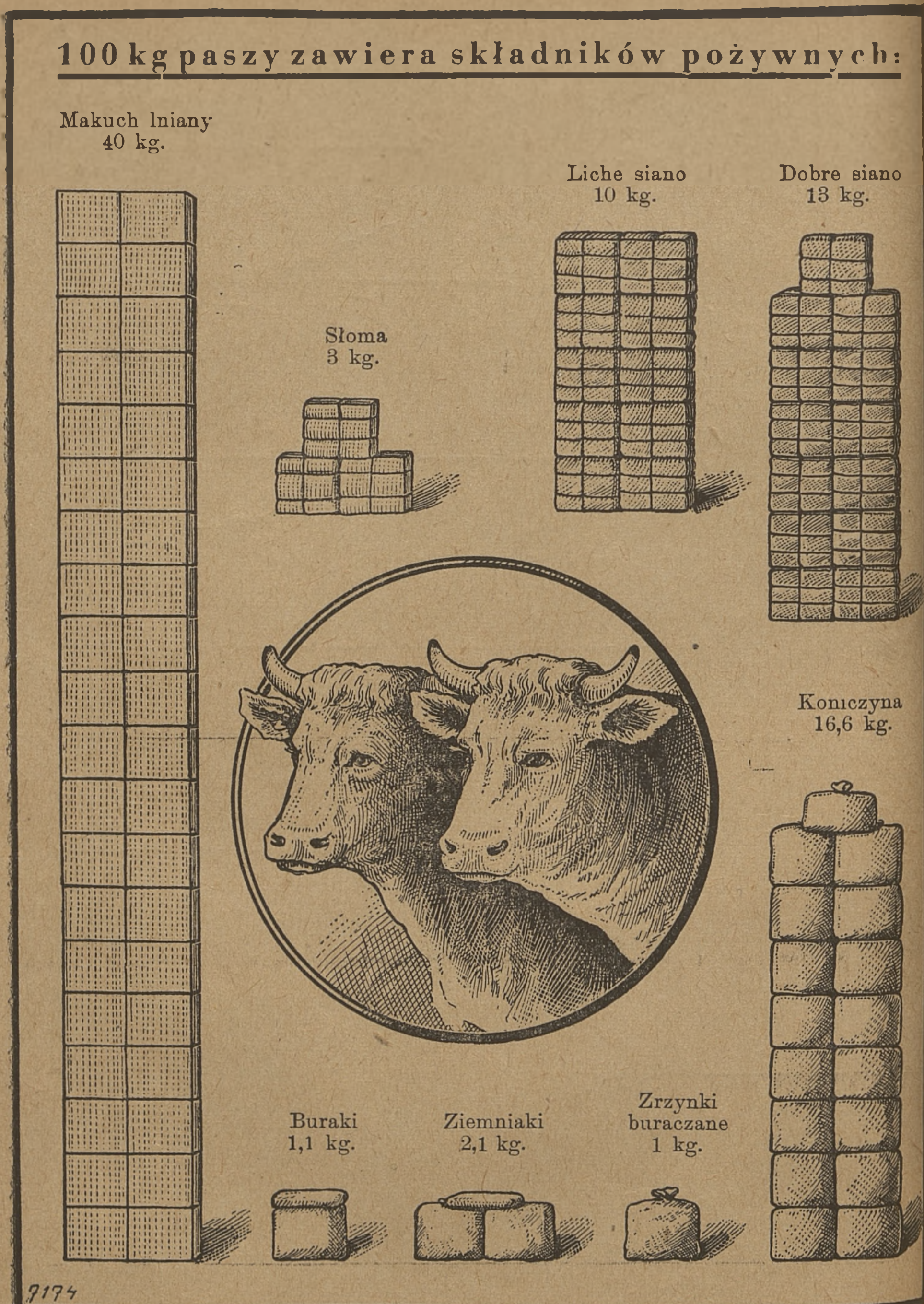
W innych krajach liczba nieumiejących czytać ani pisać wynosi bardzo mały odsetek ludności, tak n. p. w Belgji 7,5 proc., we Francji 4,7 proc., w Czechosłowacji 2 proc., w Austrji, Anglji, Holandji i Szwajcarji około 1 proc., a w Niemczech tylko 0,2 proc.

Oświata ludowa w różnych krajach europejskich.

Zapomocą odpowiedniej wielkości figurek i podanej nad każdą figurką stopy procentowej, chcemy uzmysłowić Czytelnikowi, ile osób na sto w danym kraju nie umie czytać ani pisać.

P. 11.

Pożywność różnych gatunków paszy.

P. 43.

Unikaj otwartego światła na strychach! — Możesz gorzko pożałować swojej nieostrożności!

8540 a

Rzucony niebacznie papieros spowodował już nieraz w i e l k i pożar lasu

Małe przyczyny — wielkie skutki.

Miłość silniejsza od nienawiści.

Napisał Karol Bolewski.

Było to wtenczas, kiedy w Neapolu panowali król Franciszek i królowa Klotylda. Minęły czasy, kiedy Korsykańczyk Bonaparte trzymał w szachu całą Europę. W kraju zapanował znów spokój i porządek. Król Franciszek był księciem łagodnym i sprawiedliwym, a o królowej mówiono, że jest świętą. Mimo to oboje nie byli pewni życia, chociaż o tem nie wiedzieli.

Żył wówczas bowiem w miejscowości Castellamare pod Neapolem rybak Piero Vattu, który poprzysiągł sobie zamordować parę królewską. Żywił on dziką nienawiść do króla, a to z następującego powodu. Piero Vattu miał brata, niebezpiecznego łotrzyka, o czarnych jak noc oczach i równie czarnej duszy, w której wrzały dzikie namiętności, jak lawa w kraterze Wezuwiusza. Jego imię było postrachem okolicy, gdyż bandyta miał na sumieniu niejeden mord. Tego Ferrante dosięgła wreszcie ręka sprawiedliwości i król Franciszek podpisał nań wyrok śmierci. Za to poprzysiągł mu Piero zemstę, przemyśliwując o niej dniem i nocą.

Piero był niewiele lepszy od swojego brata. Dawniej on również trudnił się rozbojem. Że teraz tak nie było i że oddawał się spokojnemu zawodowi rybackiemu, zawdzięczał to swojej żonie, poczciwej Margherice. Margherita była w tym stopniu łagodna i bogobojna, w jakim Piero był niepohamowany i bezbożny. Dobra kobieta czyniła wszystko, aby naprowadzić męża na dobrą drogę, upominała go, modliła się za niego i udało się jej przeszkodzić już niejednemu złemu czynowi męża, a spowodować niejeden dobry. Bo Piero Vattu kochał swoją żonę i nie mógł patrzeć, gdy oczy jej były czerwone od płaczu. To była dobra strona jego charakteru. Ale teraz, odkąd Fernande zawisnął na szubienicy z rozkazu królewskiego, teraz zdawało się, że Margherita jest zupełnie bezsilna wobec męża. Piero poprzysiągł zemstę i nie chciał słuchać żadnych perswazyj. Ferrante był jego jedynym bra-
tem, o wiele starszym od niego i mi[...]
swoje rzemiosło bandyckie zawsze d[...]
brym dla niego. Jego dzikie czyny w[...]
dawały się bratu czynami bohaterski[...]
Próżno Margherita modliła się i błag[...]
ła. Piero nie chciał wyrzec się swo[...]
zemsty. Włóczył się całemi dniami, j[...]
gradowa chmura czekając na sprzyja[...]
cą chwilę, kiedy jego kula będzie mog[...]
dosięgnąć panującego. I sprzyjająca chw[...]
la nie dała długo na siebie czekać.
W pierwszych dniach października 18[...]
roku panowało w Neapolu wielkie po[...]
niecenie. Na największym i najpiękn[...]
szym placu miasta miały się odbyć w[...]
kie zawody i zapasy, wyścigi konn[...]
miały być wystawione komedie ludo[...]
Lud był uszczęśliwiony, że para k[...]
lewska przyrzekła wziąć udział w t[...]
uroczystościach. Ten dzień uważał Pi[...]
Vattu za sprzyjający do wykonania stra[...]
nego planu. Mógł wmieszać się w tł[...]
ludzi i spokojnie wycelować do króla[...]
skiej pary.

Margherice nic nie powiedział. Gr[...]
wało go to już dawno, że zwierzył [...]
przed nią ze swoich zamiarów. Ona [...]
przecież wcale nie rozumiała. Powi[...]
był zachować tajemnicę przed nią, [...]
przed wszystkimi. Ale Margherita pr[...]
czuwała jakie myśli chodzą po głow[...]
Piera. Umiała już czytać z jego dus[...]
Umiała zgadywać jego myśli po mi[...]
I zamartwiała się niemal na śmierć. [...]
mogła uczynić, żeby zapobiec zbrod[...]
Ostrzec króla i królowę? Niemożli[...]
Nicby to nie pomogło. A przecież [...]
mogła wydawać na szubienicę męża. [...]
taj mógł pomóc tylko Bóg i Mado[...]
Santissima. Wszakże był akurat mie[...]
Różańca. Margherita postanowiła bł[...]
o ratunek Królowę Różańca.

2.

Nadszedł wielki dzień uroczysto[...]
Była to niedziela. Wszystkie ulice [...]
wały od radośnie podnieconych tłum[...]
O godzinie trzeciej miał zjawić się [...]
i dać sygnał rozpoczęcia widowi[...]
Margherita próbowała jeszcze raz

wieść męża od jego zamiaru. — Daremnie. — Piero był twardy jak krzemień. Opuścił dom z zaciśniętemi wargami i płonącym wzrokiem, niedługo po południowem dzwonieniu z wieży San Pankracio. Margherita została w domu z małą Annitą. Była ona zawsze pupilką ojca, lecz dzisiaj nawet nie spojrzał na nią. Stara babka Lucia dziwiła się, że Margherita nie chce iść na uroczystości. Któż mógłby usiedzieć w domu, gdy

ła nic więcej i wzięła ze sobą dziewczynkę. Dziecko miało ledwie trzy latka, ciemne loki i łagodne oczy matki.

Margherita zaś wybrała się w swoją drogę. Boso szła kamienistą ścieżką do kosciółka Królowej Różańca, przesuwając w palcach paciorki. Modliła się tak żarliwie, jak jeszcze nigdy w życiu. Nie zważała na palące słońce, ani na ostre kamienie raniące jej stopy.

Kościółek na Górze był dzisiaj pra-

Królowa dopadła dziecka i szarpnęła je wtył. Był już najwyższy czas.

można zobaczyć takie wspaniałe widowisko? Nawet jej stare nogi ciągnie poprostu do miasta.

„Ja nie zostanę w domu, Nonna," odparła Margherita, „Pójdę do Madonny na Górze, Królowej Różańca. Weźmiecie ze sobą Annitę? Dziecko będzie się cieszyć..."

Stara Lucia pokiwała głową. Nie mogła ani rusz pojąć, że Margherita, młoda hoża Margherita, nie chce wziąć udziału w widowisku. Ale nie powiedzia-

wie pusty. Margherita rzuciła się do stóp Madonny. „Nie pozwól mojemu Pierro zostać mordercą swego króla!" błagała biedna kobieta. „Madonna Santissima, przeszkodzi temu! Odmień jego myśli!" Łzy modlącej się, zrosiły kamienną posadzkę.

3

Tymczasem w mieście rozpoczęły się uroczystości. Król i królowa zajęli miejsca w loży, witani radosnemi okrzyka-

mi tłumów. Nicht nie przeczuwał, że tuż obok czatuje morderca, trzymając w pogotowiu broń, która miała położyć kres życiu królewskiej parze. Tak, Piero czatował na dogodną chwilę, Jeszcze czekał, chcąc być pewnym krwawego dzieła. Właśnie rozpoczęły się wyścigi konne. Plac rozbrzmiewał głośnemi okrzykami ludu. Piero nic nie widział, nic nie słyszał. Nareszcie zdecydował się. Podniósł broń. Lecz w tej chwili dał się słyszeć krzyk, krzyk strachu z wielu gardzieli. Piero spojrzał na plac. Mała dziewczynka wybiegła z tłumu widzów i znalazła się na środku toru wyścigowego. Wielki Boże! Mężczyźnie stanęło serce... To była jego Annita. Jego mała, ukochana Annita. Lecz zanim jeszcze mógł zrobić krok w stronę dziecka, zobaczył żywy ruch w loży krolewskiej. Szybkiemi krokami zbiegła królowa po kilku stopniach, dopadła dziecka i szarpnęła je wtył. Był najwyższy czas. Tuż obok zagrzmiały podkowy pędzącego konia. Dziecko byłoby niechybnie stratowane. Teraz spoczywała Annita w ramionach królowej. Nic jej się nie stało. A lud krzyczał i wiwatował. Wszystkich ogarnął dziki szał radości. Król podszedł do królowej. Oboje schylili się nad dzieckiem.

Ludzie przestali interesować się igrzyskami. Bo czyż mogło być piękiejsze widowisko, niż to, które właśnie widzieli? Że królowa, nie zwracając na własne niebezpieczeństwo, — uratowała biedne dziecko z ludu? W wielu oczach widać było łzy.

A tam, gdzie przed chwilą stał Piero, leżał na ziemi pistolet w deptany w kurz.

Kiedy wieczorem wróciła do domu Margherita, wyszedł naprzeciw niej Piero. Z błyszczącemi wilgocią oczami, z małą Annitą na ręku.

„Margherito," powiedział zupełnie zmienionym głosem. „Królowa uratowała nasze dziecko od pewnej śmierci. Niech żyje para królewska!"

Następnego dnia wybrała się Margherita jeszcze raz w uciążliwą drogę do Madonny del Rosario tym razem nie szła sama. Obok niej kroczył Piero.

Potem w kościele ślubował Madonnie, że stanie się innym człowiekiem.

Korona z 12 gwiazd dla Maryi.

Błogosławiony Alanus otrzymał objawienie 12 prerogatyw Matki Najswiętszej. Przywileje te są następujące:

1. Marya otrzyma z pewnością wszystko o co prosi Boga.

2. Bóg chce okazać miłosierdzie każdemu, za kim wstawi się Marya.

3. Orędownictwo Maryi wywiera przemożny wpływ na losy ludzi.

4. Marya kocha grzeszników więcej, niż jeden człowiek może kochać drugiego.

5. Maryi zależy tak dalece na zbawieniu grzeszników, że — gdyby Bóg tego zażądał — chętnie zniosłaby codziennie wszystkie męki świata dla zadośćuczynienia za każdego pojedyńczego grzesznika.

6. Najdrobniejsza przysługa, wyświadczona Maryi, znaczy wiele więcej, niż wszystkie przysługi, wyświadczone którem ukolwiek z świętych.

7. Dla Maryi jedno pobożnie odmówienie „Zdrowaś" jest już kosztownym podarkiem.

8. Ilekroć całe niebo większe jest od jednej gwiazdy, tylekroć przewyższa Marya Świętych w litości nad nami.

9. Tak jak słońce przynosi więcej pożytku ziemi, niż wszystkie gwiazdy, tak samo wstawiennictwo Maryi znaczy więcej od wstawiennictwa wszystkich Świętych.

10. Przysługa, wyświadczona Maryi, jest źródłem radości dla świętych.

11. Przysługę, wyświadczoną Świętym, można porównać do srebra, — przysługę wyświadczoną Maryi, do złota, — przysługę wyświadczoną Zbawicielowi do brylantu, — przysługę wyświadczoną Trójcy Przenajświętszej do gwiazd.

12. Marya ratuje codziennie dusze z ognia czyścowego.

Napisał Seweryn Bańkowski.

Płeć „słaba“.

Kaczyński z Kaczyniec miał głowę, jak granit, a serce, jak żelazo-beton. Ale pozatem był nienajgorszym człowiekiem.

Kaczyńska pasowała do swego pana i władcy, jak motyka do styliska. A przynajmniej udawała, że zgadza się z nim we wszystkiem. Naprawdę jednak prowadziła na pasku swego upartego niedźwiedzia i jej chytrość niewieścia przewyższała o wiele jego władczą zarozumiałość, czego on naturalnie nie widział. I kiedy mu się zdawało, że jednem władczem słowem przeprowadził swoją wolę, to w rezultacie okazało się, że była to wola jego poczciwej z kośćmi połowicy, która w porę umiała skierować na swój młyn dzikie wody jego jędrnej natury.

Najwięcej gniewała Kaczyńskiego tak zwana miłość, co to w młodych latach zwykła puszczać kiełki w sercach nieopatrznych ludzi, że nie mogą się przed nią obronić, bo przychodzi niepytana i poprostu jest, zanim się spotrzegą. Dla tej tak zwanej miłości, którą znał jedynie z opowiadań w kalendarzu i ze słyszenia, miał Kaczyński tylko nierozumiejące kiwnięcie głową i niezbyt pochlebne określenie: „Głupstwo rozum zjadło!“

Kaczyński miał córkę jedynaczkę, hożą Zosię, przyszłą dziedziczkę pięknego gospodarstwa i sporej gotówki. Ta to dziewczyna, na którą chłopcy z dziesięciu okolicznych parafij ostrzyli sobie zęby, doszła właśnie do lat, kiedy to „głupia miłość“ zwykła wciskać się do młodego serduszka, jak pszczoła do kielicha kwiatu. Cóż więc dziwnego, że ojciec strzegł dziewuchy, jak oka w głowie, niczem srogi smok skarbów.

Pochlebiało to wprawdzie staremu, gdy chłopcy oglądali się za dziewuchą już zdaleka, pożerając ją oczyma, jak podwórzowy pies kiełbasę, — boć przecie Zośka to jego krew i admiracja [1]), jaka ją otaczała, spadała ostatecznie na niego, jako na rodzica tego smakowitego kąska.

Ale że z tym kąskiem związany był dom i gospodarstwo, i cała przyszłość rodu Kaczyńskich, która nie mogła być obojętną odpowiedzialnemu opiekunowi i władyce ojcowizny, więc na wszystkie takie objawy uwielbienia miał głowę z granitu, a serce z żelazo-betonu.

Pozatem jednak Kaczyński był nienajgorszym człowiekiem, jak to wkrótce zobaczymy.

Możemy zdradzić Czytelnikowi, że ten tak srogo strzeżony skarb, hoża Zosia, dawno już oddała serduszko dziarskiemu parobczakowi z sąsiedniej wsi Lisowce, Michałowi Marcinkowi, synowi średnio zamożnego gospodarza.

I cała wieś, a może i parafja wiedziała już, jak stoi sprawa pomiędzy Zośką Kaczyńską a Michałem Marcinkiem, tylko ojciec nie wiedział. I dobrze, że nie wiedział, bo gdyby był przeczuwał, co się święci, byłby w stanie wypędzić córkę, własną krew, sromotnie z domu, jak ów hrabia z opowiadania w kalendarzu, którego córka oddała serce dojeżdżaczowi.

Bo w tych rzeczach Kaczyński nie znał żartów.

A że Zosia znała już ojca z tej strony, więc zaklinała swego ukochanego po tysiąc razy: „Na miłość Boską, Michasiu, mój ty skarbie jedyny, nie zdradź się aby przed ojcem. Bo wszystko by przepadło! Nie patrz we mnie, jak w obraz, jak to robią inni głupcy, bo byłby koniec z naszem kochaniem. Wiesz przecie, jaki jest ojciec na tym punkcie“.

Marcinek nie potrzebowałby nawet tego napomnienia lękającej się o swoje kochanie dziewczyny, gdyż miał już z natury tyle chłopskiej chytrości, że pilnował swego serca przed argusowemi [2]) oczami Kaczyńskiego. Stanowił więc chwalebny wyjątek ze wszystkich chłopców z dziesięciu parafij. Był on jedynym, co się nie oglądał za Zośką, ani nie pożerał jej oczami w obecności srogiego smoka.

„To mi się podoba!“ mruczał zawsze wtenczas Kaczyński. „To mi się podoba! Widać, że Marcinek jest mężczyzną! Nie

[1]) Podziw, uwielbienie.

[2]) Czujnemi.

zaprząta sobie głowy bzdurstwami. No, no, może przyjdzie czas, że i ty popatrzysz w ten obraz, ale nie tak, jak te gapy.“

Tak, Kaczyński miał głowę, jak granit, a serce, jak żelazo-beton — kiedy było potrzeba.

A teraz było potrzeba! Te spojrzenia na dziewuchę tak mu już dojadły, że pewnego dnia stanął przed swoją płcią słabą i, zmarszczywszy srogo czoło, rzucił władcze słowa: „Słuchać mi i uważać, co powiem! wiedziałem. Nie chcę za zięcia żadnego z tych gapiów, co ciągiem wybałuszają na ciebie gały. Chyba przewróciłbym się jeszcze w grobie! Wyjdziesz za Marcinka — i basta! Do krocset! A teraz koniec! Nie chcę słyszeć ani słówka więcej o tem, aż po weselu! Amen.“

Grzmotnięciem pięści w stół przypieczętował Kaczyński swoje rozporządzenie.

Za cztery niedziele odbyło się istotnie weselisko.

„Wyjdziesz za Marcinka — i basta! A teraz koniec! Nie chcę słyszeć ani słówka więcej o tem, aż po weselu!“

Teraz Zośka wyjdzie zamąż, ale nie z jakiejś tam głupiej miłości, ino wedle mojej woli! Bo jeszcze jestem tu panem i ode mnie zależy, kto, jak i kiedy. Ino bez fochów i beków! Będzie tak, jak powiedziałem. Kto tu gospodarzem, ja czy wy? Jak powiedziałem, że Zośka wyjdzie zamąż, to wyjdzie — i basta! I to za cztery niedziele. A wyjdzie za Marcinka!“

„Ojcze!“ wykrzyknęła uszczęśliwiona Zosia, ale stary nie dał jej przyjść do słowa.

„Tere-fere! Ojcze! Patrzcie ją, srokę! Wiem, czego chcę i tak będzie, jak po-

Podczas uczty, w przerwie pomiędzy jednem daniem a drugiem, wziął Kaczyński na stronę swoją płeć słabą i powiedział łaskawie: „Tak, a teraz możecie sobie pogadać!“

„Ach, ojcze!“ wykrzyknęła rozpromieniona panna młoda. „Nie wiem sama, jak mam ci podziękować, że wybrałeś właśnie Michasia . . .“

„Cicho ty będziesz, sroko!“ upomniała ją matka. „Chcesz, żeby ojciec zmiarkował...?“

„Nie mogę już dłużej, matko. Teraz ojciec może już wiedzieć, że chciałam za męża właśnie Michasia, a nie innego!“

„Miljon fur djabłów!“ sierdził się jakiś czas Kaczyński. „Niema chyba większego bałwana ode mnie! Żeby tak dać się wykiwać babom! Ale przewracajcie sobie oczami, niech wam będzie na zdrowie. razem z waszą głupią miłością! W każdym razie stanęło na mojem — a teraz, muzyka — oberka!“

Tomasyna.

W niektórych rudach żelaznych znajduje się fosfor, szkodliwy dla żelaza, więc go w hutach oddzielają od stopionego żelaza i łączą z wapnem; robią się przytem żużle, nazwane od wynalazcy tej metody żużlami Thomasa. Żużle te potem miele się bardzo miałko i w tem sposób powstaje mączka żużlowa Thomasa, zwana krótko tomasyną (albo „tomasówką“), zawierająca 13 do 23 procent rozpuszczalnego kwasu fosforowego. Odgrywa ona bardzo ważną rolę w odżywianiu roślin. W handlu rozpowszechniona jest najwięcej tomasyna 17—18 procentowa. Kwas fosforowy w tomasynie nie rozpuszcza się w wodzie, lecz tylko w soku, wydzielanym przez korzenie roślin. Prócz ważnego dla odżywiania roślin kwasu fosforowego, zawiera tomasyna jeszcze 33 do 60 procent wapna.

Wartość tomasyny jako nawozu zależy nietylko od zawartości kwasu fosforowego i stopnia jego rozpuszczalności, lecz również od miałkości mączki. Im grubiej zmielone żużle, tem słabsze i powolniejsze ich działanie. Najczęściej gwarantują fabryki 75 proc. miałkości, to znaczy, że trzy czwarte proszku da się przesiać przez sito o oczkach 0,168 milimetra.[1]) Ponieważ tomasyna rozpuszcza się powoli w glebie, trzeba się starać o wczesne jej wysianie, lepiej przed zimą, niż dopiero pod wiosnę. Wątpliwości co do wczesnego nawożenia tomasyną są bezpodstawne, gdyż w tym wypadku nie zachodzą straty wskutek spłókania przez wodę, czego możnaby się obawiać przy wielu innych nawozach sztucznych. Tomasynę uważa się dlatego za nawóz zapasowy, a dokładne badania udowodniły, że jeszcze po upływie 10 lat można wykazać obecność śladów tomasyny w glebie. —

Tomasyna jest wybornym nawozem pomocniczym na grunta kwaśne. Zawarte w niej wapno neutralizuje [2]) kwasy w glebie, stwarzając pomyślne warunki dla rozwoju roślin, cierpiących często wskutek braku wapna w takich gruntach. Na nawożonych tomasyną na zmianę łąkach i pastwiskach udaje się wybornie konicz. Tomasynę można stosować z powodzeniem pod drzewa owocowe, krzaki jagodowe (agrest, porzeczki i inne) i jarzyny. Drzewom, krzakom jagodowym (również różom) zapewnia należyte zdrewnienie pędów i uodpornia drzewa przed rakiem i gumą. —

— — — — — — — — — — — — —

[1]) Mniej więcej jedna piętnasta część milimetra.

[2]) Zobojętnia.

Wpływ okolicy na rentowność hodowli pszczół.

Pożytek z hodowli pszczół zależy od wielu okoliczności, na które koniecznie trzeba zwrócić uwagę przy zakładaniu pasieki. Do jednej z nich należy okolica pasieki. Zanim założysz pasiekę, zbadaj nasamprzód stosunki okolicy co do miodobrania. Im korzystniej się one przedstawiają, tem większy będzie pożytek z bartnictwa. — W okolicach, gdzie mało jest drzew owocowych, lasu, łąk i miododajnych roślin uprawnych, jak gorczycy, rzepaku, esparcety i t. p. bartnictwo nie przyniesie znaczniejszego pożytku. Takich hodowli pszczół całkiem niesprzyjających okolic w kraju naszym prawie niema. — Do średnio dobrych zaliczamy okolice, gdzie udają się gorczyca, rzepak, zboża, konicze, jakoteż rosną drzewa owocowe i ozdobne, oraz lasy.

Najlepsze okolice miododajne są to zwyczajnie obszary zaciszne, w dolinach położone, gdzie na wiosnę kwitną obficie olsza, brzoza, leszczyna, klon, drzewa owocowe, rośliny łąkowe, a w lecie kasztan, esparceta, maliny, jeżyny, akacje, lipy, konicz, bławat i t. d., a oprócz tego późnem latem i jesienią obfitego zbioru dostarczyć mogą późne rośliny łąkowe, oraz spadź z lip, topól, dębów, jodeł i świerków.

Lingwista. (Gawęda o gaździe, który rozumiał mowę zwierząt.)

Są ludzie co ta na rózne sposoby umieją godać: i po talijańsku, i po miemiecku, i po hamerykańsku, po wanielicku, madziarsku, mordyjańsku, ale tak godać jak mój dziadek Sobcok, (Panie! świeć nad jego dusą! bo ta już na boskim jest sądzie!) to nik nie potrefi, żeby ta kryśny był. Oho! o tém nie ma ani godki. On umioł godać po zwierzęcemu!! — wiecie?! Z kuzdym bydlęciem to tak się rozmówiuł, jak nic, — a znoł i co ktoro stwora godo, a i co ktory ptak wygwizduje, — i to wszyćko było dlo niego ajnmalańć.[1]). — Wszyćko wyrozumioł, i na wszyćko im umioł odpedzieć. Oho! już tu nie ma nikaj takiego człowieka, a wszyćkie prefesury niek sie przed nim sowają w kąt! — Z nigo to był dopiero zmyśny człek, a przytem i saternus [2]) straszecny. — Niekbyś mu ino co wiela tela przygodoł nie wedle jego wóli, ej! — dołby ci zaroz siustu, ej! — doł. — Jak byłem małym chopokiem to mnieta nieroz przeskroboł poskiem co sie ino zmieściło. — Ale to nic. — Wszyćko przyskło na mnie jak na psie.

Przyseł do stajnie, a tu juz konisko jego obraco ku niemu głowe i zamrukło. — Ehe! jodbyś? — godo do niego, — i tez mu odmruknuł po koniowatemu, i zarosinki sie zrozumieli. — Podobnie i z krowami godoł, a i z gadziną wszelaką domową, ze po cudach nie trza było chodzić, taki był z niego mądraus.

Ale to wszyćko nic. Słyseć było dopiero jak un tłumacuł nom ptosie godanie, to nad podziw. — Wszyćko tak rakuratnie jakby z bubliji cytoł, i az sie człek za łeb łapoł z wielgiego zdumienio.

Jo ta już tego wiele zabocuł, ale co se przypominom, to wom tu zaroz przytoce. Cudujcie sie i wy, ej cudujcie, bo ta i jest z cego — na moją dusiu [3]). —

Uzwazujcie teroz:

Zapioł nas kogut na podwórku, jo sie zapytuję: — dziadku! a coz ten kogutecek kce? — Głupi cymbole! nie rozumies? — i zapioł i un tak samo: — „W Krakowiem byyył!“

Psio best! zebym nie zaklon! — jużcić tak. — Ale dziadku był un to wkiej w Krakowie? — Zebyś był mądry, tobyś sie mnie nie pytoł tak głupio; — pado mi na to. – Dlo takiego kuroska, to kuzde miasto widzi mu sie, ze to Kraków, a nie w miescie my go to na jarmarku kupili? — Jużćić tak rakuratnie.

Ale coz mu te kury na to odgdokały? — No, co? no, co?! Przecie wyraziście, do wyrozumienio: „Ale cie tam wyrzucili! Tak! tak! tak! tak! tak.“ — Psiobest jedna!

Ale sie ta skądsik znowu jakis inny kogutek swoim głosem przypytoł, — od sąsiadów.

— Cóz un kce? — pytom zaś.

Głuchyś? — Toli: „coś ta widzioł? — Turcyjąąą?“ — Cuda, cudecka! Dziadek

---

[1]) bardzo łatwe (einmaleins.)

[2]) ostry człek.

[3]) zaklęcie góralskie: na moją duszę.

wszyćko wyrozumioł. Ale znów i trzeci sie obezwoł.

— No, a ten? — zapytuję.

— „Coz ta wiezą?" — A nas na to odkukurykowoł: — „Pistoletyyy!"

Raju boskie święte! — trudno wszyćko opedzieć o tym moim dziadku.

A co do kur — niby — jesce, kiej grzebały w ogródku: — cóz uny tak rozprawiają?

— A dyć słyszys wyraźnie: — „O! poty nase! poty nase!" — tak se same rozparcelowały na grządkach. A gdy było między nie rzucić bryłką, zaroz kogut postawiuł łeb do góry i — „A kto tam?" — wyganiołeś je zaś z ogroda, to gada krzycy: „Oto tak! oto tak! swego nie miawsy! oto tak! swego nie miawsy!" — No! nad podziw! nad podziw!

Roz zaś mi wytłomacuł co godają indyki. Jedna indycka pocyna źwakać: „Bieda! bieda! zawdy bieda! moj ty stary inda!" — A jendur nasrożywsy pióra i skrobiąc skrzidłami po ziemi, odbulknuł: „Za te biede wielką, niek ik djebli belką!"

To jesce nic kole [4]) domu, ale jak wyseł na pole, a ptactwo zacyno sie drzeć, wtedy dopiero umioł wszyćko wyrozumieć i objaśnić. — Kiej była orka, a skowronecuś wzbiuł sie w góre, śpiewając, to un juz powtorzo: — „Posedek se do Pana Jezusa bić! bić! — wypadła mi siekirecka, musiołek sie wrócić! wrócić! wrócić!" — I wraco nazod, i buch! w bruzde.

Inksą razą zaś, w casie roboty śpiewoł: „Niwy, niwy, niwy, orz! orz! orz! — siej! siej! siej! — skrudlij! skrudlij! skrudlij!" — abo i kiejindziej: — „jakeś pos, tak mos! jakeś pos, tak mos! Wsy bij, oślico! wsy bij, oślico!" — Raty boskie święte! co to za mądrość jest z takim ptoszecku, ino go trza wyrozumieć.

A wróble! — te myrhy dopiero zmyśne jak judosi.[5]) Doźry jeden gałgon coś ta kandysik, i już zacyno innych zwoływać po żydosku, (bo to juz tako jego maniura [6]) wydziwno.): — „Kim! kim! kim!" — „A gdzie? — a gdzie? — w pańske psenice! — Wies? — wiem! — wis? wiem! — wies? — wiem!" — i jak sie ik dopiero kupa zbiere, wio! na zboże, i rozpocyno sie tam młocka, a zawdy ktoryś hycel zostaje na warcie, i gdy sie człek ku nim zblizy, daje im znak, a wtedy te psiopary w nogi, aby za kwile znowaś hurmą wrócić, i robić skodę.

Chruściel, jak sie w zbożu ukryje, to łazi między źdźbła i wrzescy: „dzier! dzier! dzier! dzier!" a, przepiórka do niego zaroz: „Symek! Symek! chodź! chodź! chodź! buzi ci dom!" — Potem sie targują ze sobą. Chrusciel godo: „seść! seść! seść!" — a przepiorecka: „pięć pono! pięć pono!" — A zeby ich choroba!

Dziadek wypenetrowoł ta kasik [7]) i słowika, i też zarosinki wyrozumioł jego godanie. Niby — noprzódzi zacon sie udzierać: „pożyc! pożyc! pożyc!" a gdy nic nie dostoł, i widać ociec cemsik go ta przeskroboł, zacon jęceć, i jojceć: huź! huź! huź! tata bije! tata bije! łyziom! łyziom! łyziom! tata bije!" W końcu jakby sie na dobre rozbecoł: „łyziom biuł! łyziom biuł! łyziom biuł!"

Jaskółecki zaś różnie bajtlują, to: „syci-pyci, bedą nici! syci-pyci, bedą nici!" to zaś: „przodzi były stogi, brogi, stogi, brogi, a teroz nie ma nic!" a nieroz zaś z inksej becki: „posła niewiasta, z pułkami do miasta, trza było ją bić! trza było ją bić!" — No, nie psiochrzęść krotno?! [8])

Abo i w lesie, jak sie nieroz drózdz rozpaplo, to paple i paple: „miołem dzieci w potoku, w potoku, w potoku, — przysed chłop, wzion mi ik! wzion mi ik! — dusiuł! dusiuł! — pitwoł! pitwoł! — piek! piek! piek! — Jod! jod! jod!" — Na to mu kos pogwizduje: — „Oroc jak oroc, ale gorsy pastyrz. Miołem dziecka pod lasem, — przysed pastyrz, wzion mi ik, wzion mi ik! — O łotr, zabroł mi ik! zabroł mi ik! — piek, piek, piek, — jod! jod! jod!"

Albo i zięba, ta ci sie dopiero rozumie na kalendarzu. Bez to woło: „Dziś! dziś! dziś! świętego Jakóba, i świętego Krzyza!" a drugo jej z inksego drzewa odpowiado: „siedź! siedź! siedź! Kiej cie nie wyścigują!" Naco scygiełek wtrąco swoje trzy grose: „pódzieś? — pódę i jo! — pódzies? — pódę i jo!" — To zaś sikora sie obzywo: „Dziń! dziń! dziń! dobry panu!" —

[4]) koło, [5]) mądre z wysokim stopniu, [6]) natura.

[7]) wyszukał ta gdzieś, [8]) objaw podziwu.

I tak se wszyćkie pieknie między sobą rozprawiają.

Styrnol bo ta zawse tylko o bzdurach myśli, i podziero sie: „zdechłemu cielęciu nie bee [9]) nic! zdechłemu cielęciu nie bee nic!“ tak cieniutko ze nad podziw. —

Albo i zaby! Te dopiero umieją z sobą kumkać, nicem nase wsiowe kumoski. Noprzodzi obzywo sie jedna w stawie: — „Siostro! siostro!“ — Drugo nie wytrzymo i przepytuje:— „Je coz? je coz?“ — Tamta zaś: — „Umar bocian?“ — „Już! już!“ — I wtedy na to i inne sąsiady: — „A my temu rade, rade, rade, rade, rade.“ — i jak sie tak zacną radować, to końca miary temu nie ma.

Nowięcej nocką wyśpiewują wtedy te swoje nieśpory. Ik organista, ino zmierzchnie, zaćyno: — „reh! reh! reh! bocion zdech!“ a wtedy jedna pocnie: — „i ty rada! i jo rada!“, a na to dopiero zaś wszyćkie chórem, to swoje: — „i my rade! rade! rade! rade!“ . . . i tak bedą sie darły az z usak zalego, dopóki ich sen nie zmorzy. — Takie psiokrydy [10]) mądre, a ten ik telegrof idzie z jednego osiedla do drugiego. Idzie i idzie. — Nieprzymierzając — pyskate są te smoki, jak naskie baby.

To jesce wszyćko nic, ale w zimie, kiej śniegi wielgaśne spadły, a pod wieś zacyny podchodzić wilki, to ludzie mirtwieli z wielgiego strachu, a mój dziadek nic, ino wyseł przed chaupe w nocy, i słuchoł jak te hycle wyły. I wszyćko wyrozumioł.

Nojwięcej sie darły tak: — „Oj! bo umre, oj! bo umre! au . . . auu . . . auuuuuu!“ (Zryć sie im kciało.) — A zaś jak odprawiały między sobą wesele, to taki goniac [11]) stanuł gdzie na pagórku, i rozdziero paje: „a gdzie moja pannaaaa? panaaaaa? pannaaaaa?“ — i poty sie dar, pokiel tego co sukoł nie naloz. — Na wiesnę zaś honcfoty najgrywały sie z gospodorzy, wykrzykując: — „wyganiojcie konie! woły! barany! a jo bede poos! pooos!“ — I judose krotne [12]) pasłyby uny pasły, ale w swoik brzuchak, wrodnioki grzysie! [13])

A wiela śmiechu tez było, jak ku zwiesnie koty zacyny se weseliska wyprawiać. Wtedy dopiero dziadek se z nimi przegadywoł ze pękać było ze śmiechu. — Kocur — jak sie dostoł na strych, zacon na swoją nute jamory zwoływaniem: — „Małgoś! Małgoś!“ a znowu kotka kasik z nad stajni odpowiadać: — „Morcin! Morcin!“ — W tej dziadek tak smyślnie [14]) umioł ich zwodzić, i tak im poplątoł rozumy, że nie sposób im było zejśc sie razem, i taki Morcin zamiost swojej Margosi, nasedł na drugiego Morcina, i jak sie zacyni ze sobą cubić i gryźć, to myślało sie że sie zagryzą na amen, [15]) a nieinacej robiły i Małgośie.

Sto pociech mieliśmy z dziadka skoro tak po zwierzęcemu zacon z wszelejaką stworą rozmowiać, i padom jesce roz, że takiego saternusa jak un, to już teroz nikaj nie znojdzie, choćbyś doł i dukota, abo więcej.

No! ale już od godanio w jadacce mi dokrzty wyskło, więc trza se ją cemsik przepłukać.

Ostańcie mi tu z Panem Bogem!

Adyje!

J. Pobratymiec.

[9]) nie będzie, [10]) wyzwisko zartobliwe.

[11]) rozpustnik, [12]) fałszywe stokrotne, [13]) obrzydliwice grzeszne, [14]) umiejętnie, [15]) na śmierć.

Jak na podstawie obwodu piersi obliczać wagę cieląt i młodego bydła.

Poniżej podajemy kilka cyfr do ustalenia (w przybliżeniu) wagi cieląt i młodego bydła.

Przy obwodzie piersi w centymetrach waga w kilogramach:

75 centymetrów	40 kilogramów
80 „	50 „
85 „	60 „
90 centymetrów	70 kilogramów
95 „	82 „
100 „	95 „
105 „	109 „
110 „	125 „
115 „	142 „
120 „	161 „
125 „	181 „

Dbajmy o nasze sady, a zbierać będziemy plon obfity.

Drzewa owocowe starannie pielęgnowane, otaczane troskliwą i umiejętną opieką człowieka, rodzą piękne i smaczne owoce; rosną zdrowo i przez długi szereg lat sowicie wynagradzają pracę. Zdawaćby się mogło, że każdy właściciel sadu, wiedząc o tem, jaknajtroskliwiej opiekuje się swojemi drzewami, bo wie, iż to się opłaci.

Ale zajrzyjmy do pierwszego lepszego sadu. Cóż widzimy? Oto ziemię pod drzewami zarośniętą zielskiem, ziemię zbitą, zadarnioną, drzewa z koronami napół suchemi, gałęziami strasznie powikłanemi, obrośnięte mchem i niszczone przez owady. Często też tu i ówdzie widzieć można gałęzie połamane, pnie drzew zraczałe, z korą porozdzieraną, a przy pniach całe kępy „wilków.“

Czy taki „sad“ daje zyski właścicielowi? Nie! Wynagradzanym można być tylko za pracę — nie darmo. Czem zaś ta praca będzie rozumniejszą i staranniejszą, tem lepszej nagrody spodziewać się można. Drzewo owocowe umie odwdzięczyć się człowiekowi; chciejmy tylko niem się zaopiekować, a opieka ta niech będzie rozumna, to będziemy mieli i zysk i przyjemność.

Cóż więc robić? Jak radzić, gdy sad mamy tak strasznie zaniedbany, jak to powiedziano wyżej?

Przedewszystkiem należy u s u n ą ć z sadu takie drzewa, którym już żaden ratunek, żadna opieka nic nie pomoże. A więc d r z e w a b a r d z o s t a r e, pokaleczone, wcale albo bardzo mało rosnące, nie owocujące, z napół suchemi konarami, lub też o pniu stoczonym przez raka, zupełnie spróchniałym. Takie drzewa należy usunąć bez wahania. Po usunięciu z sadu takich drzew, zabieramy się do uporządkowania pozostałych starych, ale zdrowych drzew. W y c i n a m y więc najpierw z p o m i ę d z y k o r o n w s z y s t k i e s u c h e gałęzie, starając się to robić bez uszkodzenia innych; każda gałąź sucha winna być wycięta aż do miejsca zdrowego, które, po wygładzeniu ostrym nożem lub ośnikiem, należy zasmarować maścią ogrodniczą, farbą olejną lub też gliną. Następnie przeglądamy uważnie całą koronę drzewa i wszystkie g a ł ę z i e, k t ó r e s i ę k r z y ż u j ą i t r ą w z a j e m n i e, w y c i n a m y, pozostawiając z dwóch krzyżujących się tę, która jest potrzebniejsza ze względu na kształt korony. Niepotrzebną wycinamy albo całą u nasady, albo pewną jej część — bezpośrednio nad oczkiem lub młodą gałązką.

Wyciąć też należy wszelkie „wilki“, rosnące w koronie, na pniu lub też z korzeni.

Oczyszczając, czyli wykrzesując w ten sposób koronę, pamiętać należy, że jest to czynność niezmiernie ważna, że zatem wykonaną być powinna bardzo starannie i umiejętnie. Każda gałąź powinna być odejmowana starannie, a więc nieodłupana, ranki zaś wygładzone nożem i zasmarowane. Żeby grubsze gałęzie nie odłupywały się ze zdrową korą, należy je naprzód od spodu naciąć piłką i potem dopiero piłować z góry. Sęków nie należy pozostawiać, lecz ciąć bezpośrednio nad jakiemś rozgałęzieniem, jeżeli odcinamy część gałęzi, albo blisko przy pniu.

Wszelkie o d e j m o w a n i e ż y w y c h g a ł ę z i w y k o n y w a ć m o ż n a w c z a s i e s p o c z y n k u d r z e w, nalepiej w miesiącach lutym i marcu; suche usuwać można w każdej porze. Drzewa stare, zaniedbane przez długi szereg lat, nie mogą być odrazu dokładnie wykrzesane, mogłoby to ujemnie wpłynąć na ich zdrowie. Dlatego też najlepiej rozłożyć całą robotę na dwa lata.

W pierwszym też roku zająć się powinniśmy l e c z e n i e m wszelkich r a n, pozostałych wskutek uszkodzeń rozmaitych, a więc z mrozu, przez odłamanie lub oddarcie konarów i t. d., a także n i s z c z e n i e m starannem o w a d ó w.

Wszystkie rany, a ile zalewać się nie zaczęły, trzeba przy brzegach wygładzić nożem, zasmarować maścią i okryć szmatą. Spróchniałe lub nadpsute części drzewa należy wyskrobać aż do zdrowego i zamazać papką z gliny, krowieńca i szerści lub sieczki, albo też zalać cementem.

Potem należy zeskrobać mech, starą i odstającą korę, co daje się najlepiej uskutecznić w czasie dżdżystych dni, kiedy kora jest wilgotna. Skrobaczkę możemy zrobić sobie ze starej obręczy żelaznej, w ucho zgiętej, lub zużytego sierpa. Po wyskrobaniu trzeba pobielić pnie i grubsze konary wapnem. Przez skrobanie niszczymy owady gnieżdżące się w pęknięciach kory, a wapnowanie zapobiega częściowo przemarzaniu pni. Do wapnowania użyć takiej mięszaniny: 3 łopaty wapna gaszonego, łopatę gliny i pół łopaty krowieńca.

Niebyśmy nie pomogli drzewom, a przynajmniej niewiele, gdybyśmy chcieli poprzestać na wyżej wymienionych robotach. Drzewa wprawdzie wyglądałyby mniej zaniedbane, ale nie rosłyby z nową siłą, niewiele lepiej owocowałyby. Doraźną i skuteczną pomoc możemy przynieść drzewu, gdy opieką otoczymy też i korzenie jego. Korzenie są najważniejszą częścią drzewa. Pracują one usilnie, ażeby wydobyć z ziemi pokarmy właściwe i potrzebne drzewu i aby je dostarczać w dostatecznej ilości. Praca korzeni jest wielka i o ile ułatwimy im tę pracę przez stworzenie sprzyjających warunków, o tyle korzenie sprawniej i skuteczniej pracować mogą. Warunkami takiemi, sprzyjającemi pracy korzeni, są przedewszystkiem: dostateczna ilość łatwo przyswajalnych pokarmów w ziemi, łatwy dostęp powietrza i dostatek wody. Drzewom zaniedbanym brak tego. Pokarmy, jakie były w pobliżu korzeni, zostały wyczerpane; wilgoć wyciągnęły trawy i chwasty, rosnące pod drzewami; te same chwasty zadarniły ziemię i utrudniają przenikanie wgłąb powietrza i wody. Musimy więc dać korzeniom to, czego im potrzeba, musimy wytworzyć takie warunki, które pracę im ułatwią.

Wyniszczyć więc trzeba trawy i chwasty, wzruszyć i spulchnić ziemię, a potem obficie zasilić nawozem.

Jak to zrobić?

Poruszyć i spulchnić ziemię pod drzewami możemy pługiem lub łopatą, robiąc to, rozumie się, ostrożnie, żeby nie pokaleczyć płytko znajdujących się korzeni; zasilić zaś możemy nawozami płynnemi lub stałemi, dając je tam, gdzie są korzenie, to znaczy w pewnej odległości od pnia, mianowicie tak daleko, jak daleko sięga obszar korony. Tam znajdują się drobniutkie jak włoski korzenie, przeznaczone do pobierania pokarmów. Źle więc robią ci, którzy, chcąc zasilić drzewo, kładą nawóz przy pniu.

Nawozy dawać można w rozmaity sposób. Można naprzykład wykopać rów naokoło drzewa (naprzeciw zakończeń korony) tak głęboki, żeby sięgał korzeni, w rów ten nalać gnojówki lub odchodów ludzkich dobrze rozcieńczonych wodą i po wsiąknięciu rów zasypać. Dobrze jest do gnojówki lub odchodów dodać popioułu drzewnego i wapna. Kto nie ma gnojówki, może nasypać dobrego kompostu lub przetrawionych nawozów, zalać je wodą i ziemią przykryć. Gnojówka lepiej i prędzej działa, aniżeli nawozy stałe. Zamiast kopania rowów, można robić dziury drągiem żelaznym po 8 do 12 (w takiej samej odległości od pnia, jak rów) i w otwory te nalewać gnojówkę. Łatwiejszy to sposób, lecz nie tak dobry, jak poprzedni.

Zasilać drzewa można w ciągu całego roku; od sierpnia jednak do listopada lepiej się z zasilaniem powstrzymać, a to w tym celu, by pozwolić gałązkom przed zimą zdrzewnieć co nie byłoby możliwem, gdyby drzewa wskutek zasilenia bujnie wciąż aż do mrozów rosły.

Kto po przeczytaniu tych wskazówek zastosuje je u siebie, ten niechaj pamięta, że niedość jest raz to wszystko zrobić, a potem cieszyć się wynikami swej pracy. Drzewa owocowe potrzebują ciągłej opieki. Corocznie trzeba oczyszczać pnie i bielić je, ciągle trzeba niszczyć owady; co dwa lata przynajmniej przeglądać korony i wycinać z nich ukazujące się niepotrzebne gałązki. Korona nigdy nie powinna być zbyt gęstą. Jeżeli drzewa silnie owocują, a przyrost gałązek jest mały, powinniśmy też od czasu do czasu (co 2—3 lata) drzewa podmierzwić. Dopiero wówczas cieszyć się będziemy mogli plonami z naszych sadów.

(H. D.)

Kącik dla wesołych i smutnych.

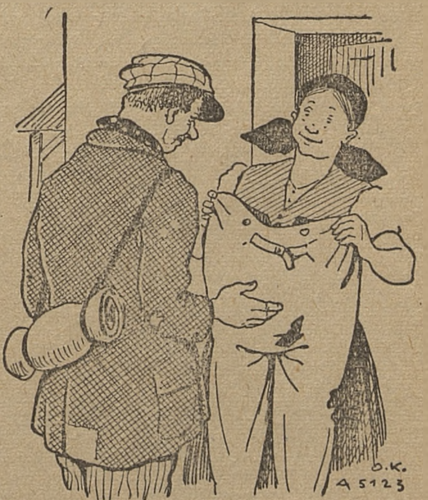
Żeby go nie przegapiła!

Kobiety, które mają mężów, narzekają stale na nich, a te, które ich nie mają, chciałyby koniecznie chłopa. I Staśka z Konopicy byłaby wyszła zamąż, ale czekając wiecznie i spodziewając się, doczekała się czterdziestki w panieńskim stanie. Teraz trudno już było o amatora. Staśka idzie do wróżki, która stawia jej karty i mówi: „O, jest niżnik (walet) czerwienny . . . Mąż już w drodze do was . . .“

„Jejku!“ woła uszczęśliwiona Stasia. „Tera powiedzcie mi jeno prędko, czy przyjdzie drogą z Gwiazdowic, Mszyny, czy Potoka, żebym go nie przegapiła.“

Wymagający!

Do zagrody Badora przychodzi włóczęga. Gospodyni, poczciwa dusza, stoi akurat przed drzwiami.

„Kochana gosposiu, czyby nie znalazły się u was jakie portki dla mnie? Moje całkiem podarte,“ prosi włóczęga.

„Zaczekajcie chwilkę,“ mówi dobra dusza, wchodzi do domu i wynosi stare spodnie męża. „Macie! Trochę podarte, ale to można załatać.“

„Panie Boże stokrotnie zapłać!“ mówi wagabunda. „Czy nie mógłbym trochę zaczekać, aż załatacie?“

Umiał sobie poradzić.

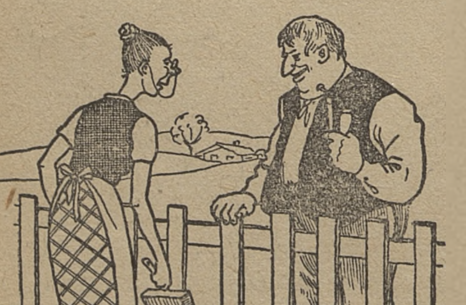

Szybka jazda samochodów i motocykli, to nic dobrego i dlatego zwierzchność gminna w Koziej Wólce poleciła policjantowi gminnemu (było to jeszcze przed wojną) spisywać protokół każdemu szoferowi, który jechał przez wieś z niedozwoloną szybkością. Policjant wziął polecenie bardzo poważnie i zaraz pierwszego dnia zatrzymał motocyklistę, zażądał wylegitymowania się i spisał mu protokół. Motocyklista z uśmiechem spełnił żądanie policjanta, przyglądał się spokojnie, jak ten z urzędową miną pisał protokół i pojechał dalej, kłaniając się grzecznie.

Za chwilę spotkał policjant włóczęgę i zażądał od niego papierów.

Na to zaśmiał się drab od ucha do ucha i powiedział: „Nie mam nijakich papierów . . . przed chwilą sprzedałem je temu panu, co tam wyrywa na motorze.“

Dobra ogrodniczka.

U gospodarza Sabały wynajęła mieszkanie na lato starsza paniusia z miasta, która wyprosiła sobie również kawałek ogrodu, gdzie pracuje gorliwie dzień w dzień. Mój Boże, co to była za uciecha z tą babą! Najpierw chciała hodować buraki cukrowe i powtykała w ziemię cukier w kostkach; ale nic z tego nie wyrosło. Potem poryła ziemię łopatą od gnoju i znów coś posiała. Sabała podchodzi wieczorem do płotu i pyta z dobrodusznym uśmiechem, co zasiała.

„Kiedy sama dobrze nie wiem,“ odpowiada paniusia. „Zdaje mi się, że się omyliłam i zamiast torebki z nasieniem rzodkiewki wzięłam torebkę z mieloną kawą. No, ale to nic. Jak nie wzejdą rzodkiewki, to będę miała krzewy kawowe!

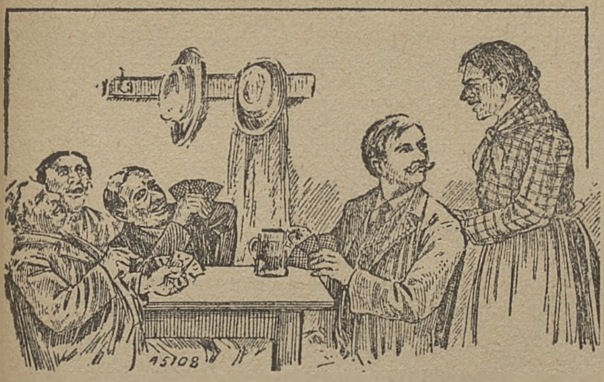
Podobieństwo!

Malowanie jest sztuką, którą posiada nawet nie każdy malarz. Malowania pokoi, gdzie pracuje się przy pomocy szablonów (gotowych wzorów kartonowych), można się nauczyć, ale trudniejsza sprawa, gdy chodzi o podobiznę człowieka lub zwierzęcia. Oberżysta z Kalinówki, który był równocześnie rzeźnikiem, kazał sobie wymalować szyld, na którym miało być uwidocznione, jak on zabija wołu. Malowidło na szyldzie nie wypadło jednak szczególnie; nie można było nawet dobrze odróżnić, który z tych tworów był wołem, a który oberżystą. Mimo to oberżysta był bardzo dumny ze swego szyldu i kiedy letnik, pan Kępski, który mieszkał u niego, wrócił do domu z przechadzki, gospodarz pokazuje mu z dumą nowy szyld i mówi: „No, i jakże wypadłem, panie Kępski?“

Letnik patrzy na malowidło i powiada. „Ano, jak pan tak leży na ziemi, to nieźle zrobione. Ale co to za jeden, co wali pana siekierą po głowie?“

Wtedy tembardziej!

W oberży „Pod złotym łabędziem“ siedzi wieczorem towarzystwo i zabawia się grą w karty, kiedy nagle wpada jak bomba głupia Gucia. Jest to osoba, która przy wszelkich możliwych okazjach, jak naprzykład na Nowy Rok, w dzień urodzin i imienin i innych radosnych okolicznościach składa ludziom życzenia i dostaje za to napiwek. „Panie Wolski, panie Wolski!“ woła już od drzwi Gucia, kładąc poufale rękę na ramieniu jednego z panów. „Winszuję panu, panie Wolski . . . przed chwilą został pan ojcem ładnych bliźniaków!“

Ależ ja nie jestem Wolski,“ odwraca sią zdumiony gość.

„Tak?“ woła Gucia, orjentując się w mig. „Pan nie jest Wolski? No, to w takim razie winuszuję panu tembardziej.“

Temu nic już nie pomoże . . .

Borczyk spotyka w gospodzie Lipińskiego. „I znów siedzisz przy wódce,“ mówi z wyrzutem. „Czy nie możesz pić piwa, jak ja, albo najlepiej odzwyczaić się wogóle od picia?“

„To się nie do zrobić, kochasiu,“ odpowiada melancholijnie Lipiński. „Ja muszę pić, żeby zapomnieć o swoich troskach.“

„Ale dlaczego tak się troskasz?“ pyta zdziwiony Borczyk.

Lipiński wzdycha głęboko. Dlaczego się troskam? Dlatego, że piję tak dużo.“

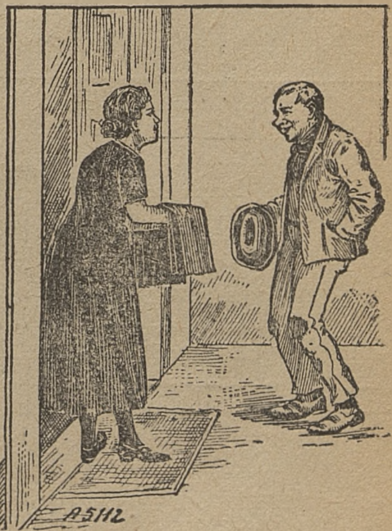
Niepoprawny . . .

Wójt spotyka za wsią Łapcika, znanego gałgana i pijaka, który znów urznął się, jak nieboskie stworzenie i, trzymając w ręku butelkę wódki, zatacza się na wszystkie strony. „Łapcik,“ mówi wójt karcącym tonem, „ile razy wam mówiłem, żebyście dali spokój temu piciu! Czy nie wiecie, że pijaństwo skraca człowiekowi życie?“

„Hm,“ odpowiada pijak, czkając co chwila. „może to być. Kto dużo pije . . . hupp . . . ten nie długo żyje. Ale zato . . . hupp . . . czas mu schodzi prędzej.“

Szczyt bezczelności.

Pani Misiorska (do żebraka): „Macie tu spodnie mego nieboszczyka męża . . .“

Żebrak: „E, takie staroświeckie spodnie! Może pani ma coś modniejszego?“

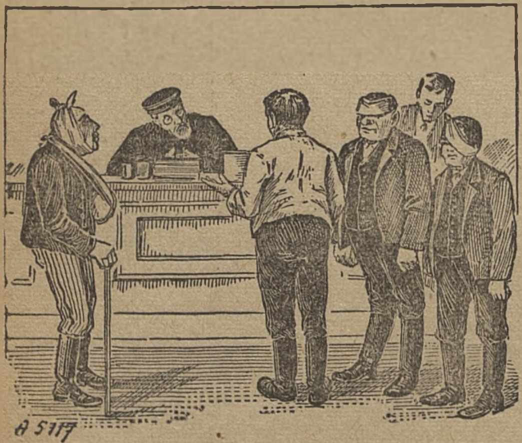
Zna się na tem!

Panna Mondralska wynajęła letnisko u gospodyni na wsi i postawiła oryginalny warunek. Mianowicie gospodyni musi jej zostawić trzy kury, które letniczka sama karmi i dogląda. I potem uszczęśliwiona wybiera jajka z gniazda. Dzisiaj nadchodzi gospodyni akurat w chwili, gdy panienka schodzi z góry, trzymając w ręce trzy jajka. „No, zadowolona panienka ze swoich kur?“ pyta.

„Ach, co to za świetne kureczki!“ zachwyca się letniczka. „Niech pani sobie wyobrazi, że żadna nie zniosła jeszcze starego jajka!“

Dlaczego winien . . .

W Rachwałówce było niedawno huczne wesele, i — jak to u nas zawsze bywa przy takich okazjach, nie obeszło się bez porządnej bijatyki. Teraz główni bohaterzy stoją przed sądem, z obandażowanemi głowami. „Może świadek Hubka powie nam,“ mówi sędzia, „kto ponosi największą winę w bójce?“

„Buczyński, proszę wysokiego sądu“, odpowiada z całem przekonaniem świadek. „On chciał ich ciągle godzić . . .“

Nie chce rozumieć. Gazda z Muszyńca wsiada do przedziału kolejowego, zapala swoją śmierdzącą fajkę i zaczyna wypuszczać kłęby dymu. Naprzeciw niego siedzi jakaś starsza pani. „Nie znoszę palenia tytoniu“, mówi pani po chwili, krztusząc się dymem. „Zaraz biorą mnie mdłości.“

„No, to nie powinna pani palić“, odpowiada flegmatycznie Gazda. „Mnie ta nic nie szkodzi . . . mógłbym tak pykać cały dzień.“

Patrzcieno!

Walentyna jest kobietą, która odnosi się podejrzliwie do wszelkich nowości. Koleją nie jechała jeszcze nigdy w życiu, a przed autem ma respekt, jak przed wcielonym djabłem. Niema w tem nic dziwnego, jeśli się zważy, że Walentyna ma trochę źle w głowie i dlatego od dziecka pozostaje na utrzymaniu gminy. Dzisiaj idzie Walentyna drogą w największy upał po zakurzonej szosie, bo była w mieście i teraz wraca do domu. Nagle ztyłu nadjeżdża samochód, którym kieruje kobieta. Pojazd staje koło Walentyny i dama zaprasza grzecznie: „Siadajcie, gosposiu . . . podwiozę was do najbliższej wsi.“

„Patrzcie-no“, mówi z głupowatym uśmiechem Walentyna, „He, he, kupiłaś sobie auto i teraz boisz się sama jechać, co?“

Nie potrzeba im zamków . . Pan Szczypalski wynajął letnisko w Suchej Wólce. Przed udaniem się na spoczynek sprawdza, czy wszystkie drzwi zamknięte i stwierdza ku swemu przerażeniu, że wogóle żadne drzwi się nie zamykają. Woła więc gospodarza i skarży się, że w nocy wszystko jest na boskiej opiece i niema nawet psa na podwórku.

„Nie potrzeba“, odpowiada gospodarz. „Nie potrzeba nam psa, ani zamków, proszę pana. Wszystkie drzwi skrzypią, a schody trzeszczą, jak kołatki wielkopostne. Złodziej w żaden sposób nie dostanie się cichaczem do domu.“

On już wie, co będzie . . .

Ziemniak (do Lipiory, z którym się pokłócił): „Tak, a teraz powiem ci prawdę, co z ciebie za człowiek.“

Lipiora: „Przestań lepiej, bo inaczej zaskarżę cię o obrazę honoru.“

Tylko dlatego, że się bał!

Pani Szczygielska (do męża, wracającego do domu o drugiej w nocy i pijanego jak bela): „Znów wracasz zalany? Człowieku, czy ty się nie boisz wracać do domu w takim stanie?“

Pan Szczygielski (płaczliwie): „Właśnie dlatego, że się bałem, — hupp — mu — musiałem wypić! Ja chcia — chcia — chciałem wrócić już o dziesiątej, ale się bałem, że będziesz wyzywać. I dlatego wy — wypiłem jeszcze parę kieliszków dla kurażu . . . O dwunastej nie wróciłem, bo byłem już zalany — i bałem się, że bę — dziesz jeszcze więcej wy — wy — wyzywać, i — i zostałem do drugiej.“

Na to niema rady.

Pan Kwiatkowski spotyka na ulicy człowieka, który wydaje mu się znajomy. Człowiek ten idzie raźnym krokiem, rozgląda się na prawo i na lewo i raduje się widocznie pięknością natury. Wreszcie zdaje się panu Kwiatkowskiemu, że wie już, kto to jest. „Hallo!“ woła, „Czy to nie pan jest tym niewidomym w czarnych okularach, który siedzi zawsze na placu Akademickim i żebrze?“

„Tak jest, proszę pana, to ja?“

„Ale przecież dzisiaj pan widzi?“ dziwi się pan Kwiatkowski.

„Na to niema rady“, odpowiada wesoło człowiek. „Moja stara schowała mi wczoraj czarne okulary.“

To jest jego miara!

Pan leśniczy spotyka w lesie grubego, bogatego Buczka. Buczek sapie niemiłosiernie, widocznie płuca ma nie w porządku. „Ej, Buczek,“ mówi ostrzegawczo leśniczy. „Robicie się coraz grubsi. Nie jedzcie tyle!“

„Nie jest tak źle, panie leśniczy“, stęka wieśniak. „Już ja wiem zawsze, kiedy przestać z jedzeniem.“

„No, kiedy?“ pyta leśniczy.

„Jak muszę zapiąć pasek od spodni na ostatnią dziurkę!“

Źle zrozumiała.

Łabudowa jest starą kobietą, która ani rusz nie może zrozumieć nowych czasów i nowych wymysłów. Niedawno była u doktora i ten napisał jej receptę. Teraz stoi Łabudowa w aptece i dostaje za drogie pieniądze małą flaszeczkę.

„Musicie brać trzy razy dziennie łyżkę stołową lekarstwa w wodzie“, tłumaczy aptekarz.

„Jejku, jejku, w wodzie!“ woła z przestrachem kobiecina. „I jeszcze trzy razy dziennie! Ale, panie aptekarzu, przecie ja stara kobieta nie mogę za każdy raz wchodzić do wody, jak mam brać lekarstwo!“

Zaraz zniknie!

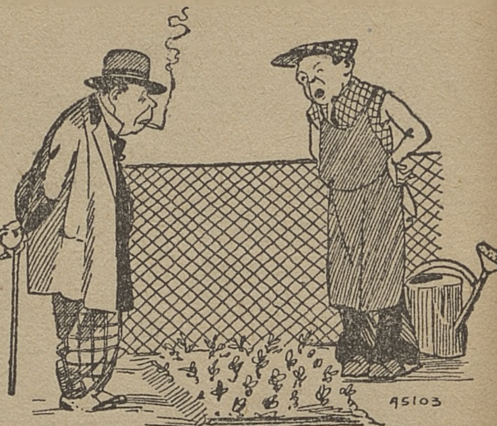

Pan Bubkowski (w restauracji do swego przyjaciela): „Dzisiaj ubrałem po raz pierwszy nowy garnitur. No, jakże leży?“

Pan Pudełko: „Marynarka na brzuchu za szeroka, robi się fałda!“

Pan Bubkowski: „Panie ober, proszę o podwójną porcję gulaszu! Fałda zaraz zniknie!“

Cały ogród na kolację!

Pan Ślusarek założył sobie na letnisku mikroskopijny ogródek warzywny, na metr szeroki i dwa metry długi. Zasiał tam rzodkiewkę.

„No, jak tam pański ogródek?“ pyta wójt, przechodząc mimo.

„Niedługo będzie jego koniec!“ odpowiada ze smutkiem pan Ślusarek. „Dzisiaj zjemy go na kolację!“

Dowcipniś. Na ulicy stoi policjant. W pewnej chwili dochodzi doń jakiś człowiek i powiada: „Jak mi się spodoba, podpalę swój dom!

„Tego nie wolno panu uczynić!“ odpowiada policjant surowo.

„Chciałbym wiedzieć, kto mi zabroni!“ upiera się człowiek. „Jeśli mi się spodoba, mogę podpalić swoją budę!“

Policjant zabiera go na posterunek.

„Czy obstaje pan przy swoim zamiarze?“ pyta go komendant.

„Ma się rozumieć!“ mówi człowiek.

„A gdzie stoi pański dom?“.

„W tem właśnie sęk!“ powiada dowcipniś. „Nie mam wcale domu!“

Czemu nie mówisz odrazu? Radny gminny Wójcik przechodzi przez podwórko radnego Świerczka, który akurat rąbie drzewo. „Zostawcie to, Świerczek“, mówi. „Idziemy na posiedzenie gminy.

„Pocałuj psa w nos!“ mruczy Świerczek.

„Będziemy wymierzać nową drogę“, objaśnia Wójcik.

„A co mi tam! Ja nie potrzebuję nowej drogi.“

„Będzie pan inżynier drogowy z miasta!“

„Niech będzie nawet król hiszpański. Nie idę.“

„A wójt obiecał postawić dwie butelki wiśniówki.“

„A ty draniu!“ woła Świerczek, odkłada siekierę i wdziewa surdut. „Już idę. Czemu nie mówicie odrazu, że dzisiaj ważne posiedzenie?“

Majik.

Stary zwyczaj ludowy na Kaszubach.

W okresie wielkiego postu do Zielonych Świątek jest dzień, który lud uznał jako pożegnanie zimy i przywitanie wiosny-lata. W Styrji dniem takim był popielec, w tym bowiem dniu lud chował do grobu razem z karnawałem i zimę, na Kaszubach natomiast, gdzie klimat jest ostrzejszy, niż gdzieindziej, zima panuje dłużej i dopiero w ostatnią niedzielę kwietnia Kaszubi uroczyście witają wiosnę-lato.

Z uroczystością witania wiosny, związany jest stary zwyczaj ludowy, który do roku 1870 wszędzie się utrzymywał. Nazwano go po kaszubsku „majik“, a po polsku „nowe lato.“

Chłopcy lub dziewczęta stroili maleńką choinkę kolorowemi wstążeczkami, skrawkami pstrokatego papieru i świętemi obrazkami. Na szczycie choinki umieszczali kolorowy wieniec papierowy lub lalkę. Z tak ustrojoną choinką kolędowali po całej wiosce, od chaty do chaty. Jedno z dzieci niosło choinkę, kilkoro zaś z kolorowemi papierowemi czapeczkami na głowie, towarzyszyło im.

W przedsionku domu wieśniaka jedno z dzieci dzwoneczkami dawało znak, poczem wszyscy nucili piosenkę, w której żegnano zimę i witano lato. Wzamian za pokazanie ustrojonej choinki, prosili o skromne dary. Po skończeniu tego obchodu, dzieci udawały się do domu i wspólnie spożywały podarowane rzeczy. Po 1870 roku zwyczaj ten ustał, niekiedy jednak ubogie dzieci chodziły jeszcze z choinką po wsi i prosiły o skromne dary. Wkońcu zwyczaj ten zupełnie poszedł w zapomnienie.

Spiewano następującą piosenkę:

Nasz majik zielony
pięknie ustrojony
co go ustroiły
co go uzdobiły
nadobne dzieweczki.
Jedwabne wstążeczki
nadobne, nadobne
do róży podobne;
wszędzie sobie chodzi
bo mu się tak godzi.

Jeżeli dzieci coś dostaną, dziękują takiemi słowami:

„My wam za to dziękujemy,
zdrowia, szczęścia winszujemy.“

Skoro zaś nie zostaną wynagrodzone i wypędzone, wtedy śpiewają:

„W tym do stępa
dziewka, gdyby klempa.
Gospodarzu tego domu
wychowałeś córulinkę nie wiesz komu,
czy krawczykom czy szewczykom
czy też tylko żołnierzykom.“

Jak długa powinna być sieczka?

Przez rznięcie sieczki, zmuszamy zwierzęta domowe do spożywania paszy twardej i mniej smacznej. Zapobiegamy tym sposobem marnowaniu paszy długiej i możemy łatwiej przyrządzić kilka korzystnych mieszanek, a co najważniejsze: zaoszczędzić paszy. Należy pamiętać, że długa sieczkę utrudnia bardzo żucie; natomiast sieczkę zbyt krótką połykają zwierzęta po większej części niepożutą i nieośliniona, tak, że nie może ona spełnić swego zadania jako karma. O oszczędności karmy można zaś mówić tylko wtenczas, gdy spełnia ona w zupełności swój cel, a mianowicie, gdy zwierzęta nie tylko ją spożyją, lecz również dobrze i właściwie strawią. W wypadkach, kiedy praktycznie jest karmić bydło sieczką, powinna ona, zależnie od rodzaju paszy surowej, mieć długość 2,5 do 4 centymetrów. Bardzo twardą paszę — n. p. słomę z grochu końskiego i rzepaku, sitowie i t. d. najlepiej rznąć na 2,5 do 3 centymetrową, natomiast słomę zbożową i siano na 3 do 4 centymetrową sieczkę. Dla bydląt rocznych najlepsza jest długość od 1,5 do najwyżej 2 centymetrów. Ażeby skłonić konie do dokładnego żucia i gruntownego ślinienia ziarna, mieszamy je z sieczką długości 1,5 do 2 centymetrów.

— — — — — — — — — — — — —

Ocet jako środek leczniczy.

Ocet jest ważnym środkiem leczniczym, tem bardziej godnym polecenia, że jest zawsze pod ręką.

Nacieranie octem grzbietu usuwa rozmaite stany słabości i działa dobroczynnie na cały organizm.

Dalej jest ocet wybornym środkiem do płókania ust. Jest również dobrym środkiem do płókania gardła, celem uchronienia się przed dyfterytem i jako środek dezynfekujący gardło podczas choroby. W tym celu należy płókać usta i gardło kilka razy dziennie wodą z octem.

Przy chrypce można używać do płókania gardła wody z octem, z dodatkiem niewielkiej ilości soli kuchennej.

Para z octu oczyszcza powietrze.

Obmywanie octem przy gorączkowych febrach działa chłodząco i odświeżająco; można je polecić również przy nocnem poceniu się w lecie; nalepiej używać octu rozcieńczonego pół na pół wodą.

Ocet jest wogóle pierwszorzędnym środkiem dezynfekującym i grzybkobójczym, którego dzisiaj nie wykorzystujemy w całej pełni, wobec rozpowszechnienia wielu środków chemicznych. Woda do mycia z dodatkiem octu działa dezynfekująco po zetknięciu z zakażającemi substancjami.

Para z octu wywiera łagodzące działanie u dzieci, cierpiących na tak częstą dławicę (krup); zmniejsza ona duszność i ułatwia oczyszczenie błon śluzowych.

Ocet jest również dobrym środkiem zapobiegającym nudnościom i wymiotom po narkozie chloroformowej. Nalewa się go na chusteczkę, którą pacjent trzyma na twarzy, wdychując wytwarzającą się parę. Trzeba to powtarzać tak długo, aż zniknie zupełnie woń chloroformu z oddechu.

Ocet jest również antidotum (odtrutką) przy zatruciu alkaljami, ługiem, potażem, jakoteż zatruciu narkotykami, jak opium, bieluń, nikotyna.

Dalej znajduje zastosowanie przy nieszczęśliwych wypadkach, spowodowanych przez palone wapno żrące, amoniak żrący, salmiak, następnie przeciw jadom gnilnym (kiełbasianemu, mięsnemu i rybiemu), jakoteż przeciw niektórym truciznom roślinnym: cykuta (szalej), sasanka (zimokwit), grzyby jadowite, ciemiernik biały.

Kwas octowy jest specyficznem antidotum przeciw kwasowi karbolowemu, działając neutralizająco zarówno na skórę, jak i na błonę śluzową żołądka i inne. Zastosowany wkrótce po połknięciu trucizny, działa nader zbawiennie.

Napisał dr. T.

Kilka słów o synapiźmie.

Synapizm (plaster gorczyczny) jest jednym z najlepszych leczniczych środków domowych. Dawniej musieliśmy sporządzać sobie sami takie plastry, dzisiaj można je nabyć w aptekach.

Jeżeli cierpiącemu na duszność w piersiach albo astmę, położymy synapizm na dołek sercowy, to bardzo rychło chory odczuje ulgę. Nadzwyczajne usługi oddaje również zwykły plaster gorczyczny przy bólach głowy i zębów, szumie w uszach, zawrotach głowy, ogłuszeniu, kurczach piersiowych, bólach brzucha i grzbietu, atakach apopleksji.

Synapizm pozostawiamy na ciele przez 10 do 15 minut, u dzieci tylko 5 do 10 minut. Dłuższe trzymanie spowodowałoby pęcherze, czego należy unikać. Po zdjęciu synapizmu odnośne miejsce zmywa się szybko letnią wodą za pomocą miękkiego gałganka, następnie osusza dobrze i przykrywa ciepłą chustą.

W wielu wypadkach można używać do nacierania bolącego miejsca spirytusu gorczycznego, lecz działanie jego nie jest tak trwałe, a przytem wydziela on bardzo ostrą woń.

Przy „zimnych nogach“ bierze się kąpiel w wodzie z dodatkiem trochę mączki gorczycznej.

— — — — — — — — — — — — —

Srebrny konik.

Napisał Jan Młótkowski.

1.

Franek Buczkowski był postawnym parobczakiem. Wiedziała o tem cała Karolówka i niejednej niewieście rwało się do niego serce. Do niego i do jego pięknej zagrody, jakiej drugiej nie było w całej okolicy. Przecie prędzej czy później musi wziąć sobie żonę i gospodynię do domu. Buczkowscy byli zdawiendawna poważanymi gospodarzami. Pola ich położone były dogodnie naokoło zagrody i dawały plon stokrotny. Ludzie przebąkiwali wprawdzie, że kiedy umarła stara Buczkowska, matka Franka, znaleziono zmarłą na strychu, na starej skrzyni. Nikt jednak nie mógł powiedzieć na pewno, jak było naprawdę. W każdym razie zagroda i młody jej dziedzic były celem marzeń niejednej. W niedzielę po mszy stawał Buczkowski zawsze na placu przed kościołem pomiędzy innymi gospodarzami z dziarską i pewną siebie miną, z każdym w dobrej komitywie, chociaż w kieszeni brzęczało mu srebro, a na kamizelce błyszczał masywny, srebrny łańcuszek od zegarka. Dawniej wisiał tam jeszcze brelok, wyobrażający srebrnego konika, odziedziczony po ojcu.

Teraz niema już srebrnego konika. Gdzie się podział? Któż to może odgadnąć? . . .

Za lasem wije się droga serpentyną pod górę; po obu jej stronach sterczą nagie skały wapienne, rażąc oczy przechodnia. Po drugiej stronie wzgórz zaczyna się wąska droga. Kilka godzin przez lasy i łąki. Potem dopiero jest wioska Ciepielice. A w Ciepielicach mieszka biedna dziewczyna. Mała, czarnowłosa Bronia-Dziewczyna zdrowa i pracowita. Z tych, co to Pan Bóg stwarza tylko w najlepszym humorze. Każdy gospodarz brał ją z chęcią na służbę. Ta to dziewczyna oddała całe swe wierne serce młodemu Buczkowskiemu. I kiedy po ciężkiej całodziennej pracy usiadła wieczorem w swoim kącie, grzebała jeszcze chwilę w swoich rzeczach. Brała do ręki małego, srebrnego konika, przyciskając go czasem ukradkiem do ust. Chociaż od dłuższego czasu nie przychodzi już kochany, niedobry chłopiec, Bronia ciągle jeszcze przechowuje jak świętość srebrnego konika. Kiedy raz szli oboje miedzą i właśnie rozebrzmiały dzwony na Anioł Pański, chłopak odpiął konika od srebrnego łańcuszka i ofiarował go dziewczynie. Było to wtenczas, gdy jeszcze czasem przychodził. Ale potem zrobiło się inaczej. Całkiem inaczej . . .

Sam szatan musiał chyba przynieść Lutka Kryczka. Tego niedobrego człowieka, tego nicponia! . . .

— — — — — — — — — — —

Dotąd jeszcze nie wie biedna dziewczyna dokładnie, jak to się stało. Dwaj niedobrani koledzy szkolni zaczęli znów przestawać ze sobą, i nagle wzięli się do kart! Ach, te przeklęte karty! . . . Zaczęło się to pewnego wieczora po polowaniu i potem nie było już prawie dnia, żeby obaj nie oddawali się grze i młody gospodarz zapomniał już o niejednem, koniecznem dla domu i gospodarstwa.

Franek Buczkowski upodobał sobie w tej niebezpiecznej rozrywce, a demon gry tasował karty bardzo rozmaicie; Franek to wygrywał, to przegrywał. Aż dziw, że tak często wygrywał. Nawet nie znał dobrze zasad gry, a mimo to wygrywał, wygrywał i wygrywał . . .

Takie szczęście! Nieraz leżały przed nim całe stosy drobnej monety. Prawda, potem znów znikały. Odwróciła się karta, jak to mówią. A Franek przychodził codzień do karczmy, wypijał swoją porcję piwa i grał po parę godzin ze zmiennem szczęściem.

Przecie to znów nic takiego zdrożnego, powiesz, gdy człowiek zagra czasem w karty. Prawda, nic to zdrożnego, jeśli nie gra się zbyt często i za wysoko. Ale raz zaczęli grać wysoko. Buczkowski przegrał. I wtedy porwała go złość: Jakto? — on ma przegrać? . . Gramy jeszcze raz! . . .

2.

I tracił coraz więcej czasu i pieniędzy. A służba, nie czując nad sobą ręki gospodarza, robiła co chciała. Wreszcie pewnej nocy ulotnił się starszy parobek. Dopiero po niewczasie zrozumiał gospodarz, że ten, któremu zaufał w zupełności, zawiódł go sromotnie, przywłaszczając sobie pieniądze, wypłacone mu przez rzeźnika za parę ładnych wołów. Potem uciekła jedna z dziewczyn, zabierając pieniądze za mleko. Dopieroż było to piekło w domu! I gospodyni poszła precz z płaczem. Nowi ludzi przyszli do zagrody. Gospodarzyli i rządzili się, jak im się widziało. Czy to mogło być dobrze?

Powoli we wsi zaczęło mówić coraz gorzej o Buczkowskim. Ten jednak nie zwracał na nic uwagi. Był jakby ślepy i głuchy z namiętności do kart. Ręce zaczynały mu drżeć, a oczy stawały się czerwone z niewyspania. Siedział teraz często w karczmie, spoglądając przed siebie szklanym wzrokiem. Ożywiał się dopiero na widok kart. A tymczasem w zagrodzie gospodarzyli parobcy i dziewki . . .

Pewnego dnia do zagrody przyszedł urzędnik od ubezpieczeń. „Musicie zapłacić za ubezpieczenie od ognia!“ powiedział. Wówczas poraz pierwszy przestraszył się gospodarz: „Do djaska, a tu w domu niema ani grosza! . . .“

Urzędnik wyszedł z niedowierzającym uśmiechem. Następnego dnia parobek popędził krowę do rzeźnika. Najlepszą krowę mleczną. Pieniądze zaniósł do towarzystwa ubezpieczeń.

„Jak djabeł gra, to gra dobrze!“ podbechtywał Kryczek. Buczkowski zaczął znów wygrywać. I pił znowu. Zapomniał o wszystkiem.

Woźny przyniósł nakaz płatniczy z Urzędu Skarbowego. Z gniewem cisnął gospodarz w kąt świstek papieru. Niech sobie leży do sądnego dnia! . . . Poszedł do karczmy zalać robaka. Przy kartach wrócił mu humor.

Pewnego razu po powrocie z karczmy zastał w zagrodzie sekwestratora. Zabrał znów najlepszą sztukę z obory. Wieśniak klął, na czem świat stoi. Ryczał, jak podrażniony byk. Wziął w kieszeń ostatnie pieniądze i poszedł — do karczmy.

Wybuchła zaraza w oborze. Dziewki i parobcy nie wiedzieli co robić. Została wkońcu tylko jedna zezowata dziewka i nędzny niedorostek. Wtenczas wieśniak opamiętał się trochę i wybrał się do Ciepielic. Mimo noc i mgłę brnął przez zaspy śnieżne. W Ciepielicach wszystko pogrążone było w głębokim śnie. Ani pies nie zaszczekał, ani kur nie zapiał. Wszędzie głucha noc i cisza . . .

Ostrożnie zaczął się skradać ku chacie, gdzie spała Bronia. Podszedł cicho pod jej okno. Czy też ona . . . więcej nie śmiał pomyśleć. Potem rzucił w okno kulką ze śniegu. Jeszcze raz, I jeszcze. Teraz za oknem rozbłysło światło. Postać niewieścia narzuciła chustę i podeszła do okna. Powoli, jeszcze napół senna, otworzyła okno.

„Franek?“ — spytała drżącym głosem. Poznała odrazu jego głos. „Franek!“ —

„Broniu!“ —

W bladem świetle księżyca zobaczył chłopak wpatrzone w niego oczy dziewczyny i napół otwarte ze zdziwienia usta.

I z niemałym wysiłkiem wykrztusił swoją prośbę. „Zostań u mnie gospodynią! . . . Żeby stale był ktoś w domu i doglądnął wszystkiego!“

Czy dobrze zrozumiała? Gospodynią? . . .

„Czemu nie rozejrzysz się pomiędzy swoimi?“

„Bo . . . bo . . . widzisz . . .“ Nie mógł dokończyć.

Na to dziewczyna ze smutkiem: „Franku, bądź rozsądny i rzuć te przeklęte karty . . . Lutek i jego kompanja oszukują cię!“

Chwilę zadumał się młody gospodarz. Potem odparł z gniewem: „Nie pytałem cię o to, co mam robić! Rozumiesz?“ A słysząc, że dziewczyna nic nie odpowiada, dodał łagodniej: „Broniu!“ —

Prośba drżała w jego głosie. I dokończył z rezygnacją: „Jak nie chcesz, to trudno . . . ja sam . . .“

Dziewczyna widziała, jak w duszy mężczyzny walczyły dwa prądy. Wiedziała również, że on nie może już wrócić z tej drogi — że nie chce wrócić! . . .

Rozmawiali jeszcze chwilę przyjaźnie i spokojnie, potem jednak mężczyzna ocknął się z nastroju. „Więc nie chcesz? . . . To znajdę inną, ty niemądre stworzenie! . . . Chciałabyś mi może wpierw przepisywać, co mam robić? . . . Hahaha! jeszcze tak źle ze mną niema!“

Poszedł z ochrypłym śmiechem. Odezwała się w nim nagle cała duma Buczkowskich, gospodarzy z dziada pradziada: Mam być pośmiewiskiem drugich? . . .
Jestem Buczkowski! . . .

Bronia patrzyła długo za nim w ciemną noc. Słyszała, jak śnieg skrzypiał pod jego nogami. Potem ucichło wszystko. Bronia usiadła na parapecie okna i zapłakała. Usnęła dopiero nad ranem, śniąc o chłopcu pięknym i dumnym, i o srebrnym koniku. Zbudziwszy się, pomodliła się za zbłąkaną duszę: „Prawda, Boże, że nie dasz zginąć temu chłopcu?“

Stary zegar na ścianie przywołał ją do rzeczywistości. Czekała na nią praca . . .

A tymczasem niewdzięczny chłopiec wracał do swojej zagrody.

3.

W pogodny dzień zimowy przychodzą ludzie licytować zagrodę Buczkowskiego. Za bezcen kupuje ją żyd. Wstyd i hańba! . . . zmarnotrawić takie dziedzictwo! Zamożny gospodarz będzie teraz biednym tułaczem. Z uzyskanej ze sprzedaży sumy zostaną spłacone częściowo długi. A potem może iść w świat, gdzie oczy poniosą . . .

I Buczkowski idzie. Bierze kij sękaty do ręki i nic więcej. Znużony, opiera się na kiju. Śmiertelnie znużony. Wlecze się bardzo powoli, krok za krokiem. Do karczmy. W izbie szynkownej już prawie pusto; porozchodzili się ludzie, którzy brali udział w licytacji. Siedzą jeszcze tylko Lutek Kryczek i karczmarz. Gwałtem sadzają Franka na ławce. Karczmarz nalewa wódkę i kładzie na stole karty. Dziwnym wzrokiem patrzy na nie Franek. A potem duszkiem wychyla kieliszek z ognistym płynem. Karczmarz nalewa jeszcze jeden. „Byliśmy przecie zawsze przyjaciółmi!“

I zaczynają grać. Jeszcze raz wydziedziczonemu idzie dobrze karta. Buczkowski śmieje się ochryple. A potem zaczyna przegrywać. Raz i drugi. Zegarek i srebrny łańcuszek znikają w kieszeni Lutka. Buczkowski zrywa się wściekły. „Jesteście oszuści! . . . Wszystko mi zabraliście . . .“ Z siną od gniewu twarzą i błyskającemi żółtym ogniem oczyma krzyczy: „Gramy jeszcze raz! Muszę się odegrać!“

„O co będziemy grać?“ chichocze urągliwie Lutek. „Przecie już nic nie masz! . . . Zupełnie nic!“

„Nie mam już nic!“ wrzeszczy wieśniak. „Zupełnie nic!“

Kiedy chce się rzucić z pięściami na towarzyszy, chwytają go za bary i wyrzucają na ulicę. Na zaśnieżoną, zmarzniętą ulicę. Po chwili wylatuje za nim kij, raniąc go w czoło. Kilka kropel czerwonej krwi plami śnieg.

— — — — — — — — — — — — — —

Długi czas nie pokazywał się Franek, poszedłszy w świat. Kiedy wreszcie wrócił, nikt go nie poznał. Zbiedzony, obdarty włóczęga w wyżebranych łachmanach i smętnych szczątkach butów. Szedł od chaty do chaty i żebrał. A potem skierował kroki ku Ciepielicom.

„Broni nie pokażę się na oczy!“ mruczał do siebie. „To przez nią zeszedłem

na psy! Gdyby była wtenczas przyszła do mnie . . .“ Ciekawym, czyby mnie poznała w tych łachmanach? Hahaha! Gospodarz Buczkowski!“

Zupełnie wyczerpany, usiadł w śniegu.

Przechodzący drwale znaleźli przy drodze śpiącego człowieka. Zanieśli go do najbliższej chaty, gdzie musiała go doglądać dziewczyna. Mała, czarnowłosa Bronia czyniła to ze strachem i niepokojem.

Poznała go odrazu. Czuwała przy jego łożu i modliła się za ciężko chorego, majaczącego w gorączce: „Prawda, kochany Boże, że nie dasz mu zginąć!? I sprawisz, że odmieni się serce tego dzikiego, biednego człowieka!“

I Pan Bóg wysłuchał próśb biednej dziewczyny. Franek niedługo wyzdrowiał.

„Broniu!“ powiedział pewnego dnia słabym głosem. „Nie pozostało mi już nic z całego majątku ojcowskiego. Jestem biedny, jak ostatni nędzarz!“

„Biedny?“ Niemal radość zadźwięczała w głosie dziewczyny. „Teraz nie będziesz już więcej dumny i nie będziesz mógł grać! Teraz, Franku, jesteś mój . . . tylko mój i nikt mi cię nie odbierze! . . .“

Rozwiązała chusteczkę i wydobyła srebrnego konika, z dziecinną radością pokazując go mężczyźnie „Patrzaj ino, co ci zostało z ojcowizny! . . .“

Człowiek w łachmanach wyjąkał: „Srebrny konik! . . . Mój konik po ojcu!“

4.

Kiedy przyszła wiosna, wynajęli się oboje do roboty u gospodarza. Pracowali z podziwu godną wytrwałością, poprostu zawzięcie. Bronia liczyła zarobione grosze i oszczędzała. Frankowi zdawało się z początku, że nie potrafi przejść koło karczmy. Ale kieszenie były puste, a bez pieniędzy karczmarz nic nie dał. Żeby więc uniknąć drwin, obchodził Franek karczmę zdaleka. I więcej nie wziął kart do ręki.

„Widzisz, Franku,“ mówiła Bronia łagodnie, „teraz będzie nam trochę lżej, bo mamy wydzierżawione gospodarstwo. Ale nie wolno nam jeszcze zakładać rąk, ino trzeba pracować dla dzieci.“

I Franek klepał kosę i kosił, gdzie się tylko dało. Często brali go gospodarze do pomocy. Na dzierżawioną zagrodę spływało błogosławieństwo Boże. —

„Jesteście oszuści!“ krzyczy. „Gramy jeszcze raz! Muszę się odegrać!“

Ale Pan Bóg lubi doświadczać ludzi. Pewnego dnia Buczkowskim zachorowała najstarsza córeczka. Doktór nie potrafił powiedzieć, co właściwie brakuje małej. Ogólne osłabienie i wyczerpanie, zaopinjował wkońcu. Wreszcie po całym szeregu nieprzespanych nocy uratowali dziecko.

Potem wybuchł pożar w zagrodzie, niszcząc doszczętnie zbiory. Sąsiedzi pośpieszyli wprawdzie z pomocą, lecz było już za późno. Z zagrody pozostały tylko okopcone mury. Buczkowskim niemal

Raz zajrzał do okna handlarz Srulek. „Nie macie pieniędzy, gosposiu?... „Nie możecie kupić lekarstwa dla chorego męża? . . . To sprzedajcie mi to cacko!"

Wskazał srebrnego konika. Lecz kobieta pozostała nieugięta i wolała oddać żydowi swoje lustro panieńskie. Ona może przejrzeć się i w studni, chcąc zobaczyć, czy dużo przybyło siwych włosów.

Bo lata i troski posrebrzyły przedwcześnie włosy kobiety. Kiedy było trochę mniej roboty w domu, wychodziła na

„Późno przyszło nasze szczęście, stara!" mówi cicho mężczyzna. — „Ale przyszło!" odpowiada kobieta.

opadły ręce. Najładniejsza świnia spaliła się w chlewie. Najlepsza krowa dostała wzdęcia i musieli ją dobić. Okna były powybijane i drzwi spaczone. A na dobitkę Franek położył się do łóżka. Został zlany wodą podczas pożaru i wywiązało się zapalenie płuc.

Bronia musiała znów oddać wszystkie oszczędności. Przepadło wszystko, o czem marzyła i czego się spodziewała. Wszystko, z wyjątkiem srebrnego konika. Nie oddałaby go za nic. To było wszystko, co pozostało z majątku męża, całe dziedzictwo po jego ojcu.

poręby leśne, zbierając jagody, zioła i kwiaty, szukając korzonków. Dobra, dzielna kobieta! Może tylko o trochę surowym wyrazie rzadko całowanych ust.

Mąż wyzdrowiał. Powoli napełniała się znów skarbonka. Stanęły nowe budynki gospodarskie i dom mieszkalny. Właściciel niewiele tu dopomógł. Zbogaconemu mieszczaninowi nie zależało na gospodarstwie wiejskiem.

Aż pewnego dnia umarł nagle żyd, nabywca zagrody Buczkowskiego. Bronia wzięła męża za rękę i bez słowa usiadła za stołem. Otworzyła skarbonkę i wysy-

pała swoje oszczędności. I oboje liczyli długo, naradzając się cicho. A następnego dnia odkupili zagrodę Buczkowskich. —

Wesoły ruch panuje w obejściu; wszędzie krzątają się silne ręce. Wieczorem siedzą Franek i Bronia na ławeczce przed domem, a dzieci bawią się opodal, śmiejąc się i dokazując.

„Późno przyszło nasze szczęście, stara!“ mówi cicho mężczyzna.

„Ale przyszło!“ odpowiada kobieta.

I trzymając się za ręce, patrzą na wyzłocone słońcem pola. Swoje pola! Zachód rozpala złocistą czerwienią szyby, a matka ze wzruszeniem pokazuje dzieciom srebrnego konika, najdroższą pamiątkę rodzinną.

Nowoczesna piła do ścinania drzew.

Stara legenda powiada, że wtenczas przyjdzie koniec świata, gdy ludzie będą kosić las, jak łan zboża. Tak daleko wprawdzie jeszcze nie doszliśmy, lecz wiele już do tego nie brakuje. Rycina nasza przedstawia nowoczesną piłę mechaniczną „Dolmar“ do ścinania drzew. Składa się ona z lekkiej, ale bardzo wytrzymałej piły łańcuchowej z wygodnemi rękojościami; kowy, to możemy tą nowoczesną piłą trzeć również pnie drzewne wzdłuż, jak to możliwe jest tylko w tartaku. Można więc przy pomocy tej piły rznąć dyle i deski odrazu w lesie. Piła łańcuchowa pracuje bardzo szybko. Do ścięcia drzewa o średnicy 80 centymetrów potrzeba około półtorej minuty. Dziesięć drzew o średnicach 40 centymetrów można ściąć w przeciągu

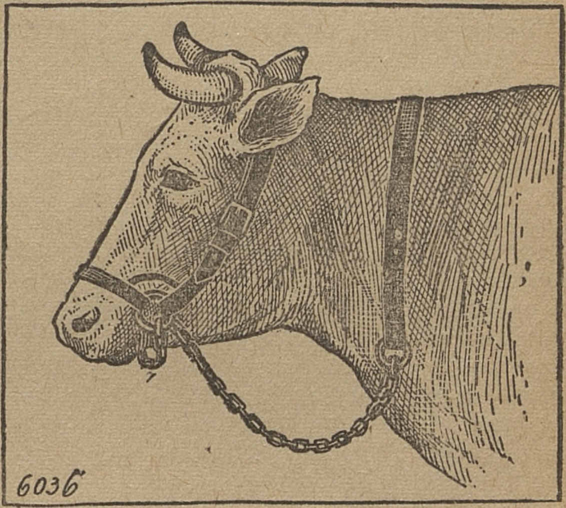

Piła mechaniczna „Dolmar“ do ścinania drzew, podczas pracy w lesie.

pracuje bardzo wydajnie, jest niezawodna w użyciu i tania; wprawiana jest w ruch zapomocą motoru benzynowego. Tym sposobem można bez użycia siły ludzkiej ścinać szybko drzewa wszelkiego rodzaju i przerzynać je gładko. Na małych rycinach w prawym rogu widzimy, że piła ta zastąpić może również pracę siekiery, dokonując klinowych nacięć. Jeżeli przytwierdzimy do piły patentowany aparat dodatkowy — czterech minut. — Z przodu po lewej stronie ryciny widać drzewo, ścięte prawie przy samej ziemi. Za niem dwóch ludzi ścina następne. Zrobili już nacięcie klinowe i teraz ścinają drzewo piłą łańcuchową. Obok dwóch innych ludzi zapomocą tejże piły przerzyna pień drzewa na kilka kloców. Piły te, do których można zastosować również motor elektryczny, wyrabia fabryka maszyn „Dolmar“ w Hamburgu.

Skarbczyk dobrych rad dla domu i gospodarstwa.

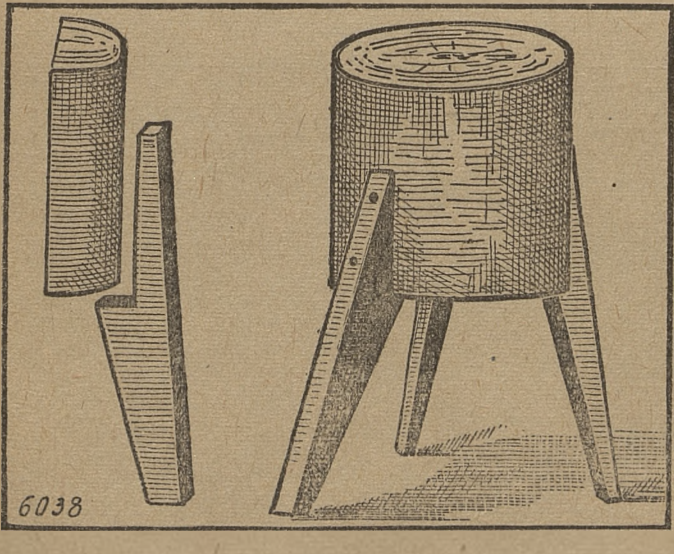
Wypróbowane okiełznanie narowistego bydła.

6036

Narowiste bydło można skłonić do uległości prostym i tanim sposobem. Rycina nasza pokazuje służące do tego celu urządzenie, które można sobie łatwo sporządzić samemu, nieuciekając się do pomocy rzemieślników. Przez oba kółka uździenicy przeciągamy łańcuch, który obejmuje szczękę zwierzęcia; na nos dajemy krótki okrągły rzemień, przymocowując jego końce do kółek uździenicy. Koniec łańcucha, który przesuwa się luźno w kółkach, przedłużamy zapomocą rzemienia, ażeby móc ująć go wygodnie. Skoro zwierzę staje się nieposłuszne, wystarczy pociągnąć za rzemień. Wówczas łańcuch przyciska tak silnie szczękę, że zwierzę odczuwa ból. Równocześnie górny okrągły rzemień uciska nos, zmuszając zwierzę do uległości. Naturalnie urządzenia tego należy używać umiarkowanie i nie dręczyć bez potrzeby zwierzęcia.

— — — — — — — — — —

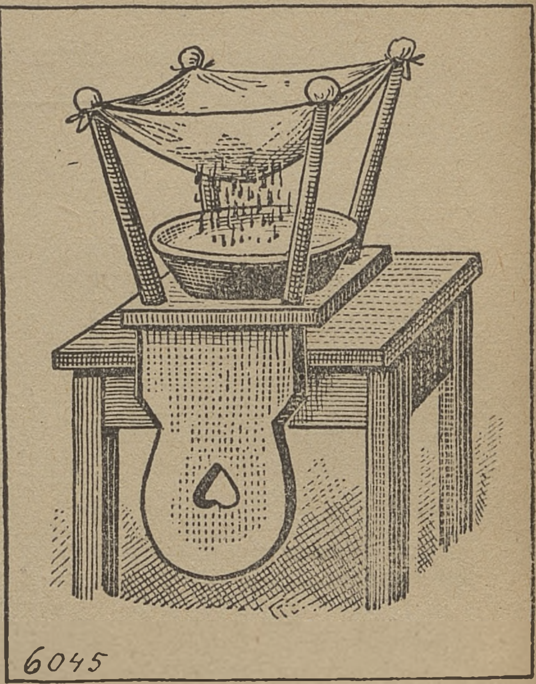
Tak sporządza się pieniek do rąbania!

6038

Wygodny pieniek do rąbania przyda się zawsze w kuchni, w ogrodzie i w obejściu. Pieniek taki nie powinien być za ciężki; wystarczy kloc z twardego okrąglaka, o grubości około 25 centymetrów i wysokości 35 centymetrów. Do kloca przymocowujemy trzy nogi, a to w sposób pokazany na rycinie. Nogi nacinamy u góry, żeby kloc dobrze leżał, a potem przybijamy je gwoździami w równych odstępach do boków kloca. Oczywiście nogi muszą być jednakowej wysokości, żeby pieniek stał równo. Pieniek taki nie nadaje się do rąbania drzewa, gdyż jest za słaby. Ale można na nim siekać tasakiem różne kości i odpadki mięsne, odcinać korzenie jarzyn i t. p. Pieniek można łatwo przenieść z miejsca na miejsce, ponieważ nie jest ciężki. Wskutek celowego ustawienia nóg, pieniek taki stoi równo i pewnie. —

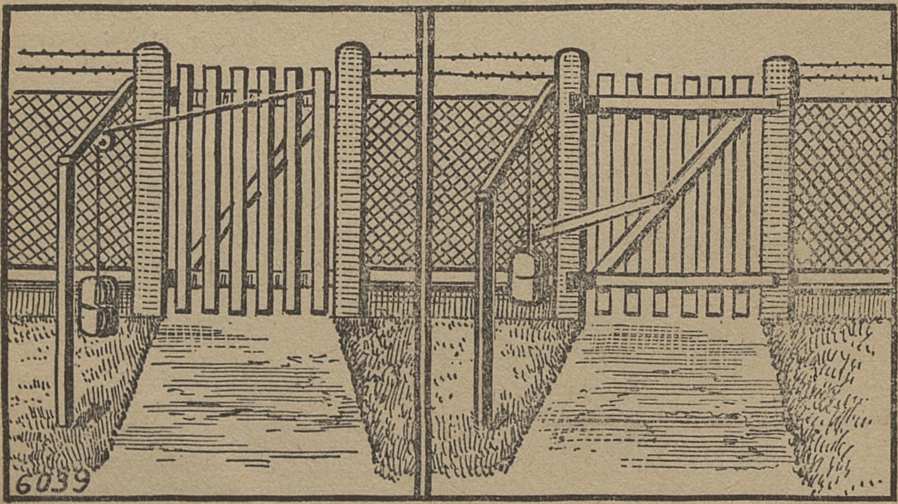
Jak w przeciągu 1—2 godzin sporządzić świeży twaróg.

Jeżeli chcemy w krótkim czasie sporządzić sobie świeży twaróg, to stawiamy mleko w garnkach kamiennych w umiarkowanie ciepłem miejscu. Potem dajemy na każde 2 litry mleka chudego szczyptę sproszkowanej podpuszczki (na koniec noża), kłócimy dobrze mleko z proszkiem i odstawiamy garnki; w lecie już po upływie trzech kwadransów mleko „podejdzie wodą“, to znaczy przy wewnętrznych ścianach garnków pokaże się pas wodny; w zimie nastąpi to mniejwięcej po upływie pięciu kwadransów. Potem należy pozostawić garnki w spokoju jeszcze przez kwadrans, zanim przystąpimy do wyrobu twarogu. Tymczasem ustawiamy na stołku krzesło do góry nogami i przywiązujemy do nich kawałek płótna, jak to widać na rycinie. Na dobrze umocowane płótno wytrząsamy masę twarogową i czekamy, aż woda ścieknie do podstawionego naczynia.

Automatyczne furtki ogrodowe.

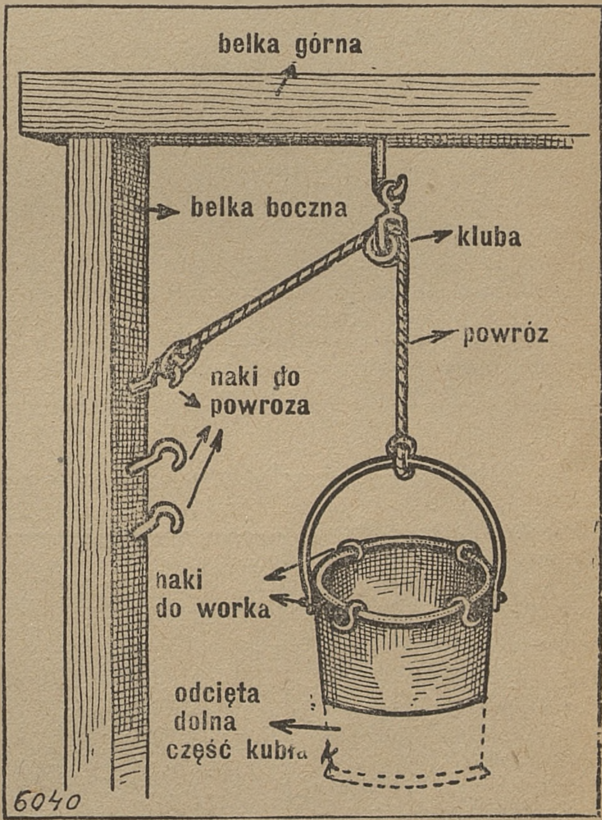
Furtki ogrodowe zostawiamy często otwarte i wówczas do ogrodu dostają się psy albo kury, wyrządzając szkody na grządkach. Łatwo temu zaradzić zapomocą urządzenia, zamykającego furtkę automatycznie. Jeżeli furtka otwiera się na zewnątrz, w rachubę wchodzi urządzenie, przedstawione po lewej stronie ryciny. Od strony zawiasów furtki wbijamy pionowo w ziemię drążek, przybijając doń u góry poziomo listewkę. U spodu listewki przymocowujemy wałeczek lub szpulkę od nici, przez którą przekładamy sznur z uwiąza-

nym doń ciężarem; drugi koniec sznura przywiązujemy do furtki. Skoro teraz otworzymy lub pchniemy furtkę, zostanie ona automatycznie przyciągnięta zpowrotem i zamknięta. — Przy furtkach otwierających się do wewnątrz, umieszczamy również pionowy drążek i poziomą listewkę, uwiązując do tej ostatniej ciężar na sznurku. Ciężar ten łączymy z furtką zapomocą listewki. Przy otwieraniu furtki ciężar zostaje odepchnięty w tył, skoro zaś puścimy furtkę, wracający do normalnego położenia kamień przymknie furtkę. Oba te urządzenia są praktyczne i tanie.

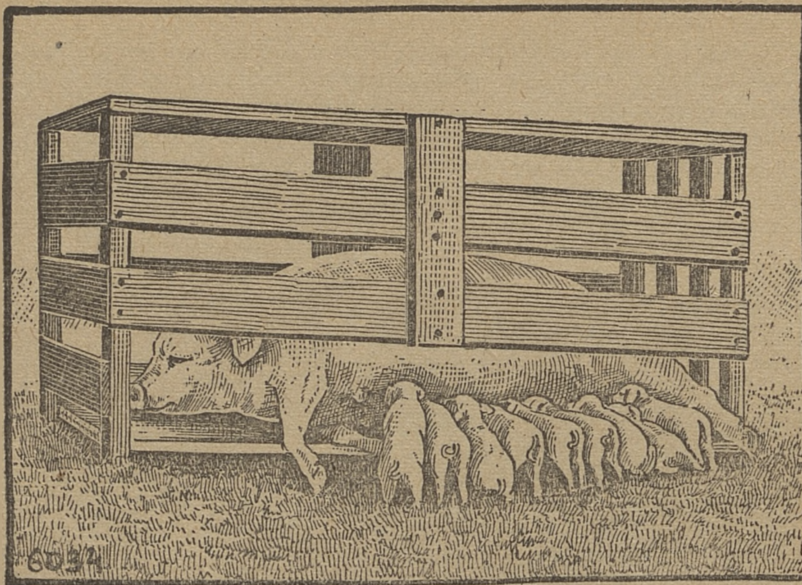
Prosty i tani przytrzymywacz worków.

Prawie w każdem gospodarstwie znajdzie się pomiędzy rupieciami stary pocynkowany kubeł o zżartem przez rdzę dnie. Z takiego kubełka możemy sporządzić sobie prosty i tani przytrzymywacz worków. W tym celu odcinamy nożycami do blachy albo zapomocą młotka i dłóta dolną część kubła. oznaczoną na rycinie linjami kropkowanemi. Następnie poniżej krawędzi kubła wybijamy w równych odstępach cztery dziurki, w których umocowujemy haki do przytrzymywania worka; możemy je wygiąć z grubego drutu. Do kabłąka kubła uwiązujemy powróz, przeciągając go przez klubę. Kluba osadzona jest na haku w belce powały, jak to widać na rycinie. Drugi koniec powroza zaopatrujemy w pętlę albo kółko metalowe. Ażeby móc używać ten przytrzymywacz worków do worków rozmaitej długości. wbijamy do belki bocznej trzy lub cztery haki do powroza. Teraz można podnieść przytrzymywacz worków do pożądanej wysokości; potem zawieszamy worek na kuble tak, że kubeł wchodzi do worka i prosty, a mimo to praktyczny przytrzymywacz worków gotów jest do użytku!

Jak zapobiec uduszeniu prosiąt przez lochę.

Hodowcy prosiąt ponoszą największe straty wskutek duszenia młodych przez lochę (maciorę). Dlatego w gospodarstwach wiejskich, zwłaszcza zagranicą, stosowane są różne urządzenia, które mają zapobiec uduszeniu prosiąt przez lochę, kiedy ta ostatnia się kładzie. Jedno z najprostszych, a przecież nader celowych urządzeń pokazuje nasza rycina, przedstawiająca klatkę ochronną, którą każdy może sporządzić sobie sam niewielkim kosztem. Klatka ochronna składa się z przegrody z żerdek (łat) i deski do leżenia. Deska ta musi być umieszczona w dostatecznej wysokości od ziemi. Przegroda posiada po jednej z wąskich stron proste, umocowane u góry na zawiasach drzwiczki, które można odmykać ku górze, kiedy wpędzamy lochę do klatki. Potem spuszczamy drzwi i zamy-

kamy je na drewnianą zaworę. Z początku trzeba coprawda przyzwyczaić prosięta do ssania zamkniętej w klatce lochy. Przywykają jednak do tego bardzo prędko. Należy oczywiście pamiętać, żeby locha była nakarmiona poza klatką i użyła potem ruchu.

Beczkowózek ułatwia pracę na podwórzu i w ogrodzie.

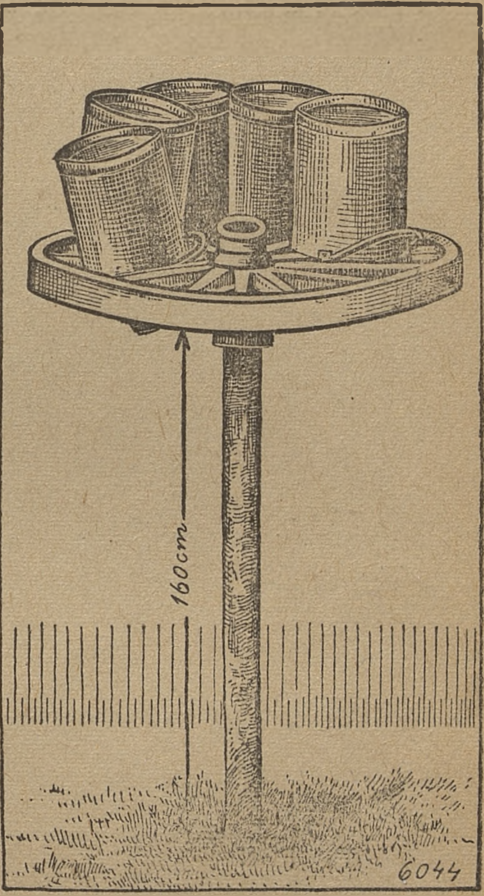

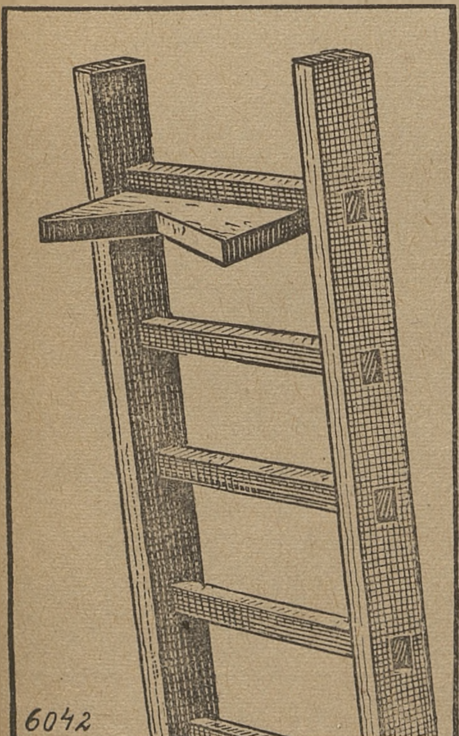
6037

Beczkowózek, (właściwie „beczkotaczki“) składa się z beczułki, dwóch drążków do popychania z rękojeściami, dwóch drążków przytrzymujących beczułkę i koła z osią. Kto musiał już nieraz dźwigać wodę albo gnojówkę na dalsze odległości, ten zrozumie na pierwszy rzut oka, że taki beczkowózek oszczędza wiele czasu i pracy. Na beczułkę nadaje się wypłókana beczułka ze śledzi; stare koła z wybrakowanych, niepotrzebnych narzędzi znajdą się prawie w każdej szopie. Oskę może sporządzić kowal, jeżeli zajdzie potrzeba. Jako rękojeści i drążków do popychania można użyć starych rękojeści od pługa lub innych drążków. Jeżeli chcemy użyć rękojeści żelaznych, to można dać je do kowala celem wygięcia ich trochę, żeby lepiej przystawały do beczki. Beczułkę zaopatrujemy w żelazne wręgi, któremi wspiera się na drążkach nośnych, jak to widać na rycinie. Drążki przytrzymujące beczułkę są krótsze od drążków nośnych i sięgają od koła do górnej krawędzi beczułki. Muszą być dobrze przytwierdzone, żeby się beczka nie kiwała. Zręcznie sporządzony beczkowózek jest nader przydatnym sprzętem gospodarskim dla każdego rolnika i ogrodnika.

Proste urządzenie do suszenia baniek (konewek) na mleko.

Bańki na mleko, które nie są dokładnie wymywane i wietrzone, nabierają z czasem niemiłej woni, która udziela się nawet najlepszemu mleku. Dlatego warto zmajstrować sobie proste urządzenie do suszenia i przewietrzania baniek. Bierzemy w tym celu stare koło od wozu, wbijamy w ziemię pal i osadzamy na nim koło piastą tak mocno, że nie może ani zesunąć się na dół, ani też kiwać się na boki. Najlepiej wziąć palik o wysokości 1,60 metra, ponieważ w tej wysokości najlepiej można pracować. Teraz wymywamy dobrze bańki i ustawiamy je otworami nadół pomiędzy szprychami koła. W ten sposób może ściekną dokładnie woda z baniek i powietrze ma wolny dostęp do ich wnętrza. Zależnie od ilości szprych, można ustawić na kole 8 do 12 baniek naraz. Zanim weźmiemy koło do takiego użytku, musi być oczywiście dokładnie oczyszczone z wszelkiego brudu i wymyte.

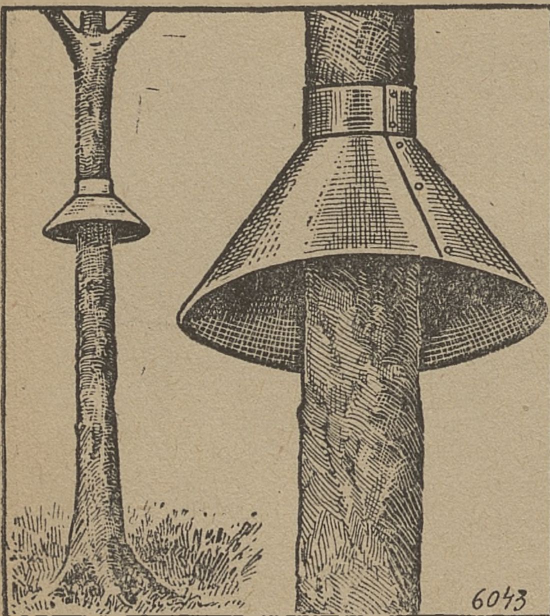

Drabina ogrodowa, która nie może się ześliznąć.

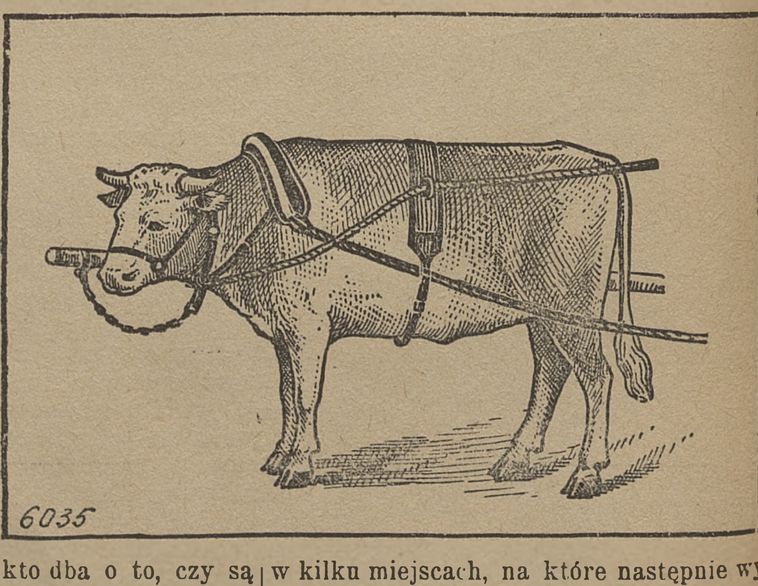
Zbiór owoców połączony jest również z niebezpieczeństwem; nieraz trafiają się nieszczęśliwe wypadki, ponieważ drabina ześlizguje się z drzewa i upada wraz ze stojącą na niej osobą. Może to spowodować złamanie ręki lub nogi, albo nawet wstrząs mózgu. Ześlizgnięciu się drabiny wbok można łatwo zapobiec, jeżeli do górnego szczebla przyśrubujemy deszczułkę, wyrzniętą w środku w ten sposób, jak to widać na rycinie. Zaleca się umocować deszczułkę jeszcze do boków drabiny; przedewszystkiem jednak musi ona być tak mocna, żeby wytrzymała ciężar drabiny i człowieka. Najlepiej sporządzić deszczułkę z drzewa twardego, ponieważ wtenczas wyrznięte części nie ukruszą się tak łatwo.

Chrońcie ptaki przed kotami!

Gdzie wytępiono ptaki śpiewające, tam rozmnażają się w zastraszający sposób szkodniki drzew owocowych. Dlatego obowiązkiem każdego właściciela ogrodu jest uważać ptaki śpiewające za swoich przyjaciół i pomocników i ochraniać je w miarę możności. Do najgorszych wrogów ptaków śpiewających należą koty. Mogą one wypłoszyć z ogrodu wszystkich skrzydlatych śpiewaków, jeżeli nie będziemy ich odpowiednio ochraniać. W tym celu najlepiej uniemożliwić kotom wdrapywanie się na drzewa. Osiągniemy to w ten sposób, że naokoło pnia drzewa umieszczamy lejkowate ochraniacze ze starej blachy. Jak powinno wyglądać takie urządzenie ochronne, pokazuje nasza rycina. Blacha musi być przytwierdzona w taki sposób, żeby nie ucierpiało drzewo; następnie trzeba zważać na to, żeby pierścień blaszany nie wrastał w korę. Pamiętać trzeba również o tem, żeby ochraniacz blaszany umieszczony był dostatecznie wysoko, w przeciwnym razie koty wskoczą na drzewo ponad blachą. Taki lejek ochronny na pniu drzewa uratuje życie niejednemu ptaszkowi.

Praktyczne jarzmo zaprzęgowe dla bydła.

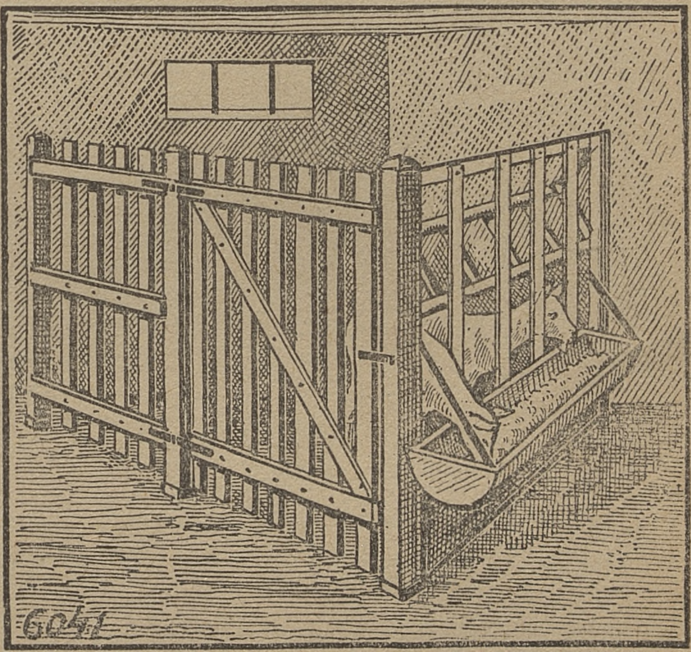

Każdy rolnik, który lubi swoje zwierzęta pociągowe, dba o to, żeby uprząż była dobrze dopasowana i nie powodowała ran wskutek odparzenia. Zazwyczaj więcej staranności poświęcają gospodarze koniom, aniżeli wołom roboczym i krowom. Udręczające zwierzęta podwójne jarzmo spotyka się już wprawdzie nieco rzadziej, ale i jarzma czołowe pozostawiają wiele do życzenia, ponieważ rzadko kto dba o to, czy są dobre i równomiernie przystają. Jeżeli tak nie jest, to jarzmo czołowe przylega tylko w kilku miejscach, na które następnie wywierany bywa bolesny nacisk, przeszkadzający zwierzęciu rozwinąć całą siłę przy

ciągnieniu. Dla bydła o słabej czaszce oraz dłuższej i dlatego słabszej szyi, jarzmo czołowe wogóle się nie nadaje. Dla takich zwierząt używa się tak zwanej uprzęży naszelnikowej, jak to widać na rycinie. Coprawda można ją zastosować tylko u zwierząt o silnym kłębie, chodzących głównie po nizinach. Przy prostym grzbiecie bowiem i przy drodze górzystej, dolny rzemień tej uprzęży tamuje zwierzęciu oddech. Jeżeli jednak zachodzą wyżej wymienione warunki, ta uprząż naszelnikowa może oddać bardzo dobre usługi.

— — — — — — — — — —

Jak powinna wyglądać stajenka dla kóz.

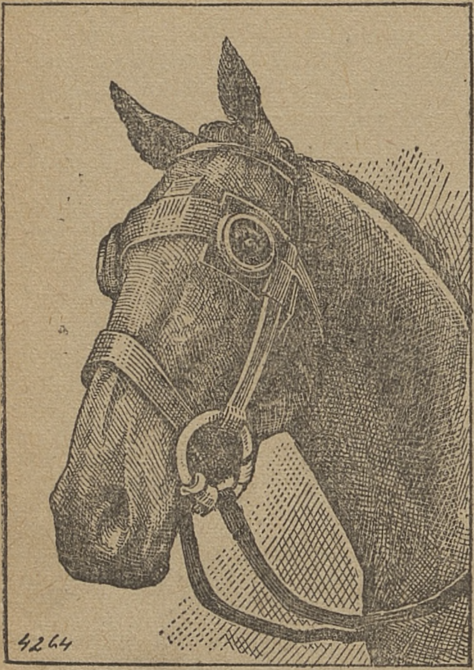

Przegrodę dla kóz, przedstawioną na naszej rycinie, można urządzić w każdej oborze. Obora powinna być widna, przewiewna i obszerna. Przeciągi szkodzą zwierzętom i dlatego należy ich unikać. Na każdą kozę powinno przypadać najmniej 2 do 2,50 metra kwadratowego przestrzeni; obora powinna mieć przeszło 2 metry wysokości. Przegrodę dla kóz urządzamy w ten sposób, że naprzeciw okna ustawiamy korytko do karmienia w wysokości około 75 centymetrów nad wybetonowaną spadzistą podłogą, skąd ściekają odchody po rynny gnojówkowej. Podłogę betonową należy pokryć rusztem z łat, ułożonych w odstępach nie rzadszych, niż 1 centymetra, ażeby zwierzętom nie więzły w szparach racice. Łaty należy wysmarować karbolineum. Do żłóbka dawać tylko paszę krótko ciętą. Drabka na paszę umieszczona jest nazewnątrz przegrody.

Konie, które nie chcą ciągnąć

mogą wyprowadzić z równowagi każdego woźnicę i trudno się z niemi obchodzić. W każdym razie dobrocią można więcej osiągnąć, niż przemocą. Koniecznem jest spokojne i łagodne postępowanie. Do środków gwałtownych uciekać się można tylko w razie ostateczności. Młode zwierzęta które nie chcą ciągnąć, łatwiej odzwyczaić od tego narowu, niż starsze. Skutecznym okazał się następujący sposób. Narowistym zwierzętom nałożyć w stajni szory, których postronki umocowane są do specjalnego urządzenia, tak, że koń przy zbliżaniu się do żłobu musi podnosić zawsze duży kamień lub inny większy ciężar, który po cofnięciu się konia spada zpowrotem na ziemię. Zrazu koń będzie unikał wysiłku i stał tak daleko od żłobu, żeby nie musiał ciągnąć. Przy karmieniu podejdzie jednak do żłobu i będzie stał tak długo z podniesionym ciężarem, aż będzie syty. Wskutek tego przyzwyczai się stopniowo do ciężaru i będzie ciągnął chętniej.

Obecnie i konie noszą okulary!

Koń w nowoczesnych okularach, chroniących oczy od ukąszeń owadów.

W gorącej porze letniej mnożą się do nieskończoności muchy, stając się prawdziwą plagą dla ludzi i zwierząt. Ludzie coprawda mają lepiej od zwierząt, gdyż odzież chroni ich przynajmniej od ukąszeń much i komarów. Ale biedne zwierzęta pociągowe są prawie bezbronne wobec ukąszeń owadów. Szczególnie używają sobie dręczycielki na głowach koni, sadowiąc się w oczodołach, aby tam kłuć i ssać. — Obecnie pewien farmer angielski z okolicy Londynu sporządził dla swoich koni okulary, chroniące zwierzęta od ukąszeń owadów. Ta prosta i niedroga ochrona oczu umocowana jest na głowie konia. Byłoby dobrze, gdyby przykład ten znalazł jaknajwięcej naśladowców i inni posiadacze koni zaopatrzyli swoje konie w takie okulary.

Z drugiej jednak strony musimy powiedzieć, że należałoby oszczędzać i ochraniać ile możności nietylko zwierzęta, lecz i ludzi, którzy traktowami są nieraz gorzej od bydląt.

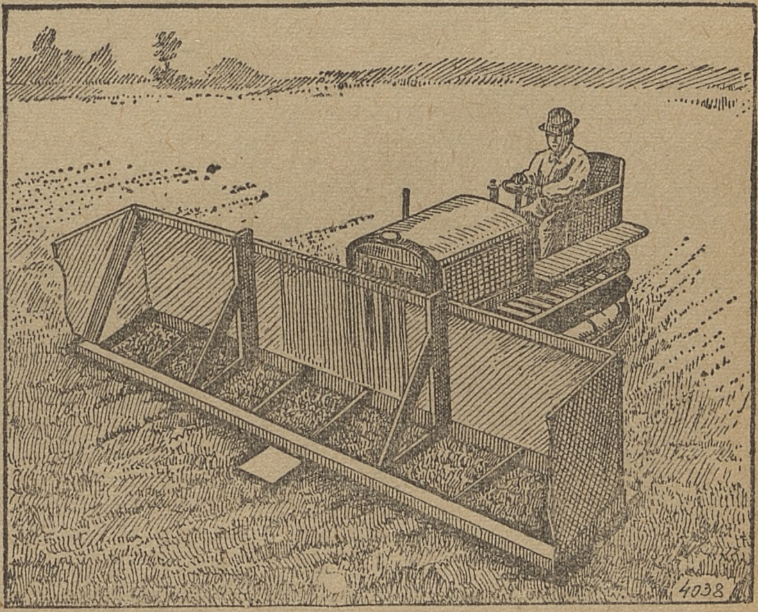
Kiedy hodowla drobiu przynosi dochód?

Panuje powszechnie pomiędzy rolnikami fałszywy pogląd, że hodowla drobiu wcale się nie opłaca; coprawda tego mniemania są właściwie tylko ci hodowcy drobiu, którzy nie potrafią sprostać swemu zadaniu; zapominają mianowicie o tem, że winę takiego stanu rzeczy ponosi zawsze sam hodowca, względnie metoda jego pracy. Tak zwane „szczęście," wytykane przez wielu posiadaczy drobiu pracującym z powodzeniem hodowcom, polega po bliższem przyjrzeniu się — właściwie tylko na prawdziwej wiedzy i znajomości rzeczy, praktycznem doświadczeniu, obrotności kupieckiej, a przedewszystkiem na wytrwałości w swoim zawodzie. Wszystkiego nie można spodziewać się od samych zwierząt, również hodowca musi pracować, stale i systematycznie, tak, jak to koniecznem jest w każdej innej gałęzi gospodarstwa rolnego; im lepiej to czyni, tem większe osiągnie zyski ze swojej pracy.

Jeżeli więc chcemy, by hodowla drobiu się opłacała, musimy przestrzegać ściśle następujących rad: 1. Przedewszystkiem musimy być bardzo dokładnie poinformowani o możliwościach i warunkach zbytu; jedynie jaknajdokładniejsze przystosowanie się do tych warunków, zapewni nam dobre ceny i uchroni przed stratami. Cóż nam po dobrym towarze, jeżeli nie będzie na niego odpowiedniego popytu? 2. Zapewniwszy sobie odpowiedni zbyt, musimy starać się dostarczać tylko pierwszorzędnego towaru. 3. Tylko drób z wczesnego wylęgu daje odpowiedni dochód, gdyż z jednej strony dostarcza drogich jaj zimowych, z drugiej zaś strony wczesnych i dobrze płaconych młodych. 4. Jedynie stosowna pielęgnacja, dozór i karmienie zapewnią nam dochodowość hodowli. 5. Wreszcie i przy wyborze ras należy kierować się wymaganiami rynku zbytu.

Jak w Ameryce bronią się przed plagą szarańczy.

W krajach, które cierpią dotkliwie wskutek plagi szarańczy, próbują ludzie rozmaitych sposobów, by wytępić tych szkodliwych żarłoków. Przedewszystkiem starają się tępić szarańczę zaraz z wiosną, zanim jeszcze zdoła się rozmnożyć. W tym celu wymyślono różnego rodzaju pułapki. Jedną z takich pułapek widzimy na załączonej rycinie. Owady nie są w niej odrazu zabijane, lecz chwytane żywcem. Jedzie się połące traktorem, przed którym umocowany jest przyrząd z blachy i płótna. Szarańcza, słysząc nadjeżdżający traktor, skacze przestraszona i wpada do zbiornika, gdzie leży ogłuszona; co pewien czas wysypuje się zebrane w ten sposób owady do ustawionych na miedzy zbiorników. — Szarańcza może stać się prawdziwą plagą dla całych krajów, jak to wiemy już z Biblji. Leci w niektórych krajach taką gęstą chmarą, że zasłania słońce i ogołaca w przeciągu paru godzin kilometrowe przestrzenie do ostatniego źdźiebełka. Przeciwko takiej chmarze urządzenie przedstawione na rycinie byłoby bezwartościowe.

W Ameryce jadą po łąkach traktorami, do których przymocowane są pułapki na szarańczę.

Wszy u bydła rogatego i trzody chlewnej.

Wszy napastują wszystkie zwierzęta domowe, najczęściej bydło rogate, najrzadziej owce. Występują zwłaszcza w zimie u skąpo odżywianych, źle pielęgnowanych i trzymanych w brudzie zwierząt i w takich warunkach mogą rozmnożyć się w krótkim czasie masowo. U bydła rogatego trafiają się również u sztuk dobrze odżywianych i czysto utrzymywanych. Każdy gatunek zwierząt ma osobną odmianę wszy. Powodują one dokuczliwe swędzenie, zmuszając zwierzęta do ciągłego ocierania się. Ulubionemi siedzibami wszy są szyja, grzbiet, nasada ogona, a u bydła rogatego jeszcze kark, u nasady rogów, u świń zaś miejsce pomiędzy udami.

Jest wiele środków do tępienia wszy, n. p. arszenik, preparaty rtęciowe, wywar z tytoniu, kwas karbolowy, lizol i t. d.

Wielu gospodarzy stosuje jednak dobry środek domowy, którzy zawsze pomaga. Jest to smalec wieprzowy. Roztopionym smalcem smaruje się ostrzyżoną przedtem skórę zwierzęcia. Wystarczy smarować tylko miejsca, gdzie gnieżdżą się wszy. Jeżeli po jakich 8 dniach znalazłyby się jeszcze żyjące wszy, to powtórzyć jeszcze raz smarowanie.

Najlepsze środki przeciwko wilgoci w piwnicach, stodołach i stajniach.

Ze wszystkich pomieszczeń obejścia włościańskiego cierpią najwięcej wskutek wilgoci piwnica i stajnia, oraz położone nad niemi części zabudowań. W stajniach i oborach wchodzą przytem w grę, jako szkodliwy czynnik, żrące wyziewy, zawierające amonjak i różne sole, które niszczą stopniowo zwłaszcza murowane części budynków. Tym szkodliwym wpływom można zaradzić odpowiednią i nieprzerwanie działającą wentylacją, lub też częstem gruntownem przewietrzaniem wilgotnych pomieszczeń. Wymaga tego już choćby wzgląd na zdrowie bydła, następnie zaś na całość ścian drewnianych i murowanych stajni i leżących nad nią części budynku.

Już przy wznoszeniu nowych budynków należy starać się o to, żeby przez zastosowanie odpowiednich urządzeń wentylacyjnych dać stałe ujście wilgotnym, smrodliwym wyziewom stajennym i stęchliźnie piwnicznej, i zapewnić dostateczny dopływ świeżego, czystego powietrza, przyczem jednak należy bardzo zwracać uwagę na to, żeby w zimie wilgotne, zimne powietrze z zewnątrz nie trafiało wprost w zwierzęta, lecz dostawało się do stajni tuż pod powałą, lub przez prowadzący na dwór przewód.

Wielkie znaczenie stałej wentylacji i dostatecznego dostępu światła dziennego w stajniach i oborach, piwnicach i stodołach, jest jeszcze ciągle na wsi zbyt mało doceniane; ciągle jeszcze spotyka się w wielu miejscowościach, w dzień i w nocy, o każdej porze roku pozamykane wszystkie okna, drzwi i okiennice, a w zimie często jeszcze grube płachty przed otworami do przewiewu, żeby, broń Boże, nie dostało się do stajni trochę zimnego powietrza. Doświadczenie jednak uczy, że właśnie w widnych, ale górą dobrze przewietrzanych stajniach i oborach plaga much jest najmniejsza i po krótkiem przewietrzeniu dostające się zimne, lecz świeże powietrze, ogrzewa się potem o wiele szybciej, niż zużyte, a co najgłówniejsze, że bydło chowa się zdrowo i nie niszczeje budynek.

Żeby jednak powietrze, powstrzymujące proces butwienia drzewa, mogło dostać się wszędzie i wysuszyć szybko wilgotną oborę, należy już przy wznoszeniu budynków gospodarczych i wogóle w całym domu starać się o to, aby — o ile niema niebezpieczeństwa pożaru — drewniane części budynku nigdy nie były odcięte zupełnie murem od świeżego powietrza, gdyż drzewo wymaga stałego przewiewu. Ciągle odnawiające się powietrze wysusza wszelką wilgoć, czy to pochodzącą z obory, czy też z zewnątrz i nie dopuszcza do pleśnienia i gnicia drzewa. Następnie, jako dalszy środek zapobiegawczy, należy stosować często smarowanie karbolineum, olejem lnianym lub farbą olejną tych części drewnianych budynku, które wystawione są najbardziej na niszczące działanie wilgoci. Koniecznem to jest zwłaszcza przy oszalowaniach ścian, dachów i wystających końcach belek, przy drewnianych okiennicach, drzwiach i bramach stodół, wystawionych na działanie niepogody, jakoteż przy ramach okiennych i futrynach.

Groźnym wrogiem wszelkiego drewna jest grzyb domowy. Pojawia się on najczęściej w stale wilgotnem i gnijącem drewnie. Wilgoć i pewna ciepłota, przy jak najmniejszym dostępie powietrza atmosferycznego, wytwarzają najkorzystniejsze warunki dla rozwoju grzyba domowego, tego najgorszego wroga drzewa. Daje nam to jednak równocześnie wskazówkę, jak najskuteczniej zwalczać powstawanie i rozszerzanie się tego szkodnika, a mianowicie przez zapewnienie dostatecznego dopływu świeżego powietrza i częsty silny przeciąg. Wówczas wilgotne drewno szybko wysycha. Również należy zważać na to, żeby nietylko na meble i statki domowe, lecz również do budowy i reparacji budynków używać tylko drewna dobrze wyschniętego, suchego i zdrowego. Opadnięte już przez grzyb drewno należy usunąć i spalić zaraz, lub impregnować (nasycić) je kreozolem.

— — — — — — — — — —

Łatwa
w przyrządzeniu
doskonała
Enrilo
„Enrilo"
Namiastka kawy
Enrilo
Henryka Francka Synowie S.A.
„Enrilo" już przyrządzone do gotowania!
Nie mieszać z cykorją i nie mleć!
Sposób gotowania:
Dwie łyżki stołowe (20 do 25 gra =
mów, wedle upodobania) wsypać
do jednego litra zimnej wody,
przez 5 minut gotować, poczym
na 3 minuty odstawić, ażeby od-
war ustał się.

Naprawdę! Gotowanie kawy staje się wprost zabawką dziecięcą, jeśli się używa wybornej mieszanki **Enrilo.** Przyrządzanie kawy jest wówczas tak proste, że próżno by się tu jeszcze silić o jakieś uproszczenia.

Enrilo, gotowa mieszanka kawowa, jest już zmielona i nie wymaga żadnych dodatków. **Enrilo** w użyciu pozwala tedy na oszczędność, czyli jest tania. A jakże wybornie smakuje **Enrilo!** Ale... o tym raczej nie mówmy wiele, bo ufamy, że Pani sama doświadczy tego najlepiej.

Proszę tylko bacznie przestrzegać właściwego sposobu gotowania **Enrilo,** gdyż wówczas smakuje ona najlepiej:

> Na 1 litr wody wsypać 2 kopiate łyżki kawy **Enrilo,** krótko zagotować, odstawić na 3 minuty, za czym przecedzić.

Wszystko co dobre bywa często podrabiane, więc i kawę **Enrllo** nieraz już naśladowano. Toteż przy kupnie trzeba dobrze zważać na nazwę **„Enrilo“,** tudzież na znak ochronny „młynek do kawy“. —

Znak ochronny

Enplul M 200 D 17 IV:37

JARMARKI W POLSCE

Woj. Białostockie.

Augustów, miasto pow. Jarmarki w pierwsze wtorki: po Nowym Roku, po Niedzieli Palmowej, po św. Stanisławie, po św. Antonim, po św. Piotrze i Pawle, po św. Wincentym, po św. Bartłomieju, po św. Marcinie. Co wtorek i piątek targ.

Bakałarzewo, pow. Suwałki. Jarmarki: 9 stycz., 6 lut., 13 marca, 24 kwietnia, 19 czerw., 31 lipca, 6 listop.

Bargłów, pow. Augustów. Co czwartek targ.

Białowieża, pow. Bielsk. Co poniedziałek targ.

Białystok, miasto powiatowe. Jarmarki: 24 czerwca. Co czwartek targ.

Bielsk, miasto pow. Jarmarki: 7 stycz., pierwszego czwartku Wielk. Postu, w czwartek środopoście, w pierwszy dzień po Wniebowst., trzeciego dnia Ziel. Św., w pierwszy dzień po oktawie Bożego Ciała, 22 wrześ., 20 grudnia. Co czwartek targ.

Boćki, pow. Bielsk. Jarmarki: w pierwszą środę po 1 każdego miesiąca. Co środę targ.

Brańsk, pow. Bielsk. Jarmarki: w pierwszy dzień po św. Kazimierze, pierwszego dnia po Ziel. Św., pierwszego dnia po św. Małgorzacie, po św. Michale, po św. Barbarze. Co poniedziałek targ.

Brańszczyk, pow Ostrów. Jarmarki: w pierwsze wtorki po 1 i 15 każdego miesiąca.

Brok, pow. Ostrów. Jarmarki: we wtorki po 1 każdego miesiąca. Co piątek targ.

Brzostowica, pow. Grodno. Co wtorek targ.

Choroszcz, pow. Białystok. Jarmarki: 19 marca i 1 paźdz. i w pierwszy poniedziałek po 1 października.

Ciechanowiec, pow. Bielsk. Jarmarki: w 1 czwartek każdego parzystego miesiąca. Co czwartek targ.

Ciechanowiec, gm. Klukowo, pow. Wysokie-Mazowieckie. — Jarmarki w pierwsze poniedz.: po 2 lutym, 23 kwietnia, po święcie Bożego Ciała, 10 sierp., 21 września i 30 list. Co poniedziałek i czwartek targ.

Czerwin, pow. Ostrołęka. Jarmarki we wtorki: po 28 stycz., po Niedz. Zapust., po 1 kwiet., po 29 wrześ., 1 listopada, po 13 grudnia.

Czerwienie, pow. Ostrów. Jarmarki: po św. Agnieszce, po Niedz. Zapust., po Niedz. Kwiet., po św. Marji Magdalenie, po św. Michale, po św Łucji.

Czyżew, gm. Dmochy-Glinki, pow. Ostrów. Jarmarki we wtorki: po Nowym Roku, po św. Józefie, po św. Macieju, po św. Stanisławie, po św. Jakóbie, po św. Michale, po św. Szymonie, po św. Mikołaju.

Dąbrowa, pow. Sokółka. Jarmarki: we wtorki po św. Franciszku, Wszystk. Św., Wielkiej Nocy, Ziel. Św. Co wtorek targ.

Długosiodło, pow. Ostrów. Jarmarki w środę po 1 każdego miesiąca.

Drohiczyn, pow. Bielsk. Jarmarki: 29 października (3 dniowy). Co poniedziałek targ.

Filipów, pow. Suwałki. Jarmarki: 5 lutego, 26 marca, 28 maja, 20 sierpnia, 24 września, 12 listopada.

Goniądz, pow. Białystok. Jarmarki: w pierwsze poniedz. po 29 stycz., 13 czerw., 15 sierpnia. Co poniedz. i piątek targ.

Goworowo, pow. Ostrołęka. Jarmarki: w czwartek po 15 każdego miesiąca. Co czwartek targ.

Grajewo, pow. Szczuczyn. Jarmarki miesięcznie w poniedz. po 1 i 15 każdego miesiąca. Co wtorek i piątek targ.

Grodno, miasto pow. Jarmarki po pon.

Grodzisk, pow. Bielsk. Jarmarki we wtorki po 1 i 15 każdego miesiąca.

Hajnówka, pow. Bielsk. Co środę targ.

Hołynka, pow. Augustów. Jarmarki po 3 Królach, po św. Józefie, po św. Stanisławie, po św. Annie, po św. Michale, po Niepokalanem Poczęciu.

Indura, pow. Grodno. Co wtorek targ.

Jałówka, pow. Wołkowysk. Jarm.: 1 każdego miesiąca.

Janów, pow. Sokółka. Jarmarki we wtorki po: 3 Królach, św. Macieju, św. Kazimierzu, św. Józefie, św. Jerzym, Wniebowstąpieniu, św. Antonim, św. Szymonie i Judzie, św. Andrzeju, św. Tomaszu. Co wtorek targ.

Jedwabno, pow. Kolno. Co środę targ.

Jeziory, pow. Grodno. Jarmarki: 1 paźdz. (st. st.), 14 paźdz. (now. st.).

Kleszczele, pow. Bielsk. Co poniedz. targ.

Knyszyn, pow. Białystok. Jarm.: w pierwszy czwartek po 3 Królach, w pierwszy czwartek po półpościu, w pierwszy czwartek po Wniebowz., w pierwszy czwartek po Bożem Ciele. Co czwartek targ.

Kolno, miasto pow. Jarmarki: 8 marca, 4 maja, 5 lipca, 27 września, 4 paźdz., 29 listop. Co czwartek targ.

Krynki, pow. Grodno. Jarmarki: 7 stycznia, 3 lutego, 5 marca, 24 kwietnia, 9 maja, 14 czerwca, 6 lipca, 16 sierpnia, 9 września, 4 paźdz., 8 list., 9 grudnia. Co czwartek targ.

Lipsk, pow. Augustów. Jarmarki: 12 rocznie w pierwszą środę każdego miesiąca. Co poniedziałek targ.

Łapy, gm. Poświetne, pow. Wysokie-Mazowieckie. Jarmarki w pierwszy czwartek każdego miesiąca.

Łomża, miasto powiatowe. Jarmarki: w poniedziałek po Oczyszcz. NMP., w 2 poniedz. Wielkiego Postu, po Niedz. Kwiet., w poniedz. po NMP. Szkaplerznej, w poniedz. po św. Michale, w poniedz. po św. Stanisławie Kostce. Co wtorek i piątek targ.

Lunna, pow. Grodno. W pierwszy wtorek każdego miesiąca targ.

Mała Narewka, pow. Bielsk. Jarmarki pierwszego dnia każdego mies. Co wtorek targ.

Miastków. Jarmarki w środę po 1 każdego miesiąca.

Milejczyce, pow. Bielsk. Jarmarki: 15 lutego, 9 września, 19 grudnia. Co wtorek targ.

Myszynice, pow. Ostrołęka. Jarmarki: w środę po 6 stycz., po 25 marca, po 15 czerw., po 15 sierp., po 29 września, po 11 listopada.

Nur, pow. Ostrów. Jarmarki: w 1-szą środę po św. Pawle Pustel., po półpoście, po Zesł. Ducha św., po M. B. Szkaplerznej, po św. Jadwidze. Co środę targ.

Odelsk, pow. Sokółka. Jarmarki: na 3 dzień po Ziel. Św., 30 czerw., 3 lipca, 27 grudnia. Co środę targ.

Orla, pow. Bielsk. Jarmarki w pierwsze wtorki po 1 każd. mies. Co wtorek targ.

Ostrołęka, miasto pow. Jarmarki w środy: po 14 lutym, po 19 marcu, po 2 lipcu, po 14 wrześniu, po 1 listopadzie, po 8 grudniu. Co wtorek targ.

Ostrów, miasto pow. Jarmarki po św. Błażeju, po półpoście, po św. Stanisławie, po Bożem Ciele, po Nar. NMP., po św Jadwidze, po św. Feliksie. Co poniedziałek i czwartek targ.

Pieski, pow. Wołkowysk. Jarm.: 25 stycz., 25 lut., 26 marca, 25 kwiet., 10 i 25 maja, 25 czerw., 25 lipca, 25 sierp., 25 wrześ., 25 paźdz., 25 list., 7 i 27 grudnia.

Poręba, pow. Ostrów. Jarmarki: w środy po 15 każdego miesiąca.

Porozów, pow. Wołkowysk. Jarmarki: 10 każdego miesiąca.

Raczki, pow. Augustów. Jarmarki: po Niedz. Zapustnej, po św. Trójcy, po Niedzieli Przewodn., po Przem. Pańsk.

Radziwiłów, pow. Szczuczyn. Jarmarki: w 1-sze czwartki po 3 Królach, po św. Marku Ewang., po św. Alojzym, po Niepokalanem Pocz. Co czwartek targ.

Rajgród, pow. Szczuczyn. Jarmarki we wtorki po: Oczyszczeniu NMP., św. Kazimierzu, Zwiastow. NMP., św. Filipie i Jakóbie, Nar. NMP. i po św. Franciszku. Co wtorek i piątek targ.

Roś, pow. Wołkowysk. Jarmarki: 10 lutego, 10 marca, 10 kwietnia, 10 maja, 12 czerw., 10 lipca, 10 sierp., 11 września, 10 paźdz., 10 listop., 11 grudnia, oprócz tego w środopoście, 2 paźdz., 3 listopada.

Sejny, miasto pow. Jarm.: w pierwszy wtorek każdego miesiąca. Co wtorek i piątek każdego tygodnia targ.

Siemiatycze, pow. Bielsk. Jarm.: w pierwszy czwartek po 1 każdego miesiąca. Co czwartek targ.

Sokoły, pow. Wwsokie-Mazowieckie. Jarmarki: w pierwsze wtorki po Nowym Roku, po niedz. Wstępnej Wielk. Postu, po św. Józefie, po Niedz. Przewod., po św. Antonim Padewskim, po św. Małgorzacie, po Wniebowz. NMP. i przed św. Mikołajem Biskupem. Co czwartek targ.

Sokółka, miasto pow. Co poniedziałek i czwartek targ.

Sopoćkino, pow. Augustów. Jarmarki: po św. Trójcy, po św. Edwardzie.

Suchowola, pow. Sokółka. Jarm.: w czwartki po Nowym Roku, po M. B. Gromnicznej, po Zwiastowaniu NMP., w Wielki Czwartek, po św. Stanisławie, po św. Piotrze, po św. Michale, po Niepokal. Poczęciu. Co czwartek targ.

Suwałki, miasto pow. Jarmarki: w środę po 3 Królach, po św. Romualdzie, św. Benedykcie, Przewod. Niedz., św. Stanisławie, św. Antonim, po Szkaplerznej, św. Rochu, św. Justynie, św. Franciszku, Wszyst. Św., św. Andrzeju. Co wtorek i piątek targ.

Swisłocz, pow. Wołkowysk. Jarmarki 15 każdego miesiąca. Co czwartek targ.

Szczuczyn, miasto pow. Jarmarki: we wtorki. Co piątek targ.

Tykocin, pow. Wysokie Mazowieckie. Jarmarki we wtorki po: Oczyszcz. NMP., św. Trójcy, św. Wincentym

s Paulo św. Marcinie. św. Franciszku Serafickim, św. Tomaszu Ap. Co wtorek i piątek targ.

Wiżajny, pow. Suwałki. Jarmarki: 6 lut., 27 marca, 13 czerw., 18 lipca, 22 sierp., 8 października.

Wołpa, pow. Grodno. W pierwszy poniedziałek każdego miesiąca targ.

Wysokie Mazowieckie, miasto pow. — Jarm. w poniedz. po: 3 Królach, Starozap. Niedz., Kwiet. Niedz., św Filipie i Jakóbie, św. Janie, Nar. NMP., Wszystk. Św., po 1 tego miesiąca, kiedy niema rocznego jarmarku. Co poniedziałek i czwartek targ.

Zabłudów, pow. Białystok. Jarmarki: w poniedziałki po 1 każdego miesiąca. Co poniedziałek targ.

Zambrów, pow. Łomża. Jarmarki we wtorki po św. Walentym, Niedz. Środop., Ziel. Świątk., św. Idzim, św. Łukaszu, św. Łucji. Co czwartek targ.

Woj. Kieleckie.

Będzin, miasto pow. Jarmarki: środa każdego tygodnia.

Białobrzegi, pow. Radom, jarmarków 6, w środy: po św. Walentym, po św. Marku Ewang., przed św. Janem Chrzcic., po św. Rochu, po św. Łukaszu, po św. Łucji.

Brzesko Nowe, pow. Miechów, jarmarków 6, we wtorki po Nawróceniu św. Pawła, po św. Ezechjelu, po św. Florentynie, po św. Bartłomieju, po św. Katarzynie, po św. Łucji, małe targi w poniedziałek każdego tygodnia.

Busko, pow. Stopnica, targi małe raz w tygodniu we środę, jarm. 5, w środy po 3 Królach, po Niedz. Środop., jarm. ciągły 4-mies. przez cały czas kąpieli letniej, od 1 czerwca do 1 października trwający, z wyłącz. niedzieli i świąt uroczystych, po Wszystk. Świętych, po Niepokal. Poczęciu NMP.

Chęciny, miasto, pow. Kielce, targi w poniedziałki, jarmarków 6, we wtorki: po św. Macieju, po św. Wojciechu, po św. Piotrze i Pawle, po Narodzeniu NMP., po Wszystk. Świętych, po Niepok. Poczęciu NMP.

Chmielnik, pow. Stopnica, targi wielkie raz na tydzień w czwartek, w razie święta w piątek, targi małe 4 razy w tygodniu: w poniedziałek, wtorek, środa i piątek, jarmarków 6, w czwartki po 3 Królach i po św. Józefie, w środę po św. Wicie, w czwartki przed św. Idzim, po św. Michale, po św. Andrzeju ap.

Czeladź, miasto, pow. Będzin, jarmarki we czwartek każdego tygodnia.

Częstochowa, miasto pow., targi we wtorki i piątki każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedziałek po św. Agnieszce, po Niedz. Kwiet., w środę po Ziel. Świątkach, w poniedziałek po św. Wojciechu, po św. Michale, po św. Łucji.

Daleszyce, pow. Kielce, targi w poniedziałki (nie odbywają się obecnie), jarmarków 2, w środy: przed św. Filipem i Jakóbem i po św. Michale.

Dąbrowa, miasto, pow. Będzin, jarmarki w poniedziałki i piątki każdego tygodnia.

Działoszyce, pow. Pińczów, jarmarków 6, we wtorki: po św. Macieju, po św. Wojciechu, po św. Marji Magdalenie, po św. Michale, przed św. Marcinem, przed św. Tomaszem.

Fałków, gm. Ruda Maleniecka, pow. Końskie, targi we czwartki.

Głowaczów, pow. Kozienice, jarmarki i targi odbywają się każdego tygodnia we wtorki.

Gniewoszów, pow. Kozienice, jarmarki po św. Józefie, po Nawiedz. NMP., po św. Michale, w drugi poniedziałek po św. Szymonie i Judzie.

Gowarczów, pow Końskie, targi w poniedziałki po św. Józefie, we wtorek po św. Stanisławie, w poniedziałki po św. Annie, po św. Michale, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem.

Iłża, miasto pow., co poniedziałku jarmarki: po Oczyszczeniu NMP., po Zwiastowaniu NMP., po św. Stanisławie, po Wniebowzięciu NMP., po św. Jadwidze, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Iwaniska, pow. Opatów, jarmarki w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedz. Środop., po Zielonych Świątkach, po św. Marji Magdalenie, przed św. Idzim, przed św. Szymonem i Judą.

Jedlińsk, osada, pow. Radom, jarmarki we wtorki (jarmarki nie stałe).

Jędrzejów, miasto pow., targi wielkie w czwartki, jarmarków 6, w czwartek po 3 Królach, po św. Kazimierzu, w środę po św. Wojciechu, w piątek po Bożem Ciele (8-dniowy), na św. Franciszka Serafickiego (8-dniowy), we czwartek po św. Katarzynie.

Kazimierza Wielka, pow. Pińczów, dzień targowy poniedziałki.

Kielce, miasto pow., targi w piątki, jarmarków 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po Niedz. Kwietniej, po św. Trójcy, przed św. Rozalją, po Wszystkich Świętych, po 3-ciej Niedzieli Adwentu.

Klimontów, pow. Sandomierz, jarmarki w każdy wtorek.

Kłobucko, pow. Częstochowa, targi we środę każdego tygodnia, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Józefie, po św. Stanisławie, po św. Małgorzacie, po św. Michale, po św. Marcinie.

Końskie Przedbórz, miasto pow., targi we wtorki, jarmarków 6, we wtorki: po Nawróceniu św. Pawła, po św. Macieju, po św. Józefie, po św. Jakóbie, po św. Urszuli, przed św. Mikołajem.

Koprzywnica, osada, pow Sandomierz, jarmarki w każdy czwartek.

Korczyn Nowy, pow. Stopnica, targi wielkie raz na tydzień w poniedziałek, targi małe raz na tydzień w piątek.

Koszyce, pow. Pińczów, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Środop., po Ziel. Św., po Wnieb. N. M. P., po św. Jadwidze, po św. Andrzeju.

Koziegłowy, pow. Zawiercie, jarmarki w każdy czwartek.

Kozienice, miasto pow., jarmarki i targi odbywają się w czwartki każdego tygodnia.

Krzepice, pow. Częstochowa, targi we czwartki każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedz. po św. Dorocie, po Niedz. Środop., we wtorek po Ziel Świątk., w poniedz. po NMP., Szkapl., po Narodzeniu NMP., po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Kromołów, pow. Zawiercie, jarmarki w każdy poniedziałek.

Książ Wielki, pow. Miechów, małe targi we środę każdego tygodnia, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po św. Grzegorzu, po św. Barnabie, po św. Kajetanie, po św. Elżbiecie, po św. Łucji.

Lelów, osada, pow. Włoszczowa, w poniedziałek targi małe. Targi odbywają się jedynie w dnie powszednie za wyłączeniem uroczystych świąt narodowych, państwowych i kościelnych, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po św. Macieju, po św. Wojciechu, po Bożem Ciele, po Narodzeniu NMP., po św. Marcinie.

Lipsk, osada, pow. Iłża, co drugi wtorek targ.

Łagów, pow. Opatów, jarmarki we czwartki: po 3 Królach, po Oczyszczeniu NMP., po św. Wojciechu, przed św. Janem Chrzcic., po św. Bartłomieju, w czwartek po św. Marcinie.

Łopuszno, osada, pow. Kielce, co czwartek targ.

Magnuszew, osada gminy Trzebień, pow. Kozienice, jarmarki i targi odbywają się w poniedziałki (co dwa tygodnie).

Małogoszcz, pow. Jędrzejów, targi małe w środy, jarmarków 6, w czwartek: po św. Agnieszce, po Niedz. Środop., w środę po św. Stanisławie, przed św. Janem Chrzcic., w czwartki przed św. Wawrzyńcem, przed św. Szymonem i Judą.

Miechów, miasto pow., małe targi odbywają się we wtorek każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedz.: po Oczyszczeniu NMP., we wtorek po Niedz. Kwietn., w poniedziałki przed św. Janem Chrzcic., po Narodzeniu NMP., po św. Marcinie, po św. Łucji.

Mniów, osada, pow. Kielce, co poniedziałek targ.

Modrzejów, na terenie miasta Sosnowca, pow. Będzin, targi we czwartek każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedz.: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Leonie, przed św. Janem Chrzcicielem, po Wniebowzięciu NMP., po św. Andrzeju.

Mstów, pow. Częstochowa, targi w poniedziałki co 2 tygodnie, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Wojciechu, przed św. Janem Chrzcicielem, po Wniebowzięciu NMP., przed Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem.

Odrowąż, pow. Końskie, targi w poniedziałki.

Odrzywół, pow. Opoczno, targi we środy: po św Fabjanie i Sebastjanie, po św. Józefie, przed Znalezieniem Krzyża św., po Przemienieniu Pańskiem, po św. Jadwidze, przed św. Mikołajem.

Oksa, pow. Jędrzejów, targi małe we wtorki.

Olkusz, miasto pow., targi małe we wtorki i piątki, jarmarków 6, w poniedziałki: po św. Agnieszce, po Niedz. Środop., po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po św. Annie, po św. Michale, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Opatów, miasto pow., jarmarki w środy i piątki: w środy: po Niedz. Zapustnej, po Niedz Kwietn., przed św. Janem Chrzcic., po św. Bartłomieju, po św. Marcinie, przed św. Tomaszem Apostołem.

Opoczno, miasto pow., targi w czwartki: po 3 Królach, po Niedz. Przewod., po św. Marji Magdalenie, po św. Bartłomieju, po św. Mateuszu, po Wszystkich Świętych.

Opatowiec, pow. Pińczów, dzień targowy środy.

Osiek, pow. Sandomierz, jarmarki małe w każdą środę.

Ostrowiec, pow Opatów, jarmarki w poniedziałek i czwartki.

Ożarów, pow. Opatów, jarmarki we wtorki: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Środop., we wtorek po św. Stanisławie, w poniedz. po św. Bartłomieju, po św. Łukaszu, po 1-szej niedzieli Adwentu.

Pacanów, pow. Stopnica, targi małe raz na tydzień w czwartek, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Środop., po św. Kiljanie, przed św. Wawrzyńcem, po św. Michale, po św. Marcinie.

Pilica, pow. Olkusz, targi małe we wtorki, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Stanisławie, po Nawiedzeniu NMP., przed św. Idzim, po Wszystkich Świętych.

Pińczów, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Dorocie, po św. Grzegorzu, po św. Piotrze i Pawle, po św. Bartlomieju, po św. Urszuli, po św. Łucji.

Pogoń, na terenie miasta Sosnowca, pow. Będzin, targi we wtorki i piątki każdego tygodnia.

Połaniec, pow. Sandomierz, jarmarki małe w każdy wtorek.

Proszowice, pow. Miechów, małe targi we środę każdego tygodnia, jarmarków 6, w środy: po św. Pawle pustelniku, po św. Tomaszu z Akwinu, po św. Małgorzacie, po św. Elżbiecie, po św. Tekli, po św. Marcinie.

Przyrów, pow. Częstochowa, targi we wtorki co 2 tygodnie, jarmarków 6, we wtorki: po św. Dorocie, po Niedz. Kwiet., po św. Zofji, po św. Annie, po św. Michale, po św. Łucji.

Przysucha, pow. Opoczno, targi w czwartki.

Przytyk, pow. Radom, jarmarki w poniedziałki: po św. Kazimierzu, po Niedz. Kwiet., przed św. Filipem a Jakóbem, po Bożem Ciele, po Podwyższeniu Krzyża św., przed Bożem Narodzeniem.

Radom, miasto pow., jarmarki w czwartki: na św. Jana Chrzcic. (5-dniowy) i od dnia 9 września (5-dniowy).

Radoszyce, pow. Końskie, targi we środy, jarmarków 6, we środy: po 3 Królach, po św. Wojciechu, po Bożem Ciele, po św. Annie, po św. Mateuszu, po św. Marcinie.

Raków, pow. Opatów, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Józefie, przed św. Janem Chrzcic., po św. Annie, po Wniebowzięciu NMP., po św. Mateuszu.

Sandomierz, miasto pow., jarmarki w każdy poniedziałek, targi w każdy czwartek. Na targach spędu zwierząt gospodarskich niema.

Secemin, jarmarków 6, w czwartki: po św. Leonie, po św. Sulpicjuszu, przed św. Alojzym, po św. Bartlomieju, po św. Łukaszu, po Bożem Narodzeniu.

Sędziszów, pow. Jędrzejów, targi małe we wtorki.

Sielec, na terenie miasta Sosnowca, pow. Będzin, targi w piątki każdego tygodnia.

Sienno, osada pow. Iłża, targi co 2 tygodnie we wtorki, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Grzegorzu, po św. Wojciechu, po św. Piotrze i Pawle, po św. Mateuszu, po św. Marcinie.

Siewierz, pow. Zawiercie, jarmarki w każdy wtorek.

Skalbmierz, pow. Pińczów, jarmarki we czwartki: po św. Józefie, po św. Piotrze i Pawle, przed św. Wawrzyńcem, przed św. Idzim, po św. Franc. Seraf., po Wszystkich Świętych.

Skała, pow. Olkusz, targi małe w środy, jarmarków 6, w środy: po św. Pawle pustelniku, po św. Kazimierzu, przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Annie, po św. Michale, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Skaryszów, pow. Radom, jarmarki we wtorki: po Niedz. Wstępnej (3-dniowy), po Niedz. Przewod., po św. Jakóbie Apostole, po św. Bartlomieju, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem.

Skarżysko Kamienna, pow. Końskie, targi we wtorki.

Sławków, pow. Olkusz, targi małe w czwartki.

Słomniki, pow. Miechów, małe targi odbywają się we czwartek każdego tygodnia, jarmarków 6, w poniedziałki: po św. Agnieszce, po Niedzieli Środop., po św. Piotrze i Pawle, po św. Bartlomieju, po Podwyższeniu Krzyża św., po św. Franciszku Borg.

Słupia Nowa, osada, pow. Kielce, targi we środy, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po św. Benedykcie, przed Znalezieniem Krzyża św., przed św. Wawrzyńcem, po Podwyższeniu Krzyża św., przed św. Barbarą.

Słupia, pow. Włoszczowa, w poniedziałek targi małe. Targi odbywają się jedynie w dnie powszednie za wyłączeniem uroczystych świąt narodowych, państwowych i kościelnych.

Sobków, pow. Jędrzejów, targi małe w środy, jarmarków 6, we wtorki: po św. Macieju, po św. Wojciechu, po św. Piotrze i Pawle, po św. Augustynie, przed św. Kryspinem, po św. Łucji.

Solec, osada, pow. Iłża, targi co dwa tygodnie we środy, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po 40 męczennik., po św. Stanisławie, po św. Antonim, po św. Franciszku Seraf., po św. Marcinie.

Staszów, miasto, pow. Sandomierz, targi w każdy czwartek, jarmarki w każdy poniedziałek. Na targach spędu zwierząt gospodarskich niema.

Stopnica, miasto pow., targi małe raz na tydzień we wtorek, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po Niedzieli Przewodniej, po św. Antonim, po św. Marji Magdalenie, po św. Franciszku, przed św. Mikołajem.

Suchedniów, pow. Kielce, targi w czwartki.

Szczekociny, miasto, pow. Włoszczowa, w środy targi duże, w piątki targi małe. Targi odbywają się jedynie w dnie powszednie za wyłączeniem uroczystych świąt narodowych, państwowych i kościelnych.

Szydłów, pow. Stopnica, targi małe raz na tydzień w środę.

Szydłowiec, pow. Końskie, targi we środy, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedz. Środop., po Niedz. Kwiet., przed św. Wawrzyńcem, po św. Franciszku, po św. Marcinie.

Tarłów, osada, pow. Iłża, targi co dwa tygodnie w poniedziałki, jarmarków 6, we wtorki: po św. Apolonji, po Niedz. Kwietniej, po św. Trójcy, Wniebowzięciu NMP., po św. Jadwidze, przed św. Tomaszem.

Tąpkowice, wieś w gminie Ożarowice, pow. Będzin, co poniedziałek targ.

Wierzbnik, miasto, pow. Iłża, jarmarki co czwartku.

Wiślica, pow. Pińczów, targi w czwartki, jarmarków 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po Zielonych Świątk., po św. Małgorzacie, po Nar. NMP., po św. Jadwidze, po św. Marcinie.

Włoszczowa, miasto pow., w poniedziałek targi duże, w piątek targi małe. Targi odbywają się jedynie w dnie powszednie za wyłączeniem uroczystych świąt narodowych, państwowych i kościelnych, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwietniej, po św. Trójcy, przed św. Idzim, po św. Franciszku Seraf., po Wszystkich Świętych.

Wodzisław, pow. Jędrzejów, targi wielkie w poniedziałki, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedzieli a odop., we wtorki po św. Stanisławie, po św. Małgorzacie, po św. Michale, po św. Marcinie.

Wolbrom, pow. Olkusz, targi małe w czwartki, jarmarków 6, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Kwietniej, po św. Antonim Pad., po Wniebowzięciu NMP., po św. Jadwidze, po św. Łucji.

Zagożdżon, wieś gminy Jedlnia, pow. Kozienice, targi w soboty każdego tygodnia.

Zamów, pow. Opoczno, co poniedziałek targ.

Zawichost, miasto, pow. Sandomierz, jarmarki małe w każdą środę.

Ząbkowice, pow. Olkusko-Siewierski, co poniedziałek targ.

Żarnów, pow. Opoczno, targi w poniedziałki.

Żarnowiec, pow. Olkusz, targi małe w poniedziałki, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach i po św. Franciszce Rzym., we wtorek po św. Stanisławie, w poniedz. po Narodz. NMP., po św. Łukaszu i po Wszystkich Świętych.

Żarki, pow. Zawiercie, jarmarki w każdą środę.

Zawiercie, targi w każdy czwartek.

Zwoleń, miasto, pow. Kozienice, jarmarki i targi każdego tygodnia w czwartki.

Woj. Krakowskie.

Alwernia, pow. Chrzanów, targi co środę.

Andrychów, pow. wadowicki: każdego miesiąca w 1-szy wtorek jarmark. Co wtorku targ.

Baranów, pow. Tarnobrzeg: Od czasu wojny targi się nie odbywają. O ile w dzień targowy przypada święto, targ odkłada się na dzień następny w wymienionych miejscowościach.

Biała, miasto pow.: jarmarki na konie: 3-go poniedz. po 3 Królach, pierwszy poniedz. po św. Jakóbie Apost., 2-go poniedziałku po św. Janie Nep., 1-go poniedz. po św. Szymonie i Judzie, 19 marca, ostatni poniedziałek przed Niedz. Palmową, 1 maja, 25 lipca, 10 sierpnia, 24 sierpnia. Co wtorku i soboty targ.

Biecz, pow. gorlicki: Jarmarki w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca. Każdego poniedz. targ.

Błażowa, pow. Rzeszów, targi co środę, 6 jarmarków: 7 stycznia, 12 marca, 8 maja, 2 lipca, 30 września, 12 listopadu.

Bobowa, pow. grybowski: co czwartku targ.

Bochnia, miasto pow.: jarmarki 12 i 26 stycznia, 9 i 23 lutego, 8 i 22 marca, 5 i 19 kwietnia, 4, 17 i 31 maja, 14 i 28 czerwca, 12 i 26 lipca, 9 i 23 sierpnia, 6 i 20 września, 4, 18 i 31 października, 15 i 29 listopadu, 13 i 27 grudnia. Targi co drugi czwartek.

Bolesław, pow. Dąbrowa, jarmarki co drugi czwartek po jarmarku w Żabnie.

Borowa, pow. mielecki. Co wtorek targ.

Borzęcin, jarmarki co drugi wtorek.

Brzesko, miasto pow.: co drugi wtorek w miesiącu jarmarki a w każdy wtorek i piątek targi.

Brzostek, pow. Pilzno, co wtorek targ.
Chrzanów, miasto pow.: w 2-gi poniedziałek po 3 Królach, w poniedz. po NMP. Gromn. na św. Grzegorza, na św. Jakóba i Filipa, na św. Małgorzatę, na Jana Chrzciciela, na święto Wniebowz. NMP., na św. Jakóba apost., na św. Franciszka Borg., na św. Szymona i Judy, na św. Marcina apost., na św. Mikołaja bisk. Co czwartku targ.
Ciężkowice, pow. grybowski: co środę targ.
Czchów, pow. Brzesko, targi co drugi wtorek.
Czarny Dunajec, pow. Nowy Targ, targi co poniedziałek.
Czudec, pow. Strzyżów, targi co środę.
Czernichów, pow. krakowski: 12 jarmarków w każdą środę po pierwszym.
Dąbrowa, miasto pow., co 2-gi poniedziałek jarmark.
Dębica, pow. Ropczyce: 2 stycznia, 2 lutego, 19 marca, 23 kwietnia, w 2-gi dzień po Bożem Ciele, 13 lipca, 24 sierpnia, w dzień św. Jadwigi, 4 grudnia. Co środy targ.
Dobczyce, pow. wielicki: 12 jarmarków a to w pierwszą sobotę każdego miesiąca. Targi co drugą środę. Targi odbywają się w drugim tygodniu.
Dukla, pow. Krosno, 12 jarmarków.
Frysztak, pow. Strzyżów, targi co czwartek.
Głogów, pow. Rzeszów, targi co poniedziałek.
Gorlice, miasto pow.: ma 12 jarmarków we wtorki po następujących świętach: 3 Królów, św. Mateuszu, Niedz. Kwiet., św. Filipie i Jakóbie, Wniebowst., św. Janie Chrzcic., św. Marji Magdalenie, Wniebowz. NMP., Narodzeniu NMP., św. Franciszku Seraf., św. Marcinie, trzeciej niedz. Adwentu. Każdego wtorku targ.
Grybów, miasto pow., co poniedziałek targ.
Gdów, pow. Wieliczka, targi co drugą środę. Targi odbywają się w jednym tygodniu.
Jabłonka, pow. Nowy Targ, targi co drugą środę.
Jasło, miasto pow.: jarmarki: 7 stycznia, 8 lutego, 23 kwietnia, 21 września, 2 listopadu i 1 grudnia. Co piątku targ.
Jaworzno, pow. Chrzanów, targi co czwartek.
Jawornik Polski, pow. Rzeszów, targi co poniedziałek, 9 jarmarków: 24 lutego, w poniedz. po Niedz. Kwiet., 1 maja, 24 czerwca, 12 i 24 sierp., 28 września, 7 października, 2 grudnia.
Jodłowa, pow. Pilzno, co drugi wtorek targ.
Jordanów, pow. Maków, targi co drugi poniedziałek, w razie święta w dniu następnym.
Kalwarja, pow. wadowicki: jarmarki dwie środy w każdym miesiącu, po jarmarkach w Lanckoronie.
Kamień, pow. Nisko, targi co wtorek.
Kamienica, pow. Limanowa, jarmarki co trzeci wtorek.
Kańczuga, pow. Przeworsk, targi co wtorek.
Kęty, pow. bialski: targi co poniedziałek. Pierwsze targi w miesiącu oznaczone są jako jarmarki, w drugi poniedziałek po 3 Królach, w poniedziałek po Wniebowst., w poniedz. po św. Krzyżu, w poniedz. po Narodzeniu NMP. Każdy trwa 3 dni.
Kołaczyce, pow. Jasło, targi co drugi poniedziałek.
Kolbuszowa, miasto pow., targi co wtorek. Uwaga pod Sokołów.

Krosno, miasto pow., targi co poniedziałek. Prócz tego 12 jarmarków, których daty oznaczą się na każdy rok.
Krościenko, pow. Nowy Targ, targi co drugi poniedziałek.
Krzeszowice, pow. Chrzanów, co poniedziałku targ.
Limanowa, miasto pow., jarmark co drugi poniedziałek.
Lipnica Murowana, pow. bocheński, jarmarki: 11 stycznia, 1 i 22 lutego, 14 marca, 4 i 25 kwietnia, 9 i 30 maja, 20 czerwca, 11 lipca, 1 i 22 sierpnia, 12 września, 3 i 25 października, 14 listopadu, 5 i 27 grudnia.
Lubień, pow. myślenicki: w pierwszą środę każdego miesiąca jarmarki.
Łabowa, pow. Nowy Sącz, targi 4 października, 18 października i co drugi czwartek, 8 stycznia, we czwartek po Gromn., 25 kwietnia, w ostatni czwartek Wielk. Postu, w 3-ci czwartek Wielk. Postu rusk., we czwartek po św. Janie Chrzcic., we czwartek po 6 sierpnia, we czwartek po św. Łucji.
Łańcut, miasto pow., targi co wtorek a w razie święta w dniu następnym. Jarmarki: 7 stycznia, 3 lutego, w środopościu, około 15 marca, 15 maja, 13 czerwca, 13 lipca, 26 lipca, 24 sierpnia, 5 października, 11 listopadu, 30 listopadu (w razie święta w dniu następnym).
Leżajsk, pow. Łańcut, targi co wtorek a w razie święta w dniu następnym. Jarmarki 21 stycznia, 23 maja, w piątek po Wniebowst., 24 sierpnia, 14 września, 4 października, 12 listopadu, 6 grudnia (w razie święta w dniu następnym).
Lanckorona, pow. Wadowice, jarmarki: pierwsza środa po 1-szym i pierwsza po 15-tym każdego miesiąca.
Łapanów, pow. bocheński. Jarmarki: 9 i 23 stycznia, 6 i 20 lutego, 5 i 19 marca, 2, 16 i 30 kwietnia, 14 i 28 maja, 11 i 25 czerwca, 9 i 23 lipca, 6 i 20 sierpnia, 3 i 17 września, 1, 15 i 29 października, 12 i 26 listopada, 10 i 24 grudnia.
Liszki, pow. Kraków, targi we środę po 15-tym a w razie przeszkody w następną środę. 12 jarm. zawsze w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca.
Majdan, pow. Kolbuszowa, targi co poniedziałek. Uwaga pod „Sokołów".
Łącko, pow. Nowy Sącz. Targi 4 paźdz., 25 paźdz. i co trzeci czwartek.
Łukowice, pow. Limanowa, jarmarki co trzeci czwartek.
Maków, miasto pow., targi co drugi czwartek, w razie święta we środę.
Mielec, miasto pow.: pięć jarmarków w następujące czwartki: po Gromn., po św. Trójcy, po Wniebowz. NMP., po św. Mateuszu, po św. Marcinie. Targi co poniedziałek i czwartek.
Milówka, powiat Żywiec. Targi co drugi wtorek.
Mszana Dolna, pow. Limanowa. Jarmarki co drugi poniedziałek.
Muszyna, pow. Nowy Sącz. W poniedziałek po Gromn., po Wniebowst., po św. Małgorzacie, po św. Michale, po poświęceniu kościoła, po Ofiarowaniu NMP. Targi 8 paźdz., 23 paźdz. i co drugi poniedziałek.
Myślenice, miasto pow.. Targi co wtorek i piątek. Jarmarki co drugi poniedziałek.
Niedźwiedź, pow. Limanowa. Jarmarki co drugą środę po limanowskich.
Niebylec, pow. Strzyżów. Targi co poniedziałek.

Niegowić, pow. Bochnia. Jarmarki: 3, 17 i 31 stycznia, 14 i 28 lutego, 13 i 27 marca, 10 i 24 kwietnia, 8 i 22 maja, 5 i 19 czerwca, 3, 17 i 31 lipca, 14 i 28 sierpnia, 11 i 25 września, 9 i 23 paźdz., 6 i 20 list., 4 i 18 grudnia.
Niepołomice, pow. bocheński. Jarmarki: 10 i 24 stycznia, 7 i 21 lutego, 6 i 20 marca, 3 i 17 kwietnia, 1, 15 i 29 maja, 12 i 26 czerwca, 10 i 24 lipca, 7 i 21 sierpnia, 4 i 18 września, 2, 16 i 30 paźdz., 13 i 27 listop., 11 i 24 grudnia. Targi co drugi wtorek.
Nowy Sącz, miasto pow., co wtorek i piątek targ.
Nowy Targ, miasto pow. Co 4-ty poniedziałek jarmark. — Targi co czwartek.
Olpiny, pow. Jasło, co 2-gi czwartek targ.
Osiek, pow. Jasło, co czwartek targ na bydło.
Oświęcim, miasto pow. — Targi co czwartek.
Pilzno, pow. Oświęcim: 1 i 28 stycznia, 24 lutego, 19 i 31 marca, 23 kwietnia, 8 i 9 maja, 24 czerwca jarmark na płótno, 22 lipca, 15 i 28 sierpnia, 29 września, 28 paźdz., 30 listop., 15 grudnia. Co poniedziałek targ.
Piwniczna, pow. Nowy Sącz. Jarmarki 2 stycznia, w poniedziałek po niedzieli środop., we wtorek po Ziel. Święt., 25 lipca, 24 sierpnia. — Targi: 3 paźdz. i 17 paźdz., i co drugą środę naprzemian z targami w Starym Sączu.
Prądnik Czerwony, pow. Kraków. — Targi we środę po 15-tym a w razie przeszkody w następną środę.
Rogi, pow. Krosno, 3 jarmarki.
Przeworsk, miasto pow. Targi w poniedziałki, środy i piątki.
Przecław, pow. Mielec. Co wtorku targ.
Rabka, pow. Maków. Targi co drugi poniedziałek.
Radłów, pow. Brzesko, co środę targ.
Rajcza, pow. Żywiec. Targi co czwartek po 15-tym każdego miesiąca.
Radomyśl Wielki, pow. Mielec. Targi co czwartek.
Rudnik n. S., pow. Nisko. Targi co czwartek, w razie święta rzym.-kat. targi odbywają się dnia następnego.
Radomyśl n. S., pow. Tarnobrzeg. Targi co poniedziałek.
Raniżów, pow. Kolbuszowa. Targi co czwartek.
Rzepiennik Strzyżewski, pow. Gorlice. Targi co czwartek.
Rzeszów, miasto pow. Targi co piątek. 7 jarmarków: 19 marca, 24 kwietnia, na św. Trójcę, 7 czerwca, 22 lipca, 21 września, 2 listop., 21 grudnia.
Rozwadów, pow. Tarnobrzeg. Targi co wtorek.
Ropczyce, miasto pow.: 7 stycznia, w 1-szy piątek przed niedz. wstępną przez cały tydzień, w 1-szy poniedziałek po niedz. przewodniej, w 3-ci dzień po Ziel. Święt., przez 3 dni, 22 lipca, 14 września, 28 paźdz., 9 grudnia. Co drugi poniedz. targ.
Sędziszów, pow. Ropczyce, co piątek targ.
Skawina, pow. Kraków, co czwartek targ.
Skrzydlna, pow. Limanowa, jarmarki po tymbarskich co drugi czwartek.
Slemień, pow. Maków, targi co drugi poniedziałek.
Sokołów, pow. Kolbuszowa. Targi co środę. — Uwaga: O ile dni targowe przypadają w uroczyste święta, wówczas w Majdanie odbywa się targ dnia następnego, t. j. we wto-

rek, w Kolbuszowej we środę, w Raniżowie dnia poprzedniego, t. j. we środę, a w Sokołowie dopiero na stępnej środy.
Sucha, pow. Maków, co 2-gi wtorek targ.
Sułkowice, pow. Myślenice, co 2-gi poniedziałek jarmarki.
Szczepanów, pow. Brzesko. Targi co drugą środę.
Szczucin, pow. Dąbrowa, co środę jarmark.
Szczurowa, pow. Brzesko, jarmarki co drugi czwartek.
Tarnobrzeg, miasto pow., targi co środę.
Tarnów, miasto pow. Jarmarki pierwszy poniedziałek w styczniu, 8 lut., 19 marca, w drugi poniedziałek w sierpniu, 29 września, w drugi poniedziałek w październiku, listop. i grudniu. Co wtorku i piątku targ.
Trzciana, pow. bocheński. Jarmarki: 3, 17 i 31 stycznia, 14 i 28 lutego, 13 i 27 marca, 10 i 24 kwietnia, 8 i 22 maja, 5 i 19 czerwca, 3, 17 i 31 lipca, 14 i 28 sierpnia, 11 i 25 września, 9 i 23 października, 6 i 20 listopada, 4 i 18 grudnia.
Tuchów, pow. Tarnów, co wtorek targ.
Tyczyn, pow. Rzeszów. Targi co poniedziałek. 10 jarmarków: 2 stycznia, 25 stycznia, 4 marca, 26 kwiet., 3 maja, w poniedziałek po Bożem Ciele, 22 lipca, 17 sierpnia, 28 października, 25 listopada.
Tylicz, pow. Nowy Sącz, w następujące poniedziałki: po 3 Królach, po Niedz. Palmowej, po Ziel. Świąt., po św. Piotrze i Pawle, po św. Jędrzeju, po Wszystk. Świętych. — Targi: 11 paźdz., 25 paźdz. i co drugi czwartek naprzemian z targami w Łabowej.
Tymbark, pow. limanowski: Jarmarki co drugi poniedziałek.
Ujanowice, pow. Limanowa, targi co drugi czwartek.
Uście Ruskie, pow. gorlicki. 14 targów, daty oznacza się na każdy rok.
Uście solne, pow. bocheński. Jarmarki: 2, 16 i 30 stycznia, 13 i 27 lutego, 12 i 26 marca, 9 i 23 kwietnia, 7 i 21 maja, 4 i 18 czerwca, 2, 16 i 30 lipca, 13 i 27 sierpnia, 10 i 24 września, 8 i 22 października, 5 i 19 listop., 3, 17 i 31 grudnia.
Wadowice, miasto pow. Jarmarki: Pierwszy czwartek po 1-szym i pierwszy czwartek po 15-ym każdego miesiąca. Co czwartku targ.
Wieliczka, miasto pow.: w 4-ty poniedziałek każdego miesiąca. Co drugi poniedziałek targ. Targi odbywają się w jednym tygodniu.
Wielopole, pow. Ropczyce, co drugi poniedziałek targ.
Wiśnicz nowy. Targi w każdą środę. Jarmarki: 4 i 25 stycznia, 15 lutego, 7 i 28 marca, 18 kwietnia, 9 i 30 maja, 20 czerwca, 11 lipca, 1 i 22 sierpnia, 12 września, 3 i 24 paźdz., 14 listop., 5 i 26 grudnia.
Stary Sącz, pow. Nowy Sącz. Targi: 10 paźdz., 24 paźdz. i co drugą środę naprzemian z targami w Piwnicznej.
Strzyżów, miasto pow., targi co wtorek.
Wiśniowa, pow. Wieliczka, co 2 gi czwartek targ. Targi odbywają się w jednym tygodniu.
Wojnicz, pow. brzeski. Targi co drugi poniedziałek.
Zakliczyn, pow. Brzesko. Targi co drugi poniedziałek.
Zator, pow. Oświęcim. Targi co poniedziałek.
Zasów, pow. Pilzno. Targi co wtorek.
Żabno, pow. Dąbrowa. Jarmarki co drugi poniedziałek.
Zawoja, pow. Maków. Targi co drugi wtorek.
Zdynia, pow. gorlicki: 9 targów, daty oznacza się na każdy rok.
Żmigród Nowy, miasteczko, pow. jasielski. Jarmarki: we wtorki po M. B. Gromn., w Środopościu, po św. Wojciechu, po św. Janie, po św. Jakóbie, po św. Jadwidze i po św. Łucji.
Żywiec, miasto pow.: 9 jarmarków: w poniedziałek po Trzech Królach, po Wniebowst. Pańsk., po św. Piotrze i Pawle, po św. Michale, po św. Bartłomieju, po św. Macieju, po św. Marcinie, przed Świętami Wielkanocnemi i 21 grudnia. Targi co środę.
Żołynia, pow. Łańcut. Jarmarki: 25 stycznia, 24 lutego, 19 marca, w poniedziałek Wielkiego Tygodnia, 1 maja, poniedziałek po św. Trójcy, 24 czerwca, 22 lipca, 10 sierpnia, 8 września, 21 września, 28 października, 25 listop., 21 grudnia (w razie święta w dniu następnym).

Woj. Lubelskie.

Aleksandrów, osada Józefów, pow. Biłgoraj. Jarmarki: poniedz. po: 1 stycz., 2 lut., 19 marca, 13 lipca, 26 lipca, 15 sierp., 21 wrześ., 1 paźdz. i 8 grud. każdego roku. Targ poniedz. (w razie święta, piątek) każdego tygodnia.
Annopol, pow. Janów Lubelski, osada Annopol. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Bełżyce, osada Bełżyce, pow. Lublin. Dni jarmarków środa po: niedz. Białej, 8 maja, 13 lipca, 29 wrześ., 1 listop. i 13 grudnia. Dni targów wtorek każdego tygodnia.
Biała Podlaska, miasto pow. Dni targów czwartek każdego tygodnia. Dni jarmarków pierwszy czwartek każdego miesiąca.
Biłgoraj, miasto pow. Dni jarmarków czwart. po: 6 stycz., 24 lut., 25 mar., 22 lipca, 15 sierp. i 4 paźdz. każdego roku. Dni targów czwartek każdego tygodnia.
Brzeziny, osada Milejów, pow. Lublin, targ czwartek każdego tygodnia.
Brzozówka, stacja kol. Szastarka, powiat Janów Lubelski, targ środa każdego tygodnia.
Białopole, pow. Hrubieszów, targ każdy poniedziałek.
Bukowa, osada Sawin, pow. Chełm, targi poniedziałek każdego tygodnia, jarmarki pierwszy poniedziałek każdego drugiego tygodnia.
Bychawa, pow. Lublin, dni jarmarków środa po: 6 stycz., niedz. środop., 22 lip., 21 wrześ. i 21 paźdz. oraz przed 1 maja każdego roku.
Chełm, miasto pow., dni jarmarków: pierwszy wtorek każdego drugiego miesiąca. Dni targów wtorek i piątek każdego tygodnia.
Chudowola, osada Michów, pow. Lubartów, jarmarki środa każdego tygodnia.
Cycow, wieś Cycow, pow. Chełm. Jarmarki wtorek po: 19 marca i 6 grudnia każdego roku, targi wtorek każdego drugiego tygodnia.
Czajki, osada Kraśniczyn, pow. Krasnystaw, targi poniedziałek każdego tygodnia.
Czemierniki, osada Czemierniki, pow. Lubartów, jarmarki wtorek po: 21 stycz., 24 lut., 25 mar., 8 maja, 29 czerwca, 15 sierp., 28 paźdz. i 30 listopada.
Drzewce, osada Wąwolnica, pow. Puławy, jarmarki środa każdego tygodnia.
Dubienka, pow. Hrubieszów, targ czwartek każdego tygodnia.
Frampol, osada Frampol, pow. Biłgoraj, jarmarki poniedziałek po: 6 lut., 4 mar., 25 kwietnia, 13 czerw., 16 lipca i 18 paźdz. każdego roku. — Targ poniedziałek każdego tygodnia.
Garwolin, miasto pow., jarmarki środa po: 24 lut., niedzieli przewodniej, 10 czerw., 24 sierp., 25 wrześ. i 21 grudnia każdego roku. Targi środa każdego tygodnia.
Goraj, osada Goraj, pow. Biłgoraj, targi środa każdego tygodnia.
Gorzków, osada Gorzków, pow. Krasnystaw, jarm. 1, we wtorek po 8 maja każdego roku, targi czwartek każdego tygodnia.
Grabowiec, osada Grabowiec, powiat Hrubieszów, targi poniedziałek każdego tygodnia.
Gułów, osada Adamów, pow. Łuków, jarmarki poniedziałek po: 4 marca, 24 sierp., 15 paźdz. i 30 listop. oraz przed 1 maja i 24 czerwca. Targi poniedziałek każdego tygodnia.
Horodło, osada Horodło, pow. Hrubieszów, targi poniedziałek każdego tygodnia.
Horodyszcze, osada Wisznice, powiat Włodawa, jarmarki poniedziałki po: 24 kwietnia, 24 czerw. i 15 sierp. Targi poniedziałek po 15-ym każdego miesiąca.
Hrubieszów, miasto pow., targi wtorek każdego tygodnia.
Irena, osada Irena, pow. Puławy, targi środa każdego tygodnia.
Izbica, osada Izbica, pow. Krasnystaw, dni jarmarków pierwsza środa na początku każdego kwartału. Dni targów piątek każdego tygodnia.
Janów Podlaski, miasto J. P., pow. Konstantynów z siedzibą w Janowie Podlaskim, dni jarmarków wtorek po 10 i 25 każdego miesiąca. Dni targów wtorek po 10 każdego miesiąca.
Janów Lubelski, miasto pow., dni jarmarków: 2 stycznia, 3 lutego 4 marca, 4 maja, 24 czerwca, 14 września, 2 listop., 9 grudnia. Targi czwartek każdego tygodnia.
Jarczów, osada Jarczów, pow. Tomaszów Lub., targi środa każdego tygodnia.
Jarosławiec, osada Uchanie, powiat Hrubieszów, targi środa każdego drugiego tygodnia.
Jaszczów, Biskupice, pow. Lublin, dni jarmarków 7 stycz., 8 maja, 27 wrz. i 11 listop. Targi poniedziałek każdego tygodnia.
Kazimierz, osada K., powiat Puławy. Dni jarmarków wtorek każdego tygodnia. Dni targów piątek każdego tygodnia.
Kock, miasto Kock, powiat Łuków. Dni jarmarków: wtorek po 2 lut., 19 mar., 23 kwiet., 4 paźdz., 4 list. i 13 grudnia. Dni targów wtorek każdego tygodnia.
Kodeń, osada K., powiat Biała. — Dni jarmarków wtorek po 15-ym każdego miesiąca, wtorek po 11, po 12, po Zielon. Świąt — roczne.
Komarów, osada K., pow. Tomaszów Lub. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.
Kosów, osada Kosów, pow. Sokołów. Dni jarmarków wtorek po: 1-ym i 15-ym każdego miesiąca. Dni targów wtorek każdego tygodnia.

Końskowola, osada K., powiat Puławy. Dni jarmarków wtorek każdego tygodnia.

Kraśnik, miasto Kraśnik, pow. Janów Lubelski. Dni jarmarków: 7 stycz., 24 lut., następny dzień po niedzieli Palm., 13 maja, 13 czerw., w lipcu na św. Kiljana, nast. dzień po 15 sierp., nast. dzień po 14 września, 4 paźdz., 11 listop. i 4 grudnia. Dni targów wtorek każdego tygodnia.

Krasnobród, osada Krasnobród pow. Zamość. Dni targów wtorek każdego tygodnia.

Krasnystaw, miasto pow. Dni jarmarków: wtorek po 1-ym każdego miesiąca. Dni targów wtorek i piątek każdego tygodnia.

Kryłów, osada Kryłów, pow. Hrubieszów. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Krzeszów, osada Krzeszów, pow. Bilgoraj. Dni targów środa każdego tygodnia.

Krzczonów, wieś K., pow. Lublin. Dni jarmarków 8 stycz., 5 marca, 14 kwiet., 2 lip., 10 wrześ. i 5 list. Dni targów czwartek każdego drugiego tygodnia.

Kurów, osada K., pow. Puławy, dni targów czwartek każdego tygodnia.

Łaskarzew, osada Ł., pow. Garwolin, dni targów wtorek każdego tygodnia.

Łaszczów, osada Ł., pow. Tomaszów Lub., dni targów wtorek każdego tygodnia.

Łęczna, miasto Ł., powiat Lubartów dni jarmarków poniedziałek każdego tygodnia, ponadto na „Boże Ciało" oraz 1 września każdego roku. Dni targów piątek każdego tygodnia.

Lubartów, miasto pow. Dni jarmarków wtorek po: 6 stycz., Niedz. Palm., 8 maja, 26. lip., 24 sierp., św. Dionizym, ponadto wtorek każdego drugiego tygodnia. Dni targowe wtorek i piątek każdego tyg.

Łomazy, osada Ł., powiat Biała Podlaska. Dni jarmarków pierwszy poniedziałek każdego miesiąca.

Łosice, miasto Łosice, pow. Konstantynów, z siedzibą w Janowie Podl. Dni jarmarków środa po: 21 stycz., niedzieli Palm, niedzieli przewodn., 8 maja, 24 czerw., 16 lip., 15 sierp., 29 wrześ., 2 paźdz., 10 listop. i 8 grudnia oraz przed niedz. środop. Dni targów środa po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca.

Łuków, miasto pow. Dni jarmarków wtorek: w 1-ym tygodniu Wielk. Postu, ostatnim tygodniu przed Wielkanocą, 1-ym tygodniu po Wielkanocy, 1-ym tygodniu po Ziel. Świąt, 1-ym tygodniu po 8 wrześ. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Łysobyki, pow. Łuków. Dni jarmarków o ile nie będzie. dni targów co drugi wtorek świąt rzym.-kat.

Maciejowice, osada M., powiat Garwolin. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.

Markuszów, osada M., powiat Puławy. Dni jarmarków poniedziałek każdego tygodnia.

Międzyrzec, miasto M., powiat Radzyń. Dni jarmarków: czwartek po 1-ym i 15-ym (wzgl. 1-go i 15-go) każdego miesiąca. Dni targów wtorek, czwartek każdego tygodnia.

Modliborzyce, osada M., powiat Janów Lubelski. Dni jarmarków: 21 stycznia, 24 lut., 12 marca, 26 marca, 25 kwietnia, 9 maja, pierwszy dzień po Ziel. Świąt, 30 czerwca, 28 lipca, 10 sierp., 24 sierp., 9 września, 28 września, 16 paźdz., 28 paźdz., 13 list., 25 list. i 21 grudn. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.

Mordy, miasto M., powiat Siedlce. Dni jarmarków: poniedziałek po: 1-ym każdego miesiąca, oraz czwartek po: 4 marca i 29 września każdego roku. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Niedrzwica Kościelna, wieś N. K., pow. Lublin. Dni targów pierwszy poniedziałek każdego miesiąca. Dni jarmarków poniedziałek po: Wniebowstąp. Pańsk. i św. Bartłomieju.

Opole, wieś Podedwórze. Dni targów środa po 10-ym każdego mies.

Opole, osada O., powiat Puławy. Dni jarmarków poniedziałek każdego tygodnia.

Osieck, osada O., powiat Garwolin. Dni jarmarków czwartek po 6 stycz., niedzieli świętopustnej Ziel. Świąt, 16 lip. i 1-ej niedzieli adwentu, oraz przed 1 września każdego roku. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Ostrów Siedlecki, miasto O. S., powiat Włodawa. Dni jarmarków poniedziałek po: 26 maja, 28 czerwca, 13 lipca, 15 paźdz. i 20 listopada, oraz przed 10 sierp. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Parczew, miasto P., powiat Włodawa. Dni jarmarków wtorek po: 6 stycz., 2 lut., 4 marca, 23 kwiet., 8 maja, 30 maja, 24 czerw., 5 września, 2 października i 8 grudnia, oraz w 2 tygodniu po 15 sierpnia. Dni targów wtorek i czwartek każdego tygodnia.

Parysów, osada P., powiat Garwolin. Dni jarmarków wtorek każdego drugiego tygodnia.

Puławy, miasto pow. Dni jarmarków: środa każdego tygodnia. Dni targów wtorek i piątek każdego tygodnia.

Pawłów, osada Pawłów, powiat Chełm. Dni jarmarków środa po: 25 marca, opiece św. Józefa, Zielon. Świąt, Bożem Ciele, 15 sierp. i 4 grudnia każdego roku. Dni targów środa każdego tygodnia.

Piaski Wielkie, osada P. W., powiat Lublin. Dni jarmarków środa po: 24 lutego, niedzieli Palm., św. Kiljanie, 14 wrześ. i 1 listop., oraz przed 29 grudnia. Dni targów środa każdego tygodnia.

Piszczac, osada P., pow. Biała Podlaska. Dni jarmarków pierwsza środa każdego miesiąca. Dni targów środa każdego tygodnia.

Radecznica, wieś R., powiat Zamość. Dni targów środa każdego drugiego tygodnia.

Radzyń, miasto pow. Dni jarmarków poniedziałek po 1-ym każdego miesiąca. Dni targów środa każdego tygodnia.

Rejowiec, osada R., powiat Chełm. Dni jarmarków poniedziałek po: 17 lut. i przed 24 kwietnia każdego roku; środa po: Zielon. Świąt, i 15 sierp. każdego roku. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.

Rossosz, osada R, powiat Biała Podlaska. Dni jarmarków środa po 10-tym każdego miesiąca.

Ruchna, osada Liw, pow. Węgrów. Jarmarki 4 rocznie. Dni targów pierwszy czwartek każdego mies.

Rybitwy, osada Józefów, pow. Puławy. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Ryki, osada R., pow. Garwolin. Dni jarmarków czwartek każdego tyg.

Sarnaki, osada S., pow. Konstantynów z siedzibą w Janowie Podl. Dni jarmarków wtorek po 21 stycz., niedzieli środopustną, 23 kwiet., 8 maja, 29 wrześ. i 18 paźdz. Dni targów wtorek po 1 i 15 każdego mies.

Siedlce, miasto pow. Dni jarmarków wtorek po: 6 stycz., 2 lut., wstępy czyli środop., 4 maja, św. Trójcy, 24 czerw., 26 lip., 21 wrześ. i 11 listop., tudzież wtorek po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca. Dni targów wtorek i piątek każdego tyg.

Siedliszcze, osada S., pow. Chełm. Dni jarmarków czwartek po: 2 lut., 19 marca, Bożem Ciele, 15 sierp., 29 września i 11 list. każdego roku. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Skierbieszów, wieś S., pow. Zamość. Dni jarmarków 8 lipca każdego roku. Dni targów pierwsza środa każdego miesiąca.

Sadowne, osada S., pow. Węgrów, dni targów: od 1 kwietnia do 30 września, wtorek każdego tygodnia od 1 paźdz. do 30 marca każdego tyg.

Skupie, osada Mokobody, pow. Siedlce, dni jarmarków pierwsza środa każdego miesiąca oraz pierwsza środa po 15-ym października każdego roku (jarmark roczny).

Sławatycze, osada S., pow. Włodawa, dni jarmarków poniedziałek po 1-ym każdego mies. Dni targów poniedz. każdego tygodnia.

Sobibór, Maroszyn Mały, pow. Włodawa, dni targów każda środa o ile nie będzie świąt rz.-kat.

Sobirów, Wola Uhruska, dni targów czwartek każdego tygodnia.

Sobienie Jeziory, osada S. J., pow. Garwolin, dni targów wtorek każdego tygodnia.

Sobolew, osada S., pow. Garwolin, dni targów czwartek każdego tyg.

Sokołów, miasto pow., dni jarmarków czwartek po: 6 stycz., Bożem Ciele, 16 sierp., 29 września, 30 paźdz. oraz w Wielki Czwartek. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Sterdyń, osada St., pow. Sokołów, dni jarmarków poniedziałek po: 21 stycz., 24 lut., 10 marca, 1 maja, 15 czerw., 25 lip., 24 sierp., 21 wrześ., 15 i 28 paźdz., 11 listop. i 21 grudnia. Dni targów poniedziałek każdego miesiąca.

Stoczek, osada St., pow. Węgrów, dni jarmarków: poniedziałek każdego tygodnia.

Stoczek, miasto St., pow. Łuków. dni jarmarków wtorek każdego drugiego tygodnia.

Swierże, osada Ruda Huta, powiat Chełm, dni targów czwartek każdego drugiego tygodnia.

Swierże, osada S., pow. Chełm, dni targów środa każdego drugiego tygodnia.

Szczebrzeszyn, miasto S., pow. Zamość, dni targów wtorek każdego tygodnia.

Tarnogród, osada T., pow. Bilgoraj, dni jarm. wtorek po: 6 stycz., Niedzieli Palmowej, 2 lipca i 14 września, oraz przed 10 sierp. i 28 paźdz. Dni targów wtorek każdego tyg.

Tomaszów, miasto T., pow. T. Lub., dni targów czwartek każdego tyg.

Turka, osada Dorohusk, pow. Chełm, dni targów czwartek każdego tyg.

Turobin, osada T., pow. Krasnystaw, dni jarmarków wtorek po: 25 stycz., 19 marca, 23 kwietnia, św. Trójcy, 29 czerwca, 16 sierpnia, 15 paźdz. i 4 grudnia. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Tyszowce, os. T., p. Tomaszów Lub., dni jarmarków środa po: 11 stycz., 1 lut., 19 i 22 lut., 20 marca

10 maja, 21 maja, 31 maja, 21 czerwca, 5 lipca, 9 sierpnia, 13 wrześ. i 8 list. Dni targów środa każdego tygodnia.

Urzędów, osada U., pow. Janów Lub., dni jarmarków pierwszy poniedziałek po Popielcu, pierwszy poniedziałek po Wielkanocy, 15 czerwca, 10 sierp., 18 paźdz. i 9 grudnia. Dni targów poniedziałek każdego drugiego tygodnia.

Węgrów, miasto pow., dni jarmarków wtorek każdego tygodnia (2 roczne w marcu i listopadzie). Dni targów piątek każdego tygodnia.

Werbkowice, wieś W., pow. Hrubieszów, dni (jarmarków) targów czwartek każdego tygodnia.

Włodawa, miasto pow., dni jarmarków czwartek po Wielkanocy prawosław. 4 lipca, 28 sierpnia i 14 października. Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Wohyń, osada W., pow. Radzyń, dni jarmarków poniedziałek, o ile nie będzie świąt rz.-kat. Dni targów poniedziałek każdego tygodnia.

Wojsławice, osada W., pow. Chełm, dni jarmarków środa po: 19 mar., św. Trójcy, 24 kwiet., 8 wrześ., 29 wrześ. i 25 listop. każdego tygodnia. Dni targów środa drugiego każdego tygodnia.

Wola Czolnowska, osada Baranów, pow. Puławy, dni targów wtorek każdego tygodnia.

Wola Wereszczyńska, wieś Wereszyn, dni targów środa każdego drugiego tygodnia.

Wysokie, osada W., pow. Krasnystaw, dni jarmarków pierwsza środa każdego miesiąca, o ile nie będzie świąt rz.-kat.

Zakanale, osada Konstantynów, pow. Konstantynów z siedzibą w Janowie Podl., dni jarmarków wtorek po 5-ym każdego miesiąca.

Zaklików, osada Z., pow. Janów Lub., dni jarmarków 22 stycz., nast. dzień po niedz. środopostnej, 27 lipca, 25 sierp., 2 listop. i 14 grudnia. Dni targów środa każdego tygodnia.

Zakrzówek, osada Z., pow. Janów Lubelski, dni targów czwartek każdego tygodnia.

Zamość, miasto pow., dni jarmarków poniedziałek po: 7 lut., 9 marca, Wniebowstąp. Pańskiem, 12 lipca, 21 wrześ. — Dni targów czwartek każdego tygodnia.

Żelechów, miasto Ż., pow. Garwolin, dni targów wtorek i piątek każdego tygodnia.

Zemborzyce, os. Głusk, pow. Lublin, dni targów co drugi poniedziałek, o ile nie będzie św. rz.-kat.

Żółkiewka, osada Z., pow. Krasnystaw, dni targów poniedziałek każdego tygodnia.

Zwierzyniec, wieś Z., pow. Zamość, dni targów środa każdego tygodnia.

Woj. Lwowskie.

Baligród, pow. liski: Każdego poniedziałku targ tygodniowy; w razie święta targi nie odbywają się.

Baranów, pow. tarnobrzeski: co wtorku targ.

Belz, pow. sokalski: Co czwartku targ. W pierwszy dzień po św. Stefanie, mucz. ruskim, w pierwszy poniedziałek Zapust. grec.-kat., w pierwszy poniedziałek po Niedzieli kwietniej rusk., po Przewodniej Niedzieli rusk., Wielkanocnych Świętach rusk., w pierw. wtorek po Ziel. Świętach rusk., 2 lipca, 2 sierp., 13 paźdz., 27 listop., 13 grud.

Bircza miasto, pow. dobromilski: 2 stycz., 29 czerw., 6 paźdz.,; co środę targ.

Błażowa, pow. rzeszowski: 6 stycznia, 12 marca, 2 lipca, 8 sierpnia, 11 i 29 września, 13 grudnia. Każdej środy targ.

Bóbrka, miasto pow.: 16 stycz., 17 marca, 8 maja, 26 lipca, 31 paźdz., 7 grudnia. Co czwartku targ.

Brzozów, miasto pow.: w poniedziałek wzgl. wtorek po 3 Królach, w dzień św. Doroty, — zawsze w poniedziałek, wzgl. poniedziałek po środopościu (w razie święta wtorek), w dzień św. Wojciecha, wzgl. wtorek po Ziel. Świętach, w dzień św. Piotra i Pawła, poniedz. w dzień św. Magdaleny, poniedz. w dzień św. Bartłomieja, w dz. św. Krzyża, w dzień św. Franciszka, w dz. W. Święt., 4 grudnia. Każdego poniedziałku targ.

Bukowsko, pow. Sanok. Co czwartek targ.

Chodorów, pow. Bóbrko. Jarmarki 14 października.

Cieszanów, m. pow. Co wtorku targ.

Czudec, pow. Strzyżów. Co środy targ.

Domaradz, pow. Brzozów: 7 stycz. w pierw. środę po św. Walentym, 4 marca w pierwszą środę po św. Kazimierzu, 1 maja w pierwsz środę po św. Filipie i Jakóbie, 2 lipca w pierwszą środę po Naw. N. P. Marji, 5 wrześ. w pierwszą środę po św. Wawrzyńcu, 11 list. w pierwszą środę po św. Marcinie.

Dobromil, miasto pow.: 19 stycz., od 1 do 18 sierp. Każd. poniedz. targ.

Drohobycz, miasto pow. Co poniedz. targ.

Dubiecko, pow. przemyski: 25 stycz., 20 lut., 27 marca, 6 i 30 czerw., 4 września, 4 paźdz., 2 i 27 listopada, 21 grudnia.

Dukla, pow. krośnieński: 7 stycz., 24 lutego, 19 marca, po Wniebowst., Bożem Ciele, 24 czerw., 22 lipca, 30 wrześ., 20 listop., 20 grudnia. Co czwartku targ.

Dynów, pow. Brzozów: 10 stycz., w dzień św. Pawła, czwartek, 2 lut., w dzień N. P. M. Gromn., czwartek, 10 marca, w dzień św. Wojciecha, czwartek, 14 kwiet., w dzień św. Walerjana, czwartek, w nast. dzień po Wniebowst. Pańsk., 13 czerwca, w dzień św. Antoniego, czwartek, 25 lipca, w dzień św. Jakóba, czwartek, 20 sierp., w dzień św. Stefana, czwartek, 9 września, w dzień po Matce Bosk. Siewnej, 10 paźdz., w dzień Matki Bosk. Różańcowej, 5 listop., w dzień św. Elżbiety, czwartek, 6 grudnia, w dzień św. Mikołaja. Co czwartku targ (w razie święta w piątek.)

Frysztak, pow. Strzyżów. Co czwartku targ.

Głogów i Jawornik polski, pow. Rzeszów, mimo, że posiadają koncesje na targi i jarmarki, targi i jarmarki po wojnie nie odbywają się.

Gródek Jagiell., miasto pow. Każdego czwartku targ.

Jaćmierze, powiat Sanok. — Jarmarki w poniedz. i wtorek po niedzieli środopustnej, 8 i 9 maja, 24 i 25 czerw. (podług kalendarza pol.).

Jarosław, miasto pow. Co piątku targ.

Jaryczów nowy, pow. lwowski: 21 stycznia, 30 maja, 10 wrześ., 11 listopada. Co środy targ.

Jawornik, pow. rzeszówski. Co poniedziałku targ.

Jaworów, miasto pow.: 13 maja, 1 sierpnia, 6 października, 6 grudnia. Co poniedziałku targ.

Kamień, pow. Nisko. Co wtorku targ.

Kańczuga, pow. przeworski. Targi odbywają się co wtorku. Jarmarki odbywają się w najbliższy wtorek po: Trzech Królach, Niedzieli starozapustnej, św. Grzegorza, Niedzieli czarnej, Zielonych Świętach, św. Piotrze i Pawle, św. Marji Magdalenie, Wniebowzięciu, św. Rozalji, św. Michale, Karolu, Barbarze.

Kolbuszowa, miasto pow. Co wtorku targ.

Komarno, pow. Rudki. Co pon. targ.

Korczyna, pow. Krosno. Co piątek targ.

Krakowiec, pow. jaworowski. Jarmarki odbywają się: pierwszy czwartek po: rusk. Nowym Roku, Rus. Świtenju, św. Józefie, rusk. Wielkiej Nocy, św. Jakóbie, rusk. Czesnim chrzeście, św. Łukaszu, ruskim Dwytrze, św. Katarzynie, rusk. Mikołaju. Co czwartek targ.

Krosno, miasto pow.: pierwszy poniedziałek po Nowym Roku, 3 kwiet., w poniedz. po św. Trójcy, 31 lipca, pierwszy poniedziałek w miesiącu na św. Szymona i po 22 paźdz. pierwszy poniedziałek.

Kulików, pow. żółkiewski: 14 stycz., 14 lut., 14 kwiet., 5 maja, 21 czerw., 20 lipca, 28 sierpnia, 27 wrześ., 12 paźdz., 10 listop., 20 grudnia.

Leżajsk, pow. łańcucki. 21 stycznia, 23 kwiet., 9 maja, 24 sierp., 14 wrześ., 4 paźdz., 6 grudnia. Co wtorku targ.

Lubaczów, pow. cieszanowski. Co poniedziałek targ.

Lwów, miasto stol. Małopolski. — Co piątku targ.

Lutowiska, pow. liski. Według obrządku gr.-kat.: Po Nowym Roku, po Strydeni, w środę środopustną, po św. Jurze, po Wniebowstąpieniu, po Zielonych Świętach, w piątek po 9-ym czwartku od Świąt Wielkiejnocy, po św. Piotrze, po Przemienieniu Pańskiem, po Nar. N. P. M., w dniu Łuki (31 paźdz. rzym.-kat.), po św. Mikołaju. Co czwartku targ.

Łąka, pow. Sambor. Od czasu wybuchu wojny targi ani jarmarki nie odbywają się.

Łańcut, miasto pow.: 7 stycz., 3 lut., 13 czerw., 13 lipca, 24 sierp., 4 paźdz., 11 i 30 listopada. — Uwaga: Prócz tego odbywają się jarmarki w terminie niestałym: 1. Czwarty wtorek po wielkim poście, 2. poniedziałek po Wniebowstąpieniu. — Co wtorku targ.

Lisko, pow. Lisko. Co wtorku targ. W razie święta targi w dzień nast.

Majdan, pow. Kolbuszowa. Co poniedziałek targ.

Mikołajów, pow. Bóbrka. Jarmarki odbywają się: 1. Następnego dnia po rusk. św. Stefanie 10 stycz. 2. następnego dnia po Trzech Świętych 13 lut. 3. następ. dnia po Palmowej niedzieli. 4. W dniu ruskiego Bożego Ciała. 5. 15 maja (rzym.-kat.). 6. 10 czerwca (rzym.-kat.). 7. W dniu rusk. Uspania Anny 7 sierpnia. 8. 10 wrześ. (rz.-kat.). 9. W dniu rusk. Pokrowyj 14 paźdz. 10. 15 list. (rz.-kat.).

Mosty wielkie, pow. żółkiewski — Co środy targ.

Mrzygłód, pow. sanocki. Jarmarki odbywają się po ruskiej: Matce Bosk. Gromnicznej, Zwiastowaniu, Przewodniej niedzieli, Boż. Ciele (pol.), Matce Boskiej Zielnej, Wzniesieniu Krzyża, św. Michale, św. Mikołaju. W razie święta najbliższy poniedz.

Narol, pow. Lubaczów. Co czwartek targ.
Nawarja, pow. lwówski: 18 stycznia, 14 lut., 11 lipca, 18 sierp., 26 wrz., 10 listop. Co środy targ.
Niebylec, pow. strzyżowski. Co poniedziałku targ.
Niemirów, pow. rawski. W razie święta polskiego, ruskiego, lub żydowskiego, jarmark odbywa się w następny dzień. Co czwartku targ.
Oleszyce, pow. Lubaczów. Co środy targ.
Podbuż, pow. Drohobycz. Od czasu wybuchu wojny targi ani jarmarki nie odbywają się.
Pruchnik, pow. jarosławski. Jarmarki odbywają się 23 stycznia, 24 lut., 20 marca, 10 i 24 kwiet., 8 maja, 16 czerw., 18 lipca, 26 lipca, 7 sierp., 11 wrześ., 16 paźdz., 13 listop., 7 i 27 grudnia.
Przemyśl, miasto pow.: 18 stycz., 6 kwiet., 6 lipca. Co piątku targ.
Przeworsk, miasto pow.: 2 stycz., 19 marca, 1 maja, 27 lipca, 4 paźdz., 19 listop. Co poniedz., środy i piątku na artykuły spoż. targ.
Radomyśl, pow. Tarnobrzeg. Co poniedziałek targ.
Radymno, pow. jarosławski: 2 stycz., 14 lut., 4 marca, 10 marca, 23 kw., 8 maja, 16 lipca, 10 i 24 sierpnia, 21 września, 18 paźdz., 21 listop., 22 grudnia. Co poniedziałku targ.
Ranizów, pow. Kolbuszowa. — Co czwartku targ.
Rawa ruska, miasto pow. W razie święta polskiego, ruskiego lub żydowskiego jarmark odbywa się w następny dzień. Co poniedz. targ.
Rogi, pow. Krosno: 26 lipca, 24 sierpnia, 6 grudnia.
Rozwadów, pow. Tarnobrzeg. — Co wtorku targ.
Rudki, miasto pow. Co wtorku targ.
Rudnik, p. Nisko. Co czwartku targ.
Rymanów, pow. sanocki. Co poniedz. targ. W poniedziałki, których odbywają się jarmarki w Krośnie, odpadają targi w Rymanowie.
Rzeszów, miasto pow.: 19 marca, 23 kwietnia, na św. Trójcę, 2 lipca, 21 wrześ., 2 listop., 21 grudnia. Co piątku targ.
Sambor, miasto pow. Co czwar. targ.
Sanok, miasto pow. Co środy targ. (W razie święta w piątek.)
Sądowa Wisznia, pow. mościski: 2 stycz., 6 czerw., 28 sierp., 21 paźdz. Targi tygodniowe każdej środy.
Sieniawa, pow. jarosławski. Co czwartku targ.
Sokal, miasto pow.: 18 stycz., 24 lut., 18 lipca, 4 paźdz., 2 i 22 list., 13 grudnia. Co poniedziałku targ.
Sokołów, pow Kolbuszowa: 25 marca, 29 czerw., 25 lipca, 11 paźdz. Co środy targ.
Stary Sambor, miasto pow. Każdego wtorku targ.
Strzeliska nowe, pow. bóbrecki. Następnego dnia po św. Jordanie rusk., następnego dnia po ruskich Ziel. Świętach. W sierpniu następ. dnia po gr. K. Usp. Boh. W grudniu po gr.-k. Uwedeniu Boh. nast. dnia. Co poniedziałek targ.
Strzyżów, miasto pow. Co wtorek targ.
Szczerzec, pow. lwowski: 2 stycznia, pierwszy wtorek po Ziel. Świąt., 13 lipca, 30 wrześ. Co czwartku targ.
Tarnobrzeg (Dzików), miasto pow. W każdą środę targ.
Tyczyn, pow. rzeszowski: 24 stycznia, 4 marca, na Zwiastowanie N. P. M., w piątek po Bożem Ciele, 22 lipca, 17 sierp., 21 paźdz., 28 paźdz., 25 listopada.
Uhnów, pow. rawski: W razie święta polsk., ruskiego, lub żydowskiego jarmarki odbywają się w następny dzień. — 20 stycz., 20 lut., 13 czerwca, 13 lipca, 20 wrześ., 31 paźdz. Każdego piątku targ.
Ulanów, pow. Nisko. Co poniedz. targ.
Ustrzyki dolne, pow. Lisko. — Według obrzadku gr.-kat.: Po Nowym Roku, po Strydeni, w środę środopustną, po św. Jurze, po Wniebowstąpieniu, po Zielonych Świętach, w piątek po 9-tym czwartku od Świąt Wielkiejnocy, po św. Piotrze, po Przemienieniu Pańskiem, po Nar. N. P. Marji, w dniu Łuki (31 paźdz. rzym.-kat.), po św. Mikołaju. Co środy targ.
Wielkie Oczy, pow. jaworowski: 4 stycz., 8 lut., 29 marca, 31 maja, 19 lipca, 23 sierp., 4 paźdz., 6 grud. Co środy targ.
Winniki, p. lwowski. Co soboty targ.
Żołynia, pow. łańcucki: 25 stycznia, 24 lut., 19 marca, 1 i 31 maja, 24 czerwca, 27 lipca, 10 sierpnia, 24 września, 28 października, 25 listopada i 21 grudnia; prócz tego odbywa się jarmark o terminie niestałym w poniedziałek po niedzieli palmowej.
Żółkiew, miasto pow.: 2 i 20 stycznia, 3 i 27 lutego, w środę 4-go tygodnia rusk. wielk. Postu, 3 maja, 30 czerwca, 14 sierpnia, 14 września, 2 i 11 listopada, 5 grudnia. Co wtorku targ.

Woj. Łódzkie.

Powiat Brzeziński.

Będków: a) Jarmarki w środy: po św. Agnieszce, po św. Józefie, przed Znalezieniem św. Krzyża, po św. Bartłomieju, przed św. Szymonem i Judą, po św. Katarzynie. b) Targi w środy.
Brzeziny: a) Jarmarki w czwartki: po 10-ym i 21-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.
Głowno: a) Jarmarki we wtorki: po Trzech Królach, po Oczyszczeniu N. M. P., po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po św. Jakóbie, przed św. Idzim, po św. Katarzynie. b) Targi we wtorki.
Jeżów: a) Jarmarki w środy: po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.
Katarzynów: Targi we wtorki.
Stryków: a) Jarmarki w czwartki: po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.
Tomaszów Mazowiecki: Targi we wtorki i piątki.
Ujazd: Jarmarki w poniedziałki.

Powiat Kaliski.

Blaszki: a) Jarmarki we wtorki: po 2-gim lutego, po Przewodniej Niedzieli, po 13 czerwca, po 16 sierpnia, po 28 września, po 25 listopada, oraz po 8-ym stycznia, marca, maja, lipca, września i listopada. b) Targi w poniedziałki, z wyjątkiem poniedziałków w tygodniach, w których odbywają się jarmarki.
Ceków: Jarmarki w poniedziałki po 14-ym każdego miesiąca.
Godziesze-Wielkie: Jarm. w czwartki po 14-ym każdego miesiąca.
Chocz: a) Jarmarki we wtorki: przed 1 stycznia, przed 1 marca, przed 1 maja, przed 1 lipca, przed 1 września, przed 1 listopada. b) Targi we wtorki przed 1-ym każdego parzystego miesiąca, t. j. przed 1 lutego, przed 1 kwietnia itd.
Iwanowice: Jarmarki we wtorki: po Trzech Królach, po św. Kazimierzu, po św. Trójcy, po Przemienieniu Pańskiem, po Nar. N. M. P., po św. Andrzeju.
Kalisz: a) Jarmarki we wtorki: po 2 lutego, przed św. Markiem, 19, 20 i 21 maja (3 dni), przed św. Idzim, po św. Jadwidze, po św. Marcinie. b) Targi we wtorki i piątki.
Koźminek: a) Jarmarki w środy: po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.
Opatówek: Jarmarki w poniedziałki: po pierwszym każdego miesiąca.
Stawiszyn: a) Jarmarki w poniedziałki po 8-ym każdego miesiąca. — b) Targi w czwartki, wyłączając czwartki w tygodniach, w których odbywają się jarmarki.
Strzałków: Jarmarki w czwartki: po 1 stycznia, po 1 marca, po 1 maja, po 1 lipca, po 1 września, po 1 listopada.

Powiat Kolski.

Babiak: a) Jarmarki we wtorki: po 5 lutego, po 5 kwietnia, po 5 czerw., po 5 sierpnia, po 5 października, po 5 grudnia. b) Targi w poniedziałki po 15 każdego miesiąca.
Brudzew: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca.
Dąbie: a) Jarmarki w czwartki: po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki i czwartki.
Koło: a) Jarmarki we wtorki: po 1-ym każdego miesiąca i po Oczyszczeniu N. M. P., po niedzieli środopustnej, po św. Stanisławie, pod podwyższeniu św. Krzyża, po św. Szymonie i Judzie, po św. Katarzynie. b) Targi we wtorki i piątki.
Kłodawa: a) Jarmarki we wtorki: po 7 każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.
Izbica: a) Jarmarki w czwartki: po Trzech Królach, po św. Kazimierzu, po św. Stanisławie, po Nawiedzeniu N. M. P., po św. Franciszku Borg., przed św. Mikołajem. b) Targi w czwartki.
Sompolno: a) Jarmarki w środy: po Oczyszczeniu N. M. P., po Niedzieli Kwietniowej, po Zielonych Świątkach, przed św. Janem, po Podwyższeniu Krzyża św., przed Bożem Narodzeniem. b) Targi w czwartki.

Powiat Koniński.

Golina: a) 12 jarmarków rocznie w środy po 14-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki
Grodziec: Jarmarki we wtorki po 14-ym każdego miesiąca.
Konin: a) Jarmarki we wtorki: po 7-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.
Kramsk: Jarmarki w poniedziałki: po 15 stycznia, po 15 marca, po 15 maja, po 15 lipca, po 15 września, po 15 listopada.
Krzymów: Jarmarki w poniedziałki po 15 lut., 15 kwiet., 15 czerw., 15 sierp., 15 listop. i 15 grudnia.
Rychwał: a) Jarmarki w poniedziałki przed 1 każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.
Rzgów: Jarmarki w poniedziałki po 20-ym każdego parzystego miesiąca, t. j. po 20-ym lutego, po 20-ym kwietnia itd., po 15 stycznia, po 15 kwietnia, po 15 lipca, po 15 paźdz.
Ślesin: a) Jarmarki w poniedziałki: po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.
Tuliszków: Jarmarki w środy przed 15-ym każdego miesiąca.

Władysławów: a) Jarmarki w środy: przed św. Józefem, przed Zielonemi Świątkami, przed św. Janem, przed św. Bartłomiejem, przed WW. Świętymi, przed pierwszą Niedzielą Adwentu. b) Targi w środy.

Powiat Łaski.

Lutomiersk: a) Jarmarki w środy: po św. Błażeju, po Niedzieli Palmowej, po św. Piotrze i Pawle, po św. Bartłomieju, po św. Jadwidze, przed św. Barbarą. b) Targi w środy.

Łask: a) Jarmarki w czwartki: po Trzech Królach, po Niedzieli Palmowej, po Zielonych Świątkach, po Nawiedzeniu N. M. P., po Wniebowzięciu N. M. P., po św. Michale. b) Targi w czwartki.

Pabjanice: a) Jarmarki w poniedziałek po św. Agnieszce, we wtorek po św. Józefie, w poniedziałek po św. Alojzym, w poniedziałek przed św. Wawrzyńcem, w czwartek przed św. Szymonem i Judą, w czwartek przed św. Tomaszem. b) Targi we wtorki i piątki.

Szczerców: a) Jarmarki we czwartki: po św. Agatonie, po św. Józefie, po św. Urbanie, po św. Jakóbie, po Narodzeniu N. M. P., po WW. Świętych. b) Targi w czwartki.

Widawa: a) Jarmarki: 23 lutego, 16 marca, 2 kwietnia, 13 lipca, 16 listopada, 21 grudnia. b) Targi w poniedziałki.

Zelów: Targi w środy.

Powiat Łęczycki.

Grabów: a) Jarmarki w środy: po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Łęczyca: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Ozorków: a) Jarmarki w poniedziałki: po 7-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki i piątki.

Poddębice: a) Jarmarki we wtorki: po Trzech Królach, po św. Józefie, po św. Stanisławie, po św. Marji Magdalenie, po św. Tekli, po św. Marcinie. b) Targi we wtorki.

Piątek: a) Jarmarki w poniedziałki: po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.

Wartkowice: Jarmarki w poniedziałki: po 20 stycznia, po 20 marca, po 20 maja, po 20 lipca, po 20 września, po 20 listopada.

Powiat Łódzki:

Aleksandrów: a) Jarmarki w czwartki: po 10-ym każdego miesiąca. b) Targi w piątki.

Chojny: Targi w środy.

Kazimierz: Jarmarki we wtorki po 5-ym stycznia, po 5-ym marca, po 5-ym maja, po 5-ym lipca, po 5-ym września, po 5-ym listopada.

Konstantynów: a) Jarmarki w poniedziałki: po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.

Łódź: a) Jarmarki we wtorki: przed Oczyszczeniem N. M. P., przed Niedzielą Kwietniową, przed św. Antonim, przed św. Hipolitem, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem. b) Targi we wtorki i piątki.

Ruda Pabjanicka: Targi w czwartki

Tuszyn: Jarmarki we wtorki.

Zgierz: a) Jarmarki w środy: po 15 każdego miesiąca. — b) Targi we wtorki i piątki.

Powiat Piotrkowski.

Bełchatów: a) Jarmarki w poniedziałki: po Niedzieli Środopustnej, przed św. Stanisławem, po św. Erazmie, przed Narodzeniem N. M. P., po św. Aniołach Stróżach, po Bożem Narodzeniu. b) Targi w poniedziałki.

Gorzkowice: Targi w poniedziałki.

Kamieńsk: a) Jarmarki w środy: po Oczyszczeniu N. M. P., po św. Józefie, przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Marji Magdalenie, po św. Franciszku Serafickim, przed św. Tomaszem Apostołem. b) Targi w środy.

Kleszczów: Targi we wtorki po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca.

Piotrków: a) Jarmarki w poniedziałki: po św. Stanisławie, po św. Janie Chrzcicielu, po św. Jakóbie, po św. Marcinie. b) Targi we wtorki i piątki.

Ręczno: Targi we wtorki po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca.

Rozprza: Targi w czwartki.

Srocko: Targi w poniedziałki.

Sulejów: a) Jarmarki w poniedziałki: po św. Agnieszce, po św. Grzegorzu, we wtorek po św. Stanisławie, w poniedziałek po Wniebowst. N. M. P., po Podwyższeniu św. Krzyża, po św. Leonardzie. b) Targi w środy.

Wolbórz: a) Jarmarki we wtorki: po św. Kazimierzu, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po św. Piotrze i Pawle, po św. Rochu, po św. Jadwidze, po św. Mikołaju. b) Targi w czwartki.

Powiat Radomskowski.

Brzeźnica: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym i 15-ym każd. mies. b) Targi w poniedziałki po 15-ym każdego miesiąca.

Koniecpol: a) Jarmarki w czwartki po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Pajęczno: a) Jarmarki we wtorki: po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki po 1-ym i 15-ym każdego miesiąca.

Pławno: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki po 15-ym każdego miesiąca.

Radomsko: a) Jarmarki w czwartki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Sulmierzyce: a) Jarmarki w poniedziałki: po 15 stycznia, po 15 marca, po 15 maja, po 15 września, po 15 listopada. b) Targi w poniedziałki przed 1 i 15 każdego miesiąca.

Wielgomłyny: a) Jarmarki w poniedziałki: po 1 stycznia, po 1 marca, po 1 maja, po 1 lipca, po 1 września, po 1 listopada. b) Targi w poniedziałki.

Żytno: a) Jarmarki w środy po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Powiat Sieradzki.

Brzeszewice: a) Jarmarki w środy po 1-ym każdego miesiąca.

Burzenin: a) Jarmarki w środy po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Sieradz: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Szadek: a) Jarmarki w środy po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Warta: a) Jarmarki w czwartki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Zadzim: Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca.

Zduńska Wola: a) Jarmarki we wtorki po 20 każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki

Złoczew: a) Jarmarki w poniedziałki po 14-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki.

Powiat Słupecki.

Kazimierz-Biskupi: a) Jarmarki w środy: po 20 stycznia, po 20 marca, po 20 maja, po 20 lipca, po 20 września, po 20 listopada.

Kleczew: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Pyzdry: a) Jarmarki w czwartki po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Skulsk: Jarmarki w poniedziałki po 8-ym każdego miesiąca.

Słupca: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Wilczyn: Jarmarki w środy: po 15 lutego, po 15 kwietnia, po 15 czerwca, po 15 sierpnia, po 15 październiika, po 15 grudnia.

Zagórów: a) Jarmarki w środy po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Powiat Turecki.

Dobra: a) Jarmarki w poniedziałki: po św. Walentym, po Przewodniej Niedzieli, po św. Trójcy, po św. Mateuszu, po WW. Świętych, przed św. Tomaszem. b) Targi w środy.

Turek: a) Jarmarki we wtorki po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki i piątki.

Uniejów: a) Jarmarki we wtorki: po św. Macieju, po Przewodniej Niedzieli, przed Zielonemi Świątkami, po św. Wawrzyńcu, przed św. Michałem, przed św. Andrzejem. b) Targi w czwartki.

Powiat Wieluński.

Bolesławiec: a) Jarmarki w poniedziałki: po 15 stycznia, po 15 marca, po 15 maja, po 15 lipca, po 15 wrześ., po 15 listopada. b) Targi w poniedziałki.

Działoszyn: a) Jarmarki w czwartki: po Trzech Królach, po Wielkanocy, przed Zielonemi Świątkami, po św. Jakóbie, po WW. Świętych, przed Bożem Narodzeniem. b) Targi w czwartki.

Kraszewice: Jarmarki we wtorki po 14-ym każdego miesiąca.

Lututów: a) Jarmarki w czwartki: przed 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki.

Osjaków: a) Jarmarki w poniedziałki: po 1 stycznia, po 1 marca, po 1 maja, po 1 lipca, po 1 września, po 1 listopada. b) Targi w poniedziałki.

Praszka: a) Jarmarki w środy po 15-ym każdego miesiąca. b) Targi w środy.

Rudniki: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w poniedziałki po 15-ym każdego miesiąca.

Skomlin: a) Jarmarki w czwartki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi w czwartki po 15-ym każdego mies.

Wieluń: a) Jarmarki we wtorki po 1-ym każdego miesiąca. b) Targi we wtorki.

Wieruszów: a) Jarmarki w poniedziałki po 1-ym każdego miesiąca. — b) Targi w środy. — Jarmarki i targi przypadające na uroczyste dnie świąteczne, odbywać się będą dnia następnego.

Woj. Nowogródzkie.

Powiat Baranowicze.

Baranowicze: Jarmarki: 3 stycz., 23 kwiet. i 1 paźdz. Targi w poniedziałki i czwartki.
Lachowicze: Targi w środy i piątki Jarmarki: 25 maja, 21 czerwca i 27 października.
Mołczadź Targi w środy. Jarmarki: 23 kwiet., 12 lipca, 2 sierp., 27 września.
Horodyszcze: Targi w poniedziałek. 4 jarm. doroczne. 7 maja, 4 czerw. i 10 października.
Ostrów: Targi w dniu 15 każdego miesiąca. Jarmarki: 8 i 19 stycz, 7 kwiet., 22 maja, 12 lipca, 19 i 28 sierpnia, 21 września, 14 października, 10 listopada, 27 listopada, 14 i 19 grudnia każdego roku.
Stołowicze: Jarmarki: 28 sierpnia i 24 września.

Powiat Lida.

Lida: Targi w poniedziałki.
Ejszyszki: Targi w czwartki. Jarmarki: 18—20 maja, 8—10 czerwca.
Woronowo: Targi we wtorki.
Iwje: Targi w środy. Jarmarki: 2 stycznia, 1 lutego, 18 maja, 8 czerwca, 30 czerwca, 29 września, 1 i 2 listopada.

Powiat Szczuczyn.

Szczuczyn: Targi w poniedziałki i czwartki.
Wasiliszki: Targi w wtorki. Jarmarki 2 w roku, 24 kwiet. i 5 czerwca.
Ostryna: Targi w poniedziałki.
Żołudek: Targi w poniedziałki.
Bielica: Targi w środy.
Sobakińce: Targi w środy.
Sobotniki: Targi w poniedziałki. Jarmarki pierwszy poniedziałek każdego miesiąca.
Bieniakonie: Targi w środy.
Nowy-Dwór: Targi w czwartki.
Raduń: Targi w środy.
Lipniszki: Targi w czwartki. Jarmarki: 7 stycznia, 5 marca, 11 czerwca, 16 i 26 lipca, 16 sierpnia, 9 wrześ.
Skrzybowce: Targi w środy.

Powiat Nieśwież.

Nieśwież: Targi w środy i piątki.
Kleck: Targi w poniedziałki.
Snów: Targi we wtorki.
Horodziej: Targi w czwartki.
Siniawka: Targi w czwartki.
Zaostrowiecze: Targi w czwartki. Jarmarki: 22 maja i 1 września.

Powiat Nowogródek.

Nowogródek: Targi w poniedziałki i czwartki. Jarmarki: 1 marca, 22 czerwca, 19 sierpnia, 17 grudnia.
Zdzięcioł: Targi we wtorki i piątki.
Lubcza: Targi we wtorki i piątki.
Korelicze: Targi w środy. Jarmarki: 5 stycznia, 18 kwietnia, 6 czerwca, 29 czerwca, 6 sierpnia i 8 września.
Nowojelnia: Targi w środy.
Dworzec: Targi w poniedziałki.

Powiat Słonim.

Słonim: Targi w poniedz. i czwartki.
Byteń: Targi 20 każdego miesiąca. Jarmarki: 12 lipca i 27 października.
Dereczyn: Targi we wtorki i 23 każdego miesiąca.
Kozłowszczyzna: Targi w poniedziałki.

Powiat Stołpce.

Stołpce: Targi w wtorki i piątki i czwartki: Jarmarki: 6 marca, 14 kwietnia, 22 maja, 12 września, 9 października, 8 listopada, 19 grudnia.
Mir: Targi w poniedziałki. Jarmarki: 24 lutego, 8 czerwca, 22 lipca.
Derewne: Targi w czwartki.
Rubieżewicze: Targi w poniedziałki.
Turzec: Targi we wtorki. Jarmarki: 6 maja i 9 grudnia.

Powiat Wołożyn.

Wołożyn: Targi w poniedziałki i czwartki. Jarmarki: 12 stycznia, 23 lutego, 12 kwietnia, 14 czerwca, 17 września.
Iraby: Targi we wtorki.
Wiszniew: Targi we środy. Jarmarki: we środę po Trzech Królach, w środę popielcową, w środę pierwszą i drugą postu, po wszystkich świętych.
Naliboki: Targi w poniedziałki.
Iwieniec: Targi w środy.
Wołma: Targi w czwartki.

Woj. Poleskie.

Powiat Brzeski.

Brześć n. B.: Targi wielkie 1 i 16 każdego miesiąca. Targi małe środa i piątek każdego tygodnia.
Wysokie Litewskie: Targi małe w czwartek każdego tygodnia. Targi wielkie 20 każdego miesiąca, oraz 9 lutego, 24 maja, 2 lipca, 11 września i 4 grudnia.
Kamieniec Litewski: Targi wielkie 5 stycznia, 13 stycznia, 3 lut., 5 lut., 5, 14 i 25 marca, 5 kwiet., 5 i 6 maja, 15 maja, 5 i 25 czerw., 12 i 15 lip., 15 sierp., 19 sierp., 5 i 14 września, 5 października, 14 paźdz., 5 i 21 listopada, 5 i 17 grudnia. — Targi małe w czwartek każdego tygodnia.
Czernawczyce, gm. Turna: 10 każdego miesiąca. 28 sierpnia, 10 listopada i 19 grudnia.
Czerniany: 22 każdego miesiąca.
Wielkoryta: Targi wielkie: 8 stycznia, 8 marca, 8 kwietnia, 8 maja, 8 lipca, 8 sierpnia, 8 września, 8 października, 8 listopada.
Pożeżyn Masiewicze, gm. Wielkoryta: Targi wielkie 4 każdego miesiąca.
Maloryta: Targi wielkie 15 i 28 każdego miesiąca.
Domaczewo: Targi wielkie w każdą środę po 15-ym każdego miesiąca i w czasie świąt prawosławnych, w Wniebowstąpienia P. i św. Łukasza.
Mokrany, gm. Wielkoryta: Targi wielkie: 25 kwiet., 25 czerw., 25 lipca i 25 września.

Powiat Drohiczyn.

Drohiczyn: Targi wielkie każdego 15 miesiąca, oraz w każdy poniedziałek wielkiego postu (prawosł.). Jarmarki: 15 lutego każdego roku. Każdego poniedziałku po prawosławnej niedzieli przewodniej, oraz każdego 22 maja, 6 sierpnia, 14 września, 19 lipca. Targi małe w poniedziałki każdego miesiąca.
Wołowel: Jarmarki 5-go dnia każdego miesiąca.
Odryżyn: Jarmarki: 8 jarmarków rocznych w dn. 12 lutego, 22 marca, 9 maja, 25 czerwca, 2 i 14 sierpnia, 9 października i 17 grudnia każdego roku.
Janów: Targi małe w środę każdego tygodnia. Jarmarki: 5 jarmarków rocznych — 4 stycznia, 6 maja, 7 lipca, 14 i 27 października każdego roku 12 jarmarków miesięcznych 5-go każdego miesiąca. Jarmarki dodatkowe: 2 kwiet., 12 września, 22 listopada każdego roku.
Chomsk: Jarmarki: w dniach 2 i 19 stycznia, 1 lutego, 1 marca, 1 kwietnia, 1 czerwca, 1 i 12 lipca, 2 i 26 lipca, 1 i 27 września, 14 października, 21 listopada, 22 grudnia każdego roku, oraz w środę przed wielkim postem (prawosł.), t. z. „maślennica" i w środę środopościa każdego roku.
Motol: Targi wielkie: 9 stycznia, 12 stycznia, 22 marca, 7 kwietnia, 15 maja, 14 sierpnia, 22 września, 9 października, 8 listopada, 7 grudnia, 17 grudnia każdego roku i w dziesiąty tydzień po Wielkiej Nocy „Dziesiatucha". Targi małe we czwartek każdego tygodnia.

Powiat Kamień-Koszyrski.

Kamień Koszyrski: 52 jarmarki rocznie w każdy wtorek.
Soszyczno: 24 jarmarki w pierwszą i trzecią środę każdego miesiąca.
Rzeczyca: Targi wielkie 15-go każdego miesiąca.
Werchy: 12 jarmarków 1-go każdego miesiąca.
Wielka Głusza: 24 jarmarków 1 i 10 każdego miesiąca.
Krymno: 12 jarmarków 8 dnia każdego miesiąca.
Lubieszów: 12 jarmark. 10-go każdego miesiąca i tradycyjne 15 maja, 13 lipca, 21 września i 19 grudnia.
Lubiaż: 4 jarmarki rocznie w każdą ostatnią środę przed świętami W. Nocy i Bożego Narodzenia, oraz 30 lipca i 15 września.
Pniewno: 12 jarmarków 2 każdego miesiąca.

Powiat Kobryński.

Kobryń: 1. Rynek, 2. pl. 3 Maja. Targi małe w poniedziałki i czwartki. 1. Rynek, 2. pl. 3 Maja, 3. Targowica. Jarmarki 10, 20 i 30 każdego miesiąca.
Antopol: Targi małe co poniedziałek. Jarmarki: 1-go każdego miesiąca, 24 stycznia, 22 marca, pierwsza środa po Wielkiejnocy, 10-ty poniedz. po Wielkiejnocy, 2 sierpnia, 27 września, 27 paźdz., 9 grudnia.
Dywin: Jarmarki 4 i 17 każdego miesiąca.
Horodec: Jarmarki: 5 każdego miesiąca, drugi dzień po Wniebowst. Pańskiem. 12 września.
Samary: Jarmarki 12 każdego mies.
Lelików: Jarmarki 25 każdego mies.
Tewle: Jarmarki 7 i 26 każdego mies.
Czerniany: Jarmarki 23 każdego mies.
Mokrany: 25 każdego miesiąca.
Nowosiółki: Jarmarki: 2 stycznia, 1 marca, 1 maja, 1 lipca, 1 września, 10 listopada.
Żabinka: Jarmarki: 15 i 25 każdego miesiąca, 28 października i 14 paźdz. jarmark odpustowy.

Powiat Kosowski.

Kosów Poleski: Targi małe w czwartki każdego tygodnia z wyjątkiem przypadających w tym dniu świąt.
Różana: Jarmarki: 15 rocznie, które odbywają się 10 dnia każdego miesiąca, w środę czwartego tygodnia wielkiego postu. 12 lipca i 19 sierpnia.) Targi małe: W każdy poniedziałek z wyjątkiem przypadających w dniu świąt. Targi duże: 12 listopada i 19 sierpnia, oraz w 4-ym tygodniu wielkiego postu.
Telechany: Targi duże 20 stycznia, 7 kwietnia, 6 maja, 7 lipca,

września. 21 listopada. Targi małe co czwartek, oprócz dni świątecz.

Iwacewicze: Jarmarki duże 15 lutego, 6 maja, 27 września, 9 listopada. Targi małe w każdą środę oprócz dni świątecznych.

Św. Wola: Jarmarki duże: 9 stycznia i 27 września i poniedziałek przewodni, według starego stylu. — Targi małe: W pierwszy wtorek miesiąca a jeśli w dniu tym przypada święto — targ odbywa się w dniu poprzedzającym, czyli że w pierwszy poniedziałek danego miesiąca.

Powiat Łuniniecki.

Łuniniec: Jarmark wielki 1 i 15 każdego miesiąca. O ile w wymienione dni wypadnie święto, jarmark odbywa się następnego dnia powszedniego. Targi małe każdego dnia z wyjątkiem sobót i dni świątecznych.

Łachwa: Targi wielkie 15 każdego miesiąca.

Kożangródek: 22 maja i 19 grudnia każdego roku jarmarki małe.

Wiczyn: Na drugi dzień Ziel. Świąt według starego stylu i 28 sierpnia jarmarki małe.

Hancewicze: Targi wielkie 12 razy do roku. Odbywają się w 1-szy czwartek każdego miesiąca, o ile w dzień jarmarczny wypadnie święto, jarmark odbywa się dnia następnego i 40 targów małych w każdy pozostały czwartek.

Powiat Piński.

Pohost-Zahorodzki: Targi wielkie: 20 stycznia, 22 maja, 2 sierpnia, 10 października.

Moroczno: Targi wielkie 20 stycznia, 7 kwietnia, 12 września, 12 listopada. Targi małe 27 każdego miesiąca.

Pińsk: Targi wielkie 8 kwietnia, 21 września, 19 grudnia, wg. star. stylu, drugi dzień Zielonych Świąt, dziewiąty piątek po Wielkanocy i 15 sierpnia każdego roku. — Targi małe w poniedziałki, środy i piątki.

Łohiszyn: Targi wielkie 15 stycznia, 15 lutego, 7 kwietnia, 12 lipca, 19 sierpnia, 14 października. — Targi małe 1-go każdego miesiąca.

Lemieszewicze: Targi wielkie: 22 maja, 21 września.

Serniki: 15 każdego miesiąca. 22 maja, 7 lipca, 8 listopada, 19 grud.

Sudcze: Co drugi miesiąc 15-go.

Powiat Prużański.

Prużana: Targi wielkie: 19 sierpnia, 27 października i 10 listopada każdego roku. — Targi małe w poniedziałki i czwartki każdego tygodnia.

Szereszów: Targi małe w czwartek każdego tygodnia. Targi wielkie: 23 stycznia, 22 marca, 4 sierpnia, 14 października, 14 listopada.

Sielec: Targi wielkie: 23 stycznia, 22 marca, 4 sierpnia, 14 października, 14 listopada.

Malecz: Targi wielkie: 12 lipca, 14 września, 21 listopada, 9 grudnia.

Bereza Kartuska: Targi wielkie: 1 stycznia, 23 kwietnia, 29 czerwca, 15 sierpnia, 8 września, 14 października, w ostatni czwartek przed popielcem, po Wielkanocy, według starego stylu, 5 każdego miesiąca. — Targi małe w czwartek każdego tyg.

Linowo: Targi małe w środę każdego roku. — Targi wielkie 8 listopada każdego roku.

Powiat Stoliński.

Stolin: Targi wielkie: 15 stycznia, 15 lutego, 15 i 21 marca, 15 kwietnia, 6 i 15 maja, 15 i 30 czerwca, 15 lipca, 15 i 19 sierpnia, 15 września, 15 października, 15 i 29 listopada, 15 grudnia. 52 targi małe co czwartek.

Dawidgródek: Targi wielkie 1-go każdego miesiąca. Targi małe co środa i piątek każdego tygodnia.

Płotnica: Targ wielki 14 października.

Woj. Stanisławowskie.

Bohorodczany, miasto pow.: Jarmarki: 15 stycznia, 8 lutego, 6 kwiet., 19 maja., 22 czerwca, 8 lipca, 29 sierpnia, 22 września, 14 października, 9 listopada. Targi co drugą środę.

Bolechów, pow. Dolina: Co poniedziałek targ.

Bołszowce, pow. Peczeniżyn: Jarmarki 16 lipca. Co poniedziałek targ.

Bukaczowce, pow. Rohatyn: Jarmarki: 2 stycznia, 25 lutego, 26 marca, 5 maja, 22 czerwca, 8 lipca, 10 sierp., 13 września, 2 listopada, 6 grudnia. Targi w czwartek.

Bursztyn, pow. Rohatyn: Targi w wtorek.

Delatyn, pow. Nadwórna: Co poniedziałek targ. — Jarmarki: 16 stycz., 24 marca, 24 kwietnia, 1 czerwca, 27 sierpnia, 9 września, 20 wrześ., 20 listopada, 20 grudnia.

Dolina, m. pow.: Jarmarki: 18 stycz., 16 lut., 9 mar., 13 kwiet., 14 maja, 8 czerwca, 8 lip., 3 sierp., 7 wrześ., 15 paźdz., 16 listopada, 27 grudnia. Każdego wtorku targ.

Halicz, pow. stanisławowski: 25 marca, 5 lipca, 14 października. Targi w środę.

Gwoździec, pow. Turka: Co poniedziałek targ.

Horodenka, miasto pow.: 13 stycznia, 14 lutego, 1 marca, 6 kwietnia, 7 maja, 2 czerwca, 11 lipca, 27 sierpnia, 20 listopada. Targ we wtorek.

Jabłonów, pow. Peczeniżyn: 31 stycz., 15 lutego, 14 maja, 29 sierpnia, 14 października, 30 grudnia.

Kałusz, miasto pow.: Co poniedz. targ.

Kołomyja, miasto pow.: 13 stycznia, 21 lutego, 2 sierpnia, 4 września, 31 października, 18 grudnia. — Targi w środę.

Kosów, miasto pow.: Każdej środy targ tygodniowy.

Łanczyn: Jarmarki: 10 stycznia, 30 marca, 25 lipca.

Mikołajów n. D., pow. Żydaczów: Targi we wtorek.

Nadwórna, miasto pow.: Jarmarki: 20 i 21 stycznia, 7 i 8 kwietnia, 5 czerwca, 10 i 11 lipca, 7 sierpnia, 15 i 16 października, 5 grudnia. — Co wtorku targ.

Obertyn, pow. horodeński: Co poniedziałek targ.

Ottynia, pow. tłumacki: 20 i 29 stycz., 16 lutego, 22 marca, 19 kwietnia, 14 maja, 28 czerwca, 21 lipca, 20 sierpnia, 13 września, 2 i 29 listopada, 28 grudnia. — Targi tygodniowe co wtorku

Peczeniżyn, miasto pow.: Jarmarki: 20 stycznia, 16 lutego, 22 marca, 8 kwietnia, 6 maja, 8 lipca, 29 sierp., 14 paźdz., 9 listopada, 17 grudnia. Targi we wtorek.

Rohatyn, miasto pow.: Jarmarki 17, 18 i 19 marca. Targi w środę.

Rożniatów, pow. Dolina: Jarmarki: 15 stycznia, 10 lutego, 3 maja, 13 lip., 14 sierp., 22 września, 20 październ., 22 listopada. Targ w środę.

Skole, miasto pow.: Targi w środę.

Smorze, pow. Skole: Jarmarki we wtorki co 2—3 tygodnie.

Śniatyn: Jarmarki 8 lutego, 14 października, 5 listopada, 17 grud. Targi w środę.

Sołotwina, pow. Bohorodczany: Jarmarki: 10 stycznia, 16 lutego, 14 marca, 10 maja, 11 czerwca, 2 sierpnia, 3 października, 22 listopada, 20 grudnia.

Stanisławów, miasto pow.: Jarmarki 15 lutego, 20 marca, 15 maja, 16 czerwca, 7 sierpnia, 14 września, 5 grudnia. Targi w czwartek.

Stryj, miasto pow.: Targi w czwartek.

Tłumacz, miasto pow.: Targi w poniedziałek.

Turka, miasto pow.: Jarmarki: 1 stycznia, 1 lutego, 1 kwietnia, 1 maja, 1 lipca, 1 sierpnia, 1 września, 1 października, 1 listopada. Targi w środę.

Wysocko, pow. Turka: Jarmarki pierwszego każdego miesiąca.

Zabłotów, p. Śniatyn: Targi we wtorek.

Żurawno, pow. Żydaczów: Jarmarki: 29 stycznia, 27 sierp., 13 paźdz., 21 listopada. Targi w środę każdego tygodnia.

Żydaczów, miasto pow.: Jarmarki: 20 stycznia, 11 września, 9 listopada. Targi w środę.

Woj. Tarnopolskie.

Powiat Borszczów.

Borszczów: Targi w poniedziałki.
Jezierzany: Targi w piątki.
Mielnica: Targi we wtorki.
Korolówka: Targi w czwartki. Jarmarki w środopościu i Wniebowst. obrz. gr.-kat.
Skała: Targi w środy.

Powiat Brody.

Brody: Targi w poniedziałki.
Podkamień: Targi w czwartki.

Powiat Brzeżany.

Brzeżany: Targi w środy.
Kozowa: Targi w poniedziałki.
Narajów miasto: Targi w czwartki. — Jarmarki: 20 stycznia, 8 kwietnia.

Powiat Buczacz.

Buczacz: Targi w czwartki.
Jazłowiec: Targi we wtorki.
Kołopiec: Targi co drugi wtorek.
Monasterzyska: Targi w środy.
Potok złoty: Targi w środy.
Ujście Zielone: Targi w czwartki.

Powiat Czortków.

Czortków: Targi w poniedziałki. — Jarmarki: 21 maja, 12 lipca, 28 sierpnia, 20 grudnia.

Powiat Kopyczyńce.

Chorostków: Targi w poniedziałki.
Probużna: Targi we wtorki.
Kopyczyńce: Targi w środy.

Powiat Kamionka Str.

Kamionka Str.: Targi we wtorki.
Busk: Targi we wtorki.
Milatyn Nowy: Targi w czwartki.

Powiat Podhajce.

Podhajce: Targi w czwartki.
Horożanka: Targi w środy.
Zawałów: Targi we wtorki.

Powiat Przemyślany.

Przemyślany: Targi w poniedziałki.
Gliniany: Targi w czwartki.

Powiat Radziechów.

Toporów: Targi co drugi czwartek.
Radziechów: Targi w poniedziałki.
Witków Nowy: Targi co drugą środę.
Stojanów: Targi co drugi wtorek.
Łopatyn: Targi co drugą środę.

Powiat Skałat.

Skałat: Targi we wtorki.
Grzymałów: Targi w czwartki.
Podwołoczyska: Targi w czwartki.

Powiat Tarnopol:

Kozłów: Targi w czwartki.
Tarnopol: Targi w środy. Jarmarki: 2 stycznia, 14 lutego, 24 czerwca, 26 lipca, 18 sierpnia, 26 września.
Mikulińce: Targi w poniedziałki.

Powiat Trembowla.

Budzanów: Targi w czwartki.
Trembowla: Targi we wtorki. Jarmarki: 7 i 16 lipca.

Powiat Zaleszczyki.

Tłuste: Targi w czwartki.
Zaleszczyki: Targi we wtorki.

Powiat Zbaraż.

Zbaraż: Targi w poniedziałki.

Powiat Zborów.

Pomorzany: Targi w środy.
Załeżce: Targi w poniedziałki.
Zborów: Targi we wtorki.
Jezierna: Targi w poniedziałki.

Powiat Złoczów.

Złoczów: Targi w poniedziałki.
Olesko: Targi co drugi wtorek.
Sokołówka: Targi co drugą środę.

Woj. Warszawskie.

Wojew. Warszawskie.

Baranów, jarm. 6, w poniedziałki po św. Agnieszce, po Niedz. Zapustnej, po Niedz. Kwietniej, po św. Marji Magdalenie, po Wniebowzięciu NMP., przed św. Szymonem i Judą.
Biała, pow. Rawa Mazow., jarm. w piątki: po św. Wojciechu, po bł. Jakóbie Strenie, po Podn. Krzyża św., przed św. Tomaszem ap. Co piątek targ.
Bielawy, pow. Łowicz, jarm. 5, we wtorki: po św. Józefie, przed św. Filipem, po Nawiedzeniu NMP., przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem.
Bielsk, pow. Płock, jarmarków 6, w środy: po Niedzieli Kwiet., po Wniebowstąpieniu Pańskiem, przed św. Janem Chrz., po św. Annie, po ścięciu św. Jana, po św. Urszuli.
Bieżuń, pow. Sierpc, jarm. 6, we wtorki: po 3 Król., po Niedz. Środop., po św. Stanisławie, po św. Małgorz., po Nar. NMP., po św. Mikołaju.
Błonie, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Kwietnej, po św. Trójcy, po św. Augustynie, po św. Łukaszu, po św. Katarzynie.
Bobrowniki, pow. Lipno, jarm. 5, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po św. Wojciechu, po Wniebowzięciu NMP., po św. Franciszku Seraf., po św. Andrzeju.
Bodzanów, pow. Płock, jarm. 6. w czwartki po Zwróceniu św. Pawła, w środy po Niedzieli Środopust., po św. Stanisławie, po św. Kosmie i Damjanie, po św. Łukaszu Eweng., po św. Klemensie.
Bolimów, pow. Łowicz, jarmark. 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Urbanie, po św. Annie, po Nar. NMP., po św. Marcinie.
Brześć Kujawski, pow. Włocławek, jarmarków 6, we wtorki: po Nowym Roku, po św. Walentym, przed św. Stanisławem biskupem, po św. Józefie Kal., po św. Stefanie, po Wszystkich Świętych; z pozostawieniem jednego dnia jarmarcznego w tygodniu zamiast w piątek także we wtorek.
Chodecz, pow. Włocławek, jarm. 6, w poniedziałek po Oczyszczeniu NMP., we wtorek po św. Józefie, w poniedziałki przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Dominiku, po św. Jadwidze i Teresie, przed św. Tomaszem Apostołem.
Chorzele, pow. Przasnysz, jarmarków 6, w poniedziałki: przed Zapustami, po Niedzieli Kwiet., po Bożem Ciele, po Nar. NMP., po Wsz. Świętych, po Niepokal. Poczęciu NMP.
Chrostkowo, pow. Rypin, jarmarki w poniedziałki: przed bł. Andrzejem Bobolą, przed bł. Bogumiłem, po bł. Bronisławie, po NMP. Loretańskiej. Co trzeci poniedziałek targ.
Ciechanowiec, pow. Wysoko Mazowiecki, jarmarków 6, w poniedz. po: M. B. Gromnicznej, św. Wojciechu, Bożem Ciele, św. Wawrzyńcu, św. Mateuszu, św. Andrzeju.
Ciechanów, miasto pow., jarmarków 6, w środy: po św. Weronice, po Niedz. Środop., po św. Stanisławie, po św. Marji Magdalenie, po Nar. NMP., po św. Marcinie.
Czernichów, pow. Lipno, w pierwszą środę każdego miesiąca targ.
Czersk, jarmarków 6, we wtorki po 3 Królach, przed św. Janem Chrz., po św. Jakóbie Apostole, po św. Michale, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apost.
Czerwińsk, pow. Płoński, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Wojciechu, po św. Małgorzacie, po Nar. NMP., przed św. Szymonem i Judą, po św. Marcinie.
Dobre, pow. Mińsk-Mazowiecki, co poniedziałek targ.
Dobrzyń nad Drwęcą, pow. Rypin, jarmarków 12, we wtorki: po Now. Roku, po św. Kazimierzu, po Niedzieli Kwietnej, po św. Stanisławie, przed św. Janem Chrz., po Nawiedzeniu NMP., po św. Bartłomieju, po św. Mateuszu, po św. Jadwidze, po św. Marcinie, po św. Katarzynie i po św. Leokadji.
Dobrzyń nad Wisłą, pow. Lipno, jarm. 6, w poniedziałki: po św. Macieju, po Niedz. Środop., po Wniebowst. Pańsk., po św. Marji Magdal., po św. Franc. Seraf., po Niep. Pocz. NMP.
Drobin, pow. Płock, jarmarków 6, w środę po Zwiast. NMP., we wtorek po św. Stanisławie, w środy po św. Antonim Pad., po św. Marji Magd., we wtorki przed św. Szymonem i Judą, po św. Katarzynie.
Dzierzgowo, pow. Przasnysz, jarmarki w środę: po bł. Andrzeju Boboli, po Zwiastowaniu NMP., przed bł. Jolantą po św. Bronisławie. Co środę targ.
Falenica, pow. Warszawa, co czwartek targ.
Gombin, pow. Gostynin, jarmarków 6, we wtorki: przed Niedzielą Zapustną, przed Niedz. Palmową, przed Wnieb. Pańskiem po B. Ciele, po Narodz. NMP., przed św. Mikołajem. Ustanowione cotygodniowe jarmarki, odbywać się będą w czwartki zamiast w piątki.
Glinojeck, pow. Ciechanów, jarmarki w środę: po Dobrosławie, po św. Anastazym, przed bł. Szymonem z Lipnity i po św. Jadwidze. — Co środę targ.
Gołymin, pow. Ciechanów, Jarmarki w poniedziałki: po Zwiast. NMP., po św. Władysławie, po św. Bartłomieju, po św. Salomei. Co trzeci poniedziałek targ.
Gostynin, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Weronice, po św. Gertrudzie, po św. Stanisławie, po św. Jakóbie, po św. Andrzeju, przed św. Tomaszem Apostołem.
Góra Kalwarja, pow. Grójec, jarmarki 4 w środy: po 3 Królach, po Wielkiejnocy, po Zielonych Świątkach, po Bożem Ciele.
Grodzisk, pow. Błonie, jarmarków 6, w poniedziałek po Niedzieli Zapustnej, we wtorek po św. Wojciechu, w poniedziałki po św. Annie, po św. Marcinie, przed św. Tomaszem Apostołem.
Grójec, miasto pow.: jarmarków 6, po św. Marku, po św. Annie, przed św. Idzim, w czwartki: po św. Walentym, po św. Marku, po św. Annie, przed św. Idzim, po św. Jadwidze, przed św. Mikołajem.
Iłow, pow. Sochaczew, jarm. 6, w czwartki: po św. Walentym, po 40 męczennikach, po św. Bazylim, przed św. Idzim, po św. Jadwidze, przed św. Tomaszem.
Jabłonna, pow. Warszawa, odbywają się targi dla sprzedaży produktów spożywczych i wyrobów wiejskich, we wtorki każdego tygodnia, a także 6 jarmarków w ciągu roku., w czwartki, a mianowicie: 1. po Oczyszczeniu NMP., 2. po św. Wojciechu, 3. po św. Antonim, 4. po św. Jakóbie, 5 po św. Michale, 6. po św. Łukaszu.
Jadów, pow. Radzymin, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, w poniedziałek po św. Helenie, w środę po św. Stanisławie, w poniedziałki po św. Józefie Kal., po Nar. NMP., po św. Bor.
Janów, pow. Przasnysz, jarmarków 6, w poniedziałek po św. Kazimierzu, w środę po św. Stanisławie, w poniedziałek przed św. Janem Chrz., po św. Bartłomieju, po Podwyż. Krzyża św., po św. Andrzeju.
Jeziorna Królew., pow. Warszawa, co poniedziałek targ.
Kałuszyn, pow. Mińsk Mazow., jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Macieju, po Niedzieli Kwiet., po św. Bartłomieju, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostołem.
Karczew, pow. Warszawa, jarmarków 6, w poniedziałki: po św. Walentym, po Niedz. Kwiet., po św. Trójcy, po św. Bartłomieju, po Wszyst. Świętych, po św. Łucji.
Kiernozia, pow. Łowicz, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Oczyszczeniu NMP., po Zwiastow. NMP., po św. Małgorzacie, po Podwyższeniu Krzyża św., po Niepokalanem Poczęciu NMP.
Kokol, pow Lipno, jarmarków 6, po św. Wojciechu, w poniedz. po św. Trójcy, po św. Rochu, po św. Mateuszu, po Wszystkich Świętych, przed św. Tomaszem Apostołem.
Kolbiel, jarmarków 6, w środy: przed św. Karolem Wielkim, po św. Winc.

Ferarjuszu, po św. Trójcy, po św. Michale, po św. Marcinie, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Kowal, pow. Włocławek, jarmarków 6, w środy: po św. Wojciechu, przed św. Janem Chrz., po św. Jakóbie Ap., po Nar. NMP., po św. Urszuli, przed św. Mikołajem.

Krasnosielec, pow. Mińsk-Mazowiecki, jarmarki: we wtorki: przed św. Agnieszką, św. Józefem, po św. Stanisławie, św. Piotrze i Pawle, przed św. Mateuszem, po Wszystkich Świętych. Co wtorek i sobotę targ.

Krośniewice, pow. Kutno, jarmarków 6, w poniedziałek po Oczyszcz NMP., we wtorki po św. Józefie, po św. Antonim, po św. Michale, po św. Marcinie, po 3-ciej niedzieli Adwentu. Co czwartek targ.

Kutno, miasto pow., jarmarków 6, w czwartki: przed św. Walentym, po Niedz. Środopost., przed św. Filipem i Jakóbem, na Zielone Świątki, 10 dni od wtorku, w czwartki po św. Franciszku Seraf., i po św. Elżbiecie.

Kuczborg, jarmarków 6, we wtorki: po św. Dyonizym, po św. Klotyldzie, po św. Elżbiecie, po św. Tekli, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Wiktorją.

Latowicz, pow. Mińsk Mazowiecki, jarmarków 12: na św. Dorotę, na Wniebowstąpienie Pańskie, na św. Wawrzyńca, na św. Franciszka, na św. Katarzynę męcz., na św. Małgorz., na Wielki Czwartek, na św. Rocha, na św. Sebastjana i Fabjana, na św. Jakóba, na Zielone Świątki i na 3 Króli, oprócz tego odbywa się jeszcze 14 targów stosownie do przywilejów miasta.

Leoncin, pow. Sochaczew, jarmarki w poniedziałki: po św. Andrzeju Boboli, po św. Zofji, po M. B. Zielnej, po Ofiarowaniu NMP. Co drugi poniedziałek targ.

Lipno, miasto pow., jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwietnej, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po NMP. Szkaplerznej, po św. Michale, po św. Szymonie i Judzie.

Lubicz, pow. Lipno, jarmarki: w środę przed bł. Andrzejem Bobolą, po św. Janie Nep., po bł. Szymonie z Lipnicy, po św. Jadwidze. Co środę i sobotę targ.

Lubień, pow. Włocławek, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, we wtorek po Niedz. Przewod., w poniedziałki po św. Trójcy, po św. Bartłomieju, po Wszystkich Święt., po św. Łucji.

Lubraniec, pow. Włocławek, jarmarków 6, w poniedziałki po św. Błażeju i po Niedz. Kw., we wtorek po św. Julji, w poniedziałki po św. Aleksym, po św. Piotrze i Emiljanie, po św. Leonardzie.

Łowicz, miasto pow. jarmarków 6, w poniedz. po Niedz. Starozapust., we wtorek po Niedz. Kwiet., na św. Jana Chrzcic. 3-dniowy, w poniedziałki po Wniebowzięciu NMP., na św. Mateusza 8-dniowy, w poniedziałek po św. Andrzeju.

Łyszkowice, pow. Łowicz, jarmarki w poniedziałki przed bł. Andrzejem Bobolą, po św. Bonifacym, po M. B. Zielnej, po św. Jadwidze. Co poniedziałek targ.

Maków, miasto pow., jarmarki w środy: po św. Macieju, św. Marku, przed św. Janem Chrz., po św. Bartłomieju, św. Łukaszu, przed św. Tomaszem. Co środę targ.

Mińsk Mazowiecki, miasto powiat., jarmarki 2, w poniedziałki po Niedzieli Białej i przed Zielonemi Świątkami.

Mława, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki po św. Macieju, przed św. Filipem i Jakóbem, po św. Trójcy, po św. Piotrze i Pawle, po św. Michale, przed św. Mikołajem.

Mogielnica, pow. Grójec, jarmarków 6, we wtorki po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., po Zielonych Świątkach, po Wniebowzięciu NMP., po św. Franciszku Seraf., po św. Elżbiecie.

Mrozy, pow. Mińsk-Mazow., co wtorek targ.

Mszczonów, pow. Błonie, jarmarków 6, w poniedziałki: po Nawróceniu św. Pawła, po św. Marku, przed św. Janem Chrzc., po św. Bartłomieju, po św. Michale, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Nadarzyn, pow. Błonie, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedz. Środopost., po św. Annie, po Podwyższeniu Krzyża św., po św. Leonardzie, po św. Łucji.

Nasielsk, powiat Pułtusk, jarmarków 6, we wtorki po Niedz. Środopost., po św. Wojciechu, po św. Jakóbie, po św. Michale, po Wszystkich Świętych, po Niepokal. Poczęciu NMP.

Nieszawa, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Fabjanie i Sebastjanie, po św. Józefie, przed św. Janem, po św. Bartłomieju, po św. Michale, po św. Marcinie.

Nowe Miasto, pow. Płońsk, jarmarków 6, w poniedziałek po Niedz. Wstęp., w czwartek przed Niedz. Kwietnią, w środę przed Wniebowstąpieniem Pańskiem, w czwartek po św. Rochu, w poniedziałek po Nar. NMP., w czwartek po św. Jadwidze.

Nowe miasto nad Pilicą, pow. Rawa Mazowiecka, jarmarki w czwartki po M. B. Gromnicznej, po św. Kazimierzu, po św. Małgorzacie, przed św. Wawrzyńcem, po św. Tekli, przed św. Marcinem. Co czwartki targ.

Nowy-Dwór, jarmarków 6, w środy: po Nawróceniu św. Pawła, po św. Józefie, po św. Serwacym, po św. Henryku, po św. Nikodemie, po św. Marcinie.

Okuniew, pow. Warszawa, podczas lata, od 1 kwietnia do 1 października, targi w czwartki każdego tygodnia; w pozostałych zaś miesiącach roku, w czwartki co 2-gi tydzień, po 1 i 15 każdego miesiąca, a oprócz tego jarmarków 6, w poniedziałek po Niedz. Przewodn., we wtorki przed N. Rokiem, przed świętem Bożego Ciała, przed św. Rochem, przed św. Michałem, po św. Mikołaju.

Osięciny, pow. Nieszawa, jarmarków 6, w środę po 3 Królach, w pierwsze wtorki kwietnia i czerwca, w pierwszy poniedziałek lipca, w trzeci poniedziałek września i października.

Osmolin, jarmarków 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po św. Kazimierzu, po św. Jakóbie Apost., po św. Stanisławie, po św. Kandydzie czyli po dniu 3 paźdz., po św. Marcinie.

Otwock, pow. Warszawa, co czwartek targ.

Ożarów, pow. Warszawa, co środę targ.

Piaseczno, pow. Warszawa, jarmarków 6, w poniedziałki: po Niedz. Starozap., po Niedz. Kwiet., po św. Jakóbie, po św. Michale, po Wszystkich Świętych, po św. Łucji.

Piotrków, pow. Nieszawa, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, w pierwszą niedz. postu, w piątek przed Niedz. Kwiet., w poniedziałki po Wniebowstąp. Pańsk., po św. Jakóbie, po Wszystk. Świętych.

Płock, miasto pow., jarmarki 2, we wtorki: przed św. Janem Chrzcic. i po św. Michale. Co wtorek i piątek targ.

Płońsk, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po Niedz. Kwiet., po Zielonych Świątkach, po św. Piotrze i Pawle, po św. Bartłomieju, po Wszystkich Świętych, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Popowo Kościelne, pow. Pułtusk, 1-szy czwartek każdego miesiąca targ.

Pruszków, pow. Warszawa, co czwartek targ.

Przasnysz, miasto pow. jarmarków 6, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Kwiet., po Wniebowst. Pańskiem, po św. Jakóbie, po Narodz. NMP., po św. Katarzynie.

Przedecz, pow. Włocławek, jarmarków 6, we wtorki: po św. Walentym, po Niedz. Kwiet., po św. Antonim, przed św. Wawrzyńcem, po św. Łukaszu, przed św. Mikołajem.

Pułtusk, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Józefie, po Zielonych Świątkach, po Narodzeniu NMP., po św. Jadwidze, po św. Elżbiecie.

Puszcza Marjański, pow. Skierniewice, 1 i 3 poniedziałek targ.

Raciąż, pow. Sierpc, jarmarków 6, we wtorki: po św. Agnieszce, po Niedz. Kwiet., po Zielonych Świątkach, po Wniebowzięciu NMP., po św. Michale, po św. Andrzeju.

Radzanów, pow. Mława, jarmarków 6, we wtorki: po Zwiast. NMP., po św. Wojciechu, po Wniebowst. Pańskiem, po św. Antonim, po św. Jakóbie, po ścięciu św. Jana.

Radziejów, pow. Nieszawa, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwiet., po św. Trójcy, po Wniebowzięciu NMP., po św. Jadwidze, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Radzymin, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Dorocie, po św. Joachimie, po św. Juwencjuszu, po Wniebowzięciu NMP., po św. Remigjuszu, po Niepokalanem Pocz. NMP.

Rawa Mazowiecka, miasto pow., jarmarki: we wtorek przed św. Maciejem, po św. Stanisławie, przed bł. Czesławem Odrowążem, po M. B. Siewnej, po św. Barbarze, co wtorek targ.

Raciążek, pow. Maków, jarmarki w poniedziałki: po św. Trójcy, po NMP. Szkapl., po Nar. NMP., po Wszyst. Świętych.

Rypin, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki: po św. Macieju, po św. Wojciechu, po św. Piotrze i Pawle, po św. Ignacym, po św. Michale, po Wszystkich Świętych.

Serock, pow. Pułtusk, jarmarki 4, w 1 wtorek po św. Mateuszu, w środy: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Piotrze i Pawle.

Sierpc, miasto pow., jarmarków 6, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po św. Grzegorzu, po św. Marku, po św. Wicie, po Wszystkich Świętych, po św. Łucji.

Skępo, pow. Lipno, jarmarków 6, w czwartek po św. Macieju, w środę po św. Stanisławie, w czwartek po św. Małgorzacie, po Narodz. NMP., po św. Franciszku, po św. Marcinie.

Siennica, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., we wtorek po św. Stanisławie, w poniedziałki po Narodzeniu NMP., po św. Jadwidze, po Wszyst. Święt.

Skierniewice, miasto pow., jarmarków 6, w czwartki po 3 Królach, i po Niedz. Środop., w środę przed św. Filipem i Jakóbem, w czwartek po św. Jakóbie Apostole, po św. Franciszku Seraf., po św. Elżbiecie
Skrwilno, pow. Rypin, jarmarki w czwartki: po 3 Królach, po bł. Wincentym Kadłubku, po M. B. Śnieżnej, przed św. Stanisławem Kostką. Co czwartek targ.
Sluzew, pow. Nieszawa, jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszczeniu NMP., po św. Józefie, po Zielonych Świątkach, po św. Annie, przed św. Szymonem i Judą, po św. Łucji.
Dzisna, miasto pow. Co wtorek i piątek targ. Jarmarki: piątki przed Bożem Narodzeniem, Wielkiejnocy wg. nowego i starego stylu.
Głębokie, pow. Dzisna. Co poniedziałek, czwartek i piątek targ. Jarmarki we czwartki przed św. Bożego Narodzenia, t. zw. „Kraśnik".
Gródek, pow. mołodecki. Co wtorek targ. Jarmarki w 1-szy wtorek po niedzieli Przewodniej wg. starego stylu.
Hoduciszki, pow. Święciany. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Holszany, pow. Oszmiana. Jarmarki 23 marca, ostatni poniedziałek po Wielkiejnocy, 23 kwietnia, 13 i 24 czerwca, 16 sierpnia, 8 września i 9 grudnia. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Holubicze, pow. dziśnieński. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Hruzdowo, pow. postawski. Targi we środy każdego tygodnia.
Ignalino, pow. Święciany. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Ilja, pow. Wilejka. Co środę targ. — Jarmarki: 19 stycznia i 2 sierpnia.
Jaszuny, pow. wileńsko-trocki: Targi 20-go każdego miesiąca.
Jody, pow. brasławski. Co wtorek targ.
Kiemieliszki, pow. Święciany. Targi we środy każdego tygodnia.
Kobylniki, pow. postawski. Jarmarki: 4 stycznia, 5 lutego, 4 marca, 24 marca, 11 czerwca, 22 lipca, 16 sierpnia, 29 września i 10-go listopada. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Komaje, pow Święciany. Targi we środy każdego tygodnia. Jarmarki: 3 lutego, 20 marca, 24 kwietnia, 30 czerwca, 2 października, 2 listopada, oraz w trzeci dzień Zielonych Świąt.
Koziany, pow. brasławski. Targi we środy każdego tygodnia.
Krzywicze, pow. Wilejka. Co środę targi.
Kurzeniec, pow. Wilejka. Jarmarki: Drugi wtorek po Wielkiejnocy, pierwszy wtorek po Bożem Narodzeniu, ostatni wtorek przed Wielkim Postem, oraz 6 sierpnia, 8 września i 9 grudnia.
Landwarów, pow. wileńsko-trocki. Każdego tygodnia co poniedziałek targ.
Lebiedziewo, pow. mołodecki. Jarmarki zaś w pierwszy poniedziałek po Nowym Roku, oraz w dniach 29 lutego, 15 maja, 29 lipca, 7 paźdz. i 8 grudnia. Co poniedziałek targ.
Łużki, pow. dziśnieński. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Łyntupy, pow. Święciany. Jarmarki 1 maja, w trzeci dzień po Wielkiej nocy i w dzień Zielonych Świąt. — Targi we czwartki każdego tygodn.
Mejszagoła, pow. wileńsko-trocki. Każdego tygodnia co poniedziałek targ.
Miadzioł, pow. postawski. Jarmarki: 19 stycznia, 15 lutego, 15 maja, 6 lipca, 14 sierpnia, 14 i 29 paźdz., 11 listopada, 21 grudnia. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Miory, pow. brasławski. Targi w poniedziałek każdego tygodnia i we czwartek każdego tygodnia. Jarmarki: w najbliższą środę, czwartek i piątek po 6 stycz. (Trzech Króli), 27. czerwca (św. Jana) i 1 listopada (Wszystkich Świętych).
Mielegiany, pow. Święciany. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Michaliszki, pow. wileńsko-trocki. — Jarmark 29 września, targi 14 i 28 każdego miesiąca.
Niemenczyn, pow. wileńsko-trocki. — Targi we czwartek każdego tygodn.
Nowa Wilejka, pow. wileńsko-trocki. Targi we wtorek i piątek każdego tygodnia.
Nowo-Święciany, pow. Święciany. Jarmarki 2 lut., 19 marca, 29 czerwca, 13 października. Targi we wtorki i piątki każdego tygodnia.
Nowe Troki, miasto pow. Targi we czwartek każdego tygodnia i w pierwszy poniedziałek każdego mies. Jarmarki 6 stycznia, 19 marca, 13 czerwca, 28. października.
Nowy Pohost, pow. brasławski. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Olkieniki, pow. wileńsko-trocki. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Olkowicze, pow. Wilejka. Targi w poniedziałki.
Opsa, pow. brasławski. Targi w poniedziałki. Jarmarki 24 i 25 czerwca i w poniedziałki i wtorki ostatniego tygodnia Adwentu.
Orany, pow. wileńsko-trocki. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Ostrowiec, pow. wileńsko-trocki. Targi w poniedziałek każdego tygodnia.
Oszmiana, miasto pow. Jarmarki: 23 kwietnia i każdego następnego dnia po następujących świętach: Wniebowstąpienie, Wniebowzięcie Najśw. Marji Panny, Bożego Ciała, oraz 15 sierpnia, 29 i 30 września. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Plissa, pow. dziśnieński. Targi we środy każdego tygodnia.
Podbrodzie, powiat wil.-trocki. Targi we środy każdego tygodnia.
Podbrodzie, pow. Święcany. Targi w poniedziałki każdego tygodnia. — Jarmarki: w pierwszy czwartek każdego miesiąca, w poniedziałek po niedzieli palmowej, we wtorki po niedzieli różańcowej.
Postawy, miasto pow. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Prozoroki, pow. dziesieński. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Rudziszki, pow. wileńsko-trocki. Targi we środy każdego tygodnia.
Słobódka, pow. brasławski. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Smorgonie, pow. Oszmiana. Jarmarki: 26 lutego, 28 maja, 29 czerwca, 6 sierpnia, 10 września, 1 października, w każdą środę przed Bożem Narodzeniem, oraz 24 grudnia.
Sobota, pow. Łowicz, jarmarków 6, we wtorek po 3 Królach, w W. Czwartek, w czwartek po Ziel. Świątkach, po św. Wicie, po św. Bartłomieju, po Wszystkich Świętych.
Sochaczew, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki po św. Prysce czyli po dniu 18 stycznia, po Niedz. Kwiet., po św. Wojciechu, po Zielonych Św., po św. Marji Magdalenie, po św. Urszuli.
Sochocin, pow. Płońsk, jarmarków 6. w środy po św. Błażeju, po św. Stanisławie, przed św. Janem Chrzcic., w czwartki po św. Dominiku, po Podw. Krzyża św., po św. Klemensie.
Stanisławów, pow. Mińsk Mazowiecki, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Środop., po św. Piotrze i Pawle, po św. Mateuszu, po św. Marcinie, po św. Łucji.
Strzegowo, pow. Mława, jarmarki w poniedziałki: po św. Marji Kleofasowej, po Bł. Bogumile, po św. Zuzannie, przed św. Józefem. Co poniedziałek targ.
Szreńsk, pow. Mława, jarmarków 6, w czwartki: po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., w środy: przed św. Janem Chrzcic., po św. Jakóbie, przed św. Idzim, po św. Jadwidze.
Tarczyn, pow. Grójec, jarmarków 6, w środy: po św. Kazimierzu, po Niedz. Przewod., po św. Bogumile, po św. Mateuszu, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostolem.
Tłuszcz, pow. Radzymin, jarmarki we wtorki po św. Andrzeju Boboli, po św. Anastazym, po bł. Jolancie, przed św. Bronisławą, po św. Jadwidze, przed św. Tomaszem. Co wtorek targ.
Warka, pow. Grójec, jarmarków 6, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Środop., po św. Stanisławie, po św. Tekli, po św. Leonardzie, po Niepokalanem Poczęciu NMP.
Warszawa, jarmarki 2, w maju w 2-gi poniedziałek po św. Filipie i Jakóbie, w listopadzie w poniedziałek po Wszyst. Świętych. Każdy trwa trzy tygodnie: pierwszy tydzień wstępny, drugi właściwy targowy, a trzeci tydzień wypłat się zowie. — Prócz tego jarmark na wełnę od dn. 15 czerwca, trwający przez dni 3. Kontrakty na św. Jana Chrzcic. — Jarmark chmielny od 25 września 10 dni trwający.
Wiskitki, pow. Błonie, jarmarków 6, we wtorki: po św. Józefie, po św. Stanisławie, po Bożem Ciele, po Wniebow. NMP., po św. Koźmie i Damjanie, po Wszystkich Świętych.
Włocławek, miasto pow., jarmarków 6, w czwartki po 3 Królach i po św. Janie Boż., we wtorek po św. Stanisławie, w czwartki po św. Dominice, przed Nar. NMP., po św. Leonardzie.
Wolmin, pow. Radzymin, jarmarki w czwartek przed św. Janem Złotoustym, po św. Klemensie, po św. Paschalinie, po św. Szymonie z Lipnicy, po św. Eustachym, po św. Gertrudzie. Co czwartek targ.
Wyszków, pow. Pułtusk, jarmarków 6, we wtorki: po św. Apolonji, po św. Grzegorzu, po św. Antonim, po Przemienieniu Pańskiem, po św. Justynie, po św. Łucji.
Wyszogród, pow. Płock, jarmarków 6, we wtorki: po św. Józefie, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po Bożem Ciele, po św. Jakóbie, po św. Michale, po św. Łucji.
Zakroczym, pow. Warszawa, jarmarków 6, we wtorki: po św. Pawle pustelniku, po św. Katarzynie Sen., po św. Marku i Marcelim, po św. Kunegundzie, po Narodzeniu NMP., po św. Marcinie.
Zawidz, pow. Sierpc, jarmarki: w 1 poniedziałek każdego miesiąca.
Zduny, pow. Łowicz, jarmarki w piątek: po św. Wincentym Kadłubku, przed św. Stanisławem, po św. Elżbiecie. Co 1 piątek targ.
Zieluń, pow. Mława, jarmarki we wtorek: przed bł. Andrzejem Bobolą, po św. Zofji, przed św. Ładysławem, przed św. Salomeą. Co wtorek targ.
Żuromin, pow. Sierpc, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Piotrze i Pawle, po Nar. NMP., po Wszystkich Świętych.
Żychylin, pow. Kutno, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Grzegorzu, we wtorek po św.

Wojciechu w poniedziałki po św Piotrze i Pawle, po św. Mateuszu, przed św Szymonem i Judą.
Żyrardów, pow. Błonie. Jarmarki w pierwsze środy: w lutym, kwietniu czerwcu, sierpniu, październiku grudniu Co środę i sobotę targ

Woj. Wileńskie.

Brasław miasto pow. Jarmarki: w najbliższą środę po 2 gim lutym. 23 kwietnia i 2 października Targi w środy i piątki każdego tygodnia.
Budsław, pow. Wilejka Co poniedziałek targ.
Daugieliszki, pow. Święciany. Targi w poniedziałki każdego tygodnia
Dołhinów, pow. Wilejka. Co czwartek targ.
Druja, pow. brasławski. Co wtorek i piątek targ.
Drujsk, pow. Brasław. Jarmarki: 7 stycznia, 9 maja i 12 sierpnia. Co wtorek targ
Dryświaty, pow brasławski: Targi we czwartki każdego tygodnia Jarmarki w 1 szy czwartek po 1 (Nowym Roku), 2 św. Kazimierzu, 1 maja 11 i 12 lipca, w 1-szy czwartek po 1 październiku oraz ostatni czwartek listopada.
Dukszty, pow. Święciany. Targi we środy każdego tygodnia.
Duniłowicze, pow. postawski. Targ we wtorki każdego tygodnia.
Dziewieniszki, pow. Oszmiana Jarmarki: 28 kwietnia, 9 września i 1 go października. Targi we czwartki każdego tygodnia
Świr, pow. Święciany. Jarmarki: 20 kwietnia, 2 i 30 czerwca, 12 paźdz., 2 listop i 7 grudnia. Targi we czwartki każdego tygodnia
Święciany, miasto pow. Jarmarki: od 1 go do 5 go stycznia i od 1 go do 7 go września Targi we wtorki i piątki każdego tygodnia.
Szarkowszczyzna, pow dzisieński — Targi we środy każdego tygodnia
Szemietowszczyzna, pow. Święciany. — Targi we środy każdego tygodnia.
Szumsk, pow wileńsko trocki Targi w każdą środę.
Taboryszki, pow wileńsko trocki Targi 25 go każdego miesiąca.
Turgiele, pow wileńsko trocki. Jarmarki 8 maja, targi 10-go każdego miesiąca.
Turmont, pow. brasławski. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Widze, pow. Brasław. Jarm.: w pierwszy wtorek po 6 stycznia (Trzech króli), dniu Bożego Ciała, po 16 lipcu (N P Marji Szkaplernej) po dniu Matki Boskiej Różańcowej, po Przewodniej Niedzieli i we środę w połowie Wielkiego Postu (Środopust). Targi we wtorki każdego tygodnia.
Wielkie Soleczniki, pow wileńsko trocki. Targi 1 go każdego miesiąca
Wilejka miasto pow. — Targi we czwartki każdego tygodnia.
Wilno, miasto pow. Jarmarki: 1. Plac Łukiski 4 marca, na św. Kazimierza, 2, ul. Ponarska 54, 4 marca przez dni kilka. 3 przy kościele św. Piotra 29 czerwca 4 przy kościele św Jerzego 23 kwietnia. 5. przy kościele św Jana 24 czerwca. Targi we wtorki i piątki.
Wojstom, pow. Wilejka Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Wołkołata, pow. postawski Targi środę każdego tygodnia
Worniany, pow. wileńsko trocki Targi we czwartki każdego tygodnia.
Żuprany, pow. Oszmiana — Jarmarki 30 czerwca, 25 lipca, 2 listopada.

Woj. Wołyńskie.

Aleksandria, pow rówieński. Targ 1 go i 15 go każdego miesiąca.
Beresteczko, pow horochowski. Co czwartek targ.
Berezno, pow kostopolski. — Jarmarki: 19 stycznia, 22 czerwca, 12 lipca i 22 września. Targi w każdą środę.
Bereżce, pow Krzemieniec. Targ w każdy poniedziałek.
Białozórka, gm Białozórka, pow. Krzemieniec. Co poniedziałek targ.
Boremel gm. Boremel, pow Dubno 5 i 20 każdego miesiąca targ
Bucyń, pow. Kowel. Targi 13 i 28 każdego miesiąca
Czartorysk pow łucki Targi 1 i 3 poniedz. każdego miesiąca.
Derażne pow. kostopolski. Targi w każdy czwartek.
Dubno, miasto pow. Co poniedz targ
Hołoby, pow. Kowel. Targi w każdy wtorek.
Horochów, miasto pow. Co czwartek targ.
Hoszcza, gm. Hoszcza, pow. Równe Targ w każdą środę.
Jeziorany, gm Warkowicze, pow. Dubno Targi drugi i czwarty wtorek każdego miesiąca.
Katerburg, pow krzemieniecki Targ w każdy czwartek.
Kiwerce, pow. łucki. Targi każdy wtorek.
Klewań, pow. rówieński. Co czwartek targ.
Kniahinin, pow. dubieński. Jarmarki 12 i 24 każdego miesiąca
Kołodno, pow krzemieniecki. Targ w każdy wtorek
Kołki, pow. łucki Targ każdy wtorek
Korzec, pow. Równe Jarmarki w dniu popielca, 9 marca, 9 maja, 24 czerw. 20 lipca, 15 sierpnia, 6 paźdz., 1 i 15 każdego miesiąca targ.
Kostopol, miasto pow. Targi w każdy wtorek
Kowel, miasto pow. Co czwartek targ (w razie święta dnia następnego.)
Kozin, pow. dubieński. Targi w każdą środę.
Krymno, pow Kowel Targ co drugi wtorek.
Krzemieniec, miasto pow Targ w każdy wtorek.
Kupiczów, pow. kowelski. Targi w każdą środę.
Luboml, miasto pow. Co poniedziałek targ.
Ludwipol, pow kostopolski. 7 i 21 każdego miesiąca targ.
Łanowce, pow. Krzemieniec. Targ w każdą środę.
Łokacze, pow. horochowski. Targi w każdą środę.
Łuck miasto pow. Co czwartek targ (w razie święta dnia następnego.)
Maciejów, pow Kowel. Co środę targ
Maniewicze, pow Kowel. Targ co drugi wtorek miesiąca.
Miedwieże pow łucki. Targi 2 i 4 poniedziałek każdego miesiąca.
Międzyrzec, pow. Równe. 10 i 25 każdego miesiąca targ Jarmarki 10 marca 29 maja, 11 lipca, 27 września i 22 grudnia
Mielnica, pow. kowelski. Targi w każdą środę
Młynów, pow. dubieński. Jarmarki 14 i 28 każdego miesiąca
Murawica, pow. dubieński. Jarmarki 7 i 21 każdego miesiąca.
Mielce, pow. kowelski Targi każdego 5 dnia miesiąca, 22 czerwca, 25 lipca, 19 sierpnia i 19 grudnia.
Niesuchoiże, pow kowelski. Targi w każdy poniedziałek.
Nieświcz, pow. łucki. Targ w każdy poniedziałek.
Mizocz, pow. zdołbunowski. Targi 1 i 15 każdego miesiąca, oraz 2 lut., 11 marca, 23 kwietnia, 6 sierpnia, 11 września, 28 października, 25 listopada i 9 grudnia według starego stylu
Ołyka, przedm Zaworocie, pow łucki. Targ w każdą środę.
Ostróg, pow zdołbunowski. — Co czwartek targ
Ostrożec, pow. dubieński Targi we wtorek każdego tygodnia.
Oździutycze, pow horochowski. Targi w każdy piątek.
Poczajów, pow. krzemieniecki. Targ w każdy czwartek.
Poryck, pow Włodzimierz. Co wtorek targ.
Powursk, pow kowelski. Targi 13 i 27 każdego miesiąca.
Radziwiłłów, pow. dubieński. Targi małe w każdy wtorek.
Ratno, pow kowelski. Jarmarki 6 i 21 każdego miesiąca.
Rożyszcze, pow łucki Targ w każdy poniedziałek.
Równe, miasto pow. Targi w każdy poniedziałek.
Sienkiewiczówka, pow. łucki. Targ w każdą środę
Stepań, pow. kostopolski. Targi w każdą środę
Szumsk, pow krzemieniecki. Targ w każdy poniedziałek.
Szack pow. lubomelski. Targ co drugą środę
Torczyn, pow. Łuck. Co wtorek targ
Tuczyn, pow. Równe. Jarmarki 5 i 20 każdego miesiąca
Turzysk, pow. kowelski. Targi w każdy poniedziałek.
Uściług, pow. Włodzimierz Co środę targ. Jarmarki 11 i 12 marca oraz 14 i 15 października każdego roku.
Warkowicze, pow. Dubno. Targi w czwartek każdego tygodnia.
Wiśniowiec, pow krzemieniecki. Targ w każdy poniedziałek.
Włodzimierz, miasto pow Targi w każdy poniedziałek i czwartek.
Wyszogródek, pow krzemieniecki. — Targ w każdy czwartek.
Zdołbunów, miasto pow. Co środa targ.
Zofjówka, pow łucki Targ w każdy wtorek.
W razie świąt przypadających w te dni: — targi przenoszą się na dzień następny.

Skierniewice, miasto pow., jarmarków 6, w czwartki po 3 Królach, i po Niedz. Środop., w środę przed św. Filipem i Jakóbem, w czwartek po św. Jakóbie Apostole, po św. Franciszku Seraf., po św. Elżbiecie.
Skrwilno, pow. Rypin, jarmarki w czwartki: po 3 Królach, po bł. Wincentym Kadłubku, po M. B. Śnieżnej, przed św. Stanisławem Kostką. Co czwartek targ.
Służew, pow. Nieszawa, jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszczeniu NMP., po św. Józefie, po Zielonych Świątkach, po św. Annie, przed św. Szymonem i Judą, po św. Łucji.
Dzisna, miasto pow. Co wtorek i piątek targ. Jarmarki: piątki przed Bożem Narodzeniem, Wielkiejnocy wg. nowego i starego stylu.
Głębokie, pow. Dzisna. Co poniedziałek, czwartek i piątek targ. Jarmarki we czwartki przed św. Bożego Narodzenia, t. zw. „Kraśnik".
Gródek, pow. mołodecki. Co wtorek targ. Jarmarki w 1-szy wtorek po niedzieli Przewodniej wg. starego stylu.
Hoduciszki, pow. Święciany. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Holszany, pow. Oszmiana. Jarmarki 23 marca, ostatni poniedziałek po Wielkiejnocy, 23 kwietnia, 13 i 24 czerwca, 16 sierpnia, 8 września i 9 grudnia. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Holubicze, pow. dziśnieński. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Hruzdowo, pow. postawski. Targi we środy każdego tygodnia.
Ignalino, pow. Święciany. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Ilja, pow. Wilejka. Co środę targ. — Jarmarki: 19 stycznia i 2 sierpnia.
Jaszuny, pow. wileńsko-trocki: Targi 20-go każdego miesiąca.
Jody, pow. brasławski. Co wtorek targ.
Kiemieliszki, pow. Święciany. Targi we środy każdego tygodnia.
Kobylniki, pow. postawski. Jarmarki: 4 stycznia, 5 lutego, 4 marca, 24 marca, 11 czerwca, 22 lipca, 16 sierpnia, 29 września i 10-go listopada. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Komaje, pow. Święciany. Targi we środy każdego tygodnia. Jarmarki: 3 lutego, 20 marca, 24 kwietnia, 30 czerwca, 2 października, 2 listopada, oraz w trzeci dzień Zielonych Świąt.
Koziany, pow. brasławski. Targi we środy każdego tygodnia.
Krzywicze, pow. Wilejka. Co środę targi.
Kurzeniec, pow. Wilejka. Jarmarki: Drugi wtorek po Wielkiejnocy, pierwszy wtorek po Bożem Narodzeniu, ostatni wtorek przed Wielkim Postem, oraz 6 sierpnia, 8 września i 9 grudnia.
Landwarów, pow. wileńsko-trocki. Każdego tygodnia co poniedziałek targ.
Lebiedziewo, pow. mołodecki. Jarmarki zaś w pierwszy poniedziałek po Nowym Roku, oraz w dniach 29 lutego, 15 maja, 29 lipca, 7 paźdz. i 8 grudnia. Co poniedziałek targ.
Łużki, pow. dziśnieński. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Łyntupy, pow. Święciany. Jarmarki 1 maja, w trzeci dzień po Wielkiejnocy i w dzień Zielonych Świąt. — Targi we czwartki każdego tygodn.
Mejszagoła, pow. wileńsko-trocki. Każdego tygodnia co poniedziałek targ.
Miadzioł, pow. postawski. Jarmarki: 19 stycznia, 15 lutego, 15 maja, 6 lipca, 14 sierpnia, 14 i 29 paźdz., 11 listopada, 21 grudnia. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Miory, pow. brasławski. Targi w poniedziałek każdego tygodnia i we czwartek każdego tygodnia. Jarmarki: w najbliższą środę, czwartek i piątek po 6 stycz. (Trzech Króli), 27. czerwca (św. Jana) i 1 listopada (Wszystkich Świętych).
Mielegiany, pow. Święciany. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Michaliszki, pow. wileńsko-trocki. — Jarmark 29 września, targi 14 i 28 każdego miesiąca.
Niemenczyn, pow. wileńsko-trocki. — Targi we czwartek każdego tygodn.
Nowa Wilejka, pow. wileńsko-trocki. Targi we wtorek i piątek każdego tygodnia.
Nowo-Święciany, pow. Święciany. Jarmarki 2 lut., 19 marca, 29 czerwca, 13 października. Targi we wtorki i piątki każdego tygodnia.
Nowe Troki, miasto pow. Targi we czwartek każdego tygodnia i w pierwszy poniedziałek każdego mies. Jarmarki 6 stycznia, 19 marca, 13 czerwca, 28 października.
Nowy Pohost, pow. brasławski. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Olkieniki, pow. wileńsko-trocki. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Olkowicze, pow. Wilejka. Targi w poniedziałki.
Opsa, pow. brasławski. Targi w poniedziałki. Jarmarki 24 i 25 czerwca i w poniedziałki i wtorki ostatniego tygodnia Adwentu.
Orany, pow. wileńsko-trocki. Targi we wtorki każdego tygodnia.
Ostrowiec, pow. wileńsko-trocki. Targi w poniedziałek każdego tygodnia.
Oszmiana, miasto pow. Jarmarki: 23 kwietnia i każdego następnego dnia po następujących świętach: Wniebowstąpienie, Wniebowzięcie Najśw. Marji Panny, Bożego Ciała, oraz 15 sierpnia, 29 i 30 września. Targi we czwartki każdego tygodnia.
Plissa, pow. dziśnieński. Targi we środy każdego tygodnia.
Podbrodzie, powiat wil.-trocki. Targi we środy każdego tygodnia.
Podbrodzie, pow. Święcany. Targi w poniedziałki każdego tygodnia. — Jarmarki: w pierwszy czwartek każdego miesiąca, w poniedziałek po niedzieli palmowej, we wtorki po niedzieli różańcowej.
Postawy, miasto pow. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Prozoroki, pow. dziesieński. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Rudziszki, pow. wileńsko-trocki. Targi we środy każdego tygodnia.
Słobódka, pow. brasławski. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.
Smorgonie, pow. Oszmiana. Jarmarki: 26 lutego, 28 maja, 29 czerwca, 6 sierpnia, 10 września, 1 października, w każdą środę przed Bożem Narodzeniem, oraz 24 grudnia.
Sobota, pow. Łowicz, jarmarków 6, we wtorek po 3 Królach, w W. Czwartek, w czwartek po Ziel. Świątkach po św. Wicie, po św. Bartłomieju, po Wszystkich Świętych.
Sochaczew, miasto pow., jarmarków 6, we wtorki po św. Pryscе czyli po dniu 18 stycznia, po Niedz. Kwiet., po św. Wojciechu, po Zielonych Św., po św. Marji Magdalenie, po św. Urszuli.
Sochocin, pow. Płońsk, jarmarków 6, w środy po św. Błażeju, po św. Stanisławie, przed św. Janem Chrzcic., w czwartki po św. Dominiku, po Podw. Krzyża św., po św. Klemensie.
Stanisławów, pow. Mińsk Mazowiecki, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Środop., po św. Piotrze i Pawle po św. Mateuszu, po św. Marcinie, po św. Łucji.
Strzegowo, pow. Mława, jarmarki w poniedziałki: po św. Marji Kleofasowej, po Bł. Bogumile, po św. Zuzannie, przed św. Józefem. Co poniedziałek targ.
Szreńsk, pow. Mława, jarmarków 6, w czwartki: po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., w środy: przed św. Janem Chrzcic., po św. Jakóbie, przed św. Idzim, po św. Jadwidze.
Tarczyn, pow. Grójec, jarmarków 6, w środy: po św. Kazimierzu, po Niedz. Przewod., po św. Bogumile, po św. Mateuszu, przed św. Szymonem i Judą, przed św. Tomaszem Apostolem.
Tłuszcz, pow. Radzymin, jarmarki we wtorki po św. Andrzeju Boboli, po św. Anastazym, po bł. Jolancie, przed św. Bronisławą, po św. Jadwidze, przed św. Tomaszem. Co wtorek targ.
Warka, pow. Grójec, jarmarków 6, w środy: po Oczyszczeniu NMP., po Niedz. Środop., po św. Stanisławie, po św. Tekli, po św. Leonardzie, po Niepokalanem Poczęciu NMP.
Warszawa, jarmarki 2, w maju w 2-gi poniedziałek po św. Filipie i Jakóbie, w listopadzie w poniedziałek po Wszyst. Świętych. Każdy trwa trzy tygodnie: pierwszy tydzień wstępny, drugi właściwy targowy, a trzeci tydzień wypłat się zowie. — Prócz tego jarmark na wełnę od dn. 15 czerwca, trwający przez dni 3. Kontrakty na św. Jana Chrzcic. — Jarmark chmielny od 25 września 10 dni trwający.
Wiskitki, pow. Błonie, jarmarków 6, we wtorki: po św. Józefie, po św. Stanisławie, po Bożem Ciele, po Wniebow. NMP., po św. Kozmie i Damjanie, po Wszystkich Świętych.
Włocławek, miasto pow., jarmarków 8, w czwartki po 3 Królach i po św. Janie Boż., we wtorek po św. Stanisławie, w czwartki po św. Dominice, przed Nar. NMP., po św. Leonardzie.
Wolmin, pow. Radzymin, jarmarki w czwartek przed św. Janem Złotoustym, po św. Klemensie, po św. Paschalinie, po św. Szymonie z Lipnicy, po św. Eustachym, po św. Gertrudzie. Co czwartek targ.
Wyszków, pow. Pułtusk, jarmarków 6, we wtorki: po św. Apolonji, po św. Grzegorzu, po św. Antonim, po Przemienieniu Pańskiem, po św. Justynie, po św. Łucji.
Wyszogród, pow. Płock, jarmarków 6, we wtorki: po św. Józefie, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po Bożem Ciele, po św. Jakóbie, po św. Michale, po św. Łucji.
Zakroczym, pow. Warszawa, jarmarków 6, we wtorki: po św. Pawle pustelniku, po św. Katarzynie Sen., po św. Marku i Marcelim, po św. Kunegundzie, po Narodzeniu NMP., po św. Marcinie.
Zawidz, pow. Sierpc, jarmarki: w 1 poniedziałek każdego miesiąca.
Zduny, pow. Łowicz, jarmarki w piątek: po św. Wincentym Kadłubku, przed św. Stanisławem, po św. Elżbiecie. Co 1 piątek targ.
Zieluń, pow. Mława, jarmarki we wtorek: przed bł. Andrzejem Bobolą, po św. Zofji, przed św. Ładysławem, przed św. Salomeą. Co wtorek targ.
Żuromin, pow. Sierpc, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Piotrze i Pawle, po Nar. NMP., po Wszystkich Świętych.
Żychlin, pow. Kutno, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Grzegorzu, we wtorek po św.

Wojciechu, w poniedziałki po św. Piotrze i Pawle, po św. Mateuszu, przed św. Szymonem i Judą.

Żyrardów, pow. Błonie. Jarmarki w pierwsze środy: w lutym, kwietniu czerwcu, sierpniu, październiku grudniu. Co środę i sobotę targ.

Woj. Wileńskie.

Brasław, miasto pow. Jarmarki: w najbliższą środę po 2-gim lutym, 23 kwietnia i 2 października. Targi w środy i piątki każdego tygodnia.

Budsław, pow. Wilejka. Co poniedziałek targ.

Daugieliszki, pow. Święciany. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.

Dolhinów, pow. Wilejka. Co czwartek targ.

Druja, pow. brasławski. Co wtorek i piątek targ.

Drujsk, pow. Brasław. Jarmarki: 7 stycznia, 9 maja i 12 sierpnia. Co wtorek targ.

Dryświaty, pow. brasławski: Targi we czwartki każdego tygodnia. Jarmarki w 1-szy czwartek po 1 (Nowym Roku), 2 św. Kazimierzu, 1 maja 11 i 12 lipca, w 1-szy czwartek po 1 październiku oraz ostatni czwartek listopada.

Dukszty, pow. Święciany. Targi we środy każdego tygodnia.

Dunilowicze, pow. postawski. Targ we wtorki każdego tygodnia.

Dziewieniszki, pow. Oszmiana. Jarmarki: 23 kwietnia, 9 września i 1-go października. Targi we czwartki każdego tygodnia.

Świr, pow. Święciany. Jarmarki: 20 kwietnia, 2 i 30 czerwca, 12 paźdz., 2 listop. i 7 grudnia. Targi we czwartki każdego tygodnia.

Święciany, miasto pow. Jarmarki: od 1-go do 5-go stycznia i od 1-go do 7-go września. Targi we wtorki i piątki każdego tygodnia.

Szarkowszczyzna, pow. dziśnieński — Targi we środy każdego tygodnia.

Szemietowszczyzna, pow. Święciany. — Targi we środy każdego tygodnia.

Szumsk, pow. wileńsko-trocki. Targi w każdą środę.

Taboryszki, pow. wileńsko-trocki. Targi 25-go każdego miesiąca.

Turgiele, pow. wileńsko-trocki. Jarmarki 8 maja, targi 10-go każdego miesiąca.

Turmont, pow. brasławski. Targi we wtorki każdego tygodnia.

Widze, pow. Brasław. Jarm.: w pierwszy wtorek po 6 stycznia (Trzech króli), dniu Bożego Ciała, po 16 lipcu (N. P. Marji Szkaplernej) po dniu Matki Boskiej Różańcowej, po Przewodniej Niedzieli i we środę w połowie Wielkiego Postu (Środopust). Targi we wtorki każdego tygodnia.

Wielkie Soleczniki, pow. wileńsko-trocki. Targi 1-go każdego miesiąca.

Wilejka, miasto pow. — Targi we czwartki każdego tygodnia.

Wilno, miasto pow. Jarmarki: 1. Plac Łukiski 4 marca, na św. Kazimierza, 2. ul. Ponarska 54, 4 marca przez dni kilka, 3. przy kościele św. Piotra 29 czerwca 4. przy kościele św. Jerzego 23 kwietnia, 5. przy kościele św. Jana 24 czerwca. Targi we wtorki i piątki.

Wojstom, pow. Wilejka. Targi w poniedziałki każdego tygodnia.

Wolkolata, pow. postawski. Targi środę każdego tygodnia.

Worniany, pow. wileńsko-trocki. Targi we czwartki każdego tygodnia.

Żuprany, pow. Oszmiana — Jarmarki: 30 czerwca, 25 lipca, 2 listopada.

Woj. Wołyńskie.

Aleksandria, pow. rówieński. Targ 1-go i 15-go każdego miesiąca.

Beresteczko, pow. horochowski. Co czwartek targ.

Berezno, pow. kostopolski. — Jarmarki: 19 stycznia, 22 czerwca, 12 lipca i 22 września. Targi w każdą środę.

Bereżce, pow. Krzemieniec. Targ w każdy poniedziałek.

Białozórka, gm. Białozórka, pow. Krzemieniec. Co poniedziałek targ.

Boremel, gm. Boremel, pow. Dubno 5 i 20 każdego miesiąca targ.

Bucyń, pow. Kowel. Targi 13 i 28 każdego miesiąca.

Czartorysk, pow. łucki. Targi 1 i 1 poniedz. każdego miesiąca.

Derażne, pow. kostopolski. Targi w każdy czwartek.

Dubno, miasto pow. Co poniedz. targ.

Hołoby, pow. Kowel. Targi w każdy wtorek.

Horochów, miasto pow. Co czwartek targ.

Hoszcza, gm. Hoszcza, pow. Równe. Targ w każdą środę.

Jeziorany, gm. Warkowicze, pow. Dubno. Targi drugi i czwarty wtorek każdego miesiąca.

Katerburg, pow. krzemieniecki. Targ w każdy czwartek.

Kiwerce, pow. łucki. Targi każdy wtorek.

Klewań, pow. rówieński. Co czwartek targ.

Kniahinin, pow. dubieński. Jarmarki 12 i 24 każdego miesiąca.

Kołodno, pow. krzemieniecki. Targ w każdy wtorek.

Kołki, pow. łucki. Targ każdy wtorek.

Korzec, pow. Równe. Jarmarki w dniu popielca, 9 marca, 9 maja, 24 czerw. 20 lipca, 15 sierpnia, 6 paźdz., 1 i 15 każdego miesiąca targ.

Kostopol, miasto pow. Targi w każdy wtorek.

Kowel, miasto pow. Co czwartek targ (w razie święta dnia następnego.)

Kozin, pow. dubieński. Targi w każdą środę.

Krymno, pow. Kowel. Targ co drugi wtorek.

Krzemieniec, miasto pow. Targ w każdy wtorek.

Kupiczów, pow. kowelski. Targi w każdą środę.

Luboml, miasto pow. Co poniedziałek targ.

Ludwipol, pow. kostopolski. 7 i 21 każdego miesiąca targ.

Lanowce, pow. Krzemieniec. Targ w każdą środę.

Łokacze, pow. horochowski. Targi w każdą środę.

Łuck, miasto pow. Co czwartek targ (w razie święta dnia następnego.)

Maciejów, pow. Kowel. Co środę targ.

Maniewicze, pow. Kowel. Targ co drugi wtorek miesiąca.

Miedwieże, pow. łucki. Targi 2 i 4 poniedziałek każdego miesiąca.

Międzyrzec, pow. Równe. 10 i 25 każdego miesiąca targ. Jarmarki 10 marca 29 maja, 11 lipca, 27 września i 22 grudnia.

Mielnica, pow. kowelski. Targi w każdą środę.

Młynów, pow. dubieński. Jarmarki 14 i 28 każdego miesiąca.

Murawica, pow. dubieński. Jarmarki 7 i 21 każdego miesiąca.

Mielce, pow. kowelski. Targi każdego 5 dnia miesiąca, 24 czerwca, 25 lipca, 19 sierpnia i 19 grudnia.

Niesuchojże, pow. kowelski. Targi w każdy poniedziałek.

Nieświcz, pow. łucki. Targ w każdy poniedziałek.

Mizocz, pow. zdołbunowski. Targi 1 i 15 każdego miesiąca, oraz 2 lut., 11 marca, 23 kwietnia, 6 sierpnia, 11 września, 28 października, 25 listopada i 9 grudnia według starego stylu.

Ołyka, przedm. Zaworocie, pow. łucki. Targ w każdą środę.

Ostróg, pow. zdołbunowski. — Co czwartek targ.

Ostrożec, pow. dubieński. Targi we wtorek każdego tygodnia.

Oździutycze, pow. horochowski. Targi w każdy piątek.

Poczajów, pow. krzemieniecki. Targ w każdy czwartek.

Poryck, pow. Włodzimierz. Co wtorek targ.

Powursk, pow. kowelski. Targi 13 i 27 każdego miesiąca.

Radziwiłłów, pow. dubieński. Targi małe w każdy wtorek.

Ratno, pow. kowelski. Jarmarki 6 i 21 każdego miesiąca.

Rożyszcze, pow. łucki. Targ w każdy poniedziałek.

Równe, miasto pow. Targi w każdy poniedziałek.

Sienkiewiczówka, pow. łucki. Targ w każdą środę.

Stepań, pow. kostopolski. Targi w każdą środę.

Szumsk, pow. krzemieniecki. Targ w każdy poniedziałek.

Szack, pow. lubomelski. Targ co drugą środę.

Torczyn, pow. Łuck. Co wtorek targ.

Tuczyn, pow. Równe. Jarmarki 5 i 20 każdego miesiąca.

Turzysk, pow. kowelski. Targi w każdy poniedziałek.

Uściług, pow. Włodzimierz. Co środę targ. Jarmarki 11 i 12 marca oraz 14 i 15 października każdego roku.

Warkowicze, pow. Dubno. Targi w czwartek każdego tygodnia.

Wiśniowiec, pow. krzemieniecki. Targ w każdy poniedziałek.

Włodzimierz, miasto pow. Targi w każdy poniedziałek i czwartek.

Wyszogródek, pow. krzemieniecki. — Targ w każdy czwartek.

Zdołbunów, miasto pow. Co środa targ.

Zofjówka, pow. łucki. Targ w każdy wtorek.

W razie świąt przypadających w te dni: — targi przenoszą się na dzień następny.

Jaką będziemy mieli pogodę?

Wiatry i burze przepowiedzieć można po następnych znakach:

Gdy słońce różową mgłą jest okolone, a promienie jego mają także odcień czerwonawy.

Gdy wieczorem po zachodzie słońca przeciągają obłoki wydłużone, czerwonawe.

Gdy gwiazdy świecą raz jasno, raz ciemno, pomimo, że nie zasłaniają je chmury.

Gdy bydło jest smutne i ryczy wracając wieczór do domu, a jałówki podskakują.

Gdy żabki zielone na liściach skrzeczą rano silniej, niż zazwyczaj.

Gdy woda w garnku nie kipiąc jeszcze już podnosi się i przelewa przez brzegi.

Gdy słońce zachodzące otacza pierścień ołowiany lub żółtawy.

Gdy obok słońca okaże się z boku różowe drugie słońce.

Gdy nie można dokładnie widzieć rożków rosnącego lub malejącego księżyca.

Gdy rano lub wieczór łyska się, a nie grzmi.

Gdy psy za dużo przewracają się po ziemi.

Gdy wróble i inne małe ptactwo zanadto niespokojnie biega i trzepocze się.

Gdy ptactwo wodne szuka suchego schronienia.

Po jakich znakach poznajemy łyskawice i grzmoty.

Gdy słońce rano lub wieczór prześwieca przez grubą i wielką chmurę.

Gdy na wiosnę są dnie gorące i pokazuje się tęcza od zachodu.

Chmury brunatne, ciemnoczerwone lub krwawoczerwone w czasie gorących dni wywołują więcej piorunów i łyskawic, niż grzmotów.

Czarne i grube chmury robią więcej grzmotów, niż łyskawic niebezpiecznych.

Chmury wielkie zielonawociemne mają w sobie więcej deszczu, niż piorunów, i sprowadzają często oberwanie chmur.

Szarych chmur nie należy się obawiać nawet podczas burzy.

Gdy piorun uderza przy oświetleniu białem, jasnem, nie należy go się obawiać; natomiast niebezpieczuymi są pioruny przy oświetleniu czerwonem, żółtem lub fioletowem; one wzniecają pożary zazwyczaj i niszczą każdy przedmiot.

Chmury ciemne, szarożółte zwiastują zawsze niebezpieczeństwo gradu.

Trzęsienia ziemi, gdy nawiedzają jaką okolicę, poznać je można po takich znakach:

Gdy po zachodzie słońca pokazuje się na niebie podługowata chmura przez kilka dni z rzędu.

Gdy woda studzienna i rzeczna w dnie pogodne bez powodu mętnieje, dziwny ma smak i zapach nieprzyjemny.

Gdy ptaki i zwierzęta czworonożne nagle opuszczają swoje legowiska i przenoszą się w inną stronę.

Gdy w dzień pogodny przy świetle słońca nagle ptaki przestają śpiewać, a bydło żałośnie ryczeć zaczyna.

Czy rok będzie pomyślny, czy niedobry.

Spodziewać się należy roku urodzajnego:

Gdy podczas zasiewów jest sucho, a gdy kwitną drzewa ciepło.

Gdy zima jest nieco wilgotną, marzec suchy, kwiecień, maj wilgotny, a lato suche.

Gdy w lecie często wieją wiaty ze zachodu.

Wiatr zachodni użyźuia ziemię, wypędza bujną roślinność, i jest korzystnym dla ludzi i zwierząt.

Obawiaj się nieurodzajnego roku:

Gdy na wiosnę i z początkiem lata noce są zanadto zimne i szron się pojawia.

Gdy w kwietniu i maju zanadto sucho, i mgły panują.

Gdy w czasie zasiewu i dojrzewania panują upały i posucha.

Gdy w lecie wieją przeważnie wiatry północne i północnowschodnie.

Gdy wiosna i lato są wilgotne, a nie zimne — zjawia się zaś obficie robactwo rozmaite.

Gdy z wiosną zboża wyrastają bujnie i prędko, wówczas nie wiele spodziewaj się ziarna.

Przeklęta wódka.

Pan Niciński spotyka na ulicy swego p... ia, pana Igielskiego. „Jak ty wygl... się stało?" woła przestraszony, ... oblepiony plastrami, lewą rę... blaku i utyka na prawą n...

„Ha, cóż robić", wz...
„To wszystko prze...

„Ależ przecie ...

„Ja nie!" w...
cyklista, c...
bela!"

Szkoda brązowych trzewików.

Pani Śnieszyńska ma nową służącą, Marysię, prawdziwą perłę, która urodziła się conajmniej trzysta lat zapóźno i nie potrafi nawet odczytać godziny na zegarze. Kiedy Marysia gotuje kawę, to wrzuca do wody całe ziarna i cze... aż ugotują się na miękko; kiedy ma ugoto...ć jajka na twardo, to wkłada je do wrzątku ... próbuje potem młotkiem, czy już dosyć twarde. Taka jest Marysia.

„Marysiu" mówi dzisiaj pani Śnieszyńska do dziewczyny, która czyści przed domem trze...iki. „Marysiu, czyścisz już dwadzieścia minut te ...wiki i jeszcze n...gotowe?"

...Kiedy bo, proszę pani, nie dają się po...ić... były przes... całkiem żółte!"